

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 168

Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma



Översättning: Pimma Knight.

Kansikuva: Kaunis Byabäckenlaakso on osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Kuva: Jari Kostet.

© Metsähallitus, Vantaa, 2020

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-004-1 (pdf)

Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma



Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisuaika	23.11.2020
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	13.11.2019
Luottamuksellisuus	Julkinen	Diaarinumero	MH 6674/2019
Suojelualuetyyppi/Suojeluohjelma	Kansallispuisto, Natura 2000 -alue, lehtojensuojeluohjelma		
Alueen nimi	Sipoonkorven kansallispuisto		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Sipoonkorpi (FI0100066), Sipoonjoki (FI0100086)		
Tekijä(t)	Metsähallitus		
Julkaisun nimi	Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma		

Tiivistelmä

Sipoonkorven kansallispuisto sijaitsee Sipoon kunnan sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien alueella. Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet.

Sipoonkorpi on yksi merkittävimmistä rakentamattomista metsäalueista pääkaupunkiseudulla yhdessä Nuuksion järviylängön ohella. Alueellisesti Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä. Sipoonkorpeen kuuluu monenlaisia metsiä, soita, kulttuurimaisemia ja avokallioita. Luontoarvot perustuvat laajaan, yhtenäiseen metsäalueeseen, jonka luontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys. Alueen kasvisto ja eläimistö onkin monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja lajeja.

Sipoonkorven keskeisiksi luonto- ja käyttöarvoiksi on tunnistettu perinnemaisemat, retkeily ja virkistys, luontokasvatus, asema pääkaupunkiseudun itäisenä metsämantereena sekä monipuolinen toimijaverkosto. Keskeisiin arvoihin kohdistuvat mahdolliset uhkat on käyty läpi ja pyritty tunnistamaan ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen arvoihin. Suunnitelmassa on asetettu päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet uhkien torjumiseksi ja alueen kehittämiseksi.

Suunnitelmassa esitettäviä keskeisimpiä toimenpiteitä ovat opastusaineiston laatiminen ja ylläpito ja palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito sekä kansallispuiston käytön ohjaaminen siten, että luontoarvot säilyvät. Alueella noudatetaan kestävän luontomatkailun periaatteita. Puiston vyöhykejaolla ja palvelurakenteilla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, että lajistolle ei aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat luonnontilan säilyttäminen, ennallistaminen, luonnonhoito, inventointi, seuranta ja vierasperäisten lajien torjunta. Seuranta kohdistuu ensisijaisesti uhanalaisiin sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeihin.

Edunvalvonnalla ja yhteistyöllä varmistetaan, että kansallispuiston ulkopuoliset hankkeet eivät aiheuta merkittävää haittaa puiston luonto- ja maisema-arvoille.

Avainsanat	Sipoonkorpi, kansallispuisto, hoito- ja käyttösuunnitelma		
Muut tiedot	Suunnitelman on kirjoittanut Arja Halinen. Suunnitteluryhmään ovat kuuluneet Metsähallituksesta lisäksi Antti Below, Tiina Kanerva, Päivi Leikas, Madeleine Nyman, Minttu Perttula ja Annukka Rasinmäki.		
Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 168		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkojulkaisu)	1796-2943
ISBN	978-952-377-004-1 (pdf)		
Sivumäärä	158 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationssblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	23.11.2020
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	13.11.2019
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 6674/2019
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-område, lundskyddsprogrammet		
Områdets namn	Sibbo storskogs nationalpark		
Natura 2000-områdets namn och kod	Sibbo storskog (FI0100066), Sibbo å (FI0100086)		
Författare	Forststyrelsen		
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Sibbo storskogs nationalpark		

Sammandrag

Sibbo storskogs nationalpark ligger i Sibbo kommun, Vanda stad och Helsingfors stad. Denna plan har utarbetats genom deltagande planering, i samarbete mer olika aktörer i området. Skötsel- och användningsplanen är en strategisk långtidsplan och linjedragning för markanvändningen i området. Syftet med planen är att sammanjämka naturskyddet med rekreationsbruket och de övriga målen för användningen av området.

Sibbo storskog hör, tillsammans med Noux sjöplatå, till de viktigaste obebyggda skogsområdena i huvudstadsregionen. Regionalt sett är Sibbo storskog ett värdefullt område med tanke på bevarande av den biologiska mångfalden i skogsnaturen. Det finns många slags skogar, myrar, hållmarker och kulturlandskap i Sibbo storskog. Områdets värdefulla naturvärden beror på att skogsområdet är så omfattande och sammanhängande och att dess natur präglas av variation och målskalighet. Områdets flora och fauna är art- och individrik, och det förekommer flera hotade och sällsynta växt-, svamp- och djurarter i området.

I planen har fastställts följande centrala natur- och bruksvärden för Sibbo storskog: vårdbiotoper, friluftsliv och rekreation, naturfostran, områdets status som huvudstadsregionens östliga skogbevuxna fastland samt ett mångsidigt nätverk av aktörer. Man har utrett de potentiella hoten mot de centrala värdena och försökt identifiera de användningssätt och verksamheter som kan ha negativa verkningar på dessa värden. I planen presenteras målsättningar, mål och åtgärder för att bekämpa hotfaktorerna och utveckla området.

De mest centrala åtgärderna i planen är utarbetning och upprätthållande av vägledningmaterial, byggande och underhåll av serviceutrustning samt styrning av användningen av parken för att trygga naturvärdena. I området följs principerna för hållbar naturturism. Med hjälp av parkens zonindelning och serviceutrustning styrs besökarna i området så att arterna inte störs för mycket och slitaget av terrängen minimeras. Åtgärder inom naturskyddet är bevarande av naturtillståndet, restaurering, naturvård, inventering, uppföljning samt bekämpning av främmande arter. Uppföljningen gäller först och främst hotade arter och arter som ingår i habitat- eller fågeldirektivet.

Genom intressebevakning och samarbete säkerställs att projekt utanför nationalparken inte medför betydande skador på parkens natur- och landskapsvärden.

Nyckelord	Sibbo storskog, nationalpark, skötsel- och användningsplan		
Övriga uppgifter	Planen har skrivits av Arja Halinen. I planeringsgruppen ingick från Forststyrelsen också Antti Below, Tiina Kanerva, Päivi Leikas, Madeleine Nyman, Minttu Perttula samt Annukka Rasinmäki.		
Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 168		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-004-1 (pdf)		
Sidantal	158 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS.....	11
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	11
2 Perustamistarkoitus	18
3 Osallistaminen	20
4 Vesistöt ja merialueet	24
5 Geologia	26
6 Natura 2000 -luontotyytit	28
7 Lajisto	32
8 Kulttuuriperintö	34
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	36
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	39
10 Erätalous: nykytila	46
11 Tutkimus	48
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	49
KESKEISET ARVOT JA UHAT	55
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	55
14 Uhka-analyysi.....	56
TAVOITTEEN ASETTELU	61
15 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	61
16 Kehittämismahdollisuudet	64
17 Visio.....	65
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	66
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	68
TOTEUTUS	70
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	70
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	75
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	77
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	80
22 Erätalouden toimenpiteet	87
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	90
24 Hallinto	95
25 Rakennuskanta	97
26 Resurssit	98
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	101
27 Ympäristövaikutusten arviointi	101
SEURANTA	108
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta	108
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	111
LÄHTEET	113
LIITTEET	115
Liite 1 Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto	115
Liite 2 Ote maakuntakaavakartasta.....	116
Liite 3 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit	117
Liite 4 Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi	122
Liite 5 Lausuntokooste	124
Liite 6 Täydennysliite Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnitelmaan	
Liite 7 Vahvistuskirje.....	157

YHTEENVETO

Suunnittelualueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Sipoonkorven kansallispuisto ja lähialue, Vantaa, Sipoo ja Helsinki, 2 410 ha (koko suunnittelualue)

I Nykytilan kuvaus

Sipoonkorpi sijaitsee Sipoon, Vantaan ja Helsingin kuntien alueella. Se on yksi merkittävimmistä rakentamattomista metsäalueista pääkaupunkiseudun läheisyydessä yhdessä Nuuksion järviylängön ohella. Alueellisesti Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä.

Sipoonkorpeen kuuluu monenlaisia metsiä, soita ja kulttuurimaisemia. Järviä alueella on melko vähän. Maasto on vaihtelevaa ja korkeuserot paikoitellen suuria. Myös avokallioita on paljon. Alueella on lisäksi paljon korpia ja pienialaisia soistumia. Luontoarvot perustuvat laajaan, yhtenäiseen metsäalueeseen, jonka luontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys.

Sipoonkorven metsät ovat monin paikoin kuusivaltaisia. Tuoreita ja lehtomaisia kankaita sekä kalliometsiä on runsaasti. Osa alueen metsistä on arvokasta, luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa metsää, josta löytyy koti myös lahopuustosta riippuvaisille eliölajeille. Alueen kasvisto ja eläimistö onkin monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja. Muun muassa lehdossa kasvaa harvinainen lehtosinijuuri, keltavuokko ja pystykiurunkannus. Lisäksi Sipoonkorvessa tavataan lähes kaikki eteläsuomalaiset metsänisäkäs- ja lintulajit. Yhtenä pääkaupunkiseudun viimeisistä alueista se tarjoaa suojaa myös suurilla erämaisia metsäalueita vaativille lajeille, kuten metsolle.

II Keskeiset arvot ja uhat

Kansallispuiston keskeisiä arvoja ovat:

Perinnemaisemat. Kansallispuiston pohjoisosassa sijaitsevat Byabäckenlaakson kauniit perinnemaisemat, jotka ovat osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Sipoonjoen sivuhaara, Byabäcken, kiemurtelee kumpuilevassa maisemassa peltojen sekä laidunnettujen niittyjen, hakamaiden ja metsäsaarekkeiden läpi. Puiston pohjoisosa rajautuu idässä Hindsbyn kylään, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kylän talojen entisiä laidunnus- ja nautinta-alueita sijoittuu myös nykyisen kansallispuiston alueelle.

Retkeily ja virkistys. Sipoonkorpi sijaitsee aivan pääkaupunkiseudun kyljessä, suurten asutuskeskusten vieressä. Sijainti tekee siitä erittäin helposti saavutettavan, paikallisesti tärkeän retkeily- ja ulkoilualueen, jonka suosio perustuu luonnonarvoihin ja kauniisiin maisemiin. Sipoonkorvessa retkeillään pienissä ryhmissä perheen tai ystävien kanssa, usein mukana on myös koira. Loppukesällä ja syksyllä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Alueen latuverkosto vetää kävijöitä puistoon myös talvisin. Luontomatkailukohteena Sipoonkorvella on paljon mahdollisuuksia, koska se on niin hyvin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta.

Luontokasvatus. Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa oppimismahdollisuuksia suurelle joukolle pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita. Vantaan Luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja tilausta luontokasvatustoiminnalle on muissakin kunnissa.

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner. Avoimien kulttuurimaisemien ohella Sipoonkorpi on erämaisten, kallioisten metsien kansallispuisto. Erämaisuutta kuvastavat myös alueen linnusto, kuten kanalinnut, petolinnut ja kehrääjä, sekä muu lajisto, kuten ilves, karhu ja saukko. Kansallispuistossa elää suuri määrä uhanalaisia lajeja, ja erityisesti kääpä- ja muu sienilajisto on hyvin runsas. Puiston ympärille sijoittuvat rakentamattomat alueet kasvattavat kansallispuiston alueen Nuuksioon verrattavaksi metsämantereeksi. Osana pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää Sipoonkorpi kytkeytyy sekä ekologisesti että toiminnallisesti muihin luonnonsuojelu- ja viheralueisiin.

Monipuolinen toimijaverkosto. Kansallispuistoa ja muuta Sipoonkorpea ympäröi yhtäältä tiivis, kaupunkimainen asutus, toisaalta maaseutumaiset kyläalueet. Kansallispuiston käyttö on hyvin monimuotoista, erilaisia tapoja olla ja liikkua luonnossa on paljon. Sipoonkorvessa toimii useita yhdistyksiä ja ryhmiä, kuten luonto-, retkeily-, liikunta-, partio- ja asukasyhdistyksiä sekä metsäystysseuroja.

Metsähallituksen ohella kunnat ovat keskeinen toimija erityisesti virkistyskäytön ja palvelujen kehittämisessä. Aktiiviset, elinvoimaiset kylät ja paikallisyhteisöt ovat merkittävässä asemassa kansallispuiston käyttäjinä.

Keskeisiin arvoihin, erityisesti kansallispuiston luontoarvoihin sekä retkeily- ja virkistyskäyttömahdollisuuksiin kohdistuvia merkittävimpiä uhkia ovat viljelyn, niiton ja laidunnuksen loppuminen, rakentaminen, asutus, vierasperäiset lajit, roskaaminen, retkeily- ja matkailutoiminnasta mahdollisesti aiheutuva kuluminen ja häirintä, ekologisen ja sosiaalisen kestävyys ylittyminen ja ilkeä. Paikallisesti merkittävänä uhkana koetaan metsästyksen loppuminen, joka vaikuttaa mm. paikallisiin maanomistajiin sekä harrastusmahdollisuuksiin. Ilmastonmuutos on uhka luontoarvoille ja voi myös vaikuttaa puiston käyttöön ja hoitoon.

III Päämäärät ja toimenpiteet

Suunnitelman päämäärät ovat:

- Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.
- Luontoon pääsee laadukkaasti.
- Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.
- Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.
- Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.

Lisäksi kehittämistavoitteena on luoda uudenlaista kansallispuistokulttuuria.

Suunnitelmassa esitettävistä keskeisimpiä toimenpiteitä ovat opastusaineiston laatiminen ja ylläpito ja palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito sekä kansallispuiston käytön ohjaaminen siten, että luontoarvot säilyvät. Opastuksen ja palveluvarustuksen kehittäminen kansallispuistostatuksen edellyttämälle tasolle edellyttää merkittäviä panostuksia lähivuosien aikana. Ensimmäisiä toteutettavia kohteita ovat Byabackenin, Storträskin alueen sekä Kalkinpolttajan polut, pysäköintialueet ja maasto-opastus.

Luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat luonnontilan säilyttäminen, ennallistaminen, luonnonhoito, inventointi, seuranta ja vierasperäisten lajien torjunta. Seuranta kohdistuu ensisijaisesti uhanalaisiin sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeihin. Luonnontilan säilyttäminen liittyy läheisesti virkistyskäytön ohjaamiseen.

Muita toimenpiteitä ovat mm. suojelualuekiinteistön muodostaminen, rajan merkintä ja järjestyssäännön laatiminen sekä sidosryhmätyö ja viestintä. Sijainnista johtuen Sipoonkorven kansallispuistolla on poikkeuksellisen paljon aktiivisia sidosryhmiä. Puiston käyntimäärä on korkea ja sen odotetaan kasvavan lähiaikoina edelleen voimakkaasti, mikä korostaa ajantasaisen ja aktiivisen viestinnän tarvetta.

IV Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Suunnittelualueesta ensi vaiheessa 25 %, laajimmassa vaihtoehdossa 40 %, on retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä, jolle sijoitetaan retkeilyreitit ja -rakenteet ja jonne ohjataan pääosa kävijöistä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sijoittuu Palokallion YSA-alueen lukuun ottamatta kansallispuistoon. Muu osa alueesta on syrjävyöhykettä, jossa omatoiminen retkeily on sallittua, mutta opastettuja reittejä ei ole. Kansallispuistossa ei ole liikkumisrajoitusalueita.

Metsähallitus täydensi vuonna 2019 hoito- ja käyttösuunnitelmaa ja esitti tarkennuksia vyöhykkeisiin siten, että retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen koko kasvoi. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

VI Ympäristövaikutusten arviointi ja suunnitelman seuranta

Suunnitelman avulla säilytetään ja parannetaan Sipoonkorven luonnontilaa ja virkistyskäytön ja luontomatkailun toimintaedellytyksiä. Suunnitelmalla ei ole haitallisia vaikutuksia luontotyypeihin, lajistoon tai Natura 2000 -suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin.

Seuranta kohdistuu suunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin ja niiden vaikuttavuuteen, eli miten suunnitelman päämäärät saavutetaan.

Vahvistaminen

Ympäristöministeriö vahvistaa suunnitelman kansallispuiston osalta. Ympäristöministeriö vahvisti suunnitelman 13.11.2019, mutta jätti vahvistamatta Storträskin kalastusaluetta koskevan kohdan. Vahvistuskirje on liitteessä 7.

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

I NYKYTILAN KUVAUS	11. Tutkimus	IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikuttavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	VII LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	VIII LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEEN ASETTELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
6A. Natura 2000 -luontotyytit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta
	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Luonnos suunnittelualan tai sen osan järjestyssäännöksi
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luonto-matkailuyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Lausuntokooste
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Liite 6. Kuvaliite.
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä		27. Ympäristövaikutusten arviointi	Liite 7. Vahvistuskirje
10. Erätalous			

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.				
Suunnittelualueen nimi	Sipoonkorven kansallispuisto ja Sipoonkorven Natura 2000 -alue			Pinta-ala (ha)	2 439 ha
				Josta vesialuetta (ha)	3
Maakunta	Uusimaa	Kunta	Helsinki, Sipoo, Vantaa		

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonaispinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Sipoonkorpi	FI0100066	1 267	SCI	Luonnonsuojelulain nojalla perustettava luonnon-suojelualue	Koko alue
Sipoonjoki	FI0100086	pituus 69 km	SCI	Vesilain nojalla tapahtuva lupaharkinta	Pieni osa (Byabäckenin yläosat, Ritobäcken) sisältyy suunnittelualueeseen

Suunnittelualueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttöluokka	Suojelu-alueen tyyppi	Perustamis-ajan kohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
	Sipoonkorven kansallispuisto*	Kansallispuisto	202	1.5.2011	1 889	Ei ole
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			4	61	
	Valtion yksityiset suojelualueet			1*	30	
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille					
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja	

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaan-käyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Helsingin valtiolle luovuttamat maat	-	9 palstaa	420	Alueet siirtyvät Metsähallituksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen hallintaan
	Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen maat	-	2	39	Palstat sijaitsevat Fiskträsk-järven länsi- ja itäpuolella.

* Kansallispuistoon sisältyy Flatbergetin luonnonsuojelualue YSA014186, pinta-ala 30,41 ha.

Suunnittelualueeseen kuuluvat kansallispuistoon rajoittuvat kolme YSA-aluetta (YSAt Horfvet 014314, Storgårds 201107 ja Tuonenlehto 202714) ja luonnonsuojelulain nojalla rajattu suojeltavan luontotyyppin alue (Byträskin pätkinäpensaslehto LTA202351). Puistoon rajoittuva YSA201142 on rajattu pois suunnittelualueesta maanomistajan pyynnöstä. Lähialueella on myös muutama muu YSA, joista Kuusijärven lähellä sijaitseva Palokallion YSA (019901) kuuluu suunnittelualueeseen. Em. YSAT ja LTA-kohde eivät kuulu Sipoonkorven Natura-alueeseen.

Sipoonkorven Natura-alueesta 15 ha:n osalta Naturan toteutus on vielä avoinna. Tämä ei kuulu suunnittelualueeseen. Uudenmaan ELY-keskus neuvottelee Naturan toteutuskeinoista maanomistajien kanssa.

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Ei ole		
Saamelaiden kotiseutalueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaiden kotiseutalueella		Lisätietoja
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Suunnittelualueella on voimassa sekä maakunta- että yleiskaavoja. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualueella koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Uudenmaan maakuntakaava	2010	Koko suunnittelualue	Kaavaan on merkitty Sipoonkorven ja Sipoonjoen Natura 2000 -alueet sekä pääosa nykyisen kansallispuiston alueesta (tuolloin Sipoonkorven luonnonsuojelualueella) SL-alueena. Puiston pohjoisosan länsipuoli on osoitettu merkinnällä SL/ep eli luonnonsuojelualue, joka on puolustusvoimien käytössä. Suunnittelumääräyksen mukaan alue on ensisijaisesti luonnonsuojelualueella, jolla on otettava huomioon puolustusvoimien tarpeet. Kansallispuiston pohjois- ja keskiosissa on osoitettu arvokaiden geologisten muodostumien alueita. Laaja osa suunnittelualueesta on osoitettu merkinnällä MU eli maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tulee turvata maa- ja metsätalouden sekä muiden

			maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset. Ulkoilumahdollisuuksia ja -toimintoja tulee edistää, ja alueiden käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkujen tai ulkoilureittien ja niihin liittyvien levähdys- ja tukialueiden toteuttaminen. Alueen ulkoilutoiminnot tulee suunnitella ja sijoittaa siten, etteivät ne merkittävästi haitata alueen maa- ja metsätalouskäyttöä. Sipoonkorvesta todetaan erikseen, että laaja metsäalue muodostaa ulkoilu- ja luonnonarvoiltaan valtakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon Sipoonkorven metsäalueen erityiset luontoarvot, ekologisten yhteyksien tarve ja ulkoilutarpeet. Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen hallinnassa olevat palstat on osoitettu VU-merkinnällä urheilualueina. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee pyrkiä sovittamaan yhteen alueen pääkäyttötarkoitus ja yleisen ulkoilutoiminnan tarpeet. Lisäksi kaavaan on merkitty puiston halki kulkeva maakaasun runkoputki, jota koskien on suunnittelumääräyksen mukaan otettava huomioon maakaasuputkiston suojaetäisyyksistä annetut määräykset. Suunnittelualueen itäpuolelle sijoittuu Hindsbyn kylä, joka on osoitettu ma/v-merkinnällä valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen, maisema-alueen kokonaisuus ja identiteetti. Alueen käytöllä on turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.
Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava	Hyväksytty 20.3.2013 maakuntavaltuustossa, parhaillaan vahvistettavana ympäristöministeriössä	Koko suunnittelualue	Sisältää Sipoonkorven osalta lähinnä samat merkinnät kuin itä-Uudenmaan maakuntakaava. Östersundom (ml. Sipoonkorven eteläosa) jätettiin pois kaavasta. Kaavalla ei muutettu luonto- ja viheralueiden merkintöjä, joita tarkastellaan seuraavassa 4. vaihemaakuntakaavassa.
Sipoon yleiskaava 2025 (strateginen yleiskaava)	2011	Sipoon kunnan puolella sijaitseva osa suunnittelualueesta	Yleiskaavamerkinnät ovat pitkälti samoja kuin maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa MU-merkinnällä osoitetut metsät on yleiskaavassa osoitettu MLY-merkinnällä laajoina yhtenäisinä metsäalueina. MLY-alueet ovat metsätalousvaltaista aluetta, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä. Alueen suunnittelussa tulee turvata metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä tulee turvata välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaista, pysyvää tai muuta merkittävää pitkäkestoista haittaa. Alueelle voidaan toteuttaa ulkoilu- ja virkistysreittejä sekä virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Reittien sijoittelussa tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot. Toteuttamisen tulee perustua yksityiskohtaiseen suunnitelmaan. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu suunnittelualueelta useita muinaismuistokohteita sm-merkinnällä, sekä viheryhteys- tarpeita kansallispuiston pohjoisosaan.

Vantaan yleiskaava 2007	2010	Vantaan kaupungin puolella sijaitseva osa suunnittelualueesta	Yleiskaavamerkinnot ovat pitkälti samoja kuin maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa MU-merkinnällä osoitetut metsät on Vantaan yleiskaavassa osoitettu VR-merkinnällä retkeily- ja ulkoilualueena, joka varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilutoimintaan. Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva vähäinen rakentaminen. Maisemaa muuttava rakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista kuten maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä on määrätty. Suunnittelualueelta on osoitettu myös useita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita luo-merkinnällä. Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luonnonarvojen säilyminen. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattavissa oleva toimenpide on MRL 128 §:n mukaan luvanvaraista. Suunnittelualueelle on merkitty myös ohjeellisia ulkoilu- ja ratsastusreittejä.
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytyksistä	2010	Koko suunnittelualue ja osin myös ympäröivät Natura-alueet	Metsähallituksen esitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseksi ja aluerajaukseksi. Esitetty alue oli laajempi kuin vuonna 2011 perustettu kansallispuisto.
Sipoonkorven eteläosien hoito- ja ennallistamissuunnitelma	2011	Kansallispuiston keski- ja eteläosat	Suunnitelmassa esitetään hoito- ja ennallistamistoimia 128 ha:n alueelle. Toimenpiteitä ovat soiden ja metsien ennallistaminen, lehtojen ja jalopuiden hoito sekä yhden pienen puron ennallistaminen. Suunnitelma on pääpiirteissään toteutettu.
Sipoonkorven Byabäckenlaakson perinnemaisemien ja peltojen hoitosuunnitelma	2003	Kansallispuiston pohjoisosa	Suunnitelmassa esitetään luonnonhoitotoimia 84 ha:n alueelle. Toimenpiteitä ovat raivaus, laidunnus, niitto, peltojen viljely ja suojavyöhykkeiden perustaminen. Suunnitelmassa otetaan myös kantaa puiston pohjoisosan virkistyskäyttöön. Suunnitelma on toteutettu.
Sipoonkorven Byabäckenlaakson "Perinnepostia" -polun luontopolkusuunnitelma	2003	Byabäckenin luontopolku	Polun opastussuunnitelma, toteutettu
Kytkeytyneisyystarkastelu			
Sipoonkorpi on pääkaupungin viherkehän itäinen metsämannerosa. Viherkehä koostuu Helsingin ympärillä mantereella ja saaristossa sijaitsevista valtion luonnonsuojelualueista sekä kuntien ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen virkistysalueista. Viherkehä muodostaa tärkeän viherpuskurivyöhykkeen nopeasti kasvavan pääkaupunkiseudun ja ympäröivän maaseudun väliin. Yleisökäytön kannalta viherkehän tärkein alue on kansallispuistosta ja kuntien ulkoilualueista koostuva Nuuksio, mutta jatkuvasti kasvavaa merkitystä on myös mm. Sipoonkorven, Vestran–Petikon, Meikon, Porkkalan ja meren saariston alueilla. Viherkehän osa-alueet käsittävät monipuolisen valikoiman metsien, saariston ja perinneympäristön luontotyyppien, ja niillä elää suuri määrä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Sipoonkorven kansallispuiston kanssa samaan toiminnalliseen ja ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvat myös E75-moottoritien eteläpuoliset suojelukohteet, jotka ovat luontotyyppiltään lähinnä meren määntävyöhykkeen reheviä, matalia merenlahtia ja lintuvesiä sekä rantaruovikoita. Nämä alueet on tarpeen yhdistää Sipoonkorpeen viherkäytävillä. Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa on viherkehällä maa-alueita yli 9 000 ha, ja kunnilla on virkistysalueita ja -metsiä lähes saman verran. Viherkehään kuuluvia alueita käytetään hyvin paljon sekä arkiulkoiluun että luontoliikuntaan ja lisäksi telttaretkelyyn. Ne ovat myös retkeily- ja suunnistusjärjestöjen keskeisiä toiminta-alueita. Yleisökäytön tärkeimmät ja suurimmat osa-alueet ovat Nuuksion järviylänkö, Sipoonkorpi, Meikonsalo ja Porkkalan alueet. Sipoonkorvessa Metsähallituksen alue eli nykyinen kansallispuisto liittyy maantieteellisesti ja toiminnallisesti kuntien ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen virkistysalueisiin ja niiden palveluvarustukseen. Näin ollen kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelu ja järjestäminen edellyttää kiinteää yhteistyötä kuntien kanssa. (Metsähallitus 2010)			

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

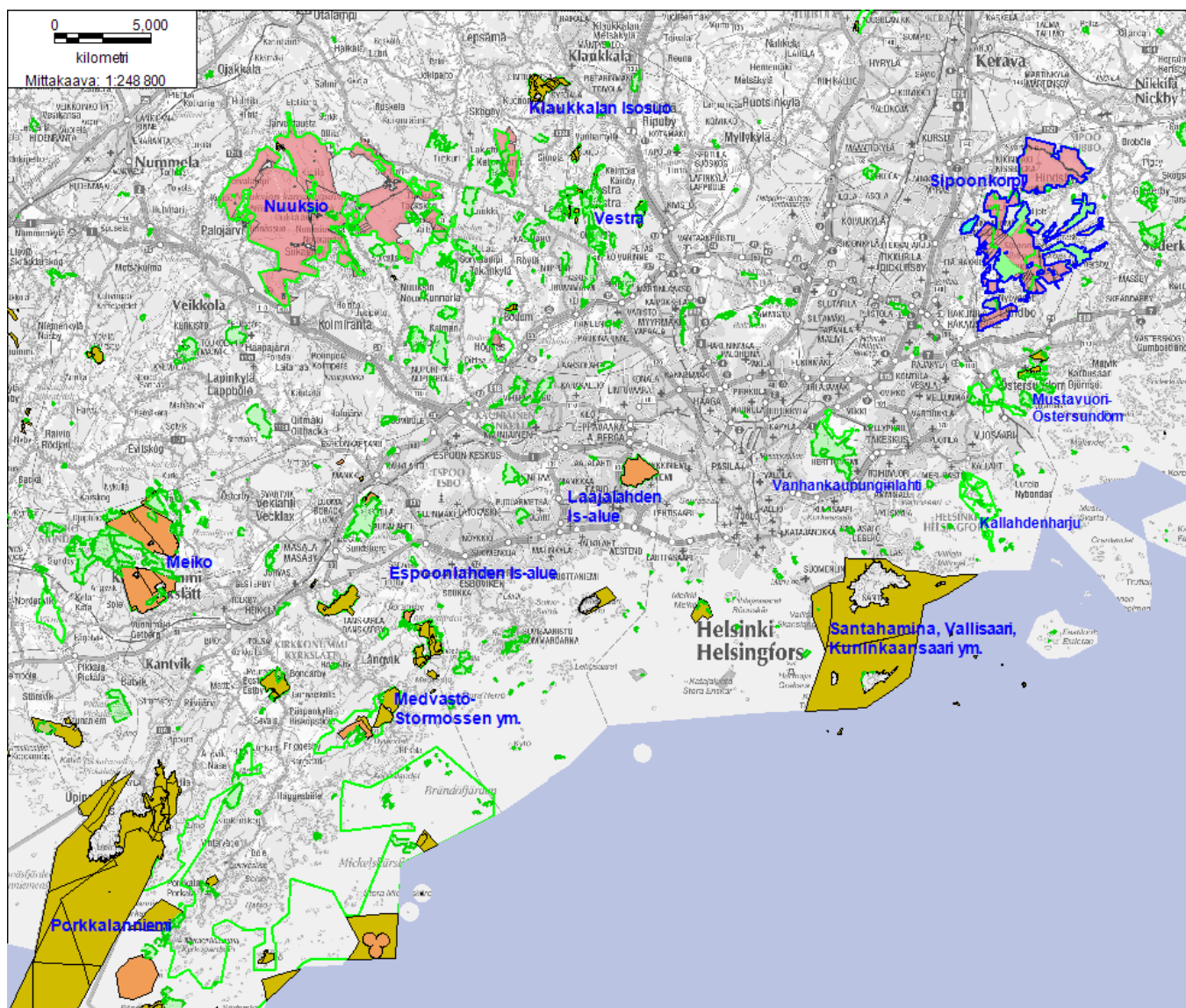
Ennen kansallispuiston perustamista Sipoonkorpeen oli valtionmaille perustettu Sipoonkorven luonnonsuojelualue (1 677 ha, perustettu asetuksella 1381/2006, joka kumottiin kansallispuiston perustamisen yhteydessä). Sipoonkorven luonnonsuojelualueelle ei ollut laadittu hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Sipoonkorpi sijaitsee Sipoon, Vantaan ja Helsingin kuntien alueella. Se on yksi merkittävimmistä rakentamattomista metsäalueista pääkaupunkiseudun läheisyydessä yhdessä Nuuksion järviylängön ohella. Alueellisesti Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä.

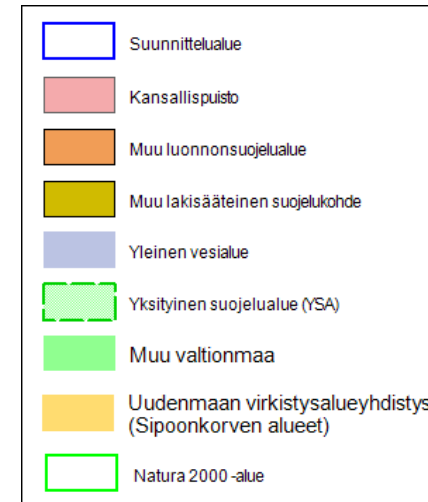
Sipoonkorpeen kuuluu monenlaisia metsiä, soita ja kulttuurimaisemia. Järviä alueella on melko vähän. Maasto on vaihtelevaa ja korkeuserot paikoitellen suuria. Myös avokallioita on paljon. Alueella on lisäksi paljon korpia ja pienialaisia soistumia. Luontoarvot perustuvat laajaan, yhtenäiseen metsäalueeseen, jonka luontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys.

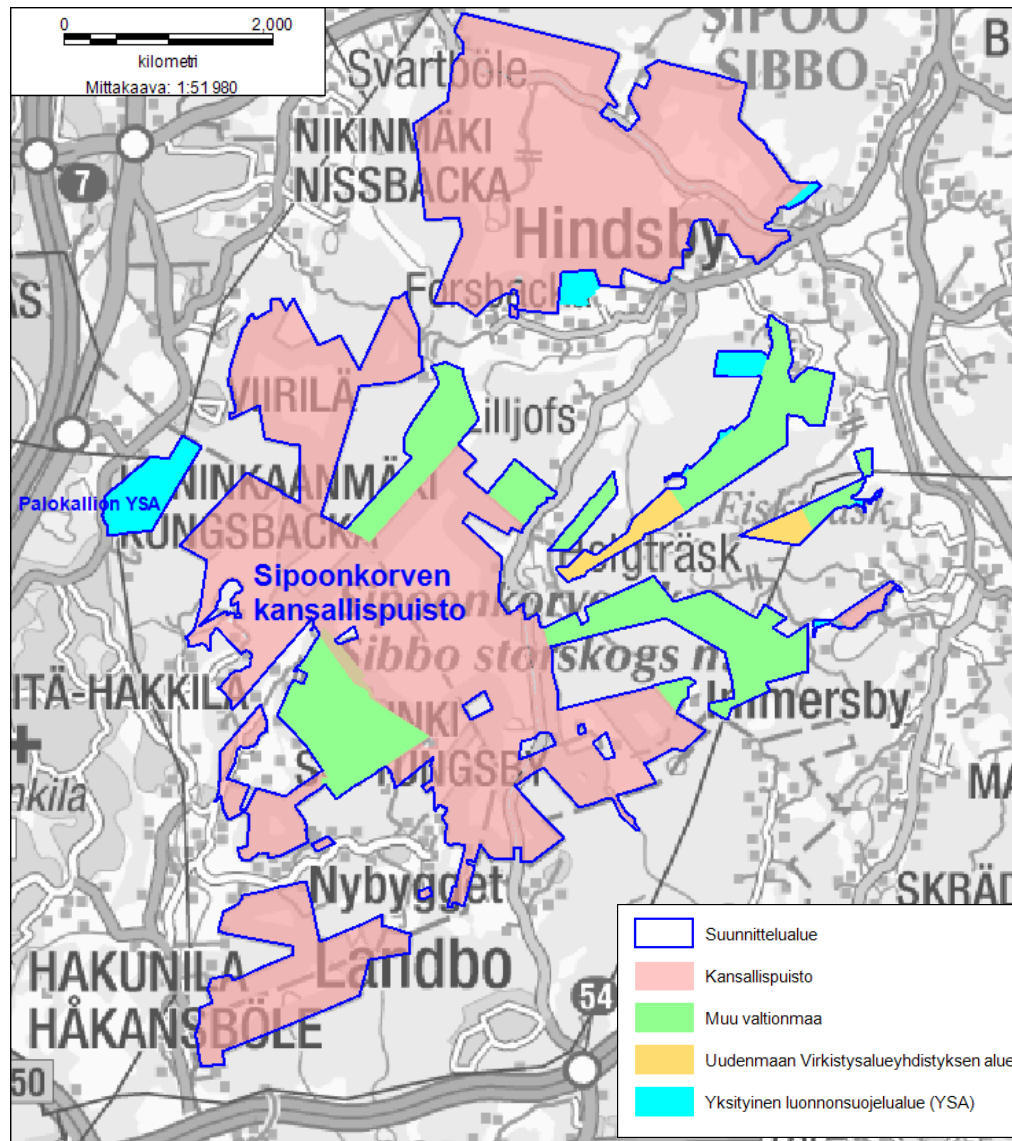
Sipoonkorven metsät ovat monin paikoin kuusivaltaisia. Tuoreita ja lehtomaisia kankaita sekä kalliometsiä on runsaasti. Osa alueen metsistä on arvokasta, luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa metsää, josta löytyy koti myös lahopuustosta riippuvaisille eliölajeille. Alueen kasvisto ja eläimistö onkin monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja. Muun muassa lehdoissa kasvaa harvinainen lehtosinijuuri, keltavuokko ja pystykiurunkannus. Lisäksi Sipoonkorvessa tavataan lähes kaikki eteläsuomalaiset metsänisäkä- ja lintulajit. Yhtenä pääkaupunkiseudun viimeisistä alueista se tarjoaa suojaa myös suuria erämaisia metsäalueita vaativille lajeille, kuten metsolle.



Kuva 1. Sipoonkorpi sijaitsee pääkaupunkiseudun itäpuolella ja muodostaa pääkaupunkiseudun viherkehän itäisen metsämantereen, joka on Nuuksion järviylängön kanssa suurimpia yhtenäisiä, rakentamattomia luontoalueita pääkaupunkiseudulla. Pääosa suunnittelualueesta kuuluu Sipoonkorven kansallispuistoon.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.





Kuva 2. Sipoonkorven kansallispuiston sijainti ja suunnittelualue.

Suunnittelualueen pinta-ala on 2 410 ha, joka on hieman kasvanut suunnittelun alun jälkeen, mikä johtuu valtiolle hankituista, kansallispuistoon liitetyistä maista. Pääosa suunnittelualueesta, 1 889 ha, kuuluu Sipoonkorven kansallispuistoon. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu 420 ha muita valtion maita, 39 ha Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen maata sekä 15 ha yksityisiä luonnonsuojelualueita.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

2 Perustamistarkoitus

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääaluku II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Perustetut suojelualueet	Perustamissäädös	Alueen perustamistarkoitus
Sipoonkorven kansallispuisto	Laki Sipoonkorven kansallispuistosta 325/2011	Metsäluonnon monimuotoisuuden, kallioiden ja perinneympäristöjen sekä näihin liittyvien eliölajien suojelu, lajien elinympäristöjen hoito, yleisön virkistäytyminen ja retkeily sekä yleisen luonnonharrastuksen edistäminen ja opetus (laki 325/2011, 1§). (Kansallispuiston perustamisen myötä aiempi Sipoonkorven luonnonsuojelualue lakkautettiin)
Hofvetin luonnonsuojelualue (YSA014314)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 18.11.1999	Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeleminen.
Flatbergetin luonnonsuojelualue (YSA014186)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 2.9.2002	Rauhoituksen tarkoituksena on säilyttää Vantaan Sotungin erämaaselänteeseen kuuluva kalliometsäalue rehevine rinnelehtoineen sekä maisemallisena että luonnon monimuotoisuutta säilyttävänä tekijänä Itä-Vantaan kylämiljöössä.
Tuonenlehdon luonnonsuojelualue (YSA 202714)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 20.10.2006	Valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvan alueen suojelun toteuttaminen. Alueella on merkitystä boreaalinen lehto -luontotyyppin suojelulle.
Palokallion luonnonsuojelualue (YSA019901)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 4.9.2007	Sipoonkorven laajaan metsäalueeseen kuuluvan arvokkaan vanhan metsän luonnonarvojen säilymisen turvaaminen. Alueella on merkitystä myös lajistonsuojelulle.
Storgårds naturskyddsområde (YSA201107)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 21.12.2004	Sipoon osayleiskaavaan S-1- ja S-2-aluevarauksilla osoitettujen alueiden rauhoittaminen.
Byträskin pähkinäpensaslehto (LTA202351)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 18.1.2006	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojellun luontotyyppin (pähkinäpensaslehto) rauhoittaminen
Suojeluohjelma-alueet	Suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen perustamistarkoitus
Sipoonkorpi (FI0100066)	Natura 2000, Valtioneuvoston päätökset Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksesta 20.8.1998, 8.5.2002 ja 2.6.2005	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintu- ja luontodirektiiveissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Sipoonjoki (FI0100086)	Natura 2000, Valtioneuvoston päätökset Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksesta 20.8.1998, 8.5.2002 ja 2.6.2005	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Hindsbyn lehdot (LHO010114)	Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö (Ympäristöministeriö, Komiteamietintö 1988:16)	Eri kasvillisuusvyöhykkeillä esiintyvien erityyppisten lehtojen suojelu ja niiden eläin- ja kasvilajiston turvaaminen.

Yhteenveto

Sipoonkorven suojelua on esitetty ensimmäisen kerran virallisesti kansallispuistokomitean mietinnössä vuonna 1976, ja sittemmin asiaa ovat käsitelleet mm. Uudenmaan lääninhallituksen asettama Sipoonkorpityöryhmä I vuonna 1993 sekä Itä-Uudenmaan liiton perustama Sipoonkorpityöryhmä II vuonna 2004. Jälkimmäisen työryhmän ehdotusten mukaisena jatkotoimena laadittiin selvitys Sipoonkorven luontoarvoista sekä alueen virkistyskäytön kehittämiseen tähtäävä ulkoilureittisuunnitelma. Suojelu- ja kehittämistoimet eivät kuitenkaan edenneet mm. pirstoutuneen maanomistuksen, lukuisille toimijoille hajaantuneen hallinnon ja osin ristiriitaisten tavoitteiden vuoksi. Mm. luonnon-suojelun tasosta ja suojelualueen rajauksista oli lukuisia näkemyksiä, eikä virkistyskäytön kehittämiseen löytynyt resursseja.

Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseksi tehtiin lukuisia aloitteita mm. luontojärjestöjen taholta sekä eduskunnassa. Vuonna 2007 Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmaan sisällytettiin Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytysten selvittäminen. Vuonna 2009 perustettiin yksityisten maanomistajien aloitteesta myös METSO Sipoonkorpi -yhteistoimintaverkosto, joka pyrki sovittamaan yhteen alueen eri käyttömuotoja ja selvittämään mm. maisema-alueen perustamista.

Metsähallitus selvitti kansallispuiston perustamisedellytyksiä vuonna 2010 ympäristöministeriön toimeksiannosta. Kansallispuiston perustamisen hyväksi puoliksi arvioitiin mm. se, että kansallispuisto on kävijöiden kannalta selkeä ja tunnettu aluetyyppi ja kansallispuistot ovat yleisesti arvostettuja. Siten opastusaineiston tekeminen ja tiedotus arvioitiin helpommaksi ja suojelutoimien arvioitiin saavuttavan laajempi hyväksyntä suhteessa sellaiseen tilanteeseen, jossa Sipoonkorpeen olisi perustettu useita erillisiä pieniä suojelualueita. Kansallispuisto-nimike on myös kansainvälisesti tunnettu, minkä vuoksi aluetta voitaisiin paremmin markkinoida luontomatkailukohteena, myös ulkomaisille matkailijoille. Lisäksi hyvinä puolina pidettiin luonnonsuojelulain kansallispuistoille tarjoamaa vahvaa luonnonsuojelullista asemaa, myönteisiä vaikutuksia pääkaupunkiseudun ja koko Suomen julkisuuskuvaan sekä Nuuskion kävijäpaineen helpottumista, kun osa pääkaupunkiseudun luontoliikunnasta ohjautuu Sipoonkorpeen.

Kansallispuisto-statusuksen varjopuoliksi todettiin, että kansallispuisto toisaalta myös houkuttelee luontomatkailijoita ja retkeilijöitä laajaltakin alueelta, mikä lisää luonnon kulumista. Opastus- ja opetusaineistosta muodostuu kustannuksia, mutta toisaalta opastus lisää luonnon arvostusta ja edesauttaa luontoarvojen säilymistä. Epäyhtenäinen kiinteistörakenne asettaa haasteita suojelulle myös kansallispuistossa.

Selvityksen yhteenvetona todettiin, että kansallispuisto-status antaa parhaat mahdollisuudet Sipoonkorven virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Hoitokustannukset eivät kohoa merkittävästi, koska pääkaupunkiseudun läheisyyden vuoksi alueella on joka tapauksessa suuri kysyntä virkistyspalveluille, ja niitä on sekä yleisöpalvelun tarpeista että luonnonsuojelusyistä kehitettävä.¹

Sipoonkorven kansallispuiston luonnonsuojeluperusteita ovat metsäluonto, kalliot ja perinneympäristöt sekä näihin liittyvät lajit. Muita perusteita kansallispuiston perustamiselle ovat virkistäytyminen ja retkeily sekä luonnonharrastuksen edistäminen ja opetus². Sipoonkorven kansallispuisto on tärkeä lisä kallioalueista, metsistä, pikkusoista ja kulttuuriympäristöistä sekä pienistä virtavesistä riippuvaisten luontotyyppien sekä lajien suojelussa³. Yksityiset luonnonsuojelualueet täydentävät suojelukokonaisuutta.

¹ lähde: Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytyksistä

² lähde: Laki Sipoonkorven kansallispuistosta 325/2011

³ lähde: Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Sipoonkorven kansallispuistosta

3 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
Yhteistyöryhmä	Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto	Liisa Kuokkanen-Suomi, 25.6.2012 alkaen Anni Järvitalo
	Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto	Tiina Saukkonen
	Helsingin kaupunki, Ympäristövirasto	Raimo Pakarinen
	Keravan kaupunki	Kari Hirvensalo
	Sipoon kunta	Christel Kyttälä
	Sipoon kunta	Kaisa Yli-Jama
	Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu	Laura Muukka
	Vantaan kaupunki, Kuntatekniikan keskus	Aino Leino
	Vantaan kaupunki, liikuntapalvelut	Veli-Matti Kallistahti
	Vantaan kaupunki, ympäristökeskus	Jaakko Vähämäki
	Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Tero Taponen, varalla Jani Seppälä
	Uudenmaan liitto	Lasse Rekola, varalla Silja Aalto
	Suomen Metsäkeskus, Rannikko	Annikka Selander, varalla Mona Bäckman
	Suomen Riistakeskus Uusimaa	Visa Eronen, varalla Markku Laulumaa
Neuvottelut	Vantaan kaupunki (neuvottelu 12.3.2012)	Useita virastoja
	Helsingin kaupunki (neuvottelu 4.6.2012)	Useita virastoja
	Kuntapalaveri (neuvottelu 5.6.2012)	Helsingin, Keravan, Sipoon ja Vantaan viranomaiset
	Sipoon kunta (neuvottelu 15.8.2012)	Useita virastoja
	Liikenneasioita koskevat neuvottelut ja liikenneselvityksen ohjausryhmän kokoukset	Helsingin, Sipoon ja Vantaan kunnat, Uudenmaan ELYn L-vastualue, HSL

	Järjestöt ja ryhmät	
Yhteistyöryhmä	Hindsby Marthakrets	Hed-Mari Björkell
	Immersby IK	Tina Nyberg, varalla Niklas Meinander
	Landbon omakotiyhdistys	Kirsi Lintula, varalla Samu Lehtikainen
	Metsänhoitoyhdistys Eteläinen metsäreviiri	Rolf Wickström
	Natur och Miljö	Maria Aroluoma
	Nylands Svenska Producentförbund	Henrik Lindström
	Pääkaupunkiseudun Partiolaiset	Päivi Anttonen
	Sipoon Riistanhoitoyhdistys	Mats-Peter Fredriksson
	Sotungin kyläyhdistys	Hans Helenius, varalla Dick Sjöblom
	Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri	Keijo Savola, varalla Tiina Raivikko
	Uudenmaan virkistysalueyhdistys	Rea Nyström
	Vantaan Latu	Hannu Kerman, varalla Peter Lauren
	Vantaan luontokoulu	Olli Viding
	Vantaan riistanhoitoyhdistys	Dick Sjöblom
	Viirilä-Myyraksen omakotiyhdistys	Torsti Jääskeläinen
	Östersundom-seura	Anni Laakso
	Sipoonkorven alueen tiekunnat (neuvottelut 18.1.2012 ja 17.4.2013)	Tiekuntien edustajat
Neuvottelut	Storträskin kalastus (neuvottelu 6.11.2012)	Storträskin kalastusyhdistys, Esa Tiihonen
	Maastopyöräily (neuvottelu 9.11.2012)	Mountain Bike Club Finland ry, Mari Pajala
Muut	Metso-yhteistoimintaverkoston ”Samarbete i Storskogen” hallituksen kokoukset ja muut tilaisuudet	Tiina Kanerva, Metsähallitus, sekä Arja Halinen, Metsähallitus
	Hoito- ja käyttösuunnittelun esittely Sipoo-Pornainen Rotary-klubille (esitelmä 15.5.2012)	
	Hoito- ja käyttösuunnittelun esittely Vantaan/Tikkurilan Rotary-klubille (esitelmä 7.1.2013)	
	Yritykset	
Lisätietoja		

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)					
Suunnittelualueeseen sisältyvien yksityisten suojelualueiden omistajille on tiedotettu suunnittelun aloittamisesta ja yleisötilaisuuksista kirjeitse sekä lähetetty lausuntopyyntö.					
Avoimet osallistamistilaisuudet			Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen			Helsinki, Sakarinmäen koulu	14.2.2012	32
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen			Sipoo, Byagården, Hindsby	15.2.2012	43
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen			Vantaa, Kuusijärven ulkoilukeskus	16.2.2012	45
Ennallistamisen ja luonnonhoidon yleisöretki			Sipoonkorpi, puiston pohjoisosa	16.8.2012	40
Metsästystyöpaja (kutsuttiin metsästysseurat, riistaviranomaiset ja RKTL)			Tikkurila, Metsähallitus	19.9.2012	10
Retkeilytyöpaja			Tikkurila, Metsähallitus	17.10.2012	20
Reittiretki (reittisuunnitteluun tutustuminen maastossa)			Sipoonkorpi, Storträskin alue	10.11.2012	15
Luontomatkailutyöpaja (kutsuttiin alueesta kiinnostuneet luontomatkailuyrittäjät)			Tikkurila, Metsähallitus	20.11.2012	13
Suunnistustyöpaja (kutsuttiin alueella toimivat suunnistusseurat ja -liittojen alueorganisaatiot)			Tikkurila, Metsähallitus	26.11.2012	9
Yleisötilaisuus, suunnitelmaluonnoksen valmistuminen			Vantaa, Sotungin Nuorisoseurantatalo	16.4.2013	70
Yleisötilaisuus, suunnitelmaluonnoksen valmistuminen			Sipoo, Byagården, Hindsby	17.4.2013	45
Luontokasvatustyöpaja, kutsuttiin luontokasvatustoiminnasta kiinnostuneita sidosryhmiä			Tikkurila, Metsähallitus	16.9.2013	11
Osallistujat yhteensä					353
Pydyetyt lausunnot (kpl)	51	Saadut lausunnot (kpl)	36	Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.	
Lisätietoja					
Lausuntoja saatiin myös useilta sellaisilta tahoilta, joille lausuntopyyntöä ei ollut esitetty.					

Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan

Sipoonkorven kansallispuiston perustaminen ja kehittäminen on herättänyt laajalti kiinnostusta. Kansallispuiston alueella toimii lukuisia intressiryhmiä, kuten asukas-, luonto-, retkeily- ja liikuntajärjestöjä, metsästysseuroja, maa- ja metsätalouden elinkeinojen harjoittajia ja heidän järjestöjään sekä viranomaisia, kuten puiston kaikkien kolmen sijaintikunnan viranomaiset. Puiston hoitoon ja käyttöön liittyy erittäin runsaasti erilaisia, osin ristiriitaisia, näkemyksiä ja tavoitteita. Hoito- ja käyttösuunnittelussa päätettiin panostaa alusta lähtien laajaan osallistamiseen ja aktiiviseen viestintään, ja perinteisten yleisötilaisuuksien rinnalle otettiin käyttöön useita muita osallistumisen keinoja. Suunnittelulle perustettiin laajapohjainen yhteistyöryhmä, johon kutsuttiin viranomaisten ja järjestöjen edustajia (ks. yllä). Metsähallitus vastasi ryhmän koolle kutsumisesta, ja ensimmäisessä kokouksessaan ryhmä vielä teki joitakin täydennyksiä kokoonpanoonsa. Puheenjohtajana ja sihteerinä toimivat Metsähallituksen edustajat. Ryhmä kokoontui suunnittelun aikana kuusi kertaa ja käsiteli kokouksissaan suunnittelun tavoitteita ja reuna-ehdoja, suunnittelualuetta koskevia tietoja, ryhmän jäsenten näkemyksiä ja tavoitteita suunnitelmalle sekä suunnitelman pääkohtia. Näitä olivat alueen keskeisten arvojen määrittäminen, uhka-analyysi, päämäärien ja tavoitteiden asettaminen, toimenpiteet, vyöhykkeistämisen sekä retkeilyreitistön ja -palvelujen suunnittelu. Yhteistyöryhmä käsiteli myös suunnitelmasta saatujen lausuntojen yhteenvedon sekä lausuntoihin laaditut vastineet. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuttua ryhmä kokoontuu 1–2 kertaa vuodessa. Ryhmän vetovastuu siirtyy Uudenmaan ELY-keskukselle.

Yleisötilaisuuksia järjestettiin sekä suunnittelun aluksi, helmikuussa 2012, että suunnitelmaluonnosta viimeisteltäessä, huhtikuussa 2013. Suunnittelun alkuvaiheessa pidetyissä kolmessa tilaisuudessa käytiin läpi kansallispuiston perustamisen vaiheita ja alueen kehittämisen reuna-ehdoja sekä hoito- ja käyttösuunnittelun tavoitteita ja menetelmiä. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 130 henkilöä. Keskustelu oli vilkasta, ja esiin tuli useita näkemyksiä ja toiveita puiston kehittämiselle. Suunnitelmaluonnosta viimeisteltäessä järjestettyihin kahteen yleisötilaisuuteen osallistui yhteensä noin 120 henkilöä. Näissä tilaisuuksissa esiteltiin suunnitelman pääkohtia, kuten päämääriä ja tavoitteita, vyöhykkeistämistä ja retkeilyreittien suunnittelua. Tilaisuuksista saatu palaute otettiin huomioon lausuntokierrokselle lähetetyn suunnitelman viimeistelyssä.

Vuonna 2012 järjestettiin suunnitteluun liittyviä maastoretkiä, joilla käsiteltiin ennallistamista ja luonnonhoitoa sekä retkeilyreittien ja -palvelujen suunnittelua. Maastoretkiä jatketaan myös vuonna 2013. Syksyllä 2012 järjestettiin työpajoja, joissa käsiteltiin metsästystä, suunnistusta, retkeilyreittien suunnittelua ja luontomatkailua, ja keväällä 2013 järjestettiin luontokasvatuksen työpaja. Retkeilytyöpaja oli avoin kaikille, muihin kutsuttiin osallistujia kohdennetusti. Työpajoissa käytyjen keskustelujen myötä saatiin arvokasta tietoa alueesta ja siihen liittyvistä toiveista ja tarpeista.

Ehkäpä tärkeintä työpajoissa ja muissakin osallistamistilaisuuksissa oli, että Sipoonkorven kansallispuistossa ja lähialueella eri rooleissa ja tehtävissä toimivat ihmiset tutustuvat keskenään ja alueen kehittämistä päästiin pohtimaan yhdessä. Muodostuneiden henkilösuhteiden ja yhteistyöverkostojen ylläpitäminen ja vuorovaikutteinen toiminta myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumisen jälkeen otettiin myös osaksi suunnitelman tavoitteita ja toteutusta. Yhteiset tapaamiset ja keskustelut ovat välttämättömiä Sipoonkorven kaltaisen, sekä alueellisesti että toimijaverkostoltaan monimuotoisen kansallispuiston hallinnossa ja kehittämisessä.

Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnittelussa hyödynnettiin ensimmäistä kertaa paikkatietoon eli karttapaikannuksiin perustuvaa verkkopalvelua (PehmoGis), jonka avulla selvitettiin kävijöiden kokemuksia kansallispuistosta ja toiveita alueen kehittämiseksi. Kyselyyn vastanneita pyydettiin mm. merkitsemään kartalle saapumispaiikkansa puistoon, puistossa kulkemansa reitit, paikat joista kävijät pitivät tai eivät pitäneet, sekä säilytettävät ja kohennettavat paikat. Karttapaikannusten ohella kysyttiin mielipiteitä alueen kehittämisestä sekä tietoja kävijöiden omista arvostuksista ja kansallispuistoa koskevista näkemyksistä.

Kyselyyn vastasi hieman yli 300 henkilöä, ja karttapaikannuksia kertyi 1 750. Vastauksissa korostuivat etenkin kävijöiden kokemukset kansallispuiston ja lähialueen nykytilasta (mm. yli 300 vastaajaa merkitsi käyttämänsä reitin), mutta kehittämisehdotuksia tulevaisuutta ajatellen kertyi vähemmän: tulevaisuuden reittitoiveita merkittiin vain 30. Vaikka Sipoonkorpi onkin uusi kansallispuisto, on alueella retkeily, ulkoilu ja harrastettu pitkään, ja mm. polkuverkosto on muodostunut vuosien kuluessa kattavaksi. Tiedot suosituista reiteistä ja pidetyistä paikoista sekä toisaalta kohentamista kaipaavista kohteista ovat olleet tärkeä apu hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisessa, ja palautetta hyödynnetään myös puiston opastusaineiston ja retkeilypalvelujen tarkemmassa toteuttamisessa.

Myös palautetta suunnitelmaluonnoksesta ja mm. vyöhykejaosta ja reittisuunnitelmasta kerättiin saman verkkopalvelun kautta. Luonnosvaiheessa kyselyyn vastasi 254 vastaajaa, joista 133 antoi myös taustatietonsa. Karttapaikannuksia kertyi kaikkiaan 125. Luonnosvaiheessa kyselystä ei enää saatu vastaavaa informaatiota kuin suunnittelun alkuvaiheen kyselystä. Reitteihin ja palveluvarustukseen sekä vyöhykkeisiin liittyen esitettiin vain yksittäisiä toiveita.

4 Vesistöt ja merialueet

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa

Yleiskuvaus Suunnittelualueella on melko vähän vesistöjä. Merialuetta ei sisälly suunnitelmaan.

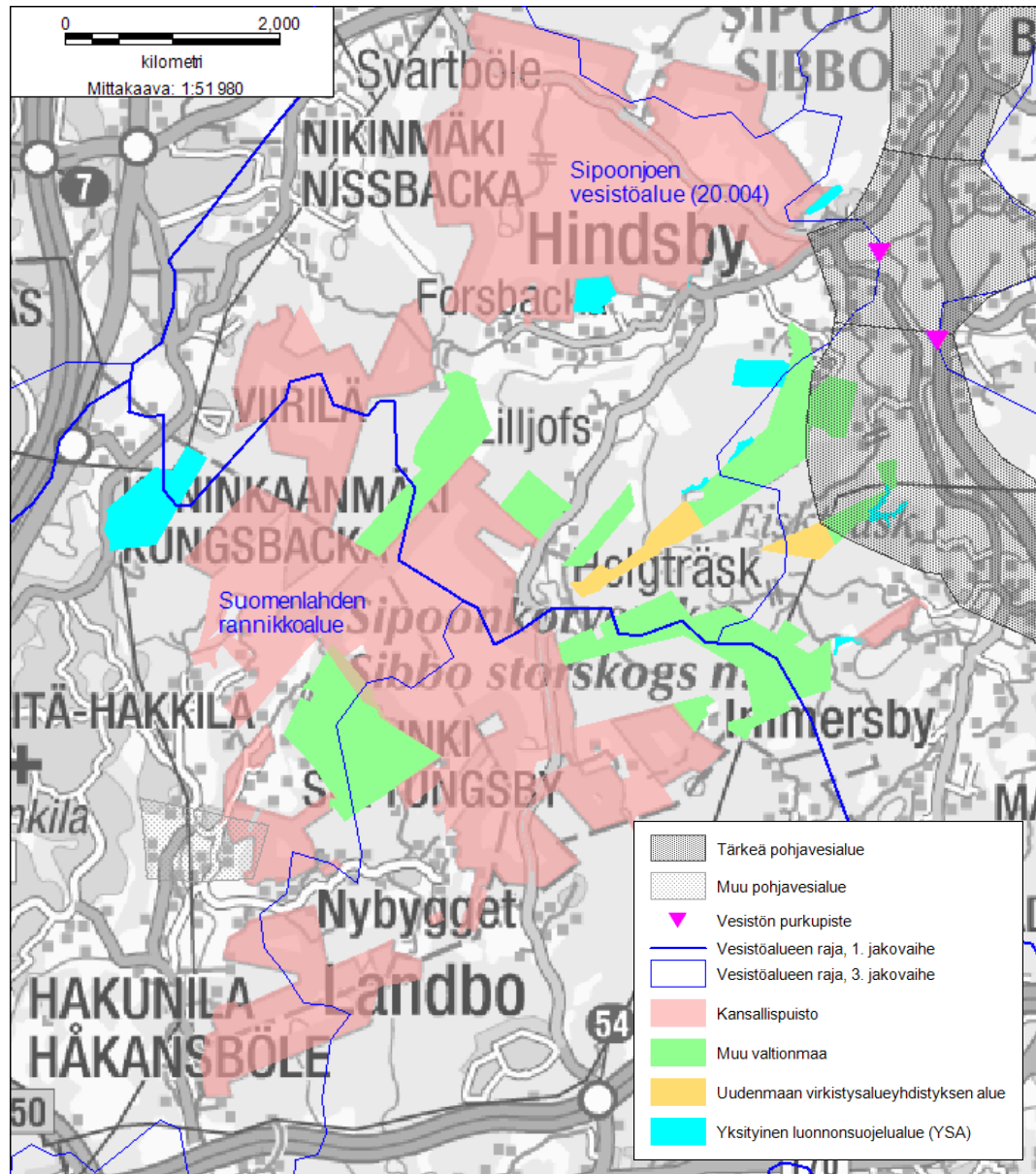
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet

Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuitedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Bisajärvi, Storträsk, Gumböle träsk, Bakunkärrs träsket					
Virtavedet					
Byabäcken, Ritobäcken					
Pohjavesialueet					
Muu pohjavesialue Sotungissa					

Lisätietoja

Yhteenveto

Alueella on lähinnä joitakin pieniä järviä ja lampia sekä jokia. Kansallispuiston alueen lammista ja järvistä suurimpia ovat Bisajärvi, Storträsk, Gumböle träsk sekä Bakunkärrs träsket. Kuusijärvi suunnittelualueen länsipuolella, ulkoilukeskuksen yhteydessä, sekä Fiskträsk alueen itäpuolella ovat virkistyskäytön kannalta myös merkittäviä vesiä. Byabäcken ja Ritobäcken ovat osa Sipoonjoen Natura-aluetta. Sipoonjoki on yksi neljästä joesta Suomenlahden puolella, joissa on jäljellä alkuperäinen meritaimenkanta. Luokkaan Muu pohjavesialue sijoittuva alue Sotungissa on pieneltä osin kansallispuistossa.



Kuva 3. Suunnittelualueen valuma-alueet ja pohjavesialueet sekä vesistöjen purkupisteet. Suunnittelualueeseen ei kuulu juurikaan vesialueita. Alueella on lähinnä joitakin pieniä lampia ja järviä sekä jokia, joista osa sisältyy myös Sipoonjoen Natura 2000 -alueeseen.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

5 Geologia

Selite

Lomakkeella esitetään suunnittelualueen keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.

Kallioperä

Alueen kallioperän yleinen kivilaji on mikrokliinigraniitti. Kallioperälle on tyypillistä pinnanmuotojen pienipiirteisyys. Alueella on eri suuntiin olevia ruhjelaaksoja, joissa hallitsevin ruhjesuunta on pohjois-eteläsuunta (Kielosto ym. 1997 a ja b). Alueen laajimmat ja merkittävimmät kallioalueet ovat pohjoisella suunnittelualueella, Hindsbyn alueella.

Maaperä

Metsäalueilla kallioalueita verhoaa yleensä karkea kivennäismaa, hiekkamoreeni. Hienojakoisia kivennäismaalajeja on alavilla alueilla. Hienojakoinen kivennäismaa on pääasiassa savea, mm. aitosavea ja liejusavea (Kielosto ym. 1997 a ja b).

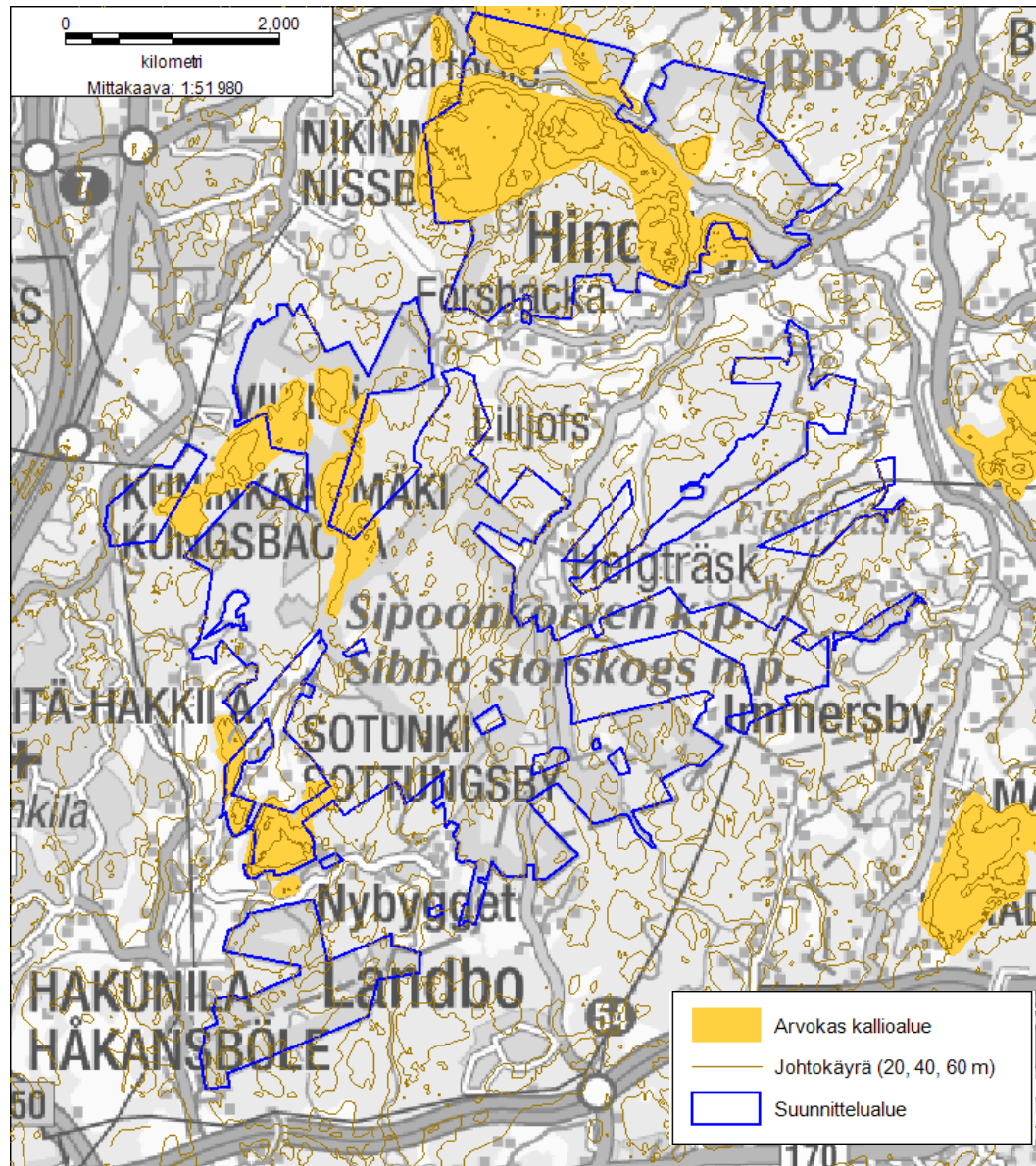
Geomorfologia

Korkeusvaihtelu alueella on 2,5–80 metriä. Aluetta luonnehtivat äkkijyrkät korkeuserot. Tämä näkyy maastossa paikoin nopeina muutoksina maaperän rehevyyksissä ja näin ollen myös metsätyypeissä ja kasvillisuustyypeissä.

Lisätietoja

Yhteenveto

Sipoonkorven kansallispuiston kallio- ja maaperä ovat tyypillisiä eteläiselle rannikkoalueelle lukuun ottamatta hiekka- ja soramuodostumien vähäisyyttä. Alueella on useita arvokkaita kallioalueita. Suuria siirtolohkareita on paljon, ja niistä suurimmat ovat näyttäviä maisemaelementtejä. Kansallispuistosta on inventoitu yli 130 geologisesti arvokkaaksi luokiteltua luontokohdetta.



Kuva 4. Suunnittelualan pinnanmuodot.

Sipoonkorven alueelle sijoittuu useita ympäristöhallinnon inventoinneissa arvokkaiksi todettuja kallioalueita. Pääosa näistä on kansallispuiston pohjoisosassa (Gillerberget, Bisapottsberget, Ängesböleberget), mutta kohteita on myös Viirilän eteläpuolella (Palokallio, Brännbergen, Tavellskär) sekä Sotungissa (Högberget).

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

6 Natura 2000 -luontotyytit

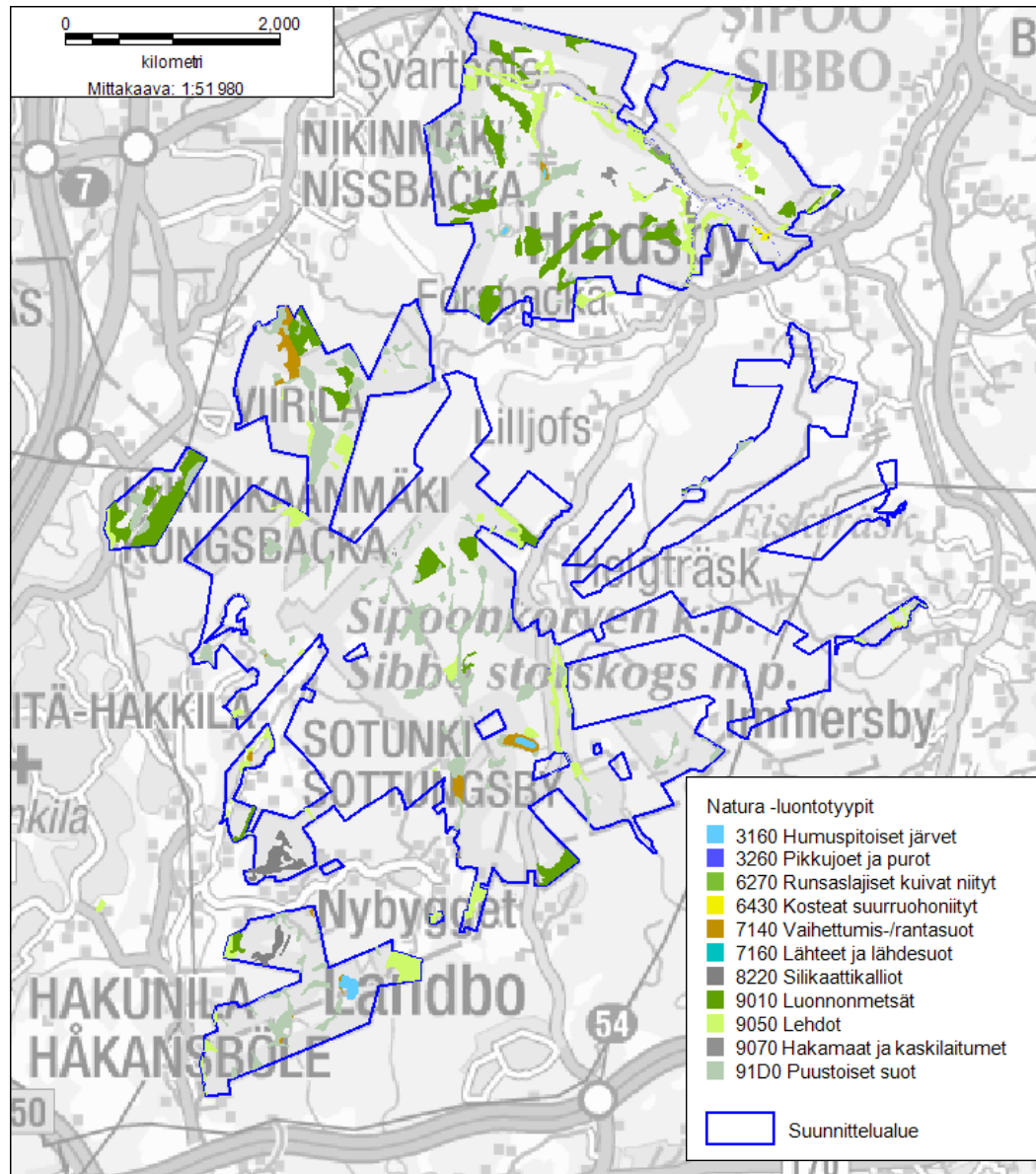
Selite

Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyytit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus-käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteen-
vetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten tyyppisenä luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat
mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja
kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyytit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyytit I ja II ²							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 - luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luonto- tyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	4,37				4,37					
3260	Pikkujoet ja purot	2,62		1,74		0,72		0,16			
6270	Runsaslajiset tuoret ja kuivat niityt	1,30				1,30					
6430	Kosteet suurruohoniityt	0,86								0,86	
7140	Vaihtelumuissuot ja rantasuot	16,89				13,69		3,20			
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,004		0,004							
8220	Silikaattikalliot	12,47		0,08		3,76		8,68			
9010	Luonnonmetsät	101,51				6,94		94,57			
9050	Lehdot	84,41		3,80		31,68		46,72		2,21	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet	2,74		0,50		1,53		0,57		0,14	
91D0	Puustoiset suot	118,13				35, 29		73,18		9,65	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		345,36		7,864	6,12		99,39		227,08		12,86
Luontotyyppien osuus inventoidusta suunnittelualueesta (%)		18,9		2,3	0,34		5,44		12,43		0,70

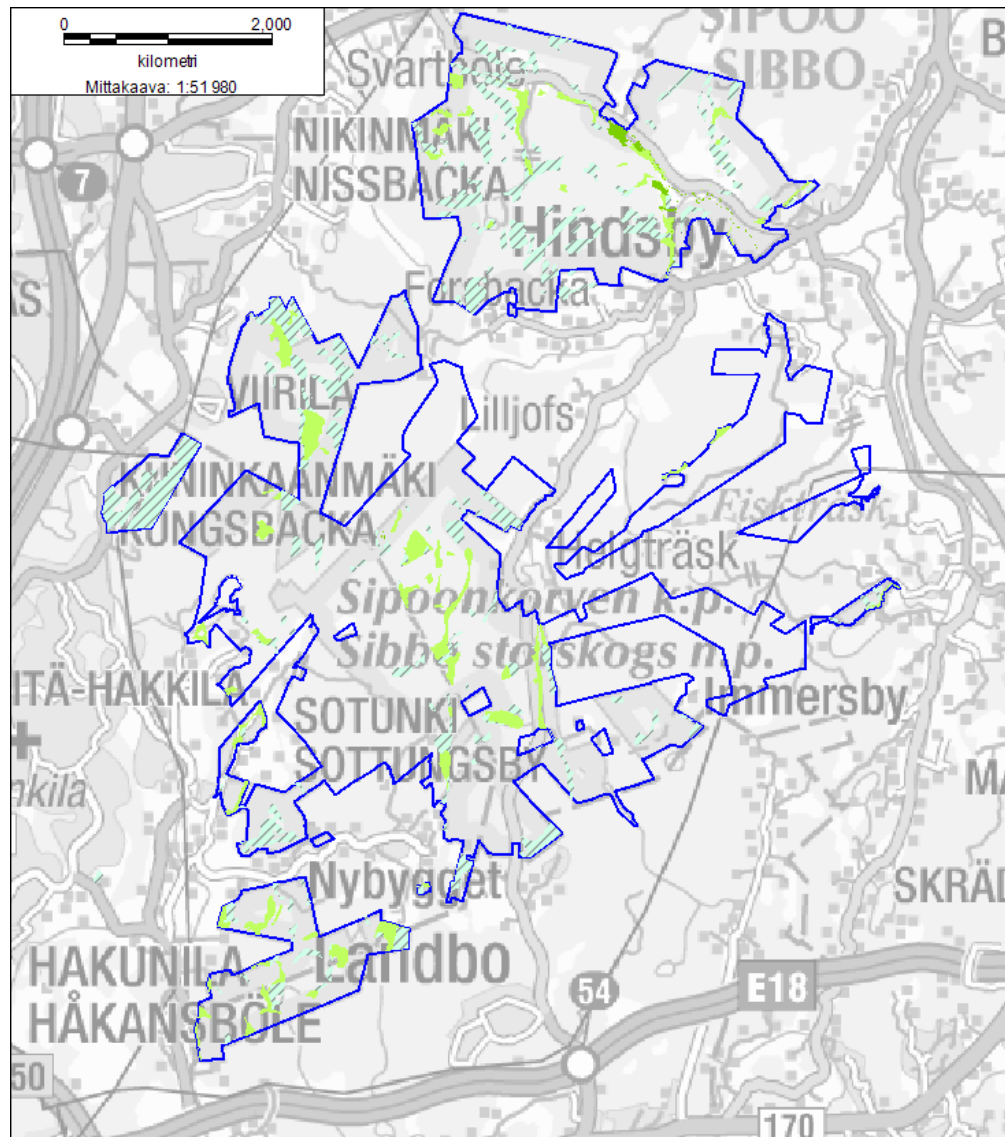
² Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
Muu kuin Natura-luontotyyppi	n. 1535 (SK)	Luontotyytit on arvioitu maastossa. Yhteenvetoon käytetty aineisto on otettu Metsähallituksen paikkatietojärjestelmän kuviotiedoista helmikuussa 2012. Tällöin Sipoonkorven kansallispuistosta oli inventoimatta n. 20 % ja koko suunnittelualueesta 525 ha. Inventointeja on jatkettu vuosina 2012–2013 ja pääosa suunnittelualueesta on inventoitu syksyyn 2013 mennessä. Viimeisimmät inventointitiedot eivät kuitenkaan ole mukana suunnitelmassa, koska ne eivät olleet vielä paikkatietojärjestelmässä hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen aikana. YSA-alueet eivät kuulu Natura-alueeseen. Yksityisiltä YSA-alueilta on inventoitu Natura-luontotyyppiä 30,31 ha eli 52,92 % suunnittelualueeseen kuuluvien yksityisten YSA-alueiden pinta-alasta. Eniten on luonnonmetsiä 21,31 ha, joista on hyviä 0,49 ha ja merkittäviä 20,82 ha. Lehtoja on 2,63 ha, joista hyviä on 0,45 ha ja merkittäviä 2,18 ha. Hakamaita, arvoltaan ei merkittäviä, on 0,034 ha. Puustoisia soita on 6,33 ha, joista merkittäviä on 4,53 ha ja ei merkittäviä 1,79 ha.
Ei inventoitu	n. 525 ha (tilanne v. 2012 helmikuussa, v. 2013 valtion maat inventoitu)	
Kaikki kuviot yhteensä	n. 2405	
Verkostotarkastelu / ekologiset yhteydet		
Tärkeimmät ekologiset yhteydet Sipoonkorvesta suuntautuvat etelään, Mustavuoren–Östersundomin Natura-alueelle, itään Söderkullan ylängön alueelle (Gesterbyn suunta), länteen Sotungin–Hakunilan alueelle sekä pohjoiseen (Paippisten luonnonsuojelualue, Rörstrandin ja Kummelbergenin Natura-alueet. Useimmat ekologiset yhteydet ovat joki- ja puroomien myötäisesti sekä kalliojaksojen suuntaisesti. Yhteydet ovat tärkeitä ensisijaisesti metsälajiston säilymisen kannalta. Vesi yhteyksiä pitkin liikkuvat myös mm. vaelluskalat.		
Yhteenveto		
Natura-luontotyypeistä on inventoidulla suunnittelualueella eniten puustoisia soita 118,1 ha ja luonnonmetsiä 101,5 ha. Myös lehtoja on kohtalainen määrä 84,4 ha. Sipoonkorven aluetta luonnehtii Natura-luontotyyppien monipuolisuus, rehevistä karuihin. Puustoiset suot ovat havu- tai lehtipuumetsiä kosteilla tai märillä turvemaidella, joilla vedenpinta on pysyvästi korkealla. Vesi on hyvin niukkaravinteista. Valtalajeja ovat puustokeroksessa lähinnä hieskoivu, mänty ja kuusi, pensaskeroksessa usein paatsama. Kenttäkeroksessa on soille tai yleisemmin niukkaravinteisille paikoille luonteenomaisia lajeja, kuten varpuja, rahkasammalia ja saroja. Sipoonkorven puustoiset suot ovat sekä korpia että rämeitä ja luonteenomaista niille on pienialaisuus. Luonnonmetsää luonnehtii puuston ikä ja luonnontilaisuus. Riittäväksi luonnonmetsän iäksi katsotaan puuston uudistusiän saavuttaminen. Luonnontilaisuutta ilmentää puuston satunnainen tilajakauma, mikä näkyy metsikössä paikoin aukkoisuutena ja paikoin puutihentymänä. Satunnaisen tilajakauman lisäksi puuston tulee olla kerroksellista ja/tai metsikössä tulee olla pystylahopuuta ja eri lahovaiheista maapuuta vähintään 10 m ³ /ha. Luonnonmetsät ovat monien uhanalaisten lajien, erityisesti sienten, jäkälien, sammalten ja hyönteisten, elinympäristöjä. Luonnonmetsissä viihtyvät myös erämaisuutta ja rauhaisaa elinympäristöä vaativat eläimet ja linnut, kuten Sipoonkorven kansallispuiston tunnuslaji huuhkaja, sekä lukuisat kolopesijälinnut. Sipoonkorvessa luonnonmetsät ovat usein kallioisilla, karuilla kasvupaikoilla ja ovat tyypiltään kalliometsiä. Luonnonmetsiä on myös jonkun verran kalliometsiä rehevämmillä kasvupaikoilla puolukkatyypiltä lehtomaisiin kankaisiin. Lehdot ovat ravinteisia, kosteita kasvupaikkoja, joissa maalaji on hienojakoista. Kuusi on yleisin puulaji, mutta myös lehtipuiden osuus on merkittävä. Kenttäkeroksessa vallitsevat ruohot ja saniaisat, mutta lajisto vaihtelee suuresti. Lehtoja luonnehtii kerroksellinen kasvillisuus: pohjakerros on usein aukkoinen ja vain osin sammalten peitossa, kenttäkerros sekä puu- ja pensaskerros ovat runsaslajisia. Kasvillisuuden ohella myös linnusto on runsas. (Lähde: Airaksinen & Karttunen 1998: Natura 2000 -luontotyyppiopas, Metsähallitus 2010: Luontopalvelujen luontotyyppi-inventoinnin maastotyöohje)		



Kuva 5. Natura 2000 -luontotyypit suunnittelualueella. Luontotyypeistä eniten suunnittelualueella on puustoisia soita (118,1 ha) ja luonnonmetsiä (101,5 ha) sekä lehtoja (84,4 ha). Pääosa Natura-luontotyypeistä on hyvin pienialaisia. Sipoonkorven aluetta luonnehtii luontotyypien moninaisuus, ja luontotyyppejä on alueella aina rehevistä lehdoista karuihin kallioihin.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



Kuva 6. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus. Luontotyyppien edustavuus kertoo, kuinka tyyppillisenä luontotyyppi esiintyy, eli kuinka hyvin se on säilyttänyt luontaiset ominaispiirteensä. Sipoonkorven Natura-luontotyytit ovat edustavuudeltaan lähinnä hyviä tai merkittäviä. Edustavuudeltaan erinomaisiksi on luokiteltu vain pieni osa Byabäckenlaakson purovarsilehdoista.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

7 Lajisto

Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Lajiluettelo on esitetty liitteessä 3.								
Luokitus	Linnut	Nisäkkäät	Kalat, matelijat ja sammakkoeläimet	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Sammalet	Sienet	Käävät	Jäkelät
Äärimmäisen uhanalaiset lajit CR			1	-	1	-	1	-	-
Erittäin uhanalaiset lajit EN	2		-	1		1	2		1
Vaarantuneet lajit VU	5	1	-	4	3	1	6	7	1
Silmälläpidettävät lajit NT	12		2	5	2	4	7	24	3
Alueellisesti uhanalaiset lajit	8		-	-	-	1	-	-	1
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	25	1	-	2	-	1	-	-	-
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		3	1	4	-	-	-	-	-
Suomen kansainväliset vastuulajit				-	-	2	-	-	-
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit		2 (Supikoira, minkki)	1 (Kirjolohti, Istutettu Stor-träsk-lampeen)		1 (Lupiini)				

Lajistotietoa

Sipoonkorpi on eläimistöltään erittäin monipuolinen, erityisen hyvin edustettuna ovat rauhallista elinympäristöä vaativat erämaiset lintulajit, kuten petolinnut ja kanalinnut. Erämaisuuudesta kertovat myös toistuvat karhu- ja ilveshavainnot. Puroissa, erityisesti Byabäckenissä, liikkuu säännöllisesti saukkoja.

Monipuolinen luonto tarjoaa elinympäristöjä useille eri luontotyyppien linnuille: järeissä vanhoissa metsissä viihtyvät pikkusieppo ja pohjantikka, kallioharjanteilla kangaskiuru ja kehrääjä, Byabäckenlaakson lehtipuuvallaisilla alueilla taas pesivät useat kertut, satakieli, peltosirkku ja pähkinähakki. Korpimetsissä voi kuulla huuhkajan huhuilua, ja metsällä on Sipoonkorvessa soidinpaikkoja, yhtenä harvoista viimeisistä alueista pääkaupunkiseudulla. Soidinpaikkoja on Sipoonkorven alueella 2–3, osa kansallispuistossa ja osa puiston ulkopuolella. Metson kannalta metsäisten ekologisten yhteyksien säilyttäminen Sipoonkorven ja ympäröivien metsäisten seutujen välillä on elintärkeää. Vuonna 2013 kartoitetusta Helsinki–Mäntsälä–Porvoo-alueen riistakolmiosta löytyi vain 6–8 metson soidinpaikkaa.

Sipoonjokeen laskevissa Ritobäckenissä ja Byabäckenissä elää alkuperäinen meritaimenkanta, joka ilmeisesti myös lisääntyy puroissa puiston alueella. Taimenkannan elinolojen parantamiseksi tulisi purojen kutupaikkoja kunnostaa ja ennallistaa.

Sipoonkorpi sijoittuu hemiboreaalisen ja eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen vaihettumisalueelle, mikä selittää lajiston koostumusta ja runsautta. Varsinkin rehevyyttä ja lahoppuuta tarvitsevalle lajistolle Sipoonkorven metsät ovat tärkeitä, ja perinnemaisemissa esiintyy puolestaan useita kulttuurivaikuttaneita lajeja. Kääpälajeja on tavattu poikkeuksellisen paljon, noin 130. Jo nyt lahoppuusta riippuvaisten lajien yksilömäärät ovat kohtalaisen suuria, ja ne tulevat kasvamaan puuston ikääntymisen myötä. Kaikkiaan Sipoonkorvesta on tavattu 38 valtakunnallisesti uhanalaista ja 59 silmällä pidettäväksi luokiteltavaa lajia.

8 Kulttuuriperintö

Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.	
Maisema		
Nimi	Kpl	Luokitus
		Maailmanperintökohde
		Kansallinen kaupunkipuisto
		Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
Sotungin kylä ja Håkansböle	1	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
Byabäckenlaakso osana Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa	1	Maakunnallisesti merkittävä maisema
		Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue
		Muu merkittävä maisema
Lisätietoja		
Byabäckenin laakso perinnebiotooppeineen on kansallispuiston alueella sijaitseva osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Maisema-alue työryhmä 1992). Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Östersundomin kartano, kappeli ja Björkuddenin huvila sekä Hindsbyn kylä ovat valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY2009).		
Rakennusperintö		
Nimi	Kpl	Luokitus
		Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä
		Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä
		Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä
Lisätietoja		
Bergströmin torppa edustaa kansallispuiston alueen käytön historiaa. Torppa on esimerkki eteläisen Suomen metsätorpasta. Torpan ohella paikalla on aittarakennus. Rakennuksia ei ole suojeltu eivätkä ne muutoin sisälly arvokkaiden rakennusten inventointeihin tai muihin vastaaviin päätöksiin.		

Arkeologiset kohteet											
Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustusvarustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maarakenteet	Ei määritetty	Yhteensä kpl
Muinaisjäänne rekisterissä oleva kohde	8				5		1		2		16
Muu arkeologinen kohde											
Lisätietoja											
Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaine suoritti Metsähallituksen toimeksiannosta Sipoonkorven luonnonsuojelualueen inventoinnin 7.–11.5.2007(4). Inventoinnin aikana löydettiin 23 uutta kohdetta ja tarkastettiin 3 tunnettua kohdetta, joista osa sijaitsee suunnittelualueen ulkopuolella tai rajalla. Inventoinnin tulokset ovat muinaisjäänne rekisterissä. Inventoinnissa löydetystä uusista kohteista kymmenen on kivikautisia, historialliseen aikaan sijoittuu 12 kohdetta ja yhtä ei ole pystytty ajoittamaan. Kivikauden kohteista kaksi on irtolöytöpaikkoja, muut luokiteltiin mahdollisiksi asuinpaikoiksi. Historiallisen ajan kohteista kaksi on rajamerkkejä, yhdeksän on jäänneksiä erilaisista kivrakenteista tai rakennuksista. Inventoitu alue on nähtävissä inventointiraportin liitteessä 1. Mahdollinen lisäinventointitarve arvioidaan tapauskohtaisesti, jos toimenpiteitä, kuten rakentamista kohdistuu inventoimattomille alueille. Arkeologisista kohteista on syytä nostaa esille Kalkkiruukin luontopolun varrella sijaitseva, 1800–1900-luvun vaihteessa käytössä ollut Sotungin Håkansbölen kalkkilouhos hyvin säilyneine kalkkiuuneineen.											
Muu kulttuuriperintö											
Kansallispuiston kulttuuriperintöä ovat myös ympäröivien kylien asukkaiden omakohtaiset muistot, perinteet sekä nykypäivänä tapahtuva perinteitä vaaliva toiminta esim. kyläyhdistyksissä. Paikallisilla asukkailla on halua tehdä yhteistyötä kansallispuiston kanssa perinteiden vaalimiseksi. Kulttuuriperintöä voi hyödyntää opastuksessa ja ympäristökasvatuksessa.											
Kävijätutkimus											
Kävijätutkimuksessa (2009) (5) tärkeimmiksi syiksi käynnille Sipoonkorvessa nousivat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä pääsy pois melusta ja saasteista. Suosituimpiin aktiviteetteihin, kuten kävelyyn ja luonnon tarkkailuun, on mahdollista liittyä myös kulttuuriarvoja sisältävien kohteiden, kuten perinnemaisemat ja kalkkiruukki, arvostusta, vaikka kävijät eivät tutkimuksessa kulttuuriperintökohteisiin tutustumista käyntinsä pääasiallisena harrastuksena olisi pitäneetkään. Kävijöiden virkistysmotiiveissa maisemat olivat erittäin tärkeitä tai melko tärkeitä lähes kolmelle neljästä, mutta kulttuuriperintöön tutustuminen alle joka neljännelle.											
Yhteenveto											
Byabäckenin maakunnallisesti arvokas maisema-alue perinnebiotooppeineen lisää Sipoonkorven kansallispuiston monimuotoisuutta. Byabäckenin laitumet liittyvät suunnittelualueen tuntumassa sijaitseviin valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY2009). Östersundomin kartanoalue sekä Hindsbyn kylä ovat hyvin säilyneitä esimerkkejä alueen asutushistoriasta, joka on vaikuttanut laajasti Sipoonkorven maankäyttöön ja eränkäyntiin. Byabeckenin perinnemaisemien ohella Sotungin Hakansbölen kalkkilouhos on kiinnostava alueen kulttuuriperinnöstä kertova mahdollinen opastuskohde.											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite

Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.

Toimintaympäristön kuvaus

Sipoonkorven alueen luonto- ja virkistyskäyttöarvot on tunnustettu jo kauan sitten, mutta alue ei ole päässyt kehittymään retkeilykohteena. Syynä on ehkä ollut maanomistuksen hajaantuminen useille omistajille ja toisaalta epäselvyys mm. luonnonsuojelun toteuttamiskeinoista. Kansallispuiston perustaminen on tältä osin selkeyttänyt tilannetta. Alueella on paljon erilaisia sidos- ja käyttäjäryhmiä ja pääkaupunkiseudulla keskeisestä sijainnista johtuen suuri virkistyskäyttöpaine. Helsingin, Vantaan ja Sipoon nykyinen asutus sekä rakentamispaineet tulevat vaikuttamaan suuresti kansallispuiston virkistyskäyttöön.

Sipoonkorpi on periaatteessa erittäin helposti saavutettavissa oleva retkeilykohde, mutta käytännössä puutteelliset retkeilypalvelut ja mm. pysäköintipaikkojen ja joukkoliikenneyhteyksien puute haittaavat virkistyskäytön kehittämistä ja ohjaamista. Kansallispuistossa on hyvin vähän varsinaisia merkittyjä ja opastettuja retkeilyreittejä ja -palveluita, kuten tulenteko- ja leiriytymispaikkoja.

Sipoonkorven metsät ovat osin vaikeakulkuisia, mutta alueelta löytyy myös helpompia maastoja. Pitkään jatkunut retkeilykäyttö on johtanut varsin laajan ja näkyvän polkuverkoston muodostumiseen, mutta opastus ja viitoitus puuttuvat. Siten aluetta huonommin tuntevien on nykyisellään osin haasteellista retkeillä Sipoonkorvessa.

Partiolaiset käyttävät Sipoonkorpea retkikohteena, ja puistossa on myös yksi partiolaisten kämppä. Alueella toimivia partiolippukuntia ovat mm. Eräkamut ry, Koudat ry ja Kuksat ry.

Retkeilijöiden ja ulkoilijoiden ohella Sipoonkorpi vetää puoleensa myös luontoliikunnan harrastajia. Alueella harrastetaan mm. suunnistusta, maastopyöräilyä ja kiipeilyä, ja suunnistuksessa järjestetään myös pienimuotoisia kuntosuunnistuskilpailuja. Lisäksi vuonna 2012 Sipoonkorvessa järjestettiin kaksi suunnistuskilpailua, Finnspring ja Jukolan Viesti, joiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli lähes 20 000 henkilöä. Kuntosuunnistuksiin osallistuu tavanomaisesti n. 100–300 henkilöä/kilpailu.

Sipoonkorvessa on paljon kävijöitä myös talvella. Alueella on laaja, vakiintunut latuverkosto. Käyntimäärästä jopa kolmannes voi kertyä joulun ja maaliskuun välisenä aikana.

Vetovoima ja merkitys

Monipuolinen luonto ja arvokkaat perinnemaisemat ovat keskeisimpiä virkistyskäytön vetovoimatekijöitä. Hyvä saavutettavuus eli sijainti aivan pääkaupunkiseudun kyljessä tekee Sipoonkorvesta erittäin merkittävän retkeily- ja myös luontomatkailukohteen.

Suunnittelualueen kysyntä										
Kävijälaskenta			Kävijätutkimus							
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi	95 000	Kävijätutkimuksen kohdealueet:			Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)			
	2012									
Käyntimäärän kehitys kohteilta:			Storträsk, Hältingträsk, Bisajärven alue, Fiskträskin alue ja Hindsbyn alue			2009	3,7			
Hindsby: (2007) 2641, (2008) 4775, (2009) 3245, (2010) 5054, (2011) 10946, (2012) 7321 käyntiä. Laskenta on tehty välillä 1.6. –31.10.			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)							
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	2,0	Tyytyväisyys ympäristöön	3,8	Odotusten täyttyminen	4,2	Häiriötekijöiden kokeminen	4,3
2009	41 000		Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyyppeihin:							
2010	50 500	+23,17 %	Paikalliset kävijät (%)	95	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (h)		
						98	2,7			
2011	75 500	+49,50 %	Kotimaiset matkailijat (%)	5	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (vrk)		
						2	5,5			
2012	95 000	+26	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	0	Kävijävuorokaudet ³	15 795				
Lisätietoja										
Sipoonkorven kansallispuisto on etenkin lähialueen ja laajemmin pääkaupunkiseudun asukkaiden lähivirkistyskohde, jossa korostuu päiväkäyttö. Suosittuja harrastuksia ovat sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu. Tärkeimpiä syitä käynnille ovat luonnon kokeminen, rentoutuminen ja henkinen hyvinvointi. (von Boehm 2009).										

³ Kävijävuorokaudet = kävijöiden kokonaisviipymä alueella = päiväkävijöiden osuus x kokonaiskäyntimäärä x päiväkävijöiden viipymä alueella (h) /24 + yöpyjien osuus x kokonaiskäyntimäärä x yöpyjien viipymä alueella (vrk).

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alu- eella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
	2		1		1	1	1		Partiolaisten omistama kämpä Genaträskin pohjoispuolella on hyväkuntoinen ja aktiivisessa käytössä. Bergströmin torppa kansallispuiston pohjoisosassa on ollut yksityisessä käytössä ennen kansallispuiston perustamista.
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alu- eella	
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Kalkkiruukki laavu		4		x		x			Laavu on siirtynyt Helsingin kaupungilta Metsähallituksen ylläpidettäväksi vuoden 2012 alusta lähtien.
Bisajärvi laavu		6			x	x			Bisajärven laavua ei huonon kunnon vuoksi voi käyttää. Laavua ei ole viime vuosina huollettu.
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)			Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alu- eella	
						Mh	Muu		
Ponun perinnepostia / Byabäckenin luontopolku	1,9	0	0,1			x			Luontopolku. Pituus ympyräreittinä 2,4 km, josta n. 1 km Länsitietä pitkin. Pisto polulta Ängesbölen tulentekopaikalle 150 m.
Kalkkiruukin luontopolku	4,8	0	0			x		X (osin)	Luontopolku. Pituus ympyräreittinä 4,8 km. Luontopolun varrella on Kalkkiruukin laavu.
Bakunkär–Fiskträsk–Kalkisbacka	3,4	0	0,8			x		X (osin)	Metsäautotietä ja pitkoksia. Reittimerkintä osin puutteellinen.
Fiskträsk	1	0	0,1			x		x	Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen reitti. Pitkoksia.

Matkailun yhteistyö							
Vuosi	2012	Yhteistyöyritysten lukumäärä	2	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	
Lisätietoja							
Metsähallitus solmii kansallispuistossa luontomatkailupalveluita tarjoavien yritysten kanssa yhteistyösopimuksen. Sopimusyrittäjät noudattavat (Kestävän luontomatkailun periaatteita). Sopimukseen sisältyy käyttömaksu kansallispuiston rakenteiden (mm. tulentekopaikat, laavut) käytöstä. Hoito- ja käyttösuunnitteluun on osallistunut useita yrittäjiä, jotka ovat kiinnostuneita yhteistyöyrittäjyydestä.							

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite

Lomakkeella kuvataan suunnittelualueella olevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käyntimäärät			Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä							
Vuosi	Asiakaspalvelu- pisteissä	Luontoon.fi- sivuilla	Asiakaspalvelupisteet				Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		
2012	-	27 836								
			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä				Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa			
			Vuosi		Henki- löö	Koululaisten osuus (%)	Vuosi		Henki- löö	Koululaisten osuus (%)
			Perustiedon tarjonta				Perustiedon tarjonta			
			Herättelevä opastus				Herättelevä opastus			
			Syventävä opastus				Syventävä opastus			

Lisätietoja

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet	0	
Opastuspisteet	0	
Luontoon.fi-sivut	1	Sipoonkorven kansallispuiston luontoon.fi-sivut, kieliversiot fi, sv, en. Sipoonkorvesta löytyy tietoa myös Retki-kartta.fi-sivuilta.
Maasto-opasteet	4	Kansallispuiston pysäköintialueille (Byabacken, Bakunkärr, Storträsk, Kuusijärvi) on pystytetty vuonna 2012 opastetaulut.
Luontopolut	2	Byabackenin ja Kalkkiruukin luontopolkujen luontopolkumateriaalia (kohdeopasteita) ei ole viime vuosina uusittu. Kalkkiruukin polun esite on ollut saatavana netissä pdf-muodossa.
Esitteet ja muu painomateriaali	2	Kansallispuistoesite, kieliversiot fi, sv
Sähköiset opastustuotteet	0	

Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus

Useat matkailuyrittäjät tarjoavat mm. opastettuja retkiä Sipoonkorpeen. Vantaan luontokoulu toimii kansallispuiston vieressä ja Vantaan ladulla on Bisan maja.

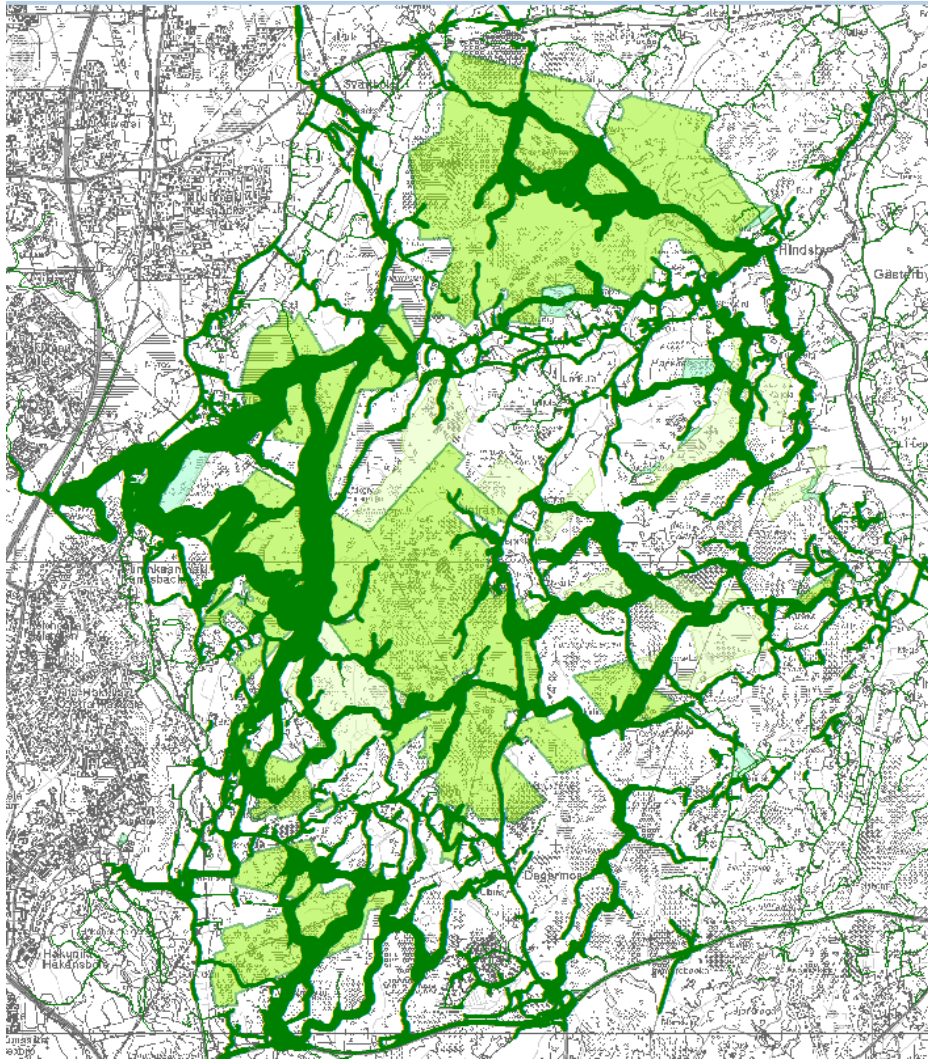
Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

Sipoonkorpi on jo pitkään ollut tunnettu ja suosittu retkeilykohde, ja pääkaupunkiseudun asutuksen tiivistyminen lisää jatkuvasti alueelle kohdistuvaa virkistyskäyttöpainetta. Sipoonkorpi on etenkin lähialueen ja laajemmin pääkaupunkiseudun asukkaiden lähivirkistyskohde, jossa tehdään pääosin päiväretkiä. Suosittuja harrastuksia ovat sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu.

Sipoonkorpi on periaatteessa erittäin helposti saavutettavissa oleva retkeilykohde, mutta käytännössä puutteelliset retkeilypalvelut ja mm. pysäköintipaikkojen ja joukkoliikennedyhteyksien puute haittaavat virkistyskäytön kehittämistä ja ohjaamista. Kansallispuistossa on hyvin vähän varsinaisia merkittyjä ja opastettuja retkeilyreittejä ja -palveluita, kuten tulenteko- ja leiriytymispaikkoja.

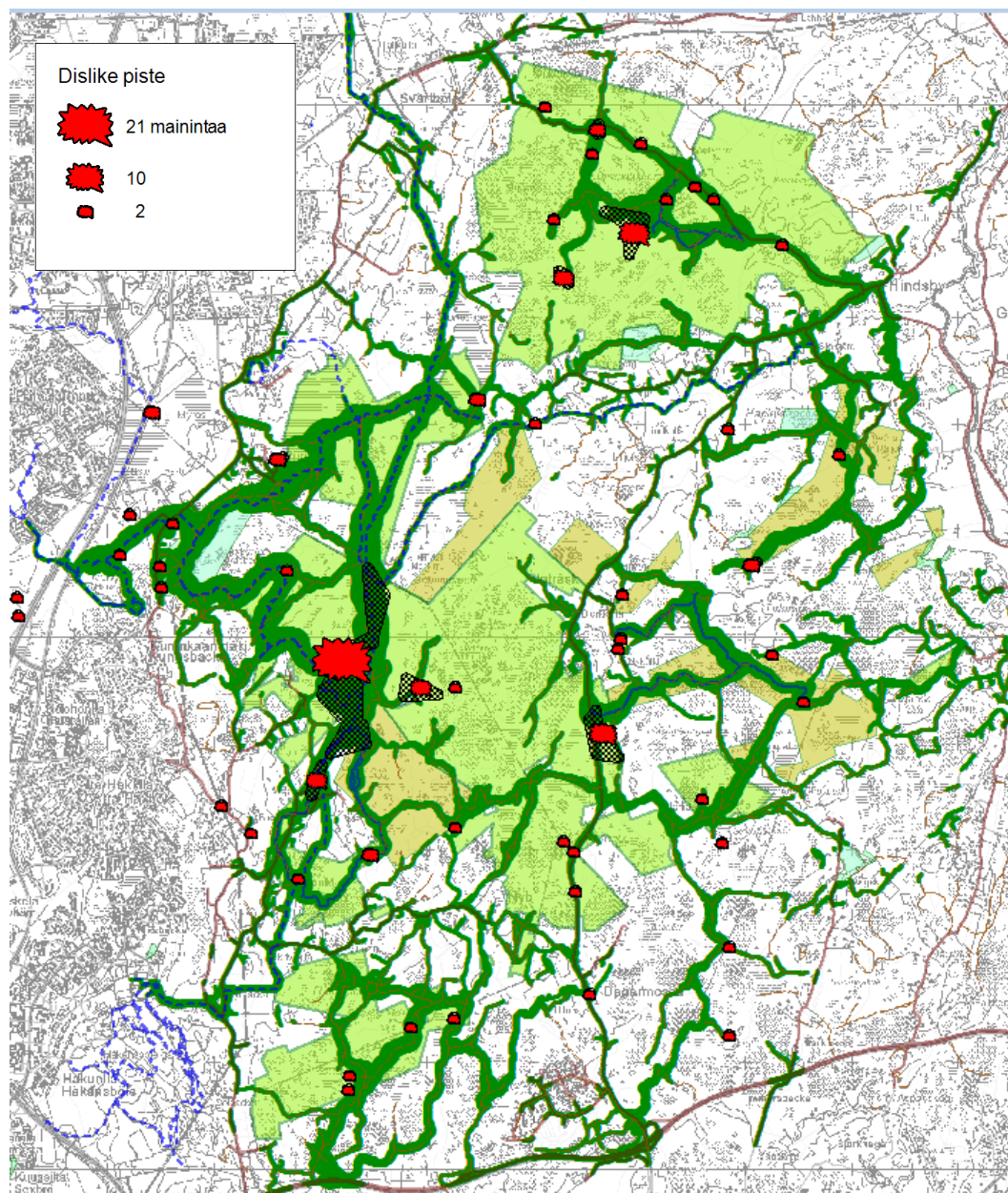
Retkeilijöiden ja ulkoilijoiden ohella Sipoonkorpi vetää puoleensa myös luontoliikunnan harrastajia. Alueella harrastetaan mm. suunnistusta, maastopyöräilyä ja kiipeilyä, ja suunnistuksessa järjestetään myös pienimuotoisia kuntosuunnistuskilpailuja. Lisäksi vuonna 2012 Sipoonkorvessa järjestettiin sekä Finnspring- että Jukolan Viesti -kilpailut, joiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli lähes 20 000 henkilöä. Kuntosuunnistuksiin osallistuu tavanomaisesti n. 100–300 henkilöä/kilpailu.

Sipoonkorven kansallispuiston pääasiallinen opastuskanava on verkkosivusto www.luontoon.fi/sipoonkorpi. Metsähallitus on opastusmateriaalien ja -palvelujen suhteen yleisesti siirtämässä painopistettä painetusta materiaalista verkkoon. Henkilöopastusta Metsähallituksella ei Sipoonkorvessa ole, mutta vuonna 2013 avattu Suomen Luontokeskus Haltia palvelee myös Sipoonkorven asiakasneuvonnassa. Maasto-opasteita kansallispuistossa on toistaiseksi niukasti, ja etenkin opastettuja ja viitoitettuja reittejä kaivataan.



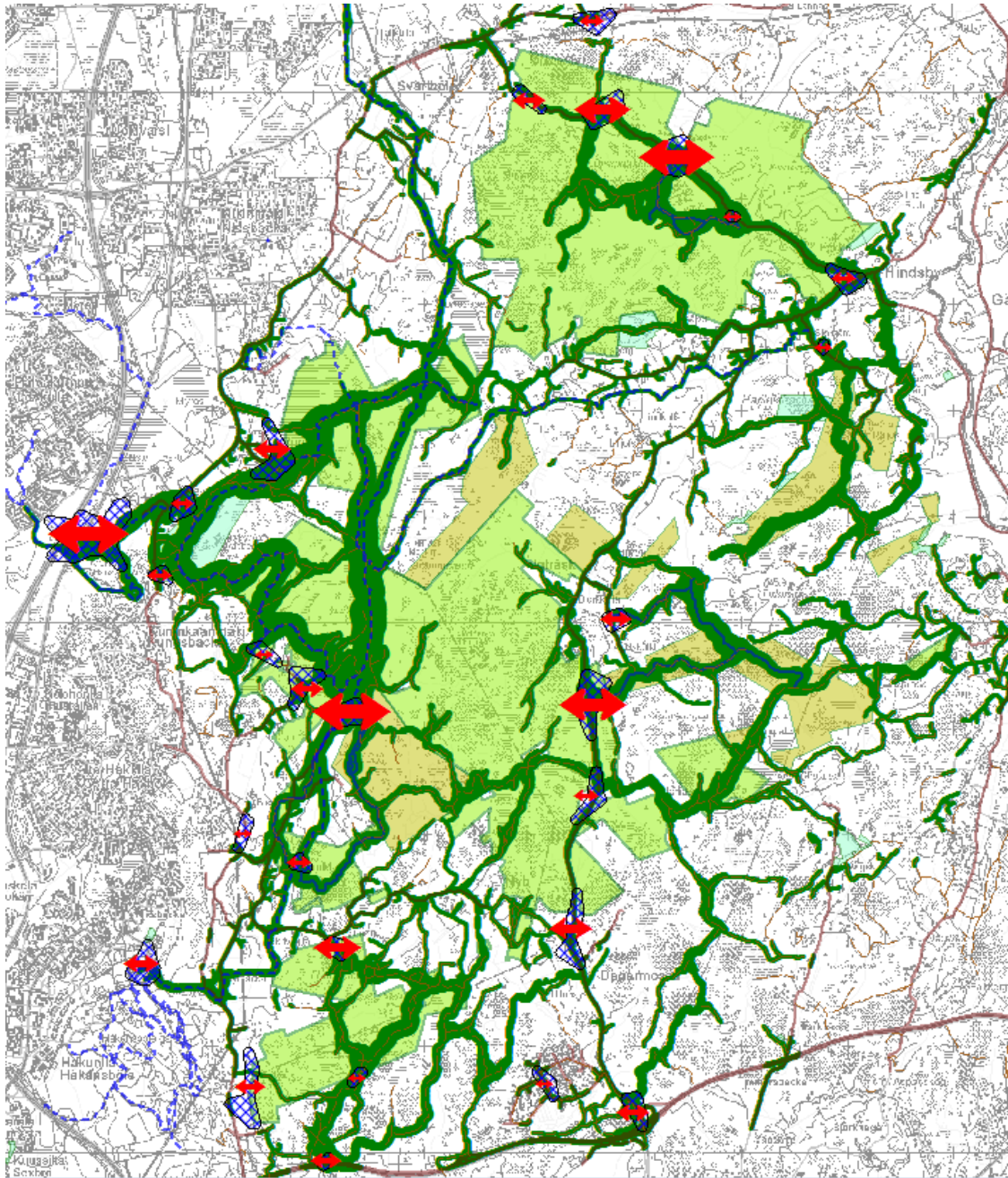
Kuva 7. Vuoden 2012 PehmoGis-kyselyn vastaajien Siipoonkorvessa ja lähialueella käyttämät reitit. Viivan leveys kuvaa liikennevirran voimakkuutta (max noin 20) olemassa olevalla reitillä, polulla tai tiellä. Vastaajien piirtämät reitit on summattu 100 m:n etäisyydeltä olemassa olevaan reittiin. Tulosten perusteella erityisesti nykyiset luontopolut ja hiihtoladut erottuvat käytetyissä reiteillä, mutta myös muilla poluilla ja tieurilla on runsaasti käyttöä. Vastaajien lukumäärä oli 315.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020,
© Karttokeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



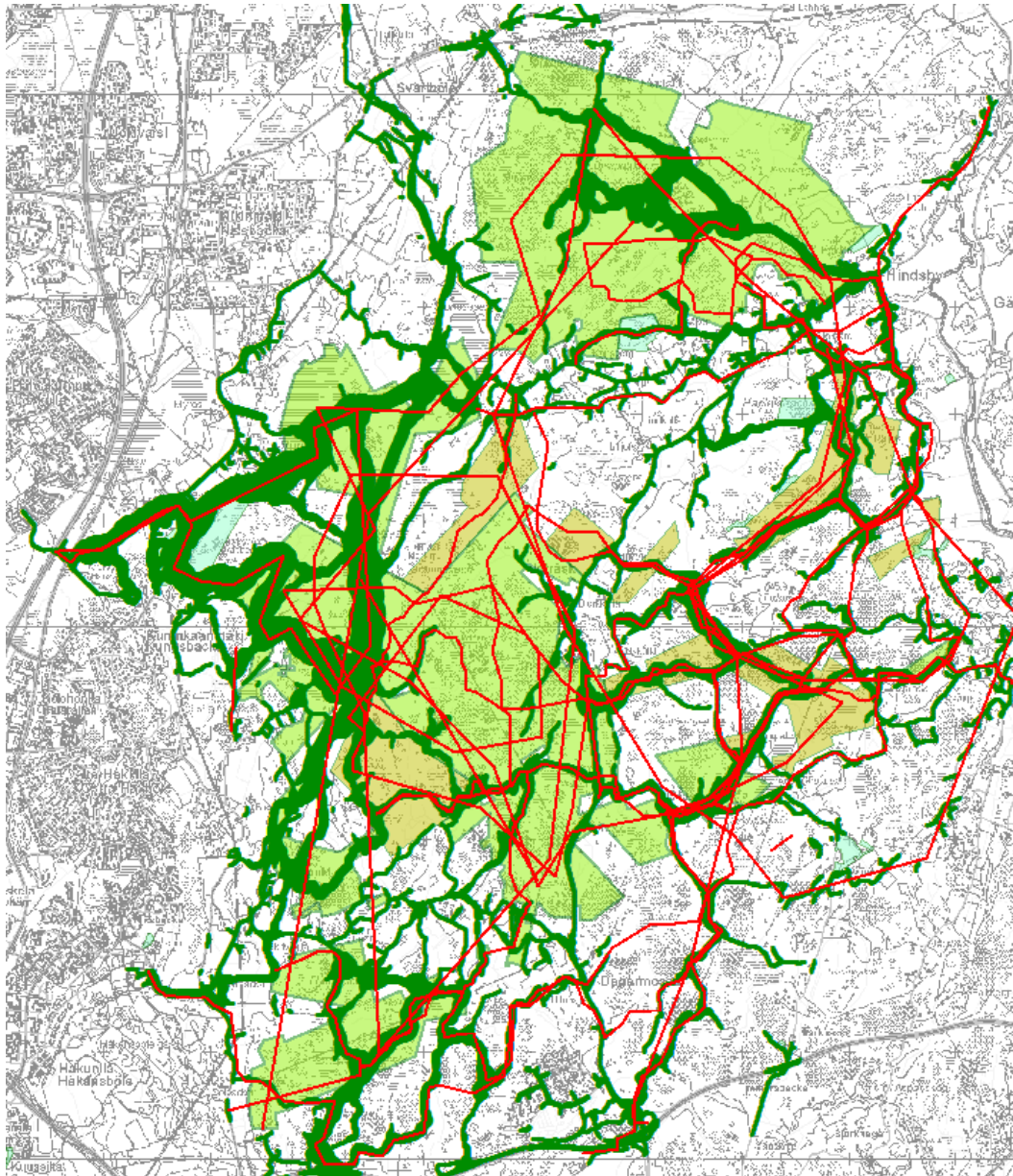
Kuva 8. PehmoGis-vastaajien käyttämät reitit ja paikat, joista vastaajat eivät pitäneet. Osa näistä sijoittuu nykyisten reittien huonokuntoisiin kohtiin, osa teille, jolloin kysymys lienee esim. opasteiden puutteesta tai liikenneturvallisuudesta, kuten heikosta näkyvyydestä. Eniten mainintoja osui alueelle, jossa ennallistamistyömaa oli väliaikaisesti katkaissut suositun polun käyttämisen. Vastaajien lukumäärä oli 96.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



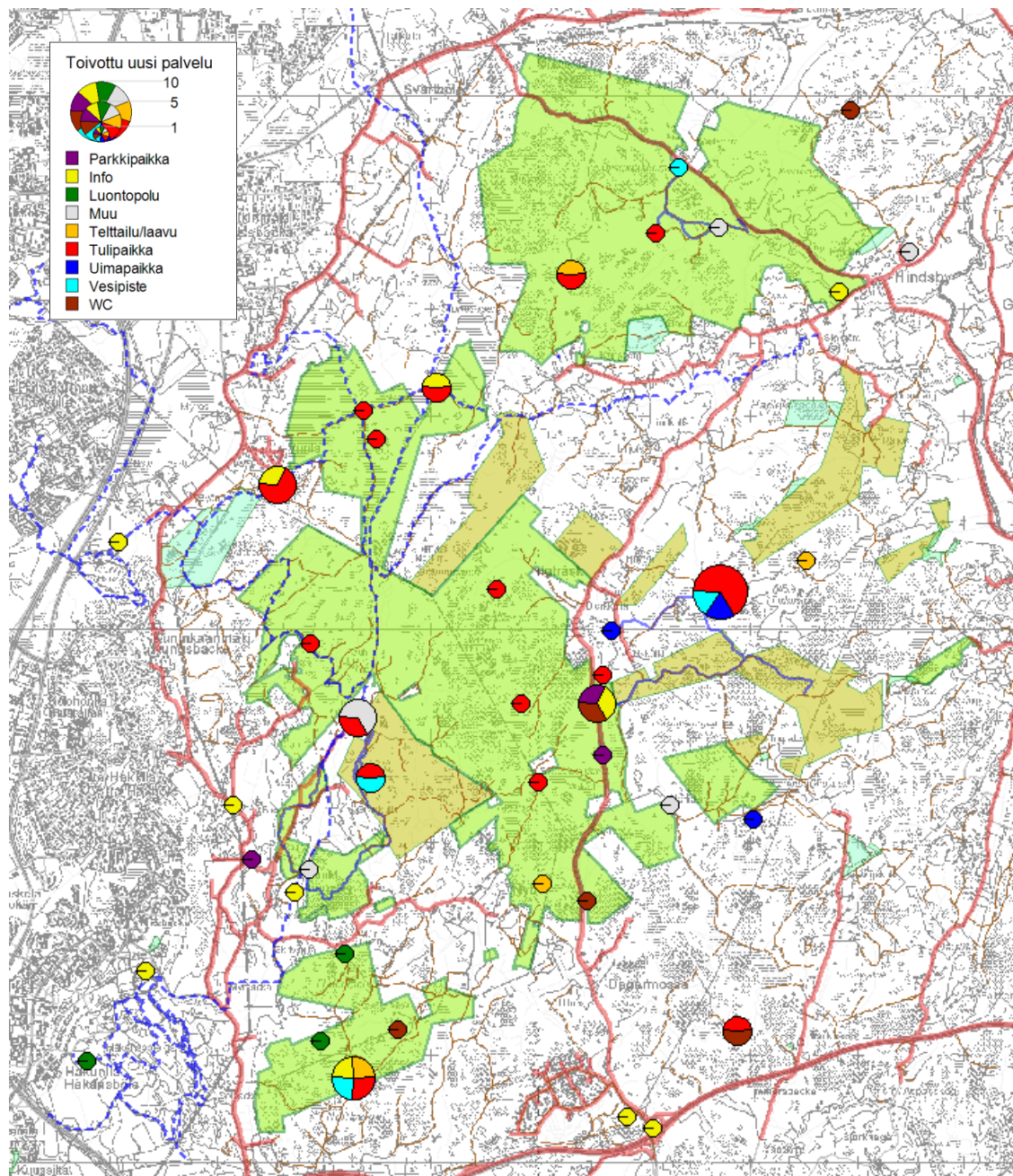
Kuva 9. PehmoGis-vastaajien saapumispaikat puistoon. Nykyisten pysäköintialueiden ohella vastaajat ovat käyttäneet myös Kalkkiuunintien päätä, josta on aiemmin ohjattu kulku Kalkkiruukin luontopolulle. Alueella ei ole pysäköintipaikkaa, ja tienvarrelle tai pihalle jätetyt autot aiheuttavat häiriötä kansallispuiston naapurikiinteistöjen omistajille. Vastaajien lukumäärä oli 273.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



Kuva 10. PehmoGis-vastaaajien toivomat reitit (punainen viiva). Osa reittitoiveista on käytetyillä reiteillä, joille oletettavasti toivotaan kunnostusta ja opastusta. Osa reittitoiveista on sijoitettu viitteellisesti merkiten lähinnä lähtö- ja päättymispiste, eli reitin kulkua maastoon ei ole tarkemmin määriteltä. Vastaaajien lukumäärä oli vain 33.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



Kuva 11. PehmoGis-vastaajien toivomat uudet palvelut puistoon ja lähialueelle. Palveluja toivottiin verraten vähän. Eniten kaivattiin tulentekopaikkoja sekä opasteita. Myös laavuja tai telttailualueita, vesipisteitä ja käymälöitä toivottiin. Vastaajien lukumäärä oli 71. Tulokset ovat samansuuntaisia kuin vuoden 2009 kävijätutkimuksessa. Tuolloinkaan kansallispuistolta ei toivuttu mittavia palveluita vaan lähinnä omatoimista retkeilyä tukevia rakenteita.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

10 Erätalous: nykytila

Selite

Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.

Metsästys

☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästykseseen valtion mailla)	Ei			
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)	Ei			
☐	Metsästys kielletty	Kyllä, kansallispuiston perustamisen (1.5.2011) jälkeen kolmen vuoden siirtymäajalla. Metsästyskielto astuu voimaan 1.5.2014.			
☐	Lupametsästysaluetta	Ei			
☒	Sopimus-metsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus	Rajoitukset, lisätietoja
		3	1273,7 ha	Voimassa toistaiseksi tai 31.12.2013	Ks. yhteenveto
☐	Vain hirven-ajo	Ei			
Alueen merkitys metsästyskohteena		Tärkeä pääkaupunkialueen hirvenmetsästysalueena. Ainoita alueita pääkaupunkiseudulla, jossa voidaan harjoittaa hirvenmetsästystä turvallisesti.			
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐ Suuri	☐ Keskinen	☒ Pieni	Tarkennus
Riistakannat	Hirvieläinten kannat ovat Suomen Riistakeskuksen mukaan vuonna 2013 olleet noin 3,9 hirveä, 5,5 valkohäntäpeuraa ja 7,8 metsäkaurista 1000 ha kohti. Kesällä eläimiä on noin 1,5 kertaa enemmän (vaellusten vuoksi voi olla vähän enemmänkin). Puiston alueella on muutama hirven vasomisalue, jossa hirvikanta on tiheämpi, ja kannankasvun potentiaali on voimakas. Muiden lajien osalta voi arvioida, että ilveskanta on Sipoossa ollut viime vuosina reippaassa kasvussa, näin ollen myös kansallispuiston maisemissa. Pienriistan osalta trendit seuraavat muun itäisen Uudenmaan käyriä.				
Lisätietoja	Kansallispuiston alueella vuokrasopimusten nojalla toimivia metsästysseuroja ovat Hindsbyn metsästysseura, Immersbyn metsästysseura ja Sotungin Metsästysseura. Metsästysseurat ovat tehneet pienpetopyyntiä alueellaan riistanhoitotyönä. Immersbyn metsästysseuran osalta pyyntimäärät ovat olleet 38 supikoira ja 4 kettua (vuonna 2010), 45 supikoira ja 6 kettua (vuonna 2011) ja 48 supikoira ja 14 kettua (vuonna 2012).				

Kalastus									
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)				Ei				
☐	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)								
☐	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain				Kyllä, lukuun ottamatta Byabäckeniä, Ritobäckeniä ja Hälsängsbäckeniä sekä Storträskia.				
☒	Lupakalastusvedet				Storträskin kalastusoikeus on vuokrattu Storträskin kalastuksen hoitokunnalle (v. 2012 alkaen Storträskin hoitoyhdistys). Yhdistys vastaa kalastuksen järjestelyistä ja kalastuslupien myynnistä lammella. Nykyinen sopimus on voimassa 31.12.2014 saakka.				
Alueen merkitys kalastuskohteena		Storträsk on pääkaupunkiseudulla paikallisesti merkittävä kalastuskohde.							
Arvio alueen kalastuspaineesta		☐	Suuri	☐	Keskinkertainen	☒	Pieni	Tarkennus	Luonnonkaloille paine olematon. Storträskin kalastus perustuu istutuksiin.
Saaliskalat		Storträskin merkittävin istutus- ja saaliskala on kirjolohi.							
Kutupaikat		Ei tietoa mahdollisista merestä nousevista kutukaloista tai niiden lisääntymispaikoista.							
Vaelluskalareitit		Byabäcken ja Ritobäcken kuuluvat Sipoonjoen vesistöön, joka on yksi neljästä Suomenlahden alueella jäljellä olevista meritaimenen kutujoista.							
Ammattikalastus		Ei							
Istutukset (kalat, ravut)		Kirjolohi, siika, puronieriä, taimen. Hoitokunta on istuttanut kalaa vuosittain. Käytännössä kirjolohi, joka on vieraslaji, on istutetuista lajeista ainoa, joka on menestynyt lammessa. Kirjolohe kasvatusta on kuitenkin tukeutunut lammen hoitoon kalkituksella, mikä ei ole luonnonsuojelulain ja kansallispuiston perustamislain mukaan enää puiston perustamisen jälkeen mahdollista. Ilman kalkitusta vesi muuttuu ajan myötä kirjolohe kannalta liian happamaksi.							
Lisätietoja									
Yksityiset suojelualueet									
Erätalouden yhteenveto									
Sipoonkorpi on tärkeä alue pääkaupunkiseudun hirvikannan säätelyn näkökulmasta. Se on harvoja yhtenäisiä alueita pääkaupunkiseudulla, jossa voidaan harjoittaa hirvenmetsästystä turvallisesti. Hirvikannan säätely on erityisen tärkeää kyseisellä alueella suuren liikennevahinkoriskin takia (Porvoon moottoritien varrella). Storträsk on paikallisesti tärkeä kalastuskohde, mutta luonnonkaloihin tukeutuvaa kalastusta alueella ei ole. Kalastus perustuu istutuksiin (lähinnä kirjolohi, joka on vieraslaji). Ennen kansallispuiston perustamista lampea on kalkittu kirjolohelle sopivan pH-tason aikaansaamiseksi, mutta kalkitus ei ole kansallispuiston rauhoitussäännösten mukaan mahdollista.									

11 Tutkimus

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
Ks. kohta nykyinen tutkimuskäyttö.			
☒	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☐	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon
Nykyinen tutkimuskäyttö	Sipoonkorven kansallispuistossa ja aiemmalla luonnonsuojelualueella on rengastettu lintuja ja tutkittu mm. sammal-, sieni-, kääpä- ja selkärangatonlajistoa, pöntötyksen vaikutusta linnustoon sekä kasvillisuuden palautumista tallauskokeen jälkeen. Kansallispuistossa on myös tehty arkeologinen inventointi sekä geologisten arvojen kartoitus. Metsähallitus on tehnyt mm. luontotyyppi- ja kasvistoselvityksiä.		
Koealat	Metsäntutkimuslaitoksella (Metla) on ollut puistossa koealoja liittyen tallauskokeisiin.		
Tutkimustahot	Metlan ohella tutkimusta tekevät mm. Sipoon Perhostutkijat ry. sekä yksittäiset harrastajat.		
Tutkimusluvut	Kansallispuistoon on vuosina 2010–2012 myönnetty tutkimuslupia lähinnä hyönteis- ja muuhun selkärangatonlajiston selvittämiseen.		
Merkitys tutkimuskohteena			
☐	Merkittävä	☒	Kohtalaisen merkittävä
☐		☐	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Marjastus ja sienestys

☒	Sallittu koko alueella	☐	Kielletty koko alueella
☐	Sallittu osittain		

Poronhoito

☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle	☒	Ei sijoitu poronhoitoalueelle
--------------------------	--	-------------------------------------	-------------------------------

Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto

Toiminnan kuvaus				
Rakenteet	Porokämpät		Erotusaitaukset	Muut rakenteet

Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi

Kaivosvaltauks	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-
Kaivospiirit	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-
Maa-ainesten otto	Kielletty kansallispuistossa ja Natura-alueella sekä YSA-alueilla.			
Polttopuun otto	Kielletty kansallispuistossa ja YSA-alueilla. Puistoon ja siihen liitettävälle valtion maille ei myönnetä lupia polttopuun ottamiseen.			
Pohjaveden otto	Sipoonkorvessa ei sijaitse pohjavesialueita, eikä suunnittelualueella ole vedenottamoita. Kansallispuistossa on vain yksi kaivo, joka sijaitsee puiston pohjoisosassa Bergströmin torpalla. Vuonna 2008 tehdyn kaivovesitutkimuksen mukaan vesi täytti talousveden laatuvaatimukset, mutta ei laatusuosituksista sameuden osalta. Kaivo ei ole kovin syvä ja on välillä kuivana.			
Lisätietoja				

Metsätalous

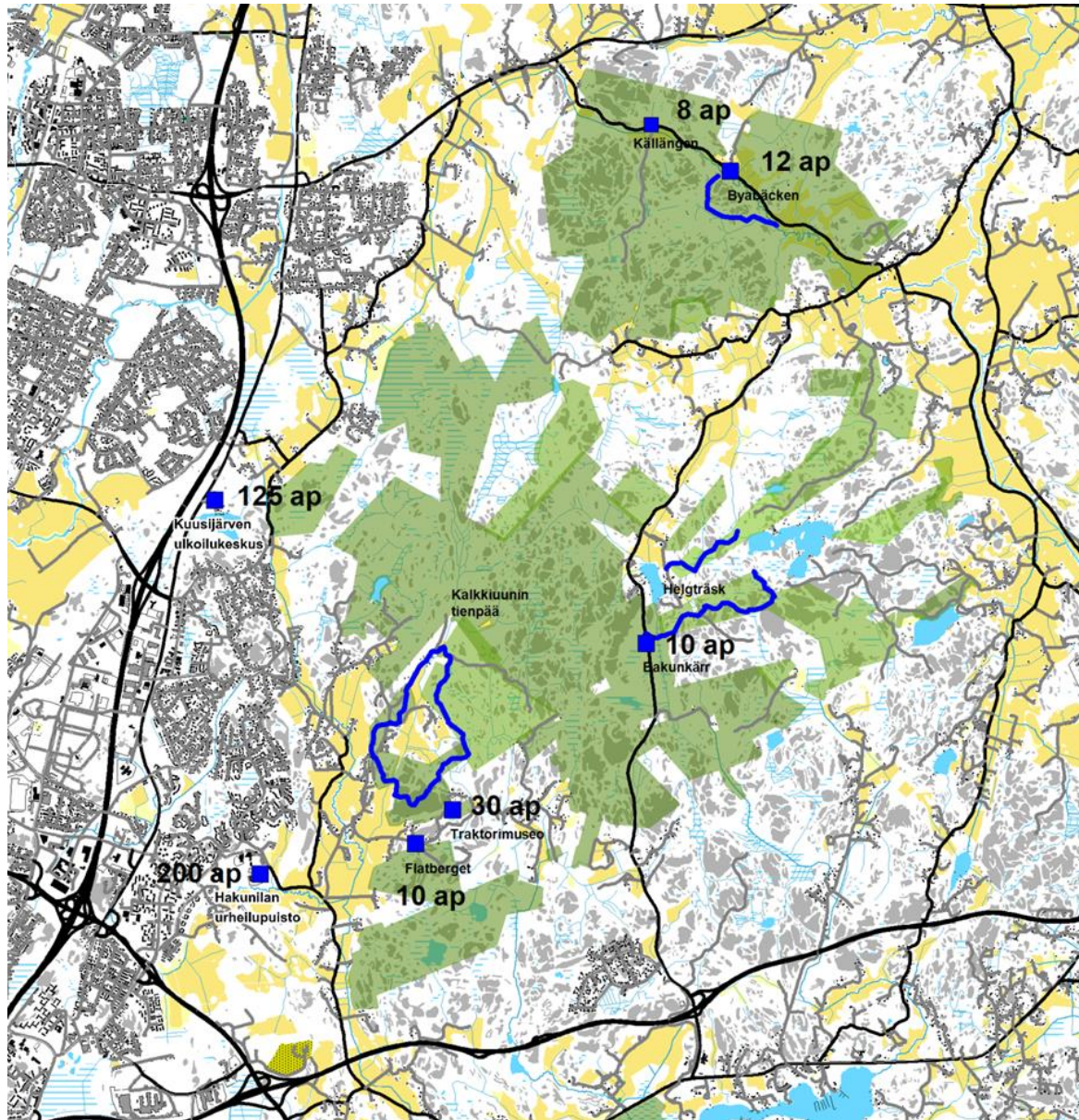
Kansallispuiston ympärillä on yksityisomistuksessa olevaa metsätalousmaata. Metsänomistajat ovat osallistuneet aktiivisesti hoito- ja käyttösuunnitelman valmisteluun. Metsänomistajilla oli vuosina 2010–2012 käynnissä Metso-rahoitteinen yhteistyöverkosto (Samarbete i Sibbo storskog), jonka tavoitteena oli mm. tiedottaa vapaaehtoisen suojelun ja luonnonhoidon mahdollisuuksista yksityisille metsänomistajille sekä edistää maanvaihtoja luonnonsuojelutarkoituksiin. Metsähallituksen edustajat osallistuvat verkoston kokouksiin. Vaihtomaan puutteen vuoksi maanvaihtoja ei kuitenkaan saatu tehtyä. Kestävän metsätalouden ympäristötukisopimuksia solmittiin kaikkiaan 46,9 ha:n pinta-alalle, ja noin 50 metsänomistajaa osallistui verkoston järjestämiin tiedotustilaisuuksiin ja luonnonhoidon neuvontaan.

Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	9	Lisätietoja	Sopimuksista neljä koskee metsästystä ja yksi kalastusta, katso tarkemmin lomake 10 (Erätalous - nykytila). Genaträskin pohjoispuolella on partioyhdistykselle vuokrattu partiokämpä. Yhdistys omistaa rakennuksen, tontti on vuokrattu kansallispuiston alueelta. Sopimus on voimassa 31.12.2016 asti. Kaksi sopimusta koskee johdinalueita (sähkön ilmajohtoja), ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yksi sopimus koskee puolustusvoimien varastoalueen käyttöä kansallispuiston pohjoisosassa, joka perustuu puiston perustamislakiin. Sopimus on voimassa toistaiseksi.
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	Kansallispuistossa on käynnistetty kiinteistötoimitus vuonna 2012 Sipoon kunnan alueella, ja toimitusta jatketaan vuonna 2013 Vantaalla ja myöhemmin Helsingissä. Kiinteistönmuodostuksen yhteydessä käydään läpi puiston kiinteistöihin kohdistuvat rasitteet ja käyttöoikeudet ja lakkauteaan tarpeettomat.			
Lisätietoja	Metsähallitus on kansallispuiston kiinteistöjen kautta osakkaana useissa yksityisteissä. Näitä ovat Mosabackantie, Viirilän yksityistie, Bisajärven yksityistie, Kalkkiuunintie, Kuusikorventaival, Mäntikorvenkuja ja Nybyggetintie. Metsähallitus käyttää teitä tarvittaessa kansallispuistoon liittyvään huolto- ja valvonta-ajoon, mutta ei pääsääntöisesti ohjaa niille puiston asiakasliikennettä. Poikkeuksena on Nybyggetintie, jota ajetaan Tasakalliontien ja Trollbergan Traktorimuseon pysäköintialueille. Länsitie ja Knutersintie ovat yleisiä teitä. Teiden nopeusrajoitus on toistaiseksi 80 km/h, mikä on näkyvyys ja teiden kunto huomioon ottaen korkea. Osa Perinnepostia-luontopolusta (ks. lomake 9A) kulkee Länsitiellä, mikä on nopeusrajoitus huomioiden turvallisuusriski. Kansallispuistoa sivuaa useita bussilinjoja, jotka jo nykyisellään osin soveltuvat käytettäväksi kulkuvälineinä puistoon. Ns. Bergströmin torppa, joka sijaitsee kansallispuiston pohjoisosassa, on ennen puiston perustamista ollut yksityiskäytössä. Käyttöä on jatkettu edelleen, mutta vuokrasopimusta torpasta ei ole. Torpan käyttäjiin on otettu yhteyttä. Torpan ohella Metsähallituksella on puistossa Bisajärven rannalla sijaitseva mökki, joka on tullut valtion omistukseen luonnonsuojelualuehankinnan myötä. Sipoonkorpi on suosittu koirien ulkoilutus- ja koulutusalue. Alueella on myös järjestetty pelastuskoiraharjoituksia, joihin myös Metsähallitus on ennen kansallispuiston perustamista myöntänyt joitakin lupia. Kansallispuistossa koirien pitäminen irti on kielletty, mutta kieltoa rikotaan usein, mistä tulee Metsähallitukselle paljon palautetta. Alueen ollessa vuokrattu metsästykseseen on koirien kiinnipidosta päättäminen myös metsästys-oikeuden vuokraajan päätösvallassa. Kansallispuiston alueella on vakiintunut latuverkosto. Metsähallitus on myöntänyt latujen ylläpitoon maastoliikennelupia ylläpidosta vastaaville yhdistyksille. Latuverkostoa on kuvattu edellä lomakkeella 9A, samoin erilaista ulkoilu- ja liikuntatoimintaa, jota puistossa harrastetaan.			
Yksityiset suojelualueet				
Yksityisillä suojelualueilla ja Byträskin pähkinäpensaslehdossa on kielletty maastopyöräily, ja lisäksi Mariefredin suojelualueella on kielletty ratsastus. Suunnistus ja muut maastokilpailut ja harrastukset on kielletty Hofvetin, Storgårdsin ja Tuonenlehdon luonnonsuojelualueilla.				

Yhteenveto

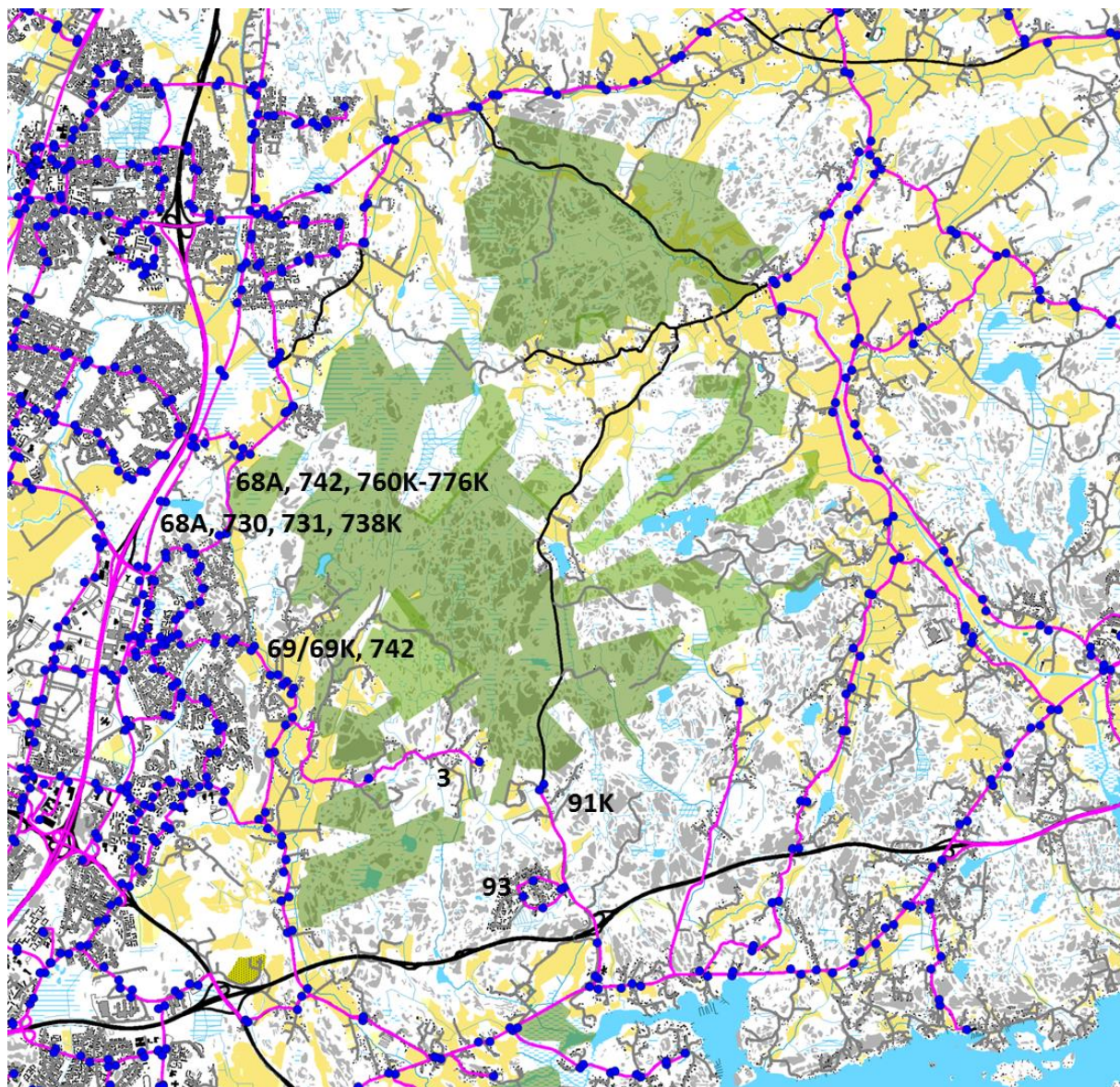
Sipoonkorven kansallispuistossa ja sen lähialueilla on sijainnista johtuen poikkeuksellisen paljon ihmistoimintaa. Retkeilyä ja luontomatkailua, ml. hiihto ja latuverkosto sekä partio toiminta, on käsitelty edellä lomakkeilla 9A ja 9B (Luonnon virkistyskäyttö: Retkeily ja luontomatkailu ja Opastusviestintä). Metsästys- ja kalastusasioista on käsitelty edellä lomakkeella 10 (Erätalous: nykytila). Muu kansallispuistoon kohdistuva maankäyttö liittyy lähinnä puolustusvoimien varastoalueeseen.

Kansallispuistoa ympäröi tiheä asutus, joka on Vantaan suunnalla kaupunkimaista ja Sipoossa kyläasutusta. Puiston eteläpuolelle suunnitteilla oleva uusi Östersundomin kaava-alue sekä muut hankkeet, kuten Sibbesborgin yleiskaavoitus Sipoossa, lisäävät entisestään asutusta puiston lähialueella, mikä vaikuttaa lähinnä virkistyskäyttöpaineeseen. Tätä on käsitelty edellä lomakkeilla 1 sekä 9A. Sipoonkorven maankäyttömuodoista kansallispuiston ohella keskeisin on metsätalous, jota harjoittavat yksityiset maanomistajat. Metsätalousalueet tarjoavat kansallispuistolle tuki- ja puskurivyöhykkeen ympäröivää muuta maankäyttöä vasten, mm. osa virkistyskäyttöpaineesta suuntautuu talousmetsiin.



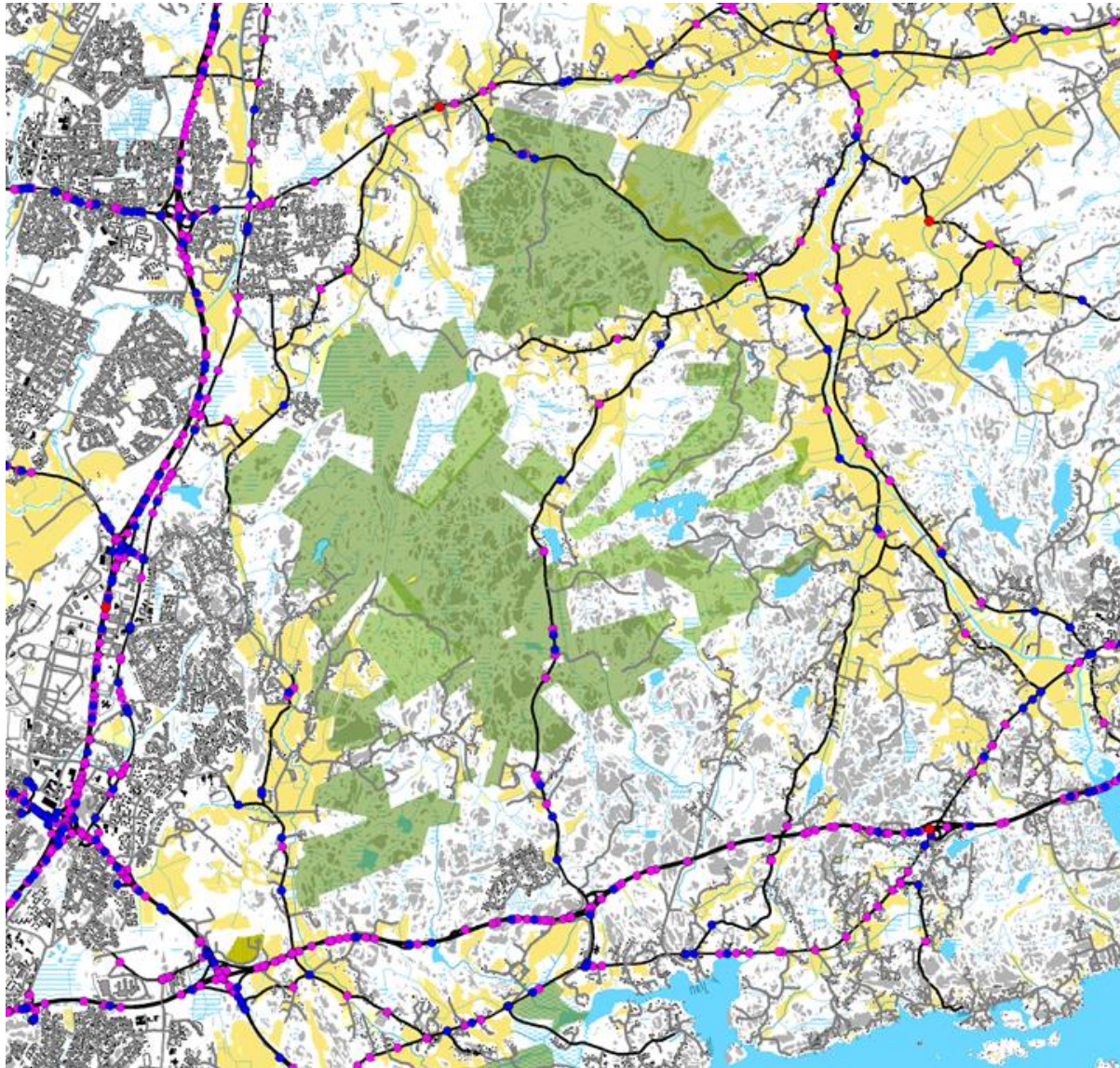
Kuva 12. Sipoonkorven kansallispuiston ja lähi-alueen nykyiset pysäköintialueet paikkamäärineen sekä nykyiset reitit. Kuusijärven ulkoilukeskuksen ja Hakunilan urheilupuiston pysäköintialueet palvelevat pääasiassa alueiden omia asiakkaita.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



Kuva 13. Sipoonkorven kansallispuiston ja lähialueen nykyiset joukkoliikenneyhteydet. Kuvaan on merkitty kansallispuistoa parhaiten palvelevat bussilinjat.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



Kuva 14. Liikenneonnettomuudet Siipoonkorpea sivuavilla teillä vuosina 2008–2012. Punainen = kuolemaan johtanut onnettomuus, sininen = loukkaantumisen johtanut onnettomuus ja pinkki = omaisuusvahinko-onnettomuus. Pääväylien ohella onnettomuuksia on tapahtunut viime vuosina kansallispuiston alueella Länsitien pohjoispäässä sekä Knuutersintielle. Kummallakin tiellä on tien leveyteen ja kuntoon nähden korkea nopeusrajoitus, 80 km/h.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.	
Nro	Arvotyyppi	Kuvaus
1	Ekosysteemit Luontodirektiivin luontotyypit Luonto- ja lintudirektiivin lajit Uhanalaiset lajit Geologiset kohteet	Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner. Avoimien kulttuurimaisemien ohella Sipoonkorpi on erämaisten, kallioisten metsien kansallispuisto. Puiston keskeisiä luontotyyppejä ovat etenkin luonnontilaisen kaltaiset kangas- ja kalliometsät, piensuot, lehdot, pienvedet ja perinnebiotoopit. Erämaisuuutta ja luonnontilaisuutta kuvastavat myös alueen linnusto, kuten kanalinnut, petolinnut ja kehrääjä, sekä muu lajisto, kuten ilves, karhu ja saukko. Kansallispuistossa elää suuri määrä uhanalaisia lajeja, ja erityisesti kääpä- ja muu sienilajisto on hyvin runsas. Puiston ympärille sijoittuvat rakentamattomat alueet kasvattavat kansallispuiston alueen Nuuksiin verrattavaksi metsämantereeksi. Osana pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää Sipoonkorpi kytketty sekä ekologisesti että toiminnallisesti muihin luonnonsuojelu- ja viheralueisiin.
2	Luonnon virkistyskäyttö	Retkeily ja virkistys. Sipoonkorpi sijaitsee aivan pääkaupunkiseudun kyljessä, suurten asutuskeskusten vieressä. Sijainti tekee siitä erittäin helposti saavutettavan, paikallisesti tärkeän retkeily- ja ulkoilualueen, jonka suosio perustuu luonnonarvoihin ja kauniisiin maisemiin. Sipoonkorvessa retkeillään pienissä ryhmissä perheen tai ystävien kanssa, usein mukana on myös koira. Loppukesällä ja syksyllä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Alueen latuverkosto vetää kävijöitä puistoon myös talvisin, ja Sipoonkorpi onkin perinteisen retkeilyn ohella merkittävä luontoliikuntakohde. Luontomatkailussa Sipoonkorvella on paljon mahdollisuuksia, koska se on niin hyvin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta.
3	Luontokasvatus	Luontokasvatus. Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa suurelle joukolla pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita hienot mahdollisuudet oppia uusia asioita luonnossa. Vantaan Luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja kiinnostusta ja tilausta luontokasvatustoiminnalle on muissakin kunnissa.
4	Ekosysteemit Luonnon- ja kulttuurimaisemat	Perinnemaisemat. Kansallispuiston pohjoisosassa sijaitsevat Byabäckenlaakson kauniit perinnemaisemat, jotka ovat osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Sipoonjoen sivuhaara, Byabäcken, kiemurtelee kumpuilevassa maisemassa peltujen sekä laidunnettujen niittyjen, hakamaiden ja metsäsaarekkeiden läpi. Puiston pohjoisosa rajautuu idässä Hindsbyn kylään, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kylän talojen entisiä laidunnus- ja nautinta-alueita sijoittuu myös nykyisen kansallispuiston alueelle.
5	Sosiokulttuuriset arvot Paikalliskulttuuri Luontoharrastukset Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö	Monipuolinen toimijaverkosto. Kansallispuistoa ja muuta Sipoonkorpea ympäröi yhtäältä tiivis, kaupunkimainen asutus, toisaalta maaseutumaiset kyläalueet. Kansallispuiston käyttö on hyvin monimuotoista, erilaisia tapoja olla ja liikkua luonnossa on paljon. Sipoonkorvessa toimii useita yhdistyksiä ja ryhmiä, kuten luonto-, retkeily-, liikunta-, partio- ja asukas-yhdistyksiä sekä metsästysseuroja. Metsähallituksen ohella kunnat ovat keskeinen toimija erityisesti virkistyskäytön ja palvelujen kehittämisessä. Aktiiviset, elinvoimaiset kylät ja paikallisyhteisöt ovat merkittävässä asemassa kansallispuiston käyttäjinä.

14 Uhka-analyysi

Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
		Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys			
Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo, mihin uhka kohdistuu	Uhkatekijä	Aiempi maan- käyttö	Nykyinen maan- käyttö	Tuleva maan- käyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner	Elinympäristöjen eristymisen, pirstoutuminen ja soveltuvien elinympäristöjen vähentyminen	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☒	Sipoonkorven metsämantereiden eristymisen ja lajiston liikkumisen ja levittäytymisen mahdollistavat ekologiset yhteydet eri alueiden välillä katkeavat, on vakava uhka alueen lajistolle. Myös elinympäristöjen pirstoutuminen ja lajeille soveliaiden elinympäristöjen vähentyminen uhkaavat erityisesti laajoja yhtenäisiä luontoalueita ja erämaista ympäristöä vaativaa lajistoa.	Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ei suoranaisesti voida vaikuttaa. Ekologiset yhteydet suunnittelualueen ja ulkopuolisten luontokohteiden välillä turvataan ensi sijassa kaavoituksella. Suunnitelmaan on kuitenkin kirjattu keskeiset ekologiset yhteydet, jotka tulisi pystyä turvaamaan.

NYKYTILAN KUVAUS	ARVOT JA UHAT	TAVOITTEEN ASETTELU	TOTEUTUS	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	SEURANTA	LÄHTEET	LIITTEET
------------------	---------------	---------------------	----------	--------------------------------	----------	---------	----------

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner	Rakentaminen: asutus, ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden ylittyminen	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	Sipoonkorven eteläpuolella on käynnissä Östersundomin alueen yleiskaavoitus, jossa tavoitellaan jopa 70 000 uuden asukkaan ja 22 000 työpaikan lisäystä. Lisäksi Sipoossa on käynnistymässä Sibbesborgin yleiskaava, jonka mitoitus on suuruusluokkaa 65 000 asukasta. Lisääntyvä asukasmäärä tarkoittaa Sipoonkorpeen kohdistuvan virkistyskäyttöpaineen merkittävää kasvua. Lisääntyvä virkistyskäyttö voi johtaa maaston kulumiseen, kasvillisuuden talleantamiseen, eläinten häiriintymiseen sekä toisaalta kävijöiden viihtyvyyden vähenemiseen, mikäli alue ruuhkaantuu tai maasto kuluu.	Voidaan osin vaikuttaa. Kävijöiden ohjaaminen ja opastaminen on suunnitelman keskeinen tavoite. Virkistyskäyttöpainetta voidaan parhaiten hallita retkeilyreittien ja -rakenteiden sijoituksella sekä kävijöiden opastuksella.
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner	Vierasperäiset lajit	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐	Vierasperäiset lajit voivat aiheuttaa haittaa alkuperäislajistolle. Etenkin supikoira-kannan kasvu uhkaa maassa pesiviä lintuja. Metsästäjien motivaatio pienpeto-pyyntiin oletettavasti vähenee, kun pienriistan metsästys kielletään. Lähialueen puutarhoista voi levitä kansallispuistoon puutarhakasveja. Aggressiivisesti leviävät kasvilajit, kuten puiston tienvarsille jo nykyisellään levinnyt lupiini, uhkaavat alkuperäisen kasvilajiston elinolosuhteita ja yksipuolistavat kasvistoa.	Voidaan osin vaikuttaa. Pienpetojen pyyntiin voidaan myöntää poikkeamislupia tai sitä voidaan toteuttaa Metsähallituksen toimesta. Viestinnän keinoin ja vapaaehtoisuuden kautta voidaan kannustaa vieraslajien torjuntaan.
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner Retkeily ja virkistys	Roskaaminen	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Kansallispuistossa ja lähialueella ovat ongelmana luvattomat kaatopaikat, joista löytyy tavaraa huonekaluista ja ongelmajätteistä lähtien. Paikkojen siivoaminen sitoo puiston huoltokeskusta. Roskien heittäminen maastoon ei ole kovin yleistä, kansallispuistossa kävijät lähtökohtaisesti arvostavat luontoa ja siistiä ympäristöä.	Ei juuri voida vaikuttaa. Luvattomista kaatopaikoista kansallispuistossa ilmoitetaan poliisille. Roskattoman retkeilyn periaatetta tehdään tunnetuksi viestinnällä ja opastusaineistoissa.

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner Retkeily ja virkistys	Retkeily- ja matkailutoiminta: kuluminen, häirintä, ekologisen ja sosiaalisen kestävyden ylittyminen	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Sipoonkorpi on jo pitkään ollut suosittu retkeily- ja virkistyskohde, ja alueelle on muodostunut laaja polkuverkosto. Opastettuja ja viitoitettuja reittejä ja muuta retkeilyn palveluvarustusta on kuitenkin hyvin vähän, ja polut sekä niiden lähiympäristö ovat paikoin erittäin kuluneita. Retkeily voi uhata puiston luontoarvoja ja vähentää alueen viihtyisyyttä, jos käyttöä ei saada retkeilyreittien ja -rakenteiden avulla ohjattua kestävästi. Herkät alueet, kuten lehdot, kasvipeitteiset kalliot sekä arkojen lajien elinpaikat, rajataan käytön ulkopuolelle tai suojataan reittirakentamisella.	Voidaan vaikuttaa. Ks. edellä kohta "Rakentaminen: asutus".
Retkeily ja virkistys	Ilkivalta	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Sipoonkorpi on helposti saavutettava alue, jossa on paljon tiestöä ja polkuja. Toisaalta alue on siinä määrin syrjäinen, että luvattomatkin toimet (vrt. edellä luvattomat kaatopaikat) voivat jäädä havaitsematta. Ilkivaltariski on melko suuri ja kohdistuu erityisesti rakennettavaan retkeilyn palveluvarustukseen.	Voidaan osin vaikuttaa rakenteiden suunnittelulla ja sijoittamisella. Ilkivaltariskistä ja tulevaisuuden suuresta virkistyskäyttöpaineesta johtuen voi olla, ettei ns. perinteistä kansallispuistojen palveluvarustusta tulenteleopaikkoinen ole mahdollista tulevaisuudessa ylläpitää.

NYKYTILAN KUVAUS	ARVOT JA UHAT	TAVOITTEEN ASETTELU	TOTEUTUS	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	SEURANTA	LÄHTEET	LIITTEET
------------------	---------------	---------------------	----------	--------------------------------	----------	---------	----------

Monipuolinen toimijaverkosto	Metsästyksen loppuminen	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Sipoonkorpi on paikallisesti tärkeä metsästysalue ja pääkaupunkiseudulla ai- noita tarpeeksi laajoja ja yhtenäisiä alu- eita, joilla hirviä voidaan metsästää turval- lisesti. Toisaalta metsästyksellä on tärkeä tehtävä liikennevahinkoriskin hallinnassa. Metsästyksellä on paikallisesti myös suuri sosiaalinen merkitys, metsästysseurojen toimintaan osallistuu laaja joukko paikalli- sia asukkaita. Metsästyksen päättymisen kansallispuistossa voi vaikuttaa negatiivi- sesti paikallisyhteisöihin ja harrastusmah- dollisuuksiin sekä toisaalta lisätä hirvi- eläinten aiheuttamia liikennevahinkoja sekä vahinkoja maa- ja metsätaloudelle. Pienpedot saattavat aiheuttaa vahinkoa pesimälinnustolle. Metsästäjien motivoitu- minen pienpetopyyntiin voi heiketä, kun pienriistan metsästys kielletään.	Voidaan osin vaikuttaa. Luon- nonsuojelulaki ja kansallis- puiston perustamislaki mah- dollistavat hirvenajon sekä vierasperäisten tai haitallisesti runsastuneiden lajien pyynnin poikkeamisluvilla. Käytän- nössä tämä tarkoittaa vieras- peräisiä pienpetoja (Sipoon- korvessa lähinnä supikoira) sekä hirveä.
Pääkaupunkiseudun itäi- nen metsämanner Retkeily ja virkistys	Ilmastomuutos	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☐	Ilmaston lämpeneminen lisää mm. metsä- tuhojen riskiä, kun olosuhteet muuttuvat tuhohyönteisille, kuten kaarnakuoriaisille, suotuisemmiksi. Lumisen ajan lyhentymi- nen ja lumen vähentyminen vaikuttavat puiston talvikäyttöön ja huoltoon. Esim. latuja ei välttämättä saada tehtyä ja huol- toajoista jää enemmän maastovaurioita, mikäli niitä on tehtävä maan ollessa sula. Sademäärien kasvaminen merkitsee, että retkeilyreitit on rakennettava voimak- kaammin mm. sorastamalla ja portailla, jotta ne pysyvät kuivina ja kuljettavassa kunnossa. Sipoonkorvessa maalaji on monin paikoin hienojakoista savimaata, jossa polut helposti vettyvät ja liettyvät.	Ei voida vaikuttaa suunnitte- lussa, mutta retkeilyreitit ja -rakenteita voidaan sopeuttaa muuttuviin olosuhteisiin.

Perinnemaisemat	Viljelyn, niiton ja laidunnuksen loppuminen	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Mikäli Byabäckenlaakson peltojen viljely ja laidunnus loppuvat, avoimet perinnemaisemat kasvavat umpeen ja niihin si-doksissa olevat lajit häviävät. Luonnon-hoitotoimin voidaan osin jäljitellä perin-teistä maataloutta. Ilman toimivia maati-loja mm. laiduneläinten hankkiminen on hankalaa.	Voidaan vaikuttaa. Suunnitelmassa linjataan luonnon hoitoa ja käyttöä.
Lisätietoja										
Muita mahdollisia uhkia liittyy mm. seuraaviin ilmiöihin: – Aiempi metsätalous on yksipuolistanut kansallispuiston metsiä. Tilanne korjaantuu ajan myötä puuston ikääntyessä ja ihmistoiminnan muokkaamien alueiden palautu-essa luonnontilaan. Metsäpalojen puute voi kuitenkin olla uhka metsäbiotooppien laadulle. Tätä voidaan kompensoida metsien ennallistamispoltoilla. – Kulttuuriperinnön rapistuminen hoidon puutteen vuoksi, lähinnä Kalkkiruukin alueella, heikentää kulttuuriperintökohteiden laatua ja kiinnostavuutta nähtävyytenä. – Umpeenkasvu voi vaikuttaa lehtojen ja perinnebiotooppien lajistoon sekä maisemiin. Lehdoissa umpeenkasvua aiheuttaa kuusettuminen ja perinnebiotopeilla hoidon (viljelyn, niiton, laidunnuksen) mahdollinen loppuminen. Luonnonhoidolla voidaan vaikuttaa tilanteeseen. – Jätteet ja niistä aiheutuva haitta voi uhata luontoarvoja Sotungissa sijaitsevalla vanhalla Tikkurilan kaatopaikka-alueella, joka rajoittuu kansallispuistoon. Alueen puhdistamisen suunnittelussa tulee harkita, onko ympäristönsuojelullisesti perusteltua poistaa jätteet ja likaantuneet maat alueelta vai jättää ne nykyiselle paikalleen. – Epäselvä tai ristiriitainen säädösperusta sekä kansallispuiston perustamisesta aiheutuneet muutokset ovat aiheuttaneet epätietoisuutta alueen käyttömahdollisuuksista. Tilannetta voidaan parantaa opastuksella ja viestinnällä. – Yhteistyön ja viestinnän haasteet korostuvat Sipoonkorvessa, jossa on paljon erilaisia toiveita ja tarpeita alueiden käytölle sekä lukuisia intressiryhmiä. Aktiivisella sidosryhmätyöllä ja viestinnällä voidaan edistää kansallispuiston tavoitteiden toteutumista ja paikallista hyväksyttävyyttä. Nämä uhkat arvioitiin kuitenkin selvästi pienemmiksi. Kansallispuiston kehittäminen hoito- ja käyttösuunnittelun, yhteistyön ja kehittämishankkeiden kautta sekä opastus ja viestintä vähentävät uhkia edelleen.										

TAVOITTEEN ASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta

Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojele- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.									
Päämäärä 1	Tavoite	Toimenpide	Ekologinen vaik.	Sosiaalinen vaik.	Taloudellinen v.	Riskien torjunta		Toteutuksen seuranta	Vaikutavuuden seur.	
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Luonnon kokeminen ja siitä oppiminen ja nauttiminen ovat keskeisin motiivi tulla Sipoonkorven kansallispuistoon.	Luonnontilan säilyttäminen, käytön ohjaaminen	x	x						x
	Retkeilyä ja muuta virkistyskäyttöä kehitetään luonnonarvoja vaarantamatta.	Luonnontilan säilyttäminen, käytön ohjaaminen, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, valvonta	x	x		x		x	x	
	Sipoonkorpi yhdessä ympäröivien viheralueiden kanssa on arki- ja lähiliikuntaa tarjoava päiväretkikohde, mutta myös perinteinen eräretkeily on mahdollista.	Maankäytön ohjaus, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		x				x	x	
	Puisto tarjoaa luontoelämyksiä ja virkistytymismahdollisuuksia erilaisille kävijöille monin eri tavoin. Reittiverkostossa huomioidaan luonnossa liikkumisen erilaiset tavat ja välineet.	Vyöhykkeistäminen, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	x	x				x	x	
	Luontokasvatuksella lisätään luonnon tunte- musta ja arvostusta.	Luontokasvatus, opastusaineiston laati- minen ja ylläpito	x	x		x		x		
	Esteettömiä palveluita kehitetään yhteistyössä vammaisneuvostojen ja -järjestöjen kanssa.	Palveluvarustuksen rakentaminen ja yllä- pito, opastusaineiston laatiminen ja yllä- pito		x				x		

16 Kehittämismahdollisuudet

Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiselle. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritysysteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	
Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.	Puiston kehittäminen ja puistoa ympäröivän alueen maankäyttö sovitetaan yhteen huomioiden mm. kaavoitus ja kunnalliset ulkoilureittilinjaukset.	Maankäytön ohjaus	
	Metsähallitus hoitaa kansallispuistoa vuorovaikutteisesti ja hyvässä yhteisymmärryksessä kuntien, paikallisten asukkaiden, yhdistysten ja yrittäjien kanssa.	Sidosryhmätyö, viestintä	
	Kansallispuiston käyttöä ohjataan niin, ettei kasvava kävijämäärä aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle ja elinkeinoille.	Käytön ohjaus, viestintä, järjestyssäännön laatiminen, suojelualuekiinteistön muodostaminen, rajan merkitseminen	
	Hirvieläinkantojen suuruus on tiedossa, seurannassa ja hallinnassa siten, ettei hirvieläimistä aiheudu merkittävää liikennevahinkoriskiä eikä haittaa kansallispuistoa ympäröiville talousmetsille.	Seuranta, poikkeamislupien myöntäminen, sidosryhmätyö	

17 Visio

Selite	Suunnittelualueen visio, eli tavoitetila tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualueen toivotusta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärien, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Sipoonkorvessa, viherkehän itäisellä metsämantereella, näyttäytyy uusmaalaisen luonnon monimuotoisuus. Pääkaupunkiseudun kyljessä säilyvät erämaiset korvet, arvokkaat kallioid ja entisaikojen perinnemaisemat, joita reunustavat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat, elävät kylät. Kansallispuisto tarjoaa pääkaupunkiseudun asukkaille sekä luontoelämyksiä, rauhaa ja hiljaisuutta että alueita retkeilyyn ja luontoliikuntaan. Retkeilyreiteistä ja -palveluista nauttivat erityisesti päiväretkille suuntaavat omatoimiretkelijät, mutta myös lyhyille, yli yön vaelluksille, ja luontomatkailuyrittäjien asiakasryhmille löytyy sopivia alueita.
Vision selitys	Sipoonkorpi on pääkaupungin viherkehän itäinen metsämanner, jossa yhdistyvät uusmaalaisen luonnon edustavat elementit. Viherkehä muodostaa ekologisesti ja toiminnallisesti tärkeän vihervyöhykkeen nopeasti kasvavan pääkaupunkiseudun ja ympäröivän maaseudun väliin. Sipoonkorven luontoarvot perustuvat laajaan yhtenäiseen rakentamattomaan metsä- ja maatalousalueeseen, joka on luontotyypeiltään ja lajistoltaan rikas. Kansallispuistoon kuuluu sekä vanhoja korpimetsiä, nuorempia metsäpeitteisiä alueita, arvokkaita kallioalueita että entisaikojen maatalouden muokkaamia perinnebiotooppeja. Sijainti aivan pääkaupunkiseudun välittömässä läheisyydessä ja erittäin hyvä saavutettavuus ovat toisaalta haaste puiston luontoarvojen suojaamiselle ja kestävä käytön suunnittelulle, toisaalta merkittävä mahdollisuus luontotyyppien ja lajien suojaamiselle ja luontoharrastuksille aivan maamme tiheimmän asutuksen kyljessä. Puisto on päiväretkikohde, jonka palvelut rakennetaan erityisesti oma-toimisesti alueeseen tutustuville, muutaman tunnin kerrallaan puistossa kulkeville retkeilijöille.

18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.

Lausuntokierroksen yhteydessä asetettiin vaihtoehtoiksi retkeilyvyöhykkeen rajaaminen joko 25 %:iin tai 40 %:iin suunnittelualueen pinta-alasta. Lausuntokierroksella saadussa palautteessa kannatettiin ensisijaisesti suppeampaa retkeilyvyöhykkeen linjausta. Mahdollisten uusien retkeilyvyöhykkeiden (ks. alla) tarvetta tarkastellaan suunnitelman päivityksen yhteydessä.

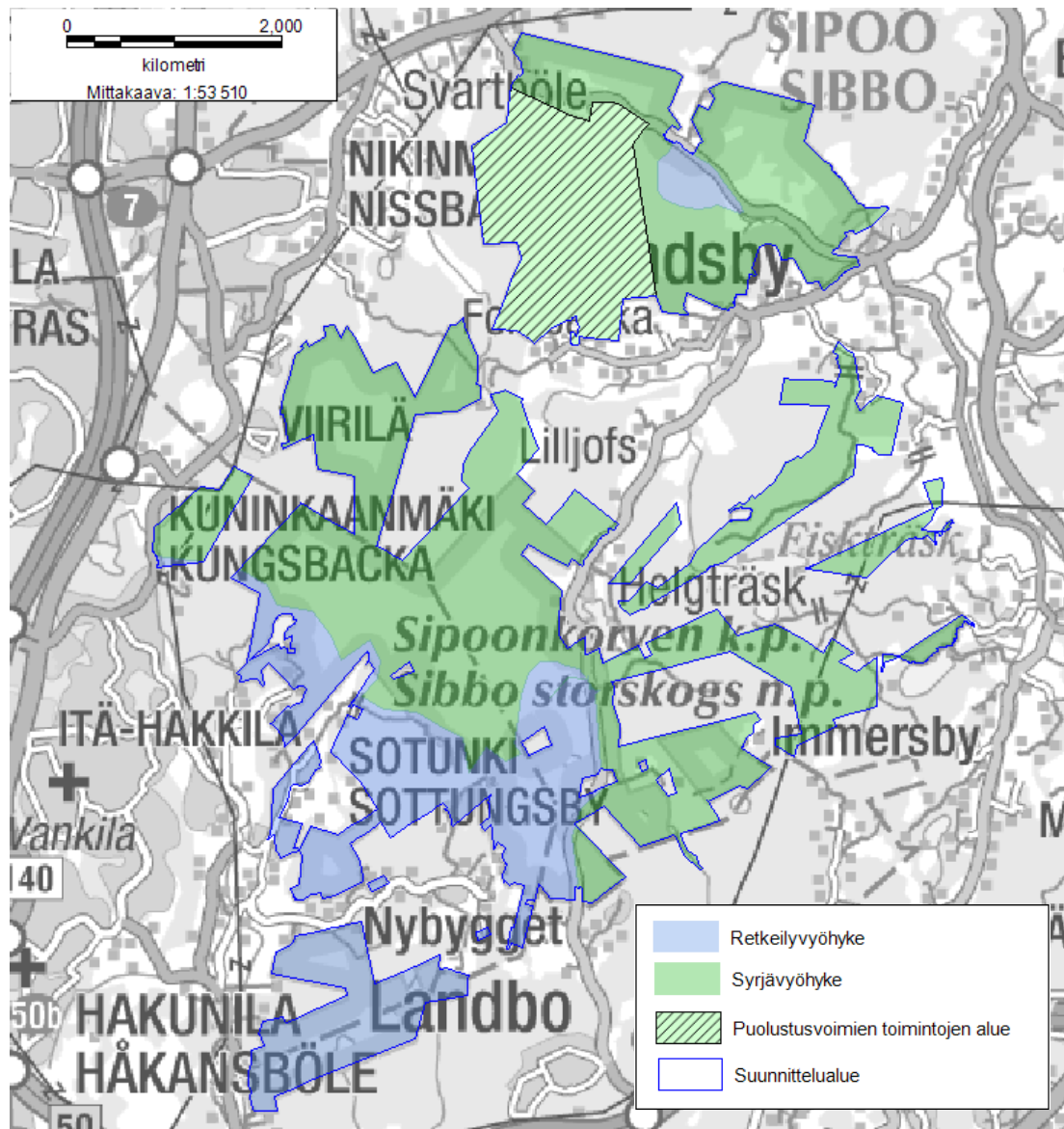
Metsähallitus täydensi hoito- ja käyttösuunnitelmaa v. 2019 ja esitti tarkennuksia vyöhykkeisiin siten, että retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen koko kasvoi. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje	Pinta-ala
Storträskin retkeilyvyöhyke	Retkeily, ulkoilu	Storträskin retkeilyvyöhykkeen tarkoituksena on tarjota helppokulkuisia reittejä taukopaikkoineen. Maasto on melko tasaista, ja reitti Tasakalliontien pysäköintialueelta Storträskin rannalle sopii kunnostuksen jälkeen mm. lasten kanssa retkeilyyn. Vyöhykkeelle rakennetaan tulentekopaikat tai keittokatokset Storträskin ja Gumböleträskin läheisyyteen.	159 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 80 000 käyntiä (vuoden 2012 toteutuma: 18 500 käyntiä)		
Kuusijärven–Kalkkivuonin–Bakunkärren retkeilyvyöhyke	Retkeily, eräretkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu	Puiston keskiosaan sijoittuvalle retkeilyvyöhykkeelle sijoitetaan eripituisia, tasoltaan vaihtelevia retkeilyreittejä. Vyöhykkeen ytimenä on Kalkinpolttajan polku (entinen Kalkkiruukin luontopolku), joka yhdistyy lännessä Bisajärven alueen kautta Kuusijärven ulkoilukeskukseen ja idässä Bakunkärren alueelle. Maastoltaan vyöhyke on paikoin haastavaa, ja korkeuseroja on runsaasti. Reitit ovat luokitukseltaan keskivaikeita. Kuusijärven ja Bakunkärren lähialueille sijoitetaan lyhyemmät, hieman helpompikulkuiset ympyräreitit. Vyöhykkeen läpi kulkee poikittainen ratsastusreittiyhteys. Talvella vyöhykkeellä on hiihtolatuja.	411 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 64 000 käyntiä (vuoden 2012 toteutuma: 37 000 käyntiä)		
Byabäckenin retkeilyvyöhyke	Retkeily, luonnon tarkkailu	Byabäckenin retkeilyvyöhyke sijoittuu kansallispuiston arvokkaimpien luontokohteiden, korpimetsien, puronvarsilehtojen ja arvokkaiden perinnebiotooppien, tuntumaan. Vyöhykkeen tarkoituksena on retkeily ja luonnon tarkkailu. Maasto on melko haastavaa, ja reitti on keskivaikea, joskin melko lyhyt.	31 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 15 000 (vuoden 2012 toteutuma: 7 300 käyntiä)		

Mahdolliset uudet retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeet (ei perusteta tässä vaiheessa, tarkastellaan suunnitelman päivityksen yhteydessä)			
Viirilän itäpuolen retkeilyvyöhyke (tarve selvitetään)	Retkeily, ulkoilu	Viirilän länsipuolen retkeilyvyöhykkeelle sijoittuisi Viirilästä Kalkinpolttajan polulle johtava yhdysreitti, joka kulkisi latu-urana käytettyä väylää pitkin. Vyöhykkeelle sijoittuisi pääosa Kuusijärven ulkoilukeskuksesta lähtevästä latuverkostosta, josta on yhteys mm. Keravalle, Hindsbyn ja Hakunilan urheilupuistoon. Vyöhykkeen läpi kulkisi kesäaikana latu-uria myöten myös ratsastusreitti. Vyöhykkeen tarvetta ja toteutusmahdollisuuksia tarkastellaan suunnitelman päivityksen yhteydessä.	291 ha
	Ei ennustetta tässä vaiheessa		
Fiskträskin alueen retkeilyvyöhyke (toteutus edellyttää maanomistuksen järjestelyjä)	Retkeily, eräretkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu	Fiskträskin alueen retkeilyvyöhykkeellä on monipuoliset mahdollisuudet retkeilyyn ja luonnon tarkkailuun. Retkeilypalvelujen toteuttaminen alueelle edellyttää maanomistuksen järjestelyjä. Vyöhykkeen tarvetta ja toteutusmahdollisuuksia tarkastellaan suunnitelman päivityksen yhteydessä.	64 ha
	Ei ennustetta tässä vaiheessa		
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	601 ha (25 %); Laajempi vaihtoehto olisi ollut 956 ha (40 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Liikkuminen retkeilyvyöhykkeillä on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti, ellei järjestyssäännöstä muuta johdu. Lähinnä järjestyssäännöllä ohjataan maastopyöräilyä ja ratsastusta (ks. lomake 23). Retkeilyvyöhykkeet sijoittuvat ensisijaisesti valtion alueille. Poikkeuksena on Kuusijärven itäpuolelle sijoittuva, Vantaan kaupungin omistama Palokallion YSA-alue, jonka eteläosa on retkeilyvyöhykettä.			

18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alan nähdessä pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltujen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Tarkoitus	Ohje	Pinta-ala
Syrjävyöhyke	Luonnontilaisen kehityksen turvaaminen, luontoarvojen säilyttäminen, luonnon tarkkailu ja omatoiminen retkeily	Syrjävyöhyke ja puolustusvoimien toimintojen alue kattavat pääosan suunnittelualueesta. Vyöhykkeiden tarkoituksena on ensisijaisesti luontoarvojen suojaaminen ja luonnontilaisen kehityksen turvaaminen. Luonnon tarkkailu ja omatoiminen retkeily on sallittua. Vyöhykkeille ei sijoiteta retkeilyn palveluita. Syrjävyöhykkeelle voidaan kuitenkin sijoittaa yhdysreittejä, joihin ei liity muuta palveluvarustusta. Liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeudella, ellei järjestyssäännöstä muuta johdu. Lähinnä järjestyssäännöllä ohjataan maastopyöräilyä ja ratsastusta (ks. lomake 23). Metsähallitus täydensi hoito- ja käyttösuunnitelmaa v. 2019 ja esitti tarkennuksia vyöhykkeisiin siten, että retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeen koko kasvoi. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.	1 157 ha
Puolustusvoimien toimintojen alue	Puolustusvoimien toiminnot, luonnontilaisen kehityksen turvaaminen, luontoarvojen säilyttäminen, luonnon tarkkailu, omatoiminen retkeily	Vyöhyke poikkeaa syrjävyöhykkeestä vain sen suhteen, että alueella liikkumista voidaan tarvittaessa kieltää tai rajoittaa muullakin kuin luonnonsuojelulain 18 §:n mukaisella perusteella sen mukaan kuin liikkumisen rajoittamisesta puolustusvoimien tarpeisiin erikseen säädetään. Ohje perustuu kansallispuiston perustamislain 4 §:ään. Toistaiseksi liikkumista on rajoitettu vain pienellä osalla aluetta, joka on aidattu puolustusvoimien toimesta, eikä laajempia liikkumisrajoituksia ole näköpiirissä.	295 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	1 809 ha (75 %), pienempi vaihtoehto olisi ollut 1 452 ha (60 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityiset suojelualueet ovat Palokallion YSA:n eteläosaa lukuun ottamatta syrjävyöhykettä.			



Kuva 15. Suunnittelualueen vyöhykejako.

Luonnon virkistyskäyttö keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle, joka kattaa 25 % suunnittelualueesta. Vyöhykkeelle sijoitetaan puiston retkeilyreitit ja niihin liittyvät rakenteet, kuten tulentekopaikat. Talviaikaan vyöhykkeellä ylläpidetään hiihtolatuja.

Pääosa suunnittelualueesta, 75 %, on syrjävyöhykettä tai puolustusvoimien toimintojen aluetta. Syrjävyöhykkeelle voi sijoittua myös yhdysreittejä, joihin ei liity muuta palveluvarustusta, kuten esim. la- tuihteys Kuusijärveltä Keinukalliolle.

Metsähallitus täydensi hoito- ja käyttösuunnitelmaa v. 2019 ja esitti tarkennuksia vyöhykkeisiin siten, että retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen koko kasvoi. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kuvaus	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kiireellisyysaste ⁴
Luonnontilan säilyttäminen	Kansallispuiston keskeinen tehtävä on luonnontilan säilyttäminen ja luontaisen kehityksen turvaaminen. Puiston metsissä ei harjoiteta metsätaloutta eikä puustoa muutenkaan käsitellä, ellei se ole kävijöiden turvallisuuden, retkeilyreittien huollon tai ennallistamisen vuoksi tarpeen. Metsien ikääntymisen myötä alueelle muodostuu laho-puuta, josta monet harvinaiset ja uhanalaiset lajit ovat riippuvaisia. Metsät uudistuvat aikanaan luontaisesti. Samoin muu luonto säilytetään pääsääntöisesti nykytilaansa. Poikkeuksia ovat ennallistettavat ja luonnonhoitokohteet (ks. alla) sekä retkeilyreittien ja -rakenteiden lähiympäristö.		Ei tarvita		☒	
Luontotyyppiinventointi	Kansallispuiston luontotyypit kartoitetaan ja tiedot kirjataan Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään. Kartoitus tehdään kertaluonteisesti maastokartoituksena koko kansallispuistossa, ja tietoja päivitetään tarvittaessa. Lisäksi kirjataan muut mahdolliset luonto- ja lajistohavainnot. Kartoitukset tehdään Natura 2000 -luontotyyppiluokituksen perusteella myös Natura-alueiden ulkopuolisella alueella. Mikäli mahdollista, selvitetään myös kansallisesti uhanalaisiksi määriteltyjen luontotyyppien esiintymistä.	525 ha (v. 2012; valtion maat inventoitu v. 2013 syksyyn mennessä)	Ei tarvita		☐	suuri

⁴ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Lajistoinventointi	Lajiryhmistä parhaiten tunnetaan tällä hetkellä kasvit ja linnut. Myös hyönteisistä, nilviäisistä sekä sienistä on kartoitustietoja. Lajistoinventointia jatketaan selvittämällä tarkemmin sammal- ja sienilajiston koostumusta. Linnustokartoituksia tehdään harvalukuisten ja häirinnälle alttiiden lajien kantojen seuraamiseksi. Byabäckenin ja Ritobäckenin taimenkannan tilaa seurataan sähkökoekalastuksin, joita vuonna 2013 on toteuttanut Itä-Uudenmaan ja Porvoon vesien- ja ilmansuojeluyhdistys yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Mahdollisuuksien mukaan selvitetään myös muuta virtavesien lajistoa, kuten hyönteisiä ja vesisammalia. Osin lajistoinventoinnit perustuvat myös tutkimustoimintaan, jota tehdään osana tutkimushankkeita tai vapaaehtoistyönä. Metsähallitus myöntää luonnonsuojelulain mukaisesti tutkimuslupia kansallispuistoon.		Ei tarvita			☐	
--------------------	--	--	------------	--	--	--------------------------	--

Ennallistaminen	Kansallispuistoon liitettävälle uusille alueille laaditaan luontoinventointien perusteella tarvittaessa ennallistamissuunnitelmat. Ennallistamista tehdään metsissä ja soilla. Metsien ennallistamisella pyritään monipuolistamaan puulajistoa ja puuston rakennetta ja siten parantamaan metsälajiston elinolosuhteita. Käytettäviä menetelmiä ovat polttaminen, lahoppuun tuottaminen, pienaukotus sekä kuusten poistaminen ja raivaaminen. Soiden ennallistamisen tavoitteena on luontaisen vesitalouden palauttaminen. Menetelmiä ovat ojien tukkiminen ja patoaminen. Ojituksen seurauksena kasvanutta puustoa voidaan poistaa, mikäli tavoitteena on avosuon ennallistaminen. Ennallistamista tehdään tilanteen mukaan ensisijaisesti koneellisesti. Työt suunnitellaan siten, että aiheutuvat väliaikaiset maastovauriot ja luonto- ja maisemahaitat jäävät mahdollisimman pieniksi eikä naapurikiinteistöille tai niiden käytölle aiheudu haittaa. Metsähallituksen ohjeistuksen mukaisesti Etelä-Suomessa pidättäydytään järeän (läpimitaltaan yli 15 cm) kuusilahoppuun tuottamisesta yli 10 m³/ha tasolla hyönteistuhojen ehkäisemiseksi. Ennallistamistyömaiden suunnittelussa huomioidaan myös kansallispuiston virkistys- ja muu käyttö. Työmaat voivat väliaikaisesti vaikuttaa esim. polkuverkostoon, mutta töiden päätyttyä myös ennallistetuilla alueilla liikkuminen on mahdollista normaaliin tapaan. Ennallistamisesta tiedotetaan kansallispuiston verkkosivuilla ja maasto-opasteissa sekä naapurikiinteistöjen omistajille jaettavilla tiedotteilla. Ennallistamissuunnitelmia käsitellään myös yhteistyöryhmässä ja tarvittaessa muissa sidosryhmätapaamisissa. Ennallistamisessa huomioidaan kohteen lajisto, erityisesti uhanalaiset ja direktiivilajit. Ennallistamisesta voi aiheutua lyhytaikaista haittaa, mutta vaikutukset ovat vähäisiä.		Laaditaan	87,1	☐	
-----------------	--	--	-----------	------	--------------------------	--

Luonnonhoito ja maisemanhoito	Luonnonhoito ja maisemanhoito kansallispuistossa kohdistuvat etenkin Byabäckenlaakson perinnemaisemiin, joille on valmistunut hoitosuunnitelma (Kanerva 2003). Suunnitelman mukaisia hoitotoita jatketaan säännöllisesti. Maisemanhoidon tavoitteena on säilyttää Byabäckenlaakson maisema kauniina, avoimena ja monipuolisena viljely- ja perinnemaisemana. Tärkeitä maisemaelementtejä ovat puronvarsi ja siihen liittyvä vaihteleva pensasto ja puusto, avoimet pellot ja laitumet sekä pellon ja metsän reunavyöhykkeet. Laaksoa halkoo paikallistie. Tarvittaessa maisemaa avataan raivaamalla esim. pensaikkoa ja alikasvopuustoa. Peltojen viljelyllä ja niitolla sekä laiduntamisella ylläpidetään ja parannetaan perinteisten kulttuurivaikuteisten luontotyyppien ja niihin sidonnaisen lajiston elinolosuhteita. Osa laitumista on avoimia niittykuvioita, osa metsälaitumia. Peltojen ja laitumien käytöstä sovitaan Metsähallituksen ja maatalousyrittäjien kesken, ja nämä vastaavat viljelystä sekä laiduneläinten hoidosta. Keskeinen keino luonnonhoidossa on maatalouden ympäristötuki. Byabäckenlaakson ohella luonnonhoitoa tehdään tarvittaessa myös muissa pienialaisissa kohteissa, kuten lehtoissa. Lehtojen hoidon tavoitteena on valoa vaativan lehtokasvillisuuden elinolojen parantaminen mm. kuusia raivaamalla. Metson soidinpaikoilla voidaan tehdä pieni-muotoista raivausta umpeenkasvun ehkäisemiseksi. Luonnonhoidossa huomioidaan kohteen lajisto, erityisesti uhanalaiset ja direktiivilajit. Luonnonhoidosta voi aiheutua lyhytaikaista haittaa, mutta vaikutukset ovat vähäisiä. Luonnonhoitosuunnitelmia päivitetään ja uusia laaditaan tarvittaessa.		Valmis, jatketaan toteutusta ja tarvittaessa päivitetään sekä laaditaan uusia	125,1	☐	
--------------------------------------	---	--	--	--------------	---------------------------------	--

Lajiston hoito	Lajiston hoitotoimia tehdään tarvittaessa lajistoinventointien ja -seurantojen pohjalta. Tarvittaessa laaditaan erillisiä hoitosuunnitelmia. Lajiston hoidossa keskitytään lähinnä uhanalaisten lajien elinolojen parantamiseen ja vieraslajien torjuntaan. Vierasperäisten kasvilajien leviämistä puistoon voidaan ehkäistä viestinnän keinoin. Jo puistoon levinneitä vieraslajeja, kuten lupiinia, voidaan torjua kitkemällä tai tarvittaessa kemiallisin torjunta-ainein. Vierasperäisten pienpetojen, lähinnä supikoiran, torjunta perustuu pyyntiin, johon voidaan myöntää luonnonsuojelulain mukaisia poikkeamislupia. Tarvittaessa poikkeuslupia voidaan lsl 15 §:n mukaisesti myöntää myös minkin tai ketun pyyntiin. Pyyntiä voidaan tehdä myös Metsähallituksen toimesta. Ks. myös lomake 22.		Laaditaan tarvittaessa		☐	
Seuranta	Kansallispuiston luontotyyppien ja lajiston, erityisesti uhanalaisiksi luokiteltujen sekä luonto- ja lintudirektiivin lajien, kantojen tilaa seurataan Metsähallituksen toimesta säännöllisesti. Virtavesien taimenkantojen tilaa seurataan sähkökoekalastuksin yhteistyössä Metsähallituksen ja muiden toimijoiden kesken. Myös maaston ja kasvillisuuden kulumista seurataan. Seurannan perusteella päätetään tarvittaessa esim. lajiston hoitotoimista tai kansallispuiston käytön ohjaamiseen liittyvistä ratkaisuksista, kuten retkeilyreittien linjauksista. Kasvavan kävijämäärän myötä erityisesti kulumisen ja häiriöiden seurantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.		Ei tarvita		☐	
Lisätietoja						
Yksityisten luonnonsuojelualueiden ennallistamis- ja luonnonhoitotehtävät ovat pääsääntöisesti siirtymässä Metsähallitukselle. YSA-alueilla ennallistamisesta, luonnonhoidosta ja lajiston hoitotoimista neuvotellaan ja sovitaan tapauskohtaisesti maanomistajan kanssa.						

20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Päivitetään	☒	Täydennetään	Vuosi	2020
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁵	Kunnostettava tai hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
Maisematarkastelu										
Yksityiset suojelualueet										
Yksityisillä suojelualueilla ei ole rakennusperintökohteita.										
Lisätietoja										
Kansallispuistossa ei ole varsinaisia rakennusperintökohteita Bergströmin torppaa lukuun ottamatta. Torppa ja siihen liittyvä ulkorakennus ovat yksityisomistuksessa. Mikäli omistaja ei siirrä rakennuksia pois puistosta, niille etsitään käyttöä osana puiston palveluita. Rakennuksia on käsitelty tarkemmin lomakkeella 25.										
Arkeologiset kohteet										
Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁶	Hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
Arkeologisen kohteen hoito	pieni	Sotungin–Håkansbölen kalkkilouhoksen opastuksen kehittäminen			Sotungin Håkansbölen louhoksen eli nk. Kalkkiruukin opastusta ja hoitoa voidaan kehittää esimerkiksi Adopt-A-Monument toimintamuodon kautta. Louhosalue voidaan kunnostaa nähtävyydeksi osana Kalkinpolt-tajan polkua.				Laaditaan	
Inventointi: arkeologiset kohteet	Suuri	2007 laaditun kulttuuriperintöinventoinnin täydentäminen			Suunnittelualan kulttuuriperintöinventointia tulee täydentää erityisesti silloin, jos alueelle kohdennetaan toimenpiteitä, jotka saattavat aiheuttaa uhkaa muinaisjäännöksille.				Ei tarvita	

Maisematarkastelu
Yksityiset suojelualueet
Kulttuuriperintöinventointia tulee täydentää yksityisten suojelualueiden osalta, jos niille kohdennetaan toimenpiteitä, jotka saattavat uhata muinaisjäänneksiä.
Lisätietoja
Sipoonkorven kulttuuriperintöinventoinneista on vastannut Helsingin yliopiston arkeologian oppiaine. Yhteistyötä jatketaan.
Muut toimenpiteet
Högberget on perinteinen maisemakohde, jonne suunnitellaan katselulavaa (ks. lomake 21B). Palveluvarustuksen rakentamisessa huomioidaan maisema-arvot. Tarvittaessa voidaan tehdä pienimuotoisia maisemanhoitotoimia. Kulttuuriperinnön hoitoa on myös perinnemaisemien hoito, jota on käsitelty lomakkeella 19.

⁵ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

⁶ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite			Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.					
Nykyinen käyntimäärä		Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
95 000		2012	Kansallispuiston perustaminen vuonna 2011 johti käyntimäärän voimakkaaseen kasvuun, ja kasvu jatkui vuonna 2012, vaikkakin maltillisemmin. Valtaosa Sipoonkorven kävijöistä on pääkaupunkiseudulta tulevia päiväretkeilijöitä sekä aivan puiston lähiympäristön asukkaita, joille kansallispuisto on jopa päivittäinen ulkoilukohde. Vuoden 2012 kävijämäärän kasvusta suurin osa selittyy kuitenkin Sipoonkorvessa järjestetyillä suurilla suunnistustapahtumilla (Finnspring ja Jukolan Viesti), joiden yhteenlaskettu osanottajamäärä oli noin 20 000.					
Käyntimääräennuste		Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
200 000		2025	Kansallispuiston käyntimäärä kasvaa toisaalta puiston tunnettuuden ja toisaalta ympäröivän asutuksen lisääntymisen myötä myös tulevaisuudessa. Puiston kehittämisessä ja palvelujen tarjonnassa varaudutaan vähintään käyntimäärän kaksinkertaistumiseen noin 10 vuoden kuluessa. Mikäli Östersundomin rakentaminen etenee yleiskaavasunnittelun mukaisesti, puiston kävijämäärä kasvaa hyvin voimakkaasti myös vuoden 2025 jälkeen, kun Östersundomin asuinalueet alkavat valmistua. Asutuksen tiivistyminen lisää lähivirkistysalueiden kysyntää, mikä heijastuu voimakkaasti myös läheiseen kansallispuistoon. Nuuksion kansallispuiston välittömään läheisyyteen suunnitellun, 19 000 asukkaalle mitoitetun Histan alueen on arvioitu lisäävän kansallispuiston vuotuista käyntimäärää vuosittain 300 000 käynnillä. Mikäli 65 000 asukkaalle suunnitellun Östersundomin vaikutus olisi samaa luokkaa, kasvaisi Sipoonkorven kansallispuiston käyntimäärä jopa 900 000 käynnillä vuodessa. Lähivirkistyspaineen hallitsemiseksi on keskeistä, että kaavoituksessa osoitetaan riittävä määrä virkistysalueita asutuksen läheltä, kansallispuiston ulkopuolelta. Tällöin pääosa lähivirkistyksestä ohjautuisi virkistysalueille, mikä vähentäisi kansallispuistoon kohdistuvaa kävijäpainetta ja uhkia puiston luontoarvoille. Sipoonkorvessa retkeily ja ulkoilu poikkeavat luonteeltaan useimmista muista kansallispuistoista, jotka sijaitsevat etäämpänä asutuksesta ja joissa retkeillään useimmiten rakennettuja, opastettuja reittejä pitkin. Sipoonkorvessa korostuvat myös päivittäisen ulkoilun ja arkiliikunnan tarpeet. Tämä asettaa haasteita puiston käytön ohjaamiseen sekä palveluiden tarjontaan, sillä varsinkin alueen hyvin tuntevat lähi-seudun asukkaat liikkuvat puistossa myös rakennettavan polkuverkoston ulkopuolella. Reitistön suunnittelussa on pyritty kokoamaan laajasti tietoa aikaisemmista suunnitelmista, polkuverkoston nykyisestä käytöstä ja kävijöiden toiveista, jotta reitistö muodostuisi kävijöiden kannalta houkuttelevaksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi, jonne pääosa liikkumisesta ohjautuisi.					
Luontomatkailusuunnitelma			Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja
Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Tehdään	☐	Päivitetään	2016	Sipoonkorven kansallispuiston luontomatkailua suunnitellaan osana viherkehän kokonaisuutta.

Opastusviestintäsuunnitelma			Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja
Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Tehdään	☐	Päivitetään	2015	Maasto-opasteista ja opastusmateriaalista laaditaan tarkempi suunnitelma, jonka mukaisesti opasteet toteutetaan. Suunnitelmassa huomioidaan myös kansallispuiston ulkopuoliset reitistöt ja niiden ja kansallispuiston reittiverkoston yhteensovittaminen sekä luontokasvatus ja luontokoulutoiminnan kehittäminen.
Toimenpide				Kuvaus				
Käytön ohjaaminen (kansallispuistossa) ja vyöhykkeistäminen (koko suunnittelualueella)				Kansallispuiston käyttö on valtaosin virkistyskäyttöä, jonka erilaisia muotoja ovat mm. retkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu, ratsastus, suunnistus ja maastopyöräily. Myös metsästys ja kalastus ovat osa virkistyskäyttöä. Niihin liittyviä erityiskysymyksiä on käsitelty tarkemmin suunnitelman erätaloutta koskeissa osioissa. Tässä käytön ohjaamisella tarkoitetaan kaiken kansallispuistoon kohdistuvan käytön ja toiminnan ohjaamista ja ensisijaisesti virkistyskäytön eri muotojen ohjaamista. Käytön ohjaaminen ja vyöhykkeistäminen ovat keskeisimpiä keinoja kansallispuistoa koskevien erilaisten tavoitteiden ja tarpeiden yhteensovittamiselle. Ohjaamalla ihmistoimintaa puistossa luonnoltaan kestäville alueille sekä suojaamalla herkkiä alueita esimerkiksi reittien rakentamisella, voidaan välttää virkistyskäytöstä luonnolle aiheutuvia haittoja, kuten maaston ja kasvillisuuden kulumista ja eläinten häiriintymistä. Vyöhykkeistäminen tarkoittaa kansallispuiston jakamista osa-alueisiin käytön tavoitetilan mukaisesti. Vyöhykejako on käsitelty tarkemmin erikseen, ks. lomakkeet 18A ja 18B. Käytön ohjaamisessa keskeisimpiä keinoja ovat retkeilyreitiverkoston ja -rakenteiden suunnittelu ja sijoittaminen alueille, joilla luonto kestää käytön. Reittiverkoston ja siihen liittyvien palveluiden on oltava laadukkaita ja houkuttelevia, Muista kansallispuistoista saatujen kokemusten perusteella yleisesti yli 90 % kävijöistä liikkuu puistossa rakennettuja, opastettuja reittejä pitkin. Virkistyskäytön keskittyminen rakennetuille, opastetuille reiteille ehkäisee tehokkaasti maaston kulumista ja vähentää eläinten häiriintymistä. Kävijöiden kannalta reittiverkosto on helppo ja turvallinen tapa luonnossa liikkumiseen. Retkeilijöitä ohjataan puistoon ensisijaisesti "pääporttien" kautta. Nykyisistä lähtöpisteistä portiksi kehitetään Kuusijärven ulkoilualue ja uutena lähtöpisteenä Bakunkärrin–Degermossan aluetta (jatkossa: Knutersintien portti) Knutersintien varrella Landbon pohjoispuolella. Tienvarsiopastus suunnataan näille alueille, ja alueille sijoitetaan myös pysäköintialueet, reittien lähtöpisteet sekä laadukkaat opasteet. Kuusijärvi on jo nykyään joukkoliikenteellä saavutettavissa, ja myös Knutersintien portille pyritään saamaan joukkoliikenneyhteys (ks. tarkemmin lomake 23). Käyttöä voidaan ohjata myös järjestyssäännöllä, jolla voidaan tarvittaessa antaa kävijöitä sitovia liikkumisrajoituksia sekä muita tarvittavia ohjeita. Järjestyssääntöä on käsitelty tarkemmin jäljempänä, ks. lomake 24. Luonnos kansallispuiston järjestyssäännöksi on liitteessä 4. Kuntien toimenpiteet arkiulkoilun ja -liikunnan ohjaamisessa ovat erittäin merkittäviä kansallispuistoon kohdistuvan käyttöpaineen vähentämisessä ja arkiulkoilun mahdollistamisessa. Metsähallitus toimii yhteistyössä kuntien kanssa virkistyskäyttöpaineen ja -kysynnän kanavoimiseksi. Kansallispuiston ulkopuolella reittien suunnittelu- ja toteutusvastuu on kunnilla.				

Luontokasvatus ja asiakaspalvelu	Kansallispuistolla on hyvän saavutettavuuden ja lähialueen oppilaitosten suuren määrän vuoksi suuri potentiaali luontokasvatuskohteena. Metsähallitus kehittää luontokasvatusta luontokeskus Haltian luontokoulun kautta, yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten Vantaan Luontokoulun ja luontojärjestöjen kanssa. Myös metsästysjärjestöillä on aktiivista luontokasvatus-toimintaa. Luontokasvatuksen tueksi tarvittavia aineistoja voidaan laatia yhteistyössä esim. kehittämishankkeiden kautta. Toimivia kon-septeja, kuten erilaisia luontopolkumateriaaleja, tapahtumia ja opetussisältöjä, hyödynnetään ja kehitetään edelleen. Luonto-opetukseen voidaan myöntää luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti poikkeuslupia puiston rauhoitusmääräyksistä. Poikkeusluvat myöntää Metsähallitus. Metsähallituksella ei ole Sipoonkorvessa henkilöopastusta. Suomen Luontokeskus Haltian asiakaspalvelu vastaa Sipoonkor-peen liittyviin asiakastiedusteluihin. Metsähallitus ei suunnittele Sipoonkorpeen luontokeskusta, mutta puiston pääporttien yhteyteen voidaan suunnitella eri toimintamalleihin perustuvaa opastuspalvelua esimerkiksi yhteistyössä kuntien tai matkai-luyritysten kanssa.
Luontomatkailun yhteistyö	Metsähallitus solmii kansallispuistossa toimivien luontomatkailuyritysten kanssa yhteistyösopimuksen. Yhteistyöyrittäjät si-toutuvat toimimaan Kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti niin, että toiminnassa huomioidaan luonto- ja kulttuu-riperintöarvot. Yhteistyösopimuksen myötä yrittäjät saavat palveluilleen myös näkyvyyttä mm. kansallispuistojen verkkosi-vuilla ja opastusaineistoissa. Luontomatkailutuotteiden kehittäminen on pääsääntöisesti yrittäjien vastuulla, Metsähallitus kansallispuiston hoitajana tar-joaa puitteet yritystoiminnalle. Luontomatkailuyrittäjien käyttöön voidaan varustaa yksi tai useampi erillinen tukikohta (laavu, kämpä tms.) kansallispuiston alueelta. Kohdetta ei ole toistaiseksi tarkemmin määritetty, vaan se suunnitellaan erikseen.
Sidosryhmätyö	Virkistyskäytön ohjaamisessa yhteistyö ympäröivien alueiden ja reitistöjen ylläpidosta ja suunnittelusta vastaavien kanssa on erityisen tärkeää. Kansallispuistossa on mm. latuverkosto, josta on lukuisia liittymiä ympäröiville alueille, ja myös kesäretkei-lyverkostot toteutetaan vastaavalla tavalla. Metsähallitus toimii yhteistyössä kuntien ulkoilu- ja liikuntareiteistä vastaavien viranomaisten sekä myös reittejä hoitavien järjestöjen kanssa. Tärkeitä kuntien hankkeita ovat kulkuyhteyksien rakentami-nen Kuusijärven ulkoilukeskuksesta ja Hakunilan urheilupuistosta sekä rakennettaviin uusiin alueisiin liittyvien virkistysaluei-den ja ulkoilureittien suunnittelu ja toteutus.
Viestintä	Metsähallituksen pääasiallinen viestintäkanava ovat kansallispuiston verkkosivut (www.luontoon.fi/sipoonkorpi). Kansallis-puistosta viestitään myös sosiaalisessa mediassa. Viestinnässä tähdätään puiston luonnonsuojelutavoitteiden sekä virkistys-käytön ja luontokasvatuksen edistämiseen. Tärkeä osa viestintää on sidosryhmätyöhön liittyvä viestintä, jota on käsitelty tarkemmin jäljempänä, ks. lomake 24.

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

Selite	Palveluvarustus-lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. autio- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys-aste ⁷	Toimenpide-suunnitelma	
Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Kansallispuistossa on toistaiseksi hyvin niukasti rakennettuja reittejä ja muuta retkeilyn palveluvarustusta. Reittien ja rakenteiden rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa Metsähallitus. Pääporteiksi rakennetaan Kuusijärven ulkoilukeskus sekä uusi Knutersintien portti. Kuusijärven ulkoilukeskuksen osalta toteutusvastuussa on Vantaan kaupunki. Porteille rakennetaan tai laajennetaan pysäköintialueita, sijoitetaan maasto-opasteita sekä opastettujen reittien lähtöpisteet. Reittisuunnittelussa huomioidaan, että porttien läheisyydessä on tarve lyhyille pistäytymislenkeille, mutta myös yhteydet pidemmille retkille puistoon. Hakunilan urheilupuisto toimii talvella etenkin hiihtäjien porttina puistoon. Muita pienempiä pysäköintialueita ovat Källängen (säilyy nykyisellään), Byabäcken (laajennetaan), Bakunkärr (säilyy nykyisellään tai voidaan kunnostaa myöhemmin, mikäli se Fiskträskin alueen reittien rakentamisen myötä olisi tarpeen), Tasakalliontie (laajennetaan) sekä Sotunki (uusi, Vantaan kaupungin kiinteistölle). Mikäli retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä laajennetaan Viirilän suuntaan, tulisi sinne myöhemmässä vaiheessa sijoittaa pysäköintialue, mutta toistaiseksi Viirilässä ei ole kansallispuiston pysäköintiä.	1 (kiireellinen)	Valmistuu 2020	
	Puiston pohjoisosassa sijaitseva Ponun perinnepostia -luontopolku on huonokuntoinen ja opastusaineisto on osin kadonnut tai vanhentunut. Polku kunnostetaan retkeilyreitiksi ja nimetään uudelleen Byabäckenin poluksi. Reitin sijainti säilyy pääpiirteissään nykyisellään, mutta Länsitiellä kulkevalle osuudelle etsitään vaihtoehtoista linjausta sekä Länsitien pohjois- että eteläpuolelta. Reittilinjauksissa huomioidaan alueen arvokkaat luontokohteet sekä peltöjen ja laitumien käyttö. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaat ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Polun varrella on tulentekopaikka ja telttailualue, jotka säilytetään. Sijaintia voidaan muuttaa paremmin kävijöitä palvelevaksi. Polun läheisyydessä sijaitsevaa Bergströmin torppaa on käsitelty jäljempänä, ks. lomake 25.	1 (kiireellinen)	Valmistuu 2015	

⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Kalkkiruukin luontopolku on siirtynyt Helsingin kaupungilta Metsähallituksen ylläpidettäväksi vuoden 2012 alussa. Polku on huonokuntainen, mistä tuli mm. runsaasti palautetta Sipoonkorven kehittämistä käsitelleessä PehmoGis-kyselyssä vuonna 2012. Polku kunnostetaan retkeilyreitiksi ja nimitään uudelleen Kalkinpolttajan poluksi. Reitin sijainti säilyy pääpiirteissään nykyisellään. Kulkuyhteys Kalkinpolttajan polulle opastetaan Tasakalliontien pysäköintialueelta sekä yhdysreiteiltä Kuusijärven ja Knutersintien porteilta käsin. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaat ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Polun varrella on laavu, joka säilytetään. Polttopuusuoja uusitaan suuremmaksi. Högbergetille, joka on perinteinen maisemakohde, rakennetaan katselulava.	1 (kiireellinen)	Valmistuu 2015
	Storträskin reitti Tasakalliontien pysäköintialueelta lammelle ja sen ympäri on vakiintuneessa käytössä. Reitti on erittäin huonokuntainen ja maasto kulunut. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaat ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Yksityismaalla kulkevasta reitinosasta tehdään sopimus tai kauppa maanomistajan kanssa. Storträsk-lammen eteläpäässä on tulentekopaikka, jonka ylläpidosta on vastannut lammen vuokrannut kalastusyhdistys. Tulentekopaikka siirtyy Metsähallituksen ylläpidettäväksi ja rakennetaan uudelleen. Paikalle voidaan rakentaa myös keittokatos. Vastavat palvelut toteutetaan seuraavassa vaiheessa Gumböleträsk-lammen rannalle.	2 (melko kiireellinen)	Valmistuu 2016–2018 (Storträsk), Gumböleträsk myöhemmin
	Reittiyhteydet Knutersintien portilta Kalkinpolttajan polulle ja Kuusijärven ulkoilukeskuksesta Bisajärvelle ja edelleen Kalkkiruukin luontopolulle rakennetaan em. 1-vaiheen kohteiden jälkeen. Bakunkäriltä tulevan reitin varrelle voidaan toteuttaa tulentekopaikka tai keittokatos rakenteineen. Bisajärven rannalle rakennetaan samoin tulentekopaikka tai keittokatos. Reittien rakentaminen käynnistyy vuosina 2015–2016.	2 (melko kiireellinen)	Valmistuu 2020
	Myöhemmin voidaan mahdollisesti toteuttaa reittiyhteys Viirilästä sekä Fiskträskin reitti, mikäli alue siirtyy kokonaisuudessaan Metsähallituksen hallintaan. Viirilän reitti perustuisi olemassa olevaan polkuun. Fiskträskin reitti olisi samoin olemassa oleva polku, joka on osin opastettu, mutta reittilinjausta on tarpeen muuttaa läheisen asutuksen vuoksi. Mikäli reittialue liitetään kansallispuistoon, reitti toteutetaan osin uutena ympyräreittinä ja Fiskträskin rantaan sijoitetaan laavu ja tulentekopaikka tai mahdollisesti keittokatos. Mikäli puiston aluetta ei laajenneta, Metsähallitus esittää ennen puiston perustamista sopimusperusteisesti tehtyjen reittien uutta tarkastelua ja mahdollisesti reiteistä luopumista. Vaiheen 3 kohteiden toteutus käynnistyyneen aikaisintaan vuonna 2023. Suunnitelmassa on esitetty myös reittiyhteystarpeita mm. puiston eteläpuolelta Östersundomin alueelta puistoon. Näiden reitistöjen tarkempi sijoittaminen ratkaistaan erikseen. Puiston ulkopuolella reittien sijoittamista ohjataan kaavoituksella. Mahdollinen reittiyhteys on myös Keinukallio–Kuusijärvi-yhdysreitti nykyisen hiihtolatuyhteyden mukaisesti.	3 (ei kiireellinen)	Valmistuu aikaisintaan 2025

	Ratsastus ohjataan järjestyssäännöllä osoitetuille reiteille, jotka perustuvat puiston alueella vanhoihin tieuriin ja jo nykyisellään käytettyihin reitteihin. Vantaalla reitit noudattelevat yleiskaavan linjauksia. Sipoossa ratsastusreittejä kehitetään kunnan toimesta kokonaisuutena, johon kansallispuiston alueen reitistö liittyy. Kansallispuistossa noudatetaan roskattoman retkeilyn käytäntöä, eikä erillistä jätehuoltoa järjestetä. Metsähallitus täydensi hoito- ja käyttösuunnitelmaa v. 2019 ja esitti tarkennuksia ja lisäyksiä reitteihin. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.		
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Kansallispuiston maasto-opasteita on ryhdytty uudistamaan vuonna 2012. Pysäköintialueille, reittien lähtöpisteisiin, on sijoitettu ensi vaiheessa infotaulut karttoineen. Maasto-opastuksesta, eli reittien viitoituksesta ja kohdeopasteista, laaditaan tarkempi toimenpidesuunnitelma. Opastus ja viitoitus toteutetaan yhdessä reittien rakentamisen kanssa. Perinteisten luontopolkujen ohella tai sijasta kansallispuistossa voidaan toteuttaa luontopolkuja tuottamalla polulle esim. tiettyyn teemaan liittyvä sisältö, joka on saatavissa esim. mobiililaitteisiin. Tällaisia "sisältöluontopolkuja" on suunniteltu esim. ennallistamiseen ja luonnonhoitoon sekä riistan elinympäristöihin liittyen. Toteutus ei välttämättä edellytä rakennettuja reittejä tai muita maastorakenteita, mutta mahdollisuuksien mukaan luontopolkuaineistoja voidaan yhdistää myös olemassa oleviin ja rakennettaviin reitteihin. Kansallispuiston keskeisin opastuskanava ovat verkkosivut osoitteessa www.luontoon.fi/sipoonkorpi. Kartat ovat saatavissa www.retkikartta.fi-palvelusta.	1 (kiireellinen)	Laaditaan

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet

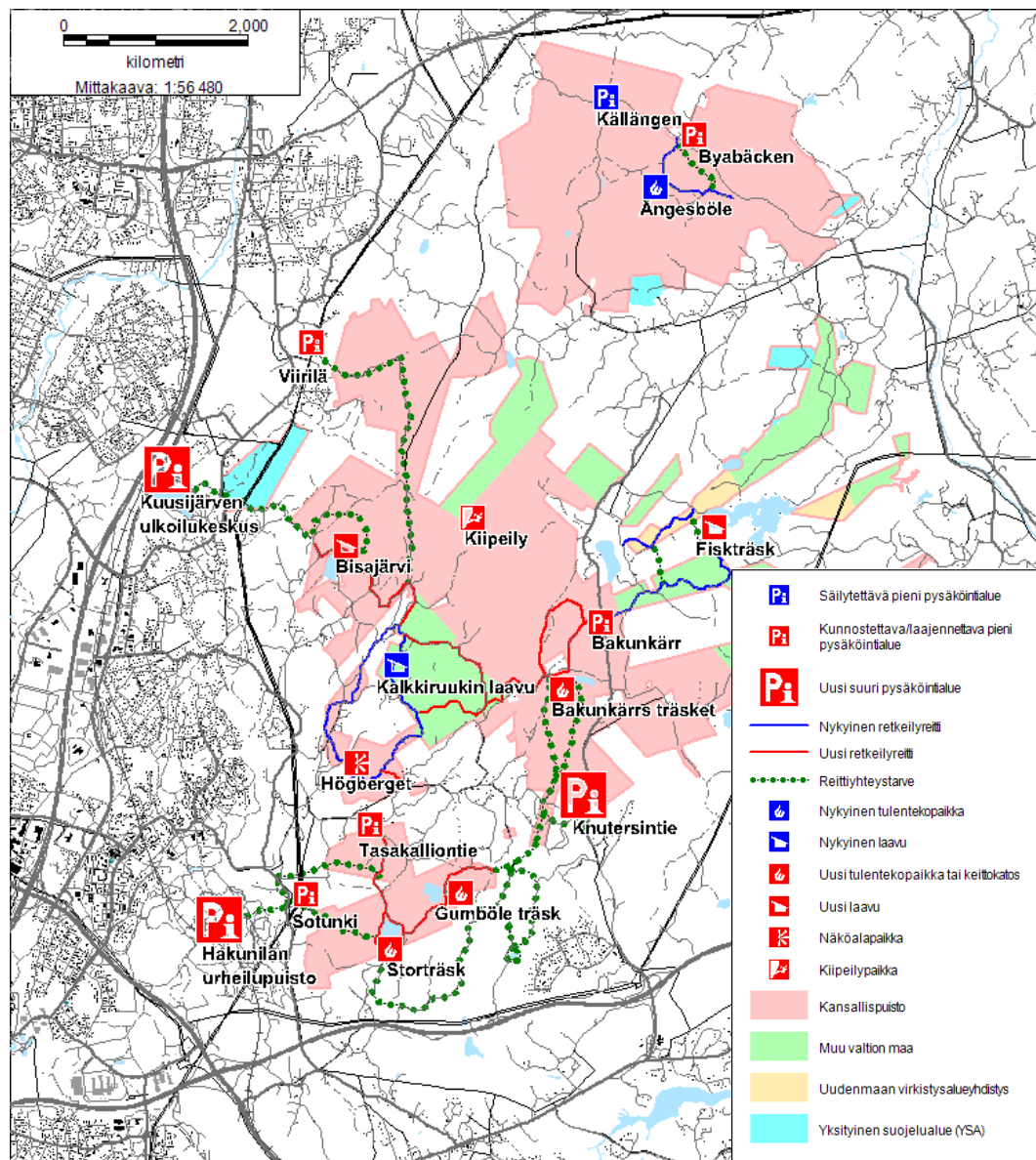
Sipoonkorven reitistö ei sijoitu yksityisille suojelualueille lukuun ottamatta Vantaan kaupungin omistamaa Palokallion YSA-alueita, jonka läpi kulkee sekä retkeilyreitti että hiihtolatu. Kansallispuiston ulkopuolella reittien hallinnasta ja hoidosta vastaavat joko kunnat tai yhdistykset, esim. urheiluseurat.

Lisätietoja

Kansallispuiston huollon ja ylläpidon tarpeisiin tarvitaan tukikohta, joka voidaan toteuttaa tilapäisin rakentein (kontti, parakki tmv.) tai kiinteänä rakennuksena. Päätökset huoltotukikohdasta ja kansallispuiston huollon toteutustavoista tehdään myöhemmin.

Yhteenveto

Sipoonkorven kansallispuistoa kehitetään ensisijaisesti päiväretkikohteena, ja retkeilyreitit ja -palvelut rakennetaan palvelemaan päiväkävijöitä. Pitemmät retket ovat kuitenkin myös mahdollisia osin omatoimisesti, reittien ulkopuolella liikkuen. Retkeilyreitistö rakennetaan alueella olemassa olevan polkuverkoston pohjalta, uusia reittejä ei tässä vaiheessa juurikaan tarvitse raivata. Reittien ja rakenteiden toteutus tapahtuu vaiheittain. Puistoon rakennetaan kaksi pääporttia, Kuusijärven ulkoilukeskus ja Knutersintien portti, joiden yhteyteen sijoitetaan pysäköintialueet ja reittien lähtöpisteet ja jotka ovat myös joukkoliikenteellä saavutettavissa. Hakunilan urheilupuisto toimii talvella etenkin hiihtäjien porttina puistoon. Tavoitteena on, että pääosa retkeilijöistä saapuisi puistoon porttien kautta. Lähialueen asukkaat ja ulkoilijat kulkevat kansallispuistoon osin myös muita reittejä. Reiteille toteutetaan tarvittava viitoitus sekä maasto-opasteet. Metsähallituksella ei ole Sipoonkorvessa henkilöopastusta, mutta Suomen Luontokeskus Haltian asiakaspalvelu vastaa myös Sipoonkorpeen liittyviin asiakastiedusteluihin. Opastuspalveluja voidaan toteuttaa myös yhteistyössä esimerkiksi kuntien tai matkailuyritysten kanssa.

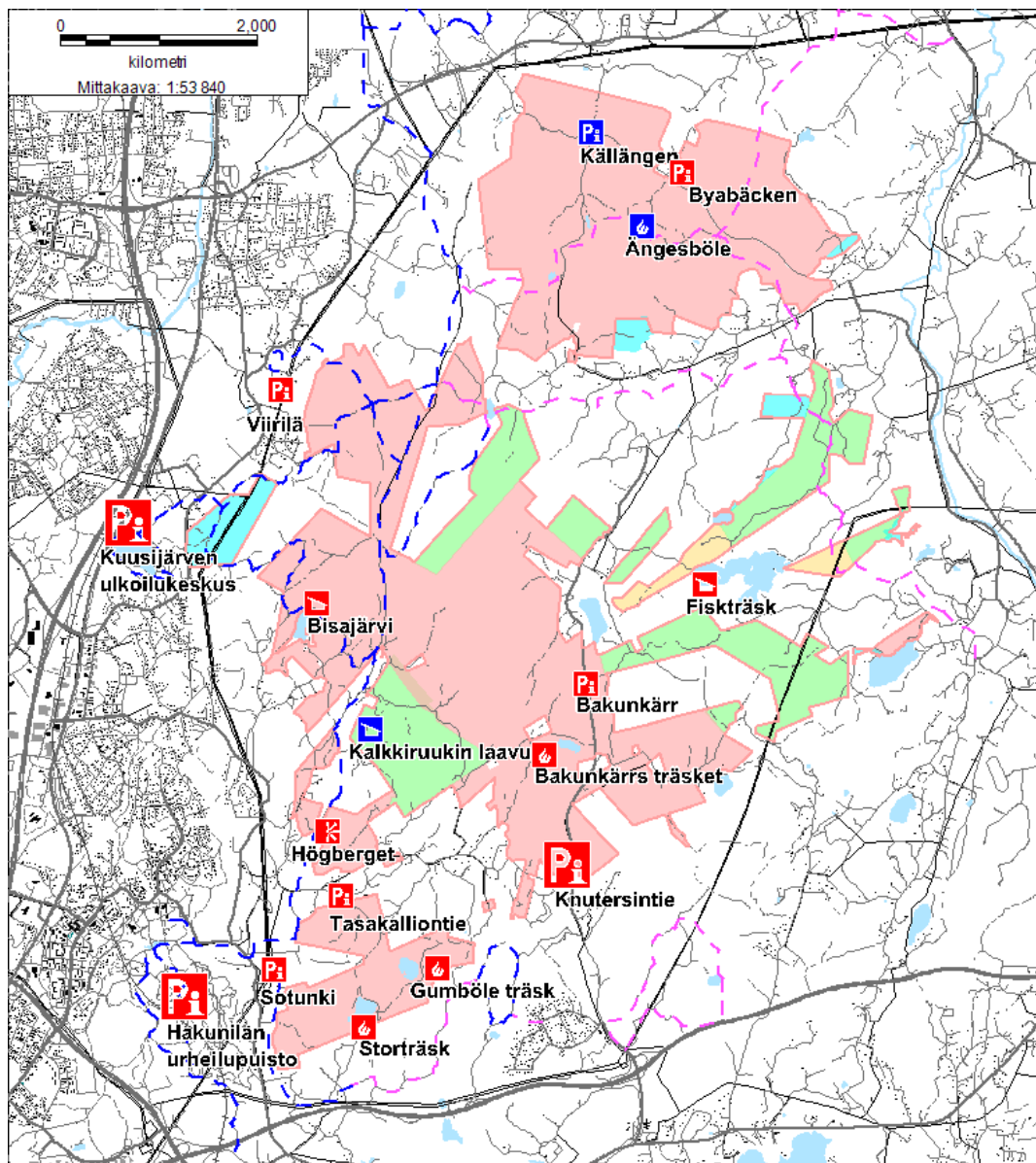


Kuva 16. Sipoonkorven kansallispuiston nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus sekä reittiyhteydet puiston ulkopuolelle. Kuvassa on esitetty kesäreitit.

Puiston retkeilyreitistön painopiste sijoittuu puiston keski- ja eteläosaan. Ensimmäisessä vaiheessa kunnostetaan Byabäckenin reitti sekä rakennetaan Storträskin reitti, seuraavat työkohteet ovat Kalkinpolttajan polku (Kalkkiruukin luontopolku) ja yhteydet sinne Kuusijärven ulkoilukeskuksen ja Knutersintien rakennettavilta porteilta. Myöhemmässä vaiheessa voidaan mahdollisesti toteuttaa reitti Viirilän suunnalta sekä Fiskträskin alueen reitit.

Metsähallitus täydensi hoito- ja käyttösuunnitelmaa v. 2019 ja esitti tarkennuksia ja lisäyksiä reitteihin. Muutokset on kuvattu liitteessä 6: Metsähallituksen täydennysehdotukset Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

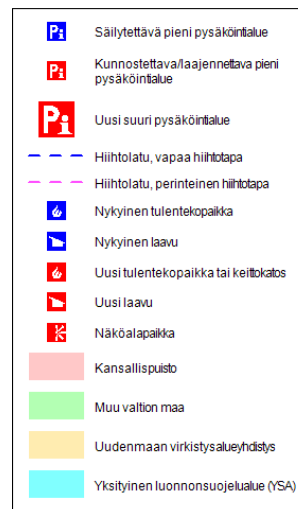
© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

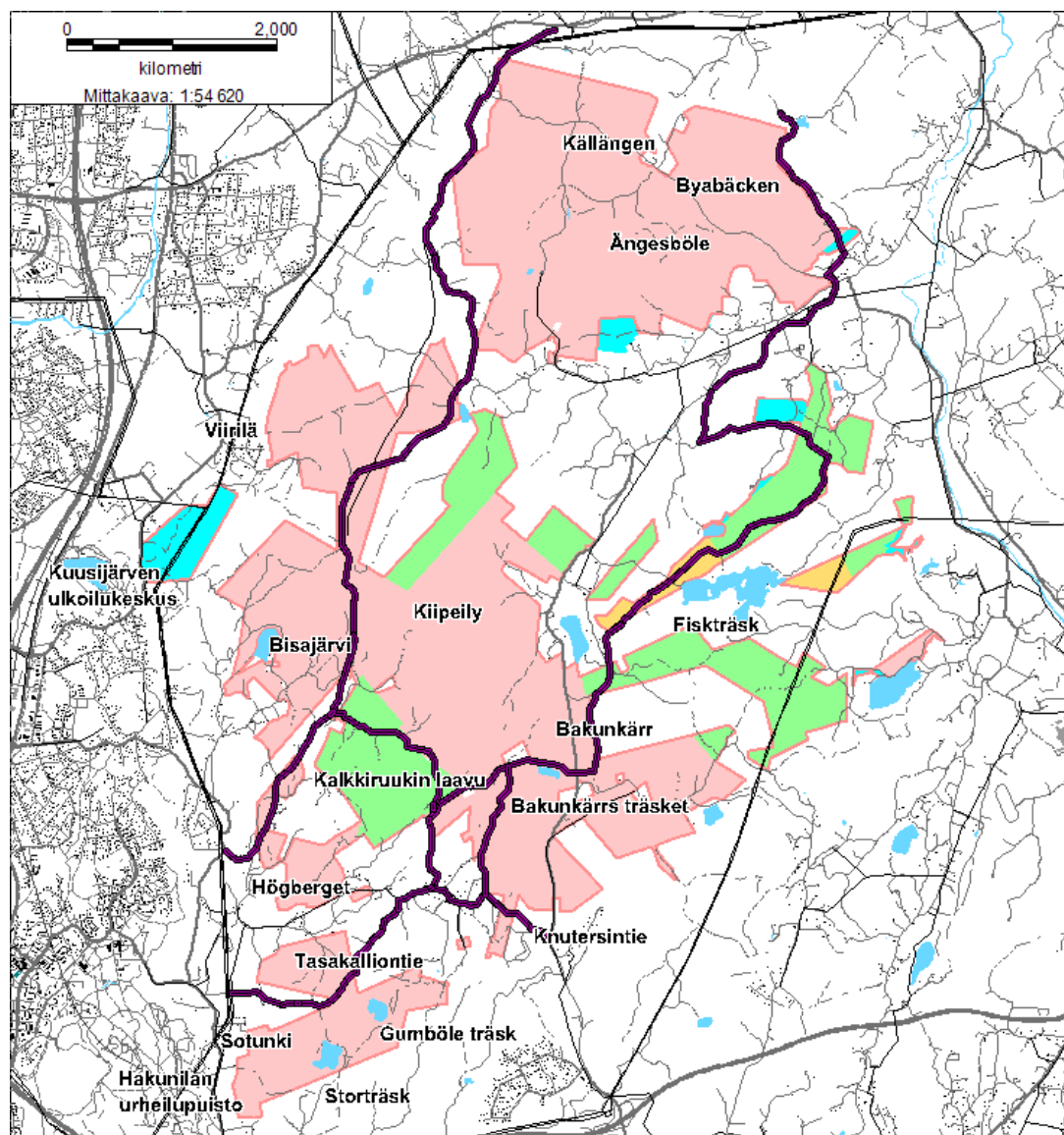


Kuva 17. Sipoonkorven kansallispuiston nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus sekä hiihtoreitit.

Kansallispuistoon sijoittuu hiihtoreittejä, jotka muodostavat Helsingin, Vantaan Hakunilan ja Kuusijärven, Sipoon ja Keravan alueella kattavan latuverkoston. Puistossa on sekä perinteisen että vapaan hiihtotavan latu-uria. Latujen ylläpidosta vastaavat kunnat ja paikalliset urheiluseurat. Latuverkosto voidaan säilyttää nykyisen kaltaisena, mutta latu-urien tarkempaa sijaintia voidaan muuttaa tarvittaessa etenkin alueen eteläosassa, kaavoituksen ja rakentamisen edetessä.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.

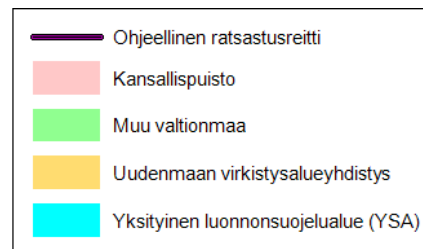




Kuva 18. Ohjeelliset ratsastusreitit

Kansallispuiston alueelle sijoittuu Vantaan yleiskaavaan merkittyjä ohjeellisia ratsastusreittejä sekä nykyisin käytössä olevia ratsastusreittejä myös Sipoon puolella. Ratsastus kansallispuistossa ohjataan järjestyssäännöllä osoitetuille reiteille, jotka Vantaalla noudattelevat yleiskaavan linjauksia. Sipoossa ratsastusreittejä kehitetään kunnan toimesta kokonaisuutena, johon kansallispuiston alueen reitistö liittyy.

© Metsähallitus 2020, © Suomen ympäristökeskus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293, Maanmittauslaitos 2020.



22 Erätalouden toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.	
Metsästys ja riistanhoito		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
ML 8 §:n alue ⁸		Ei alueella
Yleiset vesialueet		Ei alueella
Lupametsästys-alueet ja vuokrasiipimäalueet	Seuranta Poikkeuslupien myöntäminen	Metsästystä koskevan siirtymäajan päätyttyä 30.4.2014 kansallispuistossa astuvat voimaan luonnonsuojelulain (1096/1996) rauhoitusmääräykset, joiden mukaisesti metsästys on kielletty. Metsästyskiellon astuttua voimaan eläinkantojen sääntely edellyttää poikkeamista luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksiä. Poikkeuslupia voidaan lain mukaan myöntää vierasperäisten sekä, jos laji on tullut liian runsaslukaiseksi tai käynyt muuten vahingolliseksi, muidenkin lajien yksilöiden vähentämiseen (Lsl 15.1 §, kohta 2). Lisäksi poikkeuslupia voidaan myöntää sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöiden poistamiseen, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta. (Lsl 15.1 §, kohta 3). Poikkeusluvista päättää Metsähallitus hakemusten perusteella. Poikkeuslupien tarve tulee harkittavaksi ensisijaisesti hirven ja valkohäntäpeuran kannansäätelyn sekä vierasperäisten pienpetojen (supikoira, minkki) ja mahdollisesti ketun linnustolle aiheuttamien vahinkojen torjumiseksi. Supikoiran ja minkin ohella myös valkohäntäpeura on Lsl 15.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettu vierasperäinen laji.
Hirvenajoalueet	Lupien myöntäminen	Kansallispuistossa voidaan Metsähallituksen luvalla ajaa hirveä (puiston ulkopuolella tapahtuvan) metsästyksen yhteydessä. Ajo voidaan suorittaa miesajona tai käyttäen koiraa. Koiran käyttöön liittyy myös metsästyslain säännös, jonka mukaisesti jos koiran avulla metsästettäessä ajo tai hauku poikkeaa vieraalle alueelle, alueen omistajan tai metsästysoikeuden haltijan on kuitenkin annettava ajon tai haukun jatkua häiriintymättä puolen tunnin ajan (MetsästysL 615/1993, 53.2 §).
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Riistanhoito	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kansallispuistossa ei ole mahdollista tehdä riistanhoitotöitä. Alueella olevat ruokintapaikat siirretään puiston ulkopuolelle.
Yksityiset suojelualueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Riistakantojen seurannasta vastaavat paikalliset metsästyssseurat ja riistanhoitoyhdistykset toimialueillaan.	

⁸ kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla

Lisätietoja	Metsästyksessä on neuvoteltu suunnittelun aikana Metsähallituksen, metsästysseurojen, riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen edustajien kesken. Syksyllä 2012 järjestettiin työpaja, jossa mm. käsiteltiin kansallispuiston ja lähialueen riistakantojen tilannetta, eläinten keskeisiä kulkureittejä ja lisääntymisalueita, riistanhoidon ja metsästyksen käytäntöjä ja tulevaisuuden kehityssuuntia sekä osapuolten tavoitteita metsästyksen liittyen. Sekä metsästysseurojen että riistanhoitoyhdistysten näkökulmasta metsästyskielto koettiin negatiiviseksi. Kielteisiä vaikutuksia voidaan kuitenkin jossain määrin lieventää, mikäli mm. hirvenmetsästystä voidaan harjoittaa poikkeamislupien kautta. Näin vähennetään hirvien aiheuttamia liikenneserisejä sekä vahinkoa kansallispuistoa ympäröiville maa- ja metsätalousalueille ja toisaalta ylläpidetään metsästyksen liittyvää osaamista alueella, sillä etenkin hirvieläinten metsästyksessä tarvitaan hyvää paikallistuntemusta ja tietoa eläinten käyttämisestä alueista ja kulkureiteistä. Metsästysseurat toimivat säännöllisesti suurriistavirka-aputehtävissä poliisin apuna lähinnä hirvi- ja peurakolareihin liittyen. Hirvikantojen sääntelyn ohella poikkeamislupia voidaan myöntää tarvittaessa myös muiden haitallisesti runsastuneiden lajien pyyntiin. Lähinnä kyseen tulevat vierasperäiset pienpedot, supikoirakoira ja minkki, sekä mahdollisesti kettu, mikäli niiden runsastuminen uhkasi esim. pesimälinnustoa.	
Kalastus		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
Yleiset vesialueet		Ei alueella
Pilkkiminen, onkiminen, viehekalastus	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta, sopimuksen laatiminen	Storträskin kalastusvuokrasopimus päätetään kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Siirtymäajalle 1.1.2015–31.12.2017 solmitaan uusi vuokrasopimus. Vastaavan pituista siirtymäaikaa on noudatettu mm. Salamajärven kalanistutuksissa sekä Sipoonkorvessa koskien metsästystä puiston perustamisen jälkeen. Siirtymäajan sopimuksen ehtoissa huomioidaan kansallispuiston rauhoitusmääräykset sekä Storträskin alueen lisääntyvä virkistyskäyttö. Metsähallitus toteuttaa ja ylläpitää alueella retkeilypolkuja ja -rakenteita (ks. lomake 21 B). Siirtymäajan päättymisen jälkeen 1.1.2018 Storträskillä astuvat voimaan jokamiehenoikeuksiin kuuluvat kalastusoikeudet. Ympäristöministeriö jätti vahvistamatta Storträskin kalastusaluetta koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman kohdan. Vahvistuskirje on liitteessä 7. Muilla osin ei tule muutoksia nykytilanteeseen, eli pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus on sallittu lukuun ottamatta Byabäckenä, Ritobäckenä ja Hälsängsbäckenä.
Lupakalastusvedet	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Storträskin vuokrasopimus päättyy siirtymäajan jälkeen 31.12.2017, jonka jälkeen kansallispuistossa ei enää ole lupakalastusvesiä. Sopimus päätetään, koska kirjolohi on vierasperäinen laji, jonka istuttaminen kansallispuistoon on luonnontilaa muuttavana toimena luonnonsuojelulain vastaista. Muihin, kotoperäisiin kalalajeihin perustuvat istutukset eivät ole taloudellisesti kannattavia. Lampi ei myöskään ominaispiirteidensä (mataluus, veden laatu) vuoksi sovellu esim. taimenelle. Myös kirjolohen istuttaminen on edellyttänyt pH:n nostoa kalkitsemalla, mikä ei ole kansallispuiston rauhoitusmääräysten mukaan mahdollista. Ympäristöministeriö jätti vahvistamatta Storträskin kalastusaluetta koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman kohdan. Vahvistuskirje on liitteessä 7.
Rajoitus- ja kieltoalueet	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Storträskin vuokrasopimuksen päättyttyä 1.1.2018 alkaen kansallispuistossa ei ole kalastuskielto- tai rajoitusalueita. Ympäristöministeriö jätti vahvistamatta Storträskin kalastusaluetta koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman kohdan. Vahvistuskirje on liitteessä 7.

Kalakantojen hoito	Purokunnostus	Taimenen nykyiset kutualueet sijaitsevat Ritobäckenin alajuoksulla, Byabäckenin ja Martiksentien sillan välisellä alueella. Kutusoraikkoja kunnostetaan pöyhinnällä ja lisäsorastuksella. Töistä vastaa Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys, joka toimii yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.
Yksityiset suojelu-alueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Ammattikalastus	Ei alueella	
Kalakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Byabäckenin ja Ritobäckenin taimenkantoja seurataan osana laajempia alueellisia kalastoseurantoja.	
Lisätietoja		

23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.
--------	--

Marjastus ja sienestys

☒	Sallittu	☐	Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja	Ei muutoksia nykytilaan		

Poronhoito

Toimenpiteet ja käytännöt	
Suosituks	
Lisätietoja	

Maastoliikenne

Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaaminen, lupien myöntäminen, valvonta	Kansallispuistoon ei myönnetä maastoliikennelupia virkistyskäyttötarkoituksiin. Lupia voidaan myöntää lähinnä reitistöjen ja muiden kohteiden huoltoon liittyvään välttämättömään ajoon, kuten latupohjien ajamiseen ja ylläpitoon. Huoltoon liittyvässä maastoliikenteessä etusijalla on talviaikainen liikenne, josta aiheutuvat maastovauriot ovat pienempiä kuin kesäaikaisessa liikenteessä. Tapauskohtaisesti maastoliikennelupia voidaan myöntää myös esim. tapahtumien järjestelyjä varten. Maastoliikennettä valvotaan Metsähallituksen luontovalvojen ja erätarkastajien toimesta sekä Metsähallituksen työntekijöiden toimesta muun työn ohessa.

Muu liikenne	
Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaaminen, maankäytön ohjaus, palveluvarustuksen rakentaminen	Kansallispuiston ja lähialueen liikenne- ja pysäköintitilannetta on selvitetty Metsähallituksen, kuntien, ELY:n L-vastualueen sekä HSL:n teettämässä liikenneselvityksessä, joka valmistuu loppuvuodesta 2013. Selvityksessä on myös haettu ratkaisuja puiston pysäköintipaikkojen ja tienvarsiopastuksen suunnitteluun sekä muuhun liikenteen ohjaukseen ja joukkoliikenteen kehittämiseen. Liikenneselvitys julkaistaan erillisenä verkkojulkaisuna Metsähallituksen julkaisusarjassa. Selvityksessä arvioitiin, että pysäköintipaikkojen tarve olisi vuonna 2012, käyntimäärän ollessa 95 000, ollut jo 270 autopaikkaa. Vuotuisen käyntimäärän kasvaminen 200 000 käyntiin edellyttäisi, että käytettävissä on 670 autopaikkaa. On kuitenkin huomattava, että käyntimäärä ei jakaudu tasaisesti vuoden ajalle, ja valtaosan vuotta nykyinenkin paikkamäärä on riittävä. Lisätilan tarve on suurin kesän ja alkusyksyn viikonloppujen aikana, jolloin puistossa on eniten kävijöitä. Selvityksessä on tarkasteltu vaihtoehtoja nykyisten pysäköintialueiden laajentamiseksi sekä uusien pysäköintialueiden rakentamiseksi ja esitetty näistä alustavat suunnitelmat ja kustannuslaskelmat. Lisäksi selvityksessä on tarkasteltu joukkoliikennedyhteyksien kehittämistä, turistibussien pysäköintiä sekä polkupyöräpysäköintiä. Selvityksen perusteella Metsähallitus käynnistää vuonna 2014 Länsitien itäisen pysäköintialueen laajentamisen siten, että 12-paikkainen alue laajenee 39-paikkaiseksi, sekä Tasakalliontien pysäköintialueen laajentamisen pienemmän tarkasteluvaihtoehdon mukaisesti niin, että 15-paikkainen alue laajenee 43-paikkaiseksi. Tasakalliontien kohdalla päädyttiin pienempään vaihtoehtoon, koska yksityisteiden kunto ja ympäristö eivät mahdollista liikennemäärien merkittävää lisäämistä. Länsitien ja Tasakalliontien laajennusten ohella käynnistetään tarkempi hankesuunnittelu Knutersintien portin yhteyteen suunnitellun suuren pysäköintialueen rakentamiseksi. Knutersintien pysäköintialueen mitoituksena on liikenneselvityksessä esitetty 240 pysäköintipaikkaa sekä 4 turistibussien pysäköintipaikkaa ja kaupunkiliikenteen linjan kääntöpaikka. Metsähallituksen tavoitteena on, että puiston kävijät käyttäisivät yksityisteitä mahdollisimman vähän tiemaksujen ja muulle tienkäytölle sekä yksityisille kiinteistöille aiheutuvan häiriön minimoimiseksi. Asiakasliikenne pyritään siten ohjaamaan lähinnä yleisille teille. Asiakasliikennettä ohjataan vain Nybyggetintielle, jonka kautta on kulku Tasakalliontien ja Trollbergan Traktorimuseon pysäköintialueille. Tiekunnilla on halutessaan mahdollisuus ohjata liikennettä ja pysäköintiä kieltoimerkein tai rajoittaa liikennettä puoleksi. Metsähallitus osallistuu yksityisteiden käytön kustannuksiin yksityistielain ja Maanmittauslaitoksen tieyksikköjen määrittämisestä koskevan ohjeistuksen mukaisesti. Joukkoliikennedyhteyksistä kansallispuistoa palvelevat parhaiten Kuusijärven kautta liikennöivät linjat 730 ja 731 (Helsingin ja Korson kautta) ja 68A (Tikkurilasta) sekä Sotungin suunnalla linja 69 (Tikkurilasta). Nybyggetintietä kulkee myös linja 3 (Hakunilasta), jota ei kuitenkaan ajeta sunnuntaisin. Linjaa 3 ajetaan pienellä autolla, joten se ei tällä hetkellä sovellu suurille kävijäjoukoille, mutta voisi hyvin palvella pienempiä puistoon suuntaavia ryhmiä. Lisäksi Landbohon kulkee linja 93, mutta pysäkillä on jonkin verran matkaa puistoon. Linjan jatkaminen pohjoisen suuntaan puiston Knutersintien portille olisi erittäin suositeltavaa. Kuusijärven ja Sotungin linjojen säilyttäminen vähintään nykytasollaan on samoin tärkeää, jotta puiston saavutettavuus joukkoliikenteen keinoin säilyy vähintään nykyisellään tai paranee. Knutersintien portille kulkeva yhteys mahdollistaisi myös liikkumisen joukkoliikenteen avulla siten, että retken lähtö- ja päättämipaikka olisivat eri puolilla. Metsähallitus kannustaa puistossa kävijöitä käyttämään joukkoliikennettä. Joukkoliikennedytydet huomioidaan puiston opastusmateriaaleissa sekä maasto-opastuksessa. Opastuksella kansallispuistoa sivuavilta bussipysäkeiltä puistoon pyritään tekemään joukkoliikenteen käyttöä helpommaksi ja houkuttelevammaksi.

Liikkuminen		
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus
Käytön ohjaaminen	Maastopyöräily	Maastopyöräily on sallittua kansallispuistossa selvästi erottuvilla polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita maastossa jo olevia polku-uria. Muilla alueilla maastopyöräily on kielletty. Maastopyöräily perustuu jokamiehen oikeuksiin, eikä siitä saa aiheutua vähäistä suurempaa haittaa tai vahinkoa maankäytölle. Maastopyöräilystä aiheutuva maaston kuluminen on verrannollista jalan liikkumisesta aiheutuvaan kulumiseen. Verrattuna jalan liikkumiseen maastopyöräilyn harrastajia on huomattavasti vähemmän. Myös turvallisuussyyt voivat edellyttää maastopyöräilyn rajoittamista tai ohjaamista erillisille reiteille. Maastopyöräilyä ohjataan kansallispuiston järjestyssääntöön sisällytettävällä määräyksellä. Tilannetta kasvillisuuden ja maaston kulumisen sekä häiriöiden ja kohtaamistilanteiden suhteen seurataan, ja tarvittaessa järjestyssääntöä muuttamalla rajataan maastopyöräilyä puistossa edelleen. Toistaiseksi laajempiin rajoitteisiin kuin edellä kuvattu, selvästi erottuvia polku-uria koskeva linjaus, ei ole tarvetta. Kuusijärveltä puistoon suuntautuva reitti kulkee osin Palokallion YSA-alueella, missä maastopyöräily on kielletty. Tältä osin reitille voidaan hakea poikkeuslupaa Uudenmaan ELY-keskukselta.
Käytön ohjaaminen	Ratsastus	Ratsastus on sallittua kansallispuiston alueella osoitetuilla reiteillä, joita on aiemminkin käytetty ratsastusreitteinä. Rakennettavilla retkeilypoluilla ratsastusta ei sallita, koska polut "rikkoontuvat" herkästi. Mikäli ratsastusreitti sivuaa retkeilypolkua, molemmille varataan oma kulku-uransa. Ratsastusta ohjataan kansallispuiston järjestyssääntöön sisällytettävällä määräyksellä.
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Koiravaljakko	Koiravaljakko-ajo on mahdollista jokamiehen oikeudella. Kansallispuistossa ei ole koiravaljakkoreittejä.
	Porovaljakko	Ei alueella
Käytön ohjaaminen	Kiipeily	Kiipeily on sallittua alueilla, joita on käytetty kiipeilyyn jo pitkän aikaa. Käytön seurauksena kalliot ovat muuttuneet paljaksi, joten kiipeilyn jatkaminen ei aiheuta uusia haittoja sammal- tai muulle lajistolle. Hakojen ym. kiinnittäminen kallioihin on kielletty, eikä Metsähallitus ylläpidä kohteita, vaan kiipeilyä harrastetaan omatoimisesti.

Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta	
Toimenpide	Kuvaus
Yhteistyö Käytön ohjaaminen	Kansallispuistossa voidaan järjestää pienimuotoisia urheilu-, ulkoilu- ja muita tapahtumia, kuten suunnistuskilpailuja. Järjestelyistä ja käytettävistä alueista sovitaan Metsähallituksen ja järjestäjien kesken tapauskohtaisesti. Tapahtumia järjestettäessä on huomioitava puiston luontoarvot ja muu käyttö. Kilpailujen ja tapahtumien tyyppi, kokoluokka (osanottajamäärä) ja ajankohta sekä toistuvuus vaikuttavat eniten luontovaikutuksiin. Suojelualueen sisällä vaikutus vaihtelee luontotyypeittäin. Kevätkesä mm. lintujen pesimäaikoineen on ajankohtana häiriöherkempää kuin keskikesä tai syksy. Hyvä käytäntö on, ettei luonnonsuojelualueilla järjestetä suuria maastotapahtumia keväällä ja alkukesällä vaan ennemmin syyskaudella. Kilpailukeskusten sijoittaminen vaikuttaa mm. liikenteeseen ja pysäköintiin, ja myös maaston kulutus on yleensä suurinta keskustien lähellä, missä pääosa kilpailijoista liikkuu. Pääsääntöisesti kilpailukeskukset tulisi sijoittaa puiston ulkopuolelle. Käytäntönä on myös, että yli 50 osanottajan tapahtumiin Metsähallitus antaa suostumuksen kirjallisesti, koska Metsähallituksen tulee seurata luonnonsuojelualueiden käyttöä. Pelkästään osallistujamäärän perusteella ei kuitenkaan voida ratkaista, voidaanko tapahtumaa järjestää kansallispuistossa, vaan arviointi tehdään tapahtuman vaikutusten perusteella. Metsähallitus on ohjeistanut tapahtumiin liittyviä ilmoitus- ja lupamenettelyjä verkkosivuilla www.metsa.fi/luvat. Metsähallitus toivoo, että yleisötapahtumista ilmoitetaan Metsähallitukselle kirjallisesti käyttämällä esim. verkkosivuilta löytyvää lomaketta. Ilmoituksen perusteella tieto tapahtumasta voidaan lisätä myös luontoon.fi-sivuille. Näin voidaan välttää päällekkäisyyksiä ja huomioida luontoarvot ja turvallisuuskohdat.
Partio- ja muu leiritoiminta	
Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaaminen	Kansallispuistossa toimii useita partiolippukuntia. Partiolaisten ohella myös muut tahot järjestävät tapahtumia ja leirejä Sipoonkorvessa. Rakennettavat reitit ja tulenteko- ja leiriytymispaikat ovat myös partio- ja muiden leirien käytössä. Mikäli puistoon rakennetaan varausperiaatteella toimivia tulentekopaikkoja, ovat ne myös partiolaisten käytössä. Varsinaista leirialuetta (vrt. Evo) Sipoonkorpeen ei perusteta. Geneträskin alueella on partiolaisten kämpä, jonka vuokrasopimusta voidaan jatkaa nykyisin ehdoin.
Maa-ainesten otto	
Toimenpide	Kuvaus
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla maa-ainesten ottaminen on kielletty.
Metsätalous	
Toimenpide	Kuvaus
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla ei harjoiteta metsätaloutta. Kansallispuistoa ympäröivät metsät ovat pääsääntöisesti talouskäytössä, eikä tällä suunnitelmalla ole vaikutusta niiden käyttöön. Mahdollisista puunkuljetuksista kansallispuiston kiinteistöjen läpi sovitaan tapauskohtaisesti. Kuljetuksista ei saa aiheutua vahinkoa luontoarvoille eikä maaperävaurioita, joten lähinnä tulee kysymykseen talveiden käyttö.

Polttopuun otto	
Toimenpide	Kuvaus
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla polttopuun otto on kielletty. Metsähallitus vastaa kansallispuiston tulentekopaikkojen polttopuuhuollosta.
Pohjaveden otto	
Toimenpide	Kuvaus
Ei muutoksia nykytilaan	Suunnittelualueelta ei oteta pohjavettä. Virkistyskäytön vuoksi kansallispuistossa voi olla tarvetta juomavesipisteille, kuten porakaivoille. Näistä päätetään retkeilyreittien toimenpidesuunnittelun yhteydessä.
Muu toiminta	
Toimenpide	Kuvaus
Koirien harjoitustoiminta	Nykyisen kansallispuiston alueella on jo pitkään järjestetty mm. pelastuskoirien harjoituksia. Metsähallitus voi myöntää järjestettyihin pelastuskoiraharjoituksiin maanomistajan luvan. Harjoituksissa voidaan tällöin poiketa yleisestä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Muissa tilanteissa (pl. koiran käyttö hirvenajoon) koiran tulee olla kansallispuistossa kytkettynä.
Lisätietoja	

24 Hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
--------	--

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Sipoonkorven kansallispuiston hallinnosta ja hoidosta vastaa Metsähallitus. Muista valtion maista vaihtomaiksi käytettävät maat ovat Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallinnassa. Mikäli vaihtomailla todetaan olevan suojeltavia luontoarvoja, niitä voidaan myös liittää kansallispuistoon.

Yksityisistä suojelualueista vastaavat maanomistaja sekä rauhoitusmääräysten valvonnan ja poikkeamislupien osalta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta

Toimenpide	Kuvaus
Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Kansallispuistoon perustetaan suojelualuekiinteistöt Maanmittauslaitoksen johdolla tapahtuvissa kiinteistötoimituksissa. Sipoon kunnassa toimitus on käynnistetty vuonna 2012, ja Vantaalla ja Helsingissä se käynnistyy 2013. Toimituksessa kansallispuistoon kuuluvat kiinteistöt yhdistetään kussakin kunnassa yhdeksi kiinteistöksi, joka merkitään kiinteistörekisterissä ns. suojelualuekylään (tunnus 891). Puiston rajojen sijainti ja rasitteet selvitetään.
Rajan merkitseminen	Kansallispuiston rajat merkitään maastoon sekä kiinteistönmuodostamislain mukaisesti rajapyykein että luonnonsuojelualueiden merkinästä annetun asetuksen mukaisesti kilvin ja maalimerkein.
Järjestyssäännön antaminen	Kansallispuistolle laaditaan järjestyssääntö, joka tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä sen jälkeen, kun ympäristöministeriö on vahvistanut suunnitelman. Järjestyssäännöllä voidaan antaa kävijää sitovia määräyksiä mm. liikkumisen ohjaamiseksi tietyille alueille ja reiteille. Järjestyssäännön valmistelussa noudatetaan tämän hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksia. Luonnos järjestyssäännöksi on suunnitelman liitteenä.
Suojelualueen laajentaminen	Eduskunta on linjannut puiston perustamislakia säätäessään, että kansallispuiston laajentamisen kannalta tärkeimmät Helsingin kaupungin omistuksessa olevat alueet pyritään hankkimaan maanvaihdon valtiolle ja liittämään ne kansallispuistoon. Tähän liittyen toteutettiin n. 420 ha käsittänyt maanvaihto vuonna 2012. Valtiolla siirtyneistä maista osa, ensi vaiheessa Knutersintien länsipuolella sijaitsevat kiinteistöt, liitetään suoraan kansallispuistoon. Osaa voidaan käyttää edelleen vaihtomaana (ks. alla). Yksityismaita voidaan maanomistajan vapaaehtoisuuteen perustuen hankkia valtiolle joko maanvaihdon tai ostoin kansallispuistoon liitettäväksi. Kansallispuiston laajentamiseen ei tulla käyttämään lunastamista, vaan eduskunnan linjausten mukaisesti laajentamisen tulee perustua maanomistajien vapaaehtoisuuteen toimiin. Maanvaihto- ja maakauppaneuvotteluista yksityisten maanomistajien kanssa vastaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Koska valtiolla ei ole tarjota alueella muuta vaihtomaata kuin valtiolle hankitut entiset Helsingin kaupungin maat, Metsähallitus katsoo, että Helsingiltä vaihdettujen maiden käyttäminen osin edelleen maanvaihdoihin yksityisten maanomistajien kanssa on perusteltua. Maanvaihtoja harkittaessa otetaan huomioon alueiden luontoarvot ja merkitys kansallispuiston suojelukokonaisuudelle. Uudenmaan virkistysalueyhdistys on ilmoittanut halukkuutensa maanvaihdoihin siten, että yhdistyksen omistuksessa Sipoonkorvessa olevat palstat liitettäisiin kansallispuistoon. Metsähallitus neuvottelee yhdistyksen kanssa maanvaihdon toteuttamisesta.

Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset							
Toimenpide	Kuvaus						
Ei toimenpiteitä	Suunnitelmalla ei ole vaikutusta puistossa olevien partiokämpän, johdinalueiden ja puolustusvoimien varastoalueen vuokrasopimuksiin. Metsästystä ja kalastusta koskevia vuokrasopimuksia on käsitelty lomakkeella 22.						
Turvallisuus ja valvonta							
Toimenpide	Kuvaus						
Valvonta	Kansallispuiston valvonnasta vastaavat Metsähallituksen erätarkastajat ja muu henkilöstö.						
Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	Ei tarvita				
	☐	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Ei laadita erikseen				
Palvelurakenteiden turvallisuus	☐	Rakennusten pelastussuunnitelma	Ei tarvita				
	☐	Rakennusten palotarkastus	Ei tarvita				
	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Lisätään retkeilyrakenteiden yhteyteen rakennustöiden edetessä.				
	☒	Pelastusyhteistyö	Tehdään alueellisten pelastuslaitosten kanssa tarvittaessa				
Yhteistyö							
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Metsähallitus hoitaa kansallispuistoa tiiviissä yhteistyössä puiston lähialueen asukkaiden, alueella toimivien yhdistysten, kuntien ja ympäristöhallinnon viranomaisten sekä muiden intressiryhmien kanssa.						
Kansainvälinen yhteistyö	Sipoonkorven kansallispuistossa ei toistaiseksi ole merkittäviä kansainvälisiä yhteistyökuvioita. Malleja Sipoonkorven tyyppisen kaupungin lähellä sijaitsevan kansallispuiston hoitoon voidaan hakea myös kansainvälisten yhteyksien kautta.						
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Tärkeitä yhteistyötahoja ovat puiston lähialueen asukkaat, matkailuyrittäjät ja muut toimijat, kuten kuntien ja ympäristöhallinnon viranomaiset. Kumppanijärjestöjä ovat puiston lähialueella toimivat asukasyhdistykset, retkeily- ja luonnonsuojelujärjestöt, metsästysseurat ja riistanhoitoyhdistykset. Vapaaehtoistyö on yksi kumppanuuden muoto, jonka kautta kiinnostuneet pääsevät osallistumaan kansallispuiston hoitoon.						
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☒	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?	Metsähallitus on käynnistänyt yhteistyöryhmän toiminnan vuonna 2012. Yhteistyöryhmän toimintaa jatketaan myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumisen jälkeen.
Lisätietoja							
Yhteistyöryhmä kokoontuu vuosittain ainakin 1–2 kertaa käsittelemään kansallispuiston hoidon ja käytön ajankohtaisia asioita. Yhteistyöryhmä toimii myös tiedotuskanavana Metsähallituksen ja sidosryhmien välillä.							

25 Rakennuskanta

Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
Rakennuksen purkamisen tai muu jatkokäyttö	Bergströmin torppa ja aitta	Yksityinen	3	Bergströmin torpan rakennukset (torppa ja aitta) ovat yksityisomistuksessa. Rakennuksilla ei ole ollut vuokrasopimusta. Yksityisessä vapaa-ajan-käytössä olevalle rakennukselle kansallispuistossa ei tehdä vuokrasopimusta, vaan omistajan tulisi siirtää rakennukset pois. Mikäli rakennuksia ei siirretä vaan ne jäävät kansallispuistoon ja siirtyvät Metsähallituksen hallintaan, niille etsitään käyttöä osana kansallispuiston palveluita. Mikäli sopivaa säilyttävää käyttöä ei löydy, rakennusten materiaalia voidaan hyödyntää muualla kansallispuistossa tai esim. siirtää aitta kokonaisuudessaan liiteriksi tai muuhun varastokäyttöön.
Rakennuksen purkamisen tai muu jatkokäyttö	Bisajärven rannalla sijaitseva mökki	Metsähallitus		Bisajärven rannalla sijaitseva mökki puretaan tai siirretään muuhun jatkokäyttöön.
Erityismääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Yksityisillä suojelualueilla ei ole rakennuksia.				
Lisätietoja				
Bergströmin torppa ja aitta sijaitsevat vanhalla valtionmaalla, mutta ovat yksityisomistuksessa. Bisajärven rannalla sijaitseva mökki on tullut Metsähallituksen omistukseen luonnonsuojelualuehankinnan yhteydessä. Kansallispuistossa olisi tarvetta lähinnä huoltotukikohdalle tai matkailuyrittäjien ja muiden ryhmien varattavissa olevalle tukikohdalle, mutta sekä Bergströmin torppa että Bisajärven mökki soveltuvat heikosti kumpaankin näistä.				

26 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat			2013. Laskettu 15 vuoden suunnitelmakaudelle. Tässä esitetyt kustannukset ovat lähinnä Metsähallituksen kustannuksia. Mm. pysäköintialueiden rakentamisessa voidaan myös toimia yhteistyössä esim. kuntien kanssa ja osin jakaa kustannuksia.
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	10 000–22 500	80 000	Jatkuvat: Kaluston ja huoltotukikohdan ylläpito Kertaluonteiset: Huoltotukikohta, sis. toimisto- ja sosiaalitila tilapäisenä rakenteena (kontti tai parakki). <i>Vertailu: Kiinteän huoltotukikohdan investointikustannukseksi on arvioitu 340 000 eur. Huoltotukikohdan tarve on suurin seuraavien 10 vuoden aikana kansallispuiston rakentamisvaiheessa, mutta tämän jälkeen tarvetta ei välttämättä ole.</i>
Rakennelmat	10 000– 22 500	186 000	Jatkuvat: Rakennelmien ylläpito (sis. mm. polttopuut) Kertaluonteiset: 8 keittokatos-/tulentelepaikkaa (sis. puuvaja ja käymälä), 5 laavua (sis. puuvaja ja käymälä), á 12 000 eur (luvuissa myös Byabäckenin ja Kalkkiruukin kunnostettavat), katselulava 30 000 (sis. käymälä)
Reitit	10 000–22 500	420 000	Jatkuvat: Reittien ylläpito (sis. mm. sorastukset) Kertaluonteiset: Reittien rakentaminen ja kunnostus 28 km (nykyiset 6 km ja uudet max 22 km), 15 000/km sisältäen 1 htkk/km, sisältää myös reittimerkinnot (viitat, maalimerkit, käpymerkit)
Maasto- ja tienvarsiopasteet	10 000–22 500	145 000	Jatkuvat: Maasto-opasteiden ylläpito Kertaluonteiset: Tienvarsiopasteet 100 000 eur, P-paikkojen (8 kpl) suuret opastetaulut á 2 500 eur (sisältää kehikon + 5 A0-tilua), sisällöntuotto näihin 15 000 eur, pienemmät maasto-opasteet taukopaikoille 10 000 eur

Opastuspalvelut ja opastusviestintä	30 000	328 000	Jatkuvat: Asiakaspalvelun ostopalvelut, tapahtumajärjestelyt ym. Kertaluonteiset: Verkko- ja mobiiliopastuksen kehittäminen (hankerahoituksella), opastusviestintäsuunnitelma, luontomatkailusuunnitelma
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	1 000	63 000	Jatkuvat: Kävijälaskurien ylläpito Kertaluonteiset: 2 kävijätutkimusta (yht. 12 htkk), 1 yritystutkimus 6 htkk, (htkk 3500 eur/kk)
Henkilöstökulut	105 000		Huolto ym. ylläpito. 2,3 htv
Virkistyskäyttö yhteensä	176 000–226 000 (Suunnitelmakauden alku–loppu)	1 222 000	Huom! Henkilöstömitoituksessa ja ylläpitokulujen laskennassa on huomioitu vankityöstä aiheutuva kustannus, mutta ei tulorahoitusta!
Luontoinventointi		30 000	Inventointi, puiston inventoimaton pinta-ala
Ennallistaminen	-	-	Tässä vaiheessa ei erillistä budjettia, koska ei suunniteltuja töitä. Virkistyskäytön puolella henkilöstökuluihin käytettävää voidaan hyödyntää tässä.
Lajistonhoito	-	-	Tässä vaiheessa ei erillistä budjettia, koska ei suunniteltuja töitä. Virkistyskäytön puolella henkilöstökuluihin käytettävää voidaan hyödyntää tässä.
Muu luonnonhoito	1 000		Luonnonhoitotöihin liittyvät virkatyöt
Luonnonsuojelun seurannat	1 000		Luonnonsuojelun seurannat virkatyönä vuosittain
Luonnonsuojelu yhteensä	2 000	30 000	
Rakennusperintö		5 000	Bergströmin torpan purkaminen tai muu jatkokäyttö
Arkeologiset kohteet		5 000	Kalkkiuunin louhoksen muinaisjäännöksen kunnostus
Muu kulttuuriperinnön hoito		5 000	Kulttuuriperintöinventoinnin täydentäminen
Kulttuuriperintö yhteensä	0	15 000	

Kiinteistötoimitus ja rajojen avaus ja merkintä		220 000	Kiinteistötoimituksen kustannukset (toimitusmaksut, rajojen avaus ja merkintä, työvälineet, 1,5 htv)	
Yksityisteiden tiemaksut	7 000			
Pysäköintialueet	Vuosiylläpito 10 000	Uudet vähintään 600 000	Luvut tarkentuvat liikenneselvityksen valmistuessa	
Puiston hallinnon toimintatapojen kehittäminen (hallinnointi, sidosryhmätyö, muu yhteistyö, vapaaehtoistyö, näihin liittyvä viestintä)	30 000	10 000	Sis. henkilöstökulut (puistonjohtaja ja alueiden hallinnan erikoissuunnittelija) ja käännöskulut	
Hallinto- ja muut kulut yhteensä	47 000	830 000		
Kaikki yhteensä	225 000–275 000 (Suunnitelmakauden alku–loppu)	2 097 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	Min. 5 472 000 eur

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi

Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualueen koskevien päämäärien saavuttamista.				
Toimenpide	Vaikutuksen kuvaus	Vaikutuksen tyyppi			Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen	
Luonnontilan säilyttäminen	Luonnontilan säilyttäminen turvaa kansallispuistossa suojeltavien lajien ja luontotyyppien säilymistä sekä parantaa uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelun tasoa.	x			Luonnontilan säilyttäminen raamittaa kansallispuiston virkistys- ja luontomatkailukäyttöä, koska puistossa harjoitettavilla aktiviteeteilla ei saa muuttaa luonnon tilaa suojelusäännösten vastaisesti. Hoito- ja käyttösuunnitelma ei tuo lisärajoitteita luonnonsuojelulain ja puiston perustamislain rauhoitusmääräyksiin vaan lähinnä tarkentaa niitä.

Vyöhykeistäminen	Vyöhykeistämisen avulla määritellään kansallispuiston kehittämisen tavoitteita aluetasolla. Suunnitelmassa on esitetty ensisijaiset retkeilyvyöhykkeet sekä kaksi aluetta, joiden suuntaan retkeilyreitistöä palveluineen voidaan mahdollisesti laajentaa, mikäli puiston kävijäpaine kasvaa merkittävästi. Retkeilyvyöhykkeillä herkkiä luontokohteita suojataan reittien sijoittamisella ja rakentamisella (ks. alla kohta käytön ohjaus ja palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito). Herkkimät luontokohteet sijoittuvat pääosin syrjävyöhykkeelle, jonne ei ohjata virkistyskäyttöä.	x			
Käytön ohjaaminen	Kansallispuiston kestävä käyttö edellyttää kävijöiden opastusta ja ohjaamista. Se, kuinka hyvin puiston käyttöä kyetään ohjaamaan, riippuu hyvin pitkälle opastuksen ja palvelujen toimivuudesta ja saatavuudesta. Virkistyskäytön ekologisia haittavaikutuksia, kuten maaston ja kasvillisuuden kulumista ja eläinten häiriintymistä, voidaan vähentää etenkin kävijöiden ja maankäytön ohjaamisella ja sijoittamalla puiston retkeilyreitit ja palvelut alueille, jotka kestävät käyttöä. Sosiaalisia haittavaikutuksia, kuten häiriöitä ympäröivälle maankäytölle sekä polkujen levenemistä sekä ruuhkaantumista, voidaan hallita samoin keinoin ja mitoittamalla puiston ja ympäröivien alueiden virkistyspalvelut kysyntää vastaaviksi. Käytön ohjaamisella vähennetään myös virkistyskäytön mahdollisia haittoja herkästi häiriintyvälle lajistolle sekä yksityisten alueiden ja yksityisteiden käytölle.	x	x		Haasteena on lähivirkistyskäytön ohjaaminen, sillä asutuksen välittömässä läheisyydessä sijoittuvassa kansallispuistossa liikutaan väistämättä myös retkeilyreittien ulkopuolella. Laadukkaan reitistön toteuttamisella myös lähivirkistyskäyttöä voidaan osin ohjata retkeilyreiteille.
Maankäytön ohjaus	Sipoonkorpea kehitetään osana pääkaupunkiseudun viherkehää niin, että ekologiset ja toiminnalliset (reitistön) yhteydet muihin pääkaupunkiseudun suojelualueisiin säilyvät ja paranevat. Ekologiset yhteydet turvaavat lajiston leviämismahdollisuuksia alueelta toiselle sekä geenivaihtoa populaatioiden kesken. Toiminnalliset yhteydet edistävät luonnon virkistyskäyttöä tuoden siten terveys- ja hyvinvointihyötyjä. Asutuksen tiivistyessä lähivirkistysalueiden tarve kasvaa, ja kuntien rooli maankäytön ohjaamisessa tätä vastaavasti on merkittävä.	x	x	x	Luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien huomioiminen kaavoituksessa on keskeistä niiden säilyttämiseksi. Pääkaupunkiseudun kasvavat rakentamispaineet uhkaavat ekologisen verkoston säilymistä.
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Opastuksella parannetaan virkistyskäytön mahdollisuuksia, ohjataan virkistyskäyttöä siihen tarkoitetuille alueille ja vähennetään häiriöitä yksityisillä alueilla ja teillä. Opastuksella myös edistetään tietoisuutta luonnosta ja ympäristöstä.	x	x		Maasto- ja verkko-opasteiden puutteet vaikeuttavat puiston käytön ohjausta. Opastusaineiston saattaminen kansallispuistolta edellytettävälle tasolle tapahtuu puiston perustamiseen nähden muutaman vuoden viiveellä.

Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Laadukkaat, huolletut reitit, tulenteko- ja taukopaikat sekä muut palvelut lisäävät viihtyisyyttä ja turvallisuutta ja ohjaavat virkistyskäyttöä siihen tarkoitetuille alueille. Rakentamisella, kuten reittien kestävännäillä, pitkостuksella, maastoportailia ym. vähennetään maaston kulumista.	x	x		Palveluvarustuksen puutteet vaikeuttavat puiston käytön ohjausta. Palveluvarustuksen saattaminen kansallispuistolta edellytettävälle tasolle tapahtuu puiston perustamiseen nähden muutaman vuoden viiveellä.
Kävijäseuranta	Seurannalla saadaan tietoa puiston kävijämäärästä ja niiden kehityksestä alueittain. Osana seuranta tehtävillä kävijätutkimuksilla selvitetään myös mm. tyytyväisyyttä puistoon ja sen palveluihin sekä harrastuksia puistossa. Seuranta palvelee käytön ohjausta ja opasteiden, reittien ja palvelurakenteiden sijoittamista.		x		-
Valvonta	Valvonta kohdistuu mm. reittien, rakenteiden ja opasteiden kuntoon (mm. ilkeiden torjunta ja rakenteiden turvallisuudesta huolehtiminen) ja kansallispuiston rauhoitusmääräysten noudattamiseen (suojelualueiden turvaaminen). Laajimmat valvontaoikeudet on Metsähallituksen erätarkastajilla. Myös muut Metsähallituksen edustajat tekevät valvontaa osana työtehtäviään.		x	x	Sipoonkorpea ympäröivä tiheä asutus ja alueen hyvä saavutettavuus lisäävät valvonnan tarvetta, koska mm. ilkeidenkin voidaan arvioida olevan korkeampi kuin kansallispuistoissa keskimäärin.
Luontotyyppi-inventointi	Inventointi tuottaa tietoa luontotyyppien sijoittumisesta ja tilasta puistossa. Tietoa hyödynnetään mm. käytön ohjauksessa.	x		x	-
Lajistoinventointi	Inventointi tuottaa tietoa puiston lajistosta ja sen tilasta. Tietoa hyödynnetään mm. käytön ohjauksessa.	x			-
Ennallistaminen	Metsien ja soiden ennallistamisella nopeutetaan talouskäytössä olleiden alueiden palautumista kohti luonnontilaa ja parannetaan näin suo- ja metsälajiston elinolosuhteita. Puiston nykyiset ennallistamissuunnitelmat on pääosin toteutettu, uusia laaditaan tarpeen mukaan.	x			Jos ennallistamistoimia tehdään, ne ajoitetaan lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Konetyö voi aiheuttaa maaston kulumista ja maisemahaittaa sekä häiriötä lajistolle ja virkistyskäytölle. Haitat ovat lyhytaikaisia. Konetyöt pyritään tekemään talvikaan maan ollessa jässä. Ennallistamistoista on keskusteltava sidosryhmien kanssa ja tiedotettava riittävästi, jotta vältetään väärinkäsityksiä.

Luonnonhoito	Hoitotoimia ovat laidunnus, niitto, raivaus ja lehtojen hoito, lähinnä kuusen poisto. Hoitotoimin ylläpidetään avoimia ja puoli-avoimia perinnebiotooppeja ja parannetaan niistä riippuvaisen lajiston elinolosuhteita.	x			Perinnebiotooppien lajisto on riippuvainen hoitotoimista. Puutteet luonnonhoidossa voivat johtaa lajiston elinolosuhteiden ja siten puiston luontoarvojen heikentymiseen.
Vierasperäisten lajien torjunta	Torjuntatoimet kohdistuvat erityisesti vierasperäisiin kasvilajeihin (tällä hetkellä etenkin lupiini, mahdollisesti myös jättipalsami ja jättiputki) sekä pienpetoihin (supikoira, minkki). Lupiinikasvustot pyritään hävittämään puiston alueelta. Vierasperäisten pienpetojen pyyntiin voidaan myöntää poikkeamislupia (ks. alla).	x			Pienpetopyynnistä kiinnostuneita metsästäjiä ei välttämättä löydy, kun pienriistan metsästys puistossa päättyy luonnonsuojelulain rauhoitusmääräysten astuessa siirtymäajan päätyttyä voimaan.
Seuranta	Luontotyyppien ja lajiston seurannalla kerätään tietoa puiston luontoarvoista, jolloin epäsuotuisaan kehitykseen voidaan puuttua. Seuranta kohdistuu uhanalaisten ja direktiivilajien ja -luontotyyppien lisäksi myös mm. hirvieläinkantoihin.	x			-
Arkeologisen kohteen hoito	Kulttuuriperinnön hoitotoimia tehdään muinaisjäännöskohteilla (lähinnä Kalkkiuunin rauniot) Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Hoitotoimilla edistetään kohteiden säilymistä ja parannetaan kävijäturvallisuutta.		x		-
Maisemanhoito	Luonnonhoito monipuolistaa kansallispuiston maisemia, kun metsämaiseman ohella puistoon sisältyy myös arvokkaita, hoidettuja perinnemaisemia. Hoitotoimia ovat laidunnus, niitto, raivaus ja lehtojen hoito, lähinnä kuusen poisto. Muita maisemanhoitokohteita voivat olla virkistyskäyttö- ja nähtävyysskohteet, joissa voidaan tarvittaessa tehdä pienimuotoisia maiseman avauksia tai raivausta virkistyskäytön edellytysten parantamiseksi.	x	x		Maisemanhoito ei saa vaarantaa puiston suojelutavoitteita.
Luontokasvatus	Luontokasvatuksella edistetään tietoisuutta luonnosta sekä luonto- ja ympäristöasioiden huomioon ottamista.	x	x		-

Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen	Yhteistyösopimuksilla edistetään laadukkaiden ja kestävien matkailupalveluiden tarjontaa sekä luontoarvojen huomioimista.		x	x	Kestävän luontomatkailun periaatteiden mukainen toiminta edellyttää tietoisuutta periaatteiden sisällöstä (koulutusta) ja sitoutumista periaatteiden mukaiseen arvopohjaan. Muilla tavoin toimivat yrittäjät voivat heikentää myös yhteistyöyrittäjien asemaa ja yritysimagea.
Sidosryhmätyö	Säännöllisellä yhteistyöllä paikallisten ja alueellisten sidosryhmien kanssa vähennetään kansallispuistoon liittyviä ristiriitoja ja edistetään avoimuutta, tiedonvälitystä, näkemysten yhteensovittamista ja laajempaa omistajuutta puistosta.		x		Suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi ja kansallispuiston sujuvan hallinnoinnin ja hoidon toteuttamiseksi osallistavaa työtä ja sidosryhmätyötä tulee jatkaa aktiivisesti myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuttua.
Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyöllä voidaan saada lisäresursseja kansallispuiston hoitoon ja lisätä positiivisia omistajuuden ja osallistumisen kokemuksia.		x	x	Vapaaehtoistyö edellyttää työnohjausta Metsähallitukselta.
Viestintä	Viestinnällä parannetaan tietoisuutta puiston luontoarvoista ja palveluista.		x		Viestintä lisää kansallispuistoa kohtaan tunnettua kiinnostusta, mikä kasvattaa kävijämääriä. Opastusaineiston ja palveluvarustuksen taso ei kuitenkaan nykyisellään eikä lähivuosina ole sitä, mitä kävijämäärien perusteella pitäisi olla.
Järjestyssäännön laatiminen	Järjestyssäännöllä voidaan asettaa kävijöitä sitovia määräyksiä, mikäli sellaisia tarvitaan luontoarvojen suojaamiseksi. Järjestyssäännössä voidaan antaa myös muita tarpeellisia ohjeita puiston käyttöön.		x		-

Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Kiinteistönmuodostuksessa määritellään kansallispuiston alue ja rajat sekä puistoon kohdistuvat ja sille kuuluvat rasitteet ja muut oikeudet. Kiinteistönmuodostuksen jälkeen puiston alue voidaan merkitä karttoihin.		x		Kiinteistönmuodostus ja rajojen merkintä lisäävät tietoisuutta kansallispuistostatuksesta, mikä puolestaan lisää kiinnostusta Sipoonkorpea kohtaan johtaen mm. kasvavaan käyntimäärään. Käyntimäärän hallitsematon kasvu voi uhata luontoarvoja ja aiheuttaa haittaa yksityismaiden ja -teiden käytölle. Vaikutus on muodostunut jo kansallispuiston perustamisen myötä. Hoito- ja käytösuunnitelman mukaisilla toimilla haittoja voidaan lieventää.
Rajan merkitseminen	Rajojen merkintä selkeyttää puiston sijaintia suhteessa yksityisiin alueisiin sekä puiston rauhoitusmääräysten ulottuvuutta.		x		-
Poikkeamislupien myöntäminen	Poikkeuslupia voidaan myöntää luonnonsuojelulain mukaisesti mm. vierasperäisten tai haitallisesti runsastuneiden lajien poistamiseen sekä puiston perustamislain esitöiden mukaisesti hirvikantojen hallintaan. Lupakäytännöillä varmistetaan, että puiston luontoarvoihin ei oikeudettomasti kajota. Hirvikantojen hallintaan myönnettävillä poikkeusluvilla suojataan puiston ulkopuolisia metsätalousalueita hirvivahingoilta sekä ennaltaehkäistään hirvien aiheuttamia liikennevahinkoja.	x	x		-

Vaikutukset suunnittelualueen Natura 2000-suojeluperusteisiin	
Luontotyytit	Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontodirektiivin luontotyyppien edustavuutta. Mahdolliset ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet lisäävät boreaalisen luonnonmetsän ja jalopuumetsien pinta-alaa ja parantavat Natura-luontotyyppien lehdot, puustoiset suot ja jalopuumetsät edustavuutta. Hoitotoimet suunnitellaan siten, ettei niillä ole haitallisia vaikutuksia Natura 2000 -luontotyypeihin. Suunnittelualueen lisääntyvä virkistyskäyttö voi aiheuttaa kulumista ja luvaton polttopuun ottoa. Näitä haitallisia vaikutuksia Natura 2000 -luontotyypeihin estetään käytön ohjauksella, erityisesti opastuksella, retkeilyreittien ja -palveluiden sijoittamisella sekä huolletuilla tulentekopaikoilla. Alueen direktiiviluontotyytit on esitelty lomakkeessa 6.
Lajisto	Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luonto- ja lintudirektiivien lajien elinympäristöjä ja siten lajiston tilaa. Virkistyskäytön aiheuttamaa häiriötä lintudirektiivin linnuille torjutaan vyöhykkeistämisen ja reittien ja palvelurakenteiden sijoittamisen avulla. Suunnitelmalla ei ole merkittävää vaikutusta luontodirektiivin eläinlajien (viitasammakko, kirjoverkkoperhonen, täplälampikorento, lummelampikorento, sirolampikorento, karhu, ilves, saukko) elinolosuhteisiin. Alueen lajisto on esitelty tarkemmin liitteessä 4.
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin ja lajeihin sekä vaikutukset lintudirektiivin lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja -lajien säilymistä ja estävät niiden heikkenemistä sekä niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä niitä suojeluarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 65-66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia tarvitse suorittaa.

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta					
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 10–15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.				
Päämäärä / kehittämis-mahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso	Tavoitetaso	Tavoitevuosi
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Laadittujen maasto-opasteiden määrä. Verkkosivujen ajantasaisuus.	Kesäkuu 2013: 4 infotaulua karttoineen reittien lähtöpis-teissä. Verkko-opastus: tie-dot reiteistä ja palveluraken-teista.	Infotaulut karttoineen kaikissa reittien lähtöpis-teissä. Tarvittavat muut maasto-opasteet. Reit-tien ja palvelukohteiden viitoitus. Verkkosivuilla ajantasaiset tiedot rei-teistä ja palveluraken-teista.	2024 Jatkuva
	Palveluvarustuk-sen rakentaminen ja ylläpito	Rakennettujen reittien ja palvelurakenteiden määrä	Kaksi luontopolkua (Bya-bäcken ja Kalkkiruukki), yh-teensä 6 km	Nykyiset reitit (6 km) kunnostettu. Uusia retkeilyreittejä ra-kennettu 11,6 km (puis-toon suunnitelmassa esi-tetyt uudet reitit). Laajin reitistövaihtoehto lisäksi 21,3 km (sisältää reittiysteystarpeina esi-tetyt reitit sekä Fiskträskin nykyiset reitit). Suunnitelmassa esitetyn palveluvarustuksen to-teutuminen. Reittien ja palvelukohtei-den viitoitus.	2024 Jatkuva

Luontoon pääsee laadukkaasti.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Ks. yllä			
	Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Ks. yllä			
	Kävijäseuranta	Käyntimäärät, kävijöiden alueellinen jakauma	Vuoden 2012 käyntimäärä: 95 000	Jakauman osalta tavoitteena on ohjata pääosa käynneistä retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle	Jatkuva
	Maankäytön ohjaus	Kävijöiden saapumismuodot puistoon, julkisen ja kevyen liikenteen käyttäjien osuus	Vuoden 2009 kävijätutkimus: 0 % julkisella liikenteellä, 8 % polkupyörällä, 10 % jalan	45 % kävijöistä saapuu puistoon julkista liikennettä käyttäen, polkupyörällä tai kävellen	2024 Jatkuva
	Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen	Sopimusyritysten määrä	Kesäkuu 2013: 10 sopimusta	Nykyinen määrä säilyy tai kasvaa	2024 Jatkuva

Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.	Luonnontilan säilyttäminen	Ei seurantamittaria			
	Ennallistaminen	Ennallistettu pinta-ala (ha)		Ei tavoitetta	Jatkuva
	Luonnonhoito	Hoidetut perinnemaisemat ja muut luonnonhoitokohteet (ha)	125,1 ha	Säilyy ennallaan tai kasvaa	Jatkuva
	Seuranta	Ei seurantamittaria			
	Vierasperäisten lajien torjunta	Poistettujen yksilöiden määrä	Immersby: Supikoira n. 40–45 vuosittain	Nykytilan säilyttäminen	Jatkuva
	Poikkeuslupien myöntäminen	Myönnettyjen poikkeuslupien määrä	Ei ole (sisältyy metsästysvuokrasopimukseen)	Ei tavoitetta	Jatkuva
	Maankäytön ohjaus	Ei seurantamittaria			
	Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria			

Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.	Luontotyyppi-inventointi	Inventoitujen alueiden pinta-ala (ha)	Puiston alueesta inventoimatta 20 % (tilanne v. 2012)	Puisto kokonaisuudessaan sekä mahdolliset laajennusalueet inventoitu	Jatkuva
	Lajistoinventointi	Inventoitujen lajiryhmien tilanne alueittain	Linnustoseuranta, sien- ja sammallajiston inventoinnit	Seurantojen päivittäminen Uusien lajiryhmien inventointi	Jatkuva
	Arkeologisen kohteen hoito	Hoidetut kulttuuriperintökohteet	Ei ole	Kalkkiuunin raunioiden hoito ja kunnostus	2018
	Maisemanhoito	Hoidetut perinnemaisemat (ha)	84,3 ha	Säilyy ennallaan tai kasvaa	Jatkuva
	Seuranta	Ei mittaria			
Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.	Maankäytön ohjaus	Ei seurantamittaria			
	Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria			
	Viestintä	Ei seurantamittaria			
	Järjestyssäännön laatiminen	Järjestyssäännön voimaantulo	Ei ole	Järjestyssääntö voimassa	Jatkuva
	Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Suojelualuekiinteistöt muodostettu	Kiinteistötoimitukset käynnistetty	Kiinteistötoimitukset valmiit	Jatkuva
	Rajan merkitseminen	Puiston rajat merkitty maastoon (sekä kiinteistörajan avaus että luonnonsuojelualueen rajan merkintä)	Aloitettu v. 2012	Rajat merkitty	Jatkuva
	Poikkeamislupien myöntäminen	Hirvi- ja peurakantojen koko	Hirvieläinten talvikantojen tiheys n. 4,1 eläintä / 1 000 ha	Säilyy nykyisellään	Jatkuva
Luodaan uudenlaista kansallispuisto-kulttuuria.	Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria			
	Viestintä	Ei seurantamittaria			
	Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyön sopimusten ja tapahtumien määrä	Ei ole	Kasvaa	Jatkuva

28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 10–15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatu tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä / kehittämis-mahdollisuus	Vaikuttavuusmittari	Nykytaso	Tavoitetaso	Tavoitevuosi
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Käyntimäärät, kävijätutkimus	95 000 käyntiä (v. 2012), kävijätutkimus kävijätyytyväisyysindeksi 3,66 (v. 2009)	Käyntimäärälle ei varsinaista tavoitetasoa, palveluvarustus mitoitetaan käyntimäärälle 200 000/vuosi. Kävijätutkimus kävijätyytyväisyysindeksin tavoitearvo >4.	2024 Jatkuva
Luontoon pääsee laadukkaasti.	Kävijätutkimus, käyntiä häirinneet tekijät (kuluneisuus, roskaantuneisuus, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen) Asiantuntija-arvio ja saadut palautteet.	Käyntiä häirinneet tekijät, indeksi tasolla 4,15–4,63. Yksittäisiä palautteita mm. maaston kulumisesta.	Säilyy ennallaan tai paranee	2024
Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.	Natura-luontotyyppien edustavuus alueella, ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen. Seuranta tehdään luontotyyppiinventointien yhteydessä.	Direktiiviluontotyyppien edustavuus on pääasiassa merkittävä (67,5 %) tai hyvä (27,0 %).	Direktiiviluontotyyppien edustavuus säilynyt vähintään ennallaan	2024 Jatkuva
	Lintudirektiivin lajien pesimäkanta, metson soidinpaikat, saukkokanta (jälkihavainnot)	Ks. Natura-alueen tilanarviointi (Nata)	Säilyy ennallaan / paranee	2024 Jatkuva
	Toiminnallisten yhteyksien osalta asiantuntija-arvio kaavoihin ja muuhun maankäytön suunnitteluun perustuen		Säilyy ennallaan tai paranee	2024 Jatkuva
Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.	Virkistyskäytölle herkän lajin tai lajien kannan kehitys (huuhkaja, metso)	Huuhkaja: 3 reviiriä (6 paria) Metso: 3 soidinpaikkaa, selvitetään soivien kukkojen määrä	Säilyy ennallaan	2024 Jatkuva
	Suojeltavien lajien esiintymien määrä alueella	Ks. Natura-alueen tilanarviointi (Nata)	Säilyy ennallaan	2024 Jatkuva

Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.	Sidosryhmien asenteet kansallispuistoa kohtaan Arvio kansallispuiston hallinnon ja hoidon toimivuudesta (palautteet ja arviointi, Metsähallitus ja yhteistyöryhmä)	Kritiikkiä erityisesti liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä, kalastuksen ja metsästyksen järjestelyistä, polkujen ja maaston kulumisesta ja puuttuvista palveluista	Ei negatiivisia palautteita	2024 Jatkuva
Luodaan uudenlaista kansallispuistokulttuuria.	Sama mittari kuin edellisellä päämäärällä			

LÄHTEET

Viittaus/ lomake	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
9AB	Ahola, J.	Sipoonkorpi - Pieni retkiopas	Karttakeskus	2011
6	Airaksinen, O. & Karttunen, K.	Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46	Suomen ympäristökeskus	2001
8	Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy. Ympäristötoimisto Oy	Sipoon kunnan kulttuuriympäristö- ja rakennusperintöselvitys.	Sipoon kunta 2006.	2006
1, 9AB	Helsingin kaupunki, Kaupunki- suunnitteluvirasto	Sipoonkorpi ja Östersundom - Suunnittelun lähtökohdat. Luon- nos	Helsingin kaupunki	2011
6, 9AB	Honkanen, J.	Sipoonkorpi - Luontoselvitys ja nykyinen virkistyskäyttö	Itä-Uudenmaan liitto	2006
9AB	Honkanen, J.	Ulkoilureittisuunnitelma ja luontoselvitys	Itä-Uudenmaan liitto	2007
6, 9AB, 12	Itä-Uudenmaan liitto	Sipoonkorpityöryhmä II - Loppuraportti	Itä-Uudenmaan liitto	2004
10	Juvonen, M. & Vainio, S.	Sipoonjoki - Sipoonjoen ja sen sivupurojen kalataloudellinen kar- toitus ja kunnostusehdotukset	Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry	2008
6, 7	Kanerva, T.	Sipoonkorven Byabäckenlaakson perinnemaisemien ja peltojen hoitosuunnitelma	Metsähallitus	2003
4	Kielosto, S., Mäkilä, M. & Herola, E.	Keravan kartta-alueen maaperä. Maaperäkarttojen selitykset	Geologian tutkimuskeskus	1997
6	Kolehmainen, K.	Sipoonkorven eteläosien hoito- ja ennallistamissuunnitelma	Metsähallitus	2011
12	Koskinen, J.	Suunnistustapahtumien vaikutukset maalinuston pesintöihin - Jukolan viestin tapaustutkimus	Metsähallitus	2012
6	Lehtojensuojelutyöryhmä a	Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16	Ympäristöministeriö	1988
6	Lehtojensuojelutyöryhmä b	Valtakunnallinen lehtojensuojeluohjelma; kartat	Ympäristöministeriö	1988
6	Leikas, P.	Sipoonkorven Hindsbyn metsän ennallistamis- ja luonnonshoito- suunnitelma	Metsähallitus	2003
10	Lempinen, P.	Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunni- telma	Uudenmaan TE-keskus, kalatalousyk- sikkö	2001
3	Mapita Oy	Sipoonkorven kansallispuiston kehittämiseen liittyvä PehmoGis- kysely, syksy 2012	Mapita Oy	2012
9AB	Metsähallitus	"Perinnepostia" luontopolun suunnitelma	Metsähallitus	2003
1, 2, 6, 9AB	Metsähallitus	Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perus- tamisedellytyksistä	Metsähallitus	2010
6	Metsähallitus	Luonnonsuojelun maastotyöohje	Metsähallitus	2003
6	Metsähallitus	Luontopalvelujen luontotyyppi-inventoinnin maastotyöohje	Metsähallitus	2005–2010
8	Museoverkko	https://www.museoverkko.fi/ (rekisteriportaali)	Vantaa, Elinvoimaa EU-ohjelmista	2006

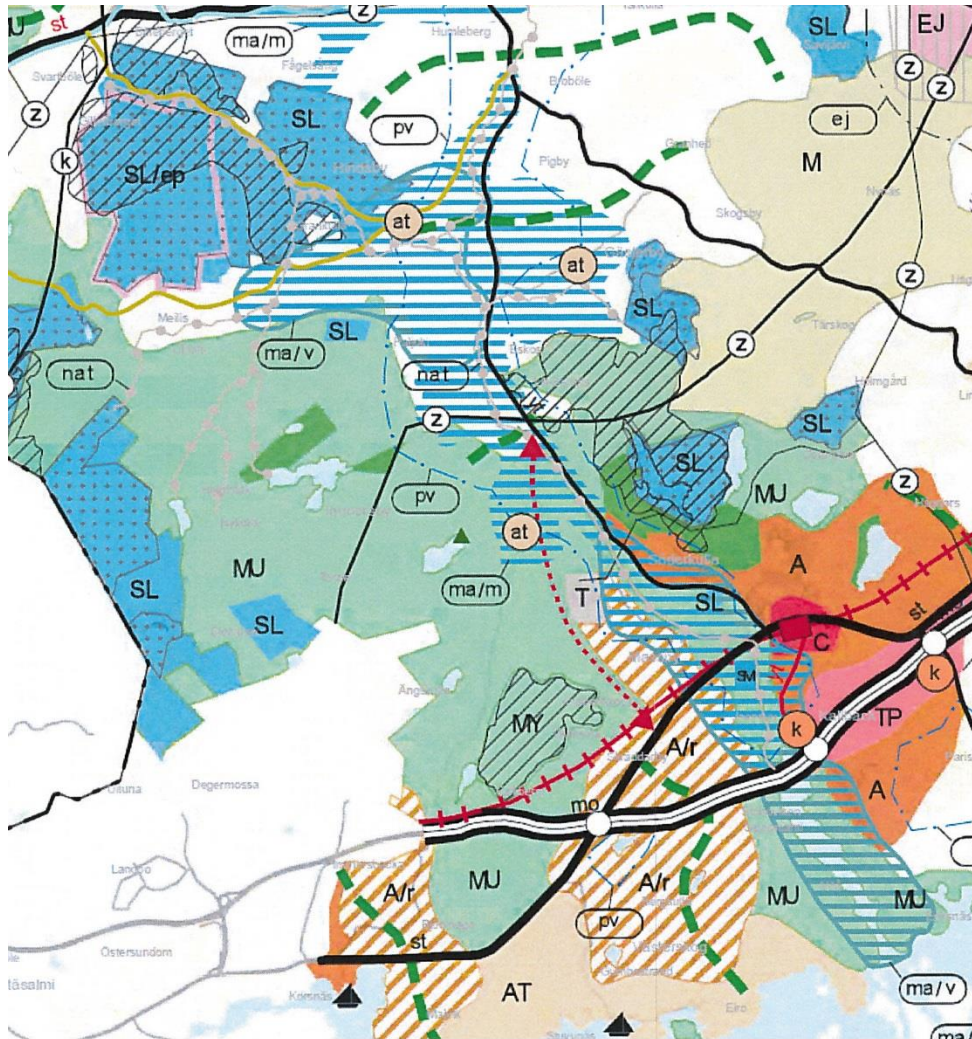
8	Museovirasto	RKY - Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	Museovirasto	2009
12	Nordling, P.	En nationalparks inverkan på privatskogsbruket - Konflikthantering i Sibbo storskog	Helsingfors universitet, institutionen för skogsvetenskaper	2013
8	Perttola, W.	Sipoonkorven luonnonsuojelualueen arkeologinen inventointi 7.-11.5.2007	Helsingin yliopisto	2007
6	Pykälä, J. & Bonn, T.	Uudenmaan perinnemaisemat	Uudenmaan ympäristökeskus	2000
4	Salla, A.	Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet alueella, joka liitetään Helsinkiin 2009 Sipoosta ja Vantaalta	Helsinki	2008
4	Salla, A.	Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet	Metsähallitus	2012
7	Savola, K.	Raportti Sipoonkorven eteläisen Natura 2000 -alueen kääpälajistosta	Metsähallitus	2006
7	Savola, K. & Niemi, M.E.	Lounais-Sipoonkorven kääpäselvitys 2007	Vantaan kaupungin ympäristökeskus	2008
10	Turja, M.	Byabäckenin nykytilan selvitys ja kunnostusehdotuksia	Hämeen ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö	2000
9AB	Von Boehm, A.	Sipoonkorven kävijätutkimus 2009	Metsähallitus	2009
7	Von Bonsdorff, T.	Suursienikartoitukset Sipoossa ja Porvoossa 2010	Metsähallitus	2010
7	Von Bonsdorff, T.	Suursienikartoitus Sipoonkorven kansallispuistossa 2012	Metsähallitus	2012
6, 8	Ympäristöministeriö	Arvokkaat maisema-alueet: Maisema-alueetöryhmän mietintö II	Ympäristöministeriö	1992

LIITTEET

Liite 1 Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot																							
Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitusai- ka	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsätalous ja ojit- us	Maa-ainesten otto	Rakennusten, teiden rak.	Ennallistaminen ja l-hoito	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravaljakkoajelu	Koirien irtipito	Suun. ja muu kilpailu ja harj.	Maastotapahtumat, järj. leirit	Leiriytyminen	Metsästys	Hirven ajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurak. rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto	
YSA014314	Hofvetin luonnonsuojelu- alue	3,1	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☒	x	
YSA019901	Palokallion luonnonsuojelu- alue	43	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	x	
YSA201107	Storgårds naturskydds- område	13,4	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐		
YSA202174	Tuonenlehto	0,1	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐		
LTA202351	Byträskin pähkinäpensas- lehto (luontotyyppialuera- jaus)	1,38	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
Pinta-ala yhteensä (ha)		60,98	Rajoi- tusala (ha)	0																			
Lisätietoja																							
YSA014314 Hofvet: Kiellettyä on myös maan käyttö viljelykseen, puutavaran varastointi, tulenteko, vesien perkaaminen ja patoaminen. Kielloista saadaan poiketa Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla silloin, kun kyseessä on metsän hakkuu Uudenmaan ympäristökeskuksessa hyväksytyn hoitosuunnitelman toteuttamiseksi tai alueen käyttöä, suojelua ym. palvelevien luontopolkujen yms. rakentaminen vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. YSA019901 Palokallio: Kiellettyä on myös vesien perkaaminen ja patoaminen ja muut vesirakennushankkeet ja tulenteko. Metsästys, sähkölinjojen pitäminen, sähkölin- jan alusten perhosniittyjen hoito ja siihen liittyvä perhosseuranta ja näytteenotto sekä ulkoilureitin rakentaminen on sallittu. YSA201107 Storgårds naturskyddsområde: Kiellettyä on myös ojen perkaaminen ja patoaminen, maanviljely, karjan laidunnus ja tulenteko. Poluilla ratsastaminen ja alueen läpi kulkevan tien käyttäminen on sallittu. YSA202174 Tuonenlehto: Kiellettyä on myös ojen perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet ja tulenteko. LTA202351 Byträskin pähkinäpensaslehto: kiellettyä on myös pähkinäpensaiden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen ja alueen vesitalouden muuttaminen.																							

Ote Itä-Uudenmaan maakuntakaavasta Sipoonkorven alueella ja siitä itään ja etelään.



Liite 3 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Suunnittelualueen lajistotiedot. Uhanalaisuus: E = Eryisesti suojeltava, U = Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT = Silmälläpidettävä, RT = Alueellisesti uhanalainen.

Direktiivi: Lu II = Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV = Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I = Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt. = Lintudirektiivin laji, muuttolintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja-kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta.

Mikäli lähde ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalle Natura-alueelle sekä muille merkittävälle alueille (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Sipoonkorven kansallispuisto				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
sammal	hiuskoukkusammal	<i>Dichelyma capillaceum</i>	EN	dir		Kolehmainen 2011
sammal	haapariippusammal	<i>Neckera pennata</i>	VU		2 esiintymää	Hertta 2012
sammal	kantoraippasammal	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
sammal	metsälovisammal	<i>Lophozia longiflora</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
sammal	vuoripussisammal	<i>Marsupella sparsifolia</i>	NT			Honkanen 2006
sammal	turrisammal	<i>Oxystegus tenuirostris</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	keltarihmäkääpä	<i>Anomoloma albolutescens</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	poimukääpä	<i>Antrodia pulvinascens</i>	VU		3 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	kuusensitkokääpä	<i>Antrodiella parasitica</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	mäyränkääpä	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	VU		6 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	lohikääpä	<i>Hapalopilus salmonicolor</i>	VU			Kolehmainen 2011
kääväkäs	talikääpä	<i>Physisporinus rivulosus</i>	VU			Honkanen 2006
kääväkäs	välkkyludekääpä	<i>Skeletocutis stellae</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	valkorihmakääpä	<i>Anomoloma myceliosum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	käpälakääpä	<i>Anomoporia bombycina</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	mesipillikääpä	<i>Antrodia mellita</i>	NT		2 esiintymää	Hertta 2012

kääväkäs	vuotikankääpä	<i>Antrodiella americana</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	sitruunakääpä	<i>Antrodiella citrinella</i>	NT			Hertta 2012
kääväkäs	kirjokerikääpä	<i>Ceriporia excelsa</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	punakerikääpä	<i>Ceriporia purpurea</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	peikonnahka	<i>Crustoderma dryinum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	turkkiorakas	<i>Dentipellis fragilis</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	kaarnakääpä	<i>Diplomitoporus flavescens</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	rusokantokääpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	karstakääpä	<i>Gelatoporia subvernisporea</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	harjasorakas	<i>Gloiodon strigosus</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	huopakääpä	<i>Onnia tomentosa</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	korkkikerroskääpä	<i>Perenniporia subacida</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	viuhkokääpä	<i>Polyporus umbellatus</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	tippakääpä	<i>Postia guttulata</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	rustikka	<i>Protomerulius caryae</i>	NT		6 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	maitosäämikka	<i>Scytinostroma galactinum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	lumokääpä	<i>Skeletocutis brevispora</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	korpiludekääpä	<i>Skeletocutis odora</i>	NT		2 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	punakarakääpä	<i>Steccherinum collabens</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	koivunkynsikääpä	<i>Trichaptum pargamentum</i>	NT			Savola & Niemi 2008
kääväkäs	kuusenkääpä	<i>Phellinus chrysoloma</i>	RT			Savola & Niemi 2008
kääväkäs	lehtoludekääpä	<i>Skeletocutis nivea</i>	RT			Savola & Kolehmainen 2009
helttasieni	sinimukula	<i>Chamonixia caespitosa</i>	EN			von Bonsdorff 2010
helttasieni	kuusiukonsieni	<i>Lepiota audreae coll.</i>	NT			Kolehmainen 2011
helttasieni	limettivahakas	<i>Hygrocybe citrinovirens</i>	EN			Honkanen 2006, von Bonsdorff 2012
helttasieni	tuhruvalhakka	<i>Porpoloma metapodium</i>	EN			von Bonsdorff 2010
helttasieni	limajalkavahakas	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
helttasieni	nupuvahakas	<i>Hygrocybe subpapillata</i>	VU			Honkanen 2006
helttasieni	savuvahakas	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	posliiniseitikki	<i>Cortinarius cumatilis</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012, von Bonsdorff 2012
helttasieni	heterusokas	<i>Entoloma rubrobasis</i>	NT			Honkanen 2006

helttasieni	sillirisakas	<i>Inocybe hystrix</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	oranssihippo	<i>Mycena oregonensis</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	salohelokka	<i>Pholiota subochracea</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
helttasieni	tuoksuhapero	<i>Russula grata</i>	NT			Kolehmainen 2011
kotelosieni	peikonmalja	<i>Ionomidotis irregularis</i>	CR			von Bonsdorff 2012
kotelosieni	himmeäloisikka	<i>Cordyceps capitata</i>	VU			Honkanen 2006
kotelosieni	punareunamaljakas	<i>Plectania melastoma</i>	VU			Honkanen 2006
kotelosieni	pähkinämaljakas	<i>Urnula craterium</i>	VU			Honkanen 2006
jäkälä	pihlajanläiskäjäkälä	<i>Phlyctis agelaea</i>	EN		1 esiintymä	Hertta 2012
jäkälä	jauheneulajäkälä	<i>Chaenotheca stemonea</i>	VU			Honkanen 2006
jäkälä	ruusujäkälä	<i>Arthonia ruana</i>	NT		3	Hertta 2012
jäkälä	sormikesijäkälä	<i>Leptogium teretiusculum</i>	NT		1	Hertta 2012
jäkälä	härmähuuhmarjäkälä	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT			Honkanen 2006
putkilokasvi	ilmeläkurjenherne	<i>Astragalus glycyphyllos</i>	CR			Honkanen 2006
putkilokasvi	hirvenkello	<i>Campanula cervicaria</i>	VU			Hertta 2012
putkilokasvi	keltamatara	<i>Galium verum</i>	VU			Kanerva 2003
putkilokasvi	ojakaali	<i>Lythrum portula</i>	VU			Hertta 2012
putkilokasvi	ketonoidanlukko	<i>Botrychium lunaria</i>	NT			Pykälä & Bonn 2000
putkilokasvi	ketoneilikka	<i>Dianthus deltoides</i>	NT			Leikas 2003
kala	nahkiainen	<i>Lampetra fluviatilis</i>	NT			Virtavesien hoitoyhdistys ry 2013
matelija tai sammakkoeläin	vaskitsa	<i>Anguis fragilis</i>	NT			Honkanen 2006
matelija tai sammakkoeläin	rantakäärme	<i>Natrix natrix</i>	NT			Hatikka 2012, Kolehmainen 2011
matelija tai sammakkoeläin	viitasammakko	<i>Rana arvalis</i>		dir		Honkanen 2006
kovakuoriainen	halavasepikkä	<i>Hylocharis cruentatus</i>	EN		2 esiintymä	Karjalainen Seppo 2012
kovakuoriainen	kunttalantiaainen	<i>Aphodius niger</i>	VU		1 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	vuoksenhyrrä	<i>Bembidion stephensii</i>	VU		1 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	pikkuimikkäkärsäkäs	<i>Ceutorhynchus pallidicorn</i>	VU		2 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	kaarnajäärä	<i>Nothorhina punctata</i>	NT		1 esiintymä	Karjalainen Seppo 2012
nilviäinen	piikkikotilo	<i>Acanthinula aculeata</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
nilviäinen	viherkiiltokotilo	<i>Aegopinella pura</i>	NT			Honkanen 2006

nilviäinen	poimusulkukotilo	<i>Macrogastra plicatula</i>	NT		3 esiintymää	Hertta 2012
perhonen	kirjotäpläkoi	<i>Ethmia quadrillella</i>	VU		3 esiintymää	Hertta 2012
perhonen	ketokultasiipi	<i>Lycaena hippothoe</i>	NT			Honkanen 2006
perhonen	kirjoverkkoperhonen	<i>Euphydryas maturna</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	täplälampikorento	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	sirolampikorento	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	lummelampikorento	<i>Leucorrhinia caudalis</i>		dir		Hatikka 2012
nisäkäs	karhu	<i>Ursus arctos</i>	VU	dir		
nisäkäs	ilves	<i>Lynx lynx</i>	VU	dir		
nisäkäs	saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	dir		
nisäkäs	metsäjänis	<i>Lepus timidus</i>	NT			
kala	meritaimen	<i>Salmo trutta trutta</i>	CR			Turja 2000
lintu	kehrääjä	<i>Caprimulgus europaeus</i>		dir		
lintu	peltosirkku	<i>Emberiza hortulana</i>	EN	dir		
lintu	pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		dir		
lintu	kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	NT	dir		
lintu	pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>	RT	dir		
lintu	kangaskiuru	<i>Lullula arborea</i>	RT	dir		
lintu	mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	VU	dir		
lintu	pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>	RT	dir		
lintu	harmaapäätikka	<i>Picus canus</i>	RT	dir		
lintu	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	dir		
lintu	metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	dir		
lintu	mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	VU	dir		
lintu	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		dir		
lintu	kurki	<i>Grus grus</i>		dir		
lintu	ruisrääkkä	<i>Crex crex</i>		dir		
lintu	liro	<i>Tringa glareola</i>	RT	dir		
lintu	kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		dir		
lintu	huuhkaja	<i>Bubo bubo</i>	NT	dir		
lintu	varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>		dir		

lintu	helmipöllö	<i>Aegolius funereus</i>	NT	dir		
lintu	viirupöllö	<i>Strix uralensis</i>		dir		
lintu	palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		dir		
lintu	kuikka	<i>Gavia arctica</i>		dir		
lintu	taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	RT			
lintu	uuttukyyhky	<i>Columba oenas</i>	RT			
lintu	käki	<i>Cuculus canorus</i>	RT			
lintu	tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>	RT			
lintu	isolepinkäinen	<i>Lanius excubitor</i>	RT			
lintu	naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	NT			
lintu	keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	VU			
lintu	hiirihaukka	<i>Buteo buteo</i>	VU			
lintu	koskikara	<i>Cinclus cinclus</i>	VU			
lintu	sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			
lintu	rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT			
lintu	käenpiika	<i>Jynx torquilla</i>	NT			
lintu	niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	NT			
lintu	punavarpuksen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT			
	salassa pidettävä laji					
	salassa pidettävä laji					

Liite 4 Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

Kansallispuiston uusi järjestyssääntö annetaan myöhemmin, kun ympäristöministeriö on vahvistanut hoito- ja käyttösuunnitelman. Siinä vaiheessa järjestyssääntöluonnoksesta pyydetään erikseen lausunnot. Järjestyssääntö tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä. Päätös on valituskelpoinen, ja siihen voi hakea muutosta hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti.

Sipoonkorven kansallispuiston järjestyssääntö

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 18 ja 20 § nojalla Metsähallitus on xx.xx.xxxx antanut seuraavan Helsingin ja Vantaan kaupungeissa ja Sipoon kunnassa sijaitsevaa Sipoonkorven kansallispuistoa koskevan järjestyssäännön. Kansallispuisto on perustettu lailla (325/2011, voimaan 1.5.2011), ja sen rauhoitusmääräykset perustuvat luonnonsuojelulakiin (1096/1996). Järjestyssääntö koskee myös kansallispuistoon sen perustamisen jälkeen liitettyjä ja liitettäviä laajennusosia.

Kielletyt toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996, 13 §, jätelaki 646/2011, 72 §, muinaismuistolaki 195/1963, 1 §, metsästyslaki 615/1993, 53 §, järjestyslaki 612/2003, 3 §)

Kansallispuistossa on kielletty:

- 1) eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä niiden pesien ottaminen ja vahingoittaminen;
- 2) kasvien, sienien ja elävien ja kuolleiden kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen;
- 3) ojitus ja maa-ainesten ottaminen sekä muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen;
- 4) roskaaminen;
- 5) kiinteiden muinaisjäännösten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen sekä muu niihin kajoaminen;
- 6) koirien ja muiden kotieläinten pitäminen irrallaan. Koiran käyttö hirvenajossa ja järjestetyssä pelastuskoiratoiminnassa on kuitenkin sallittua;
- 7) muita ihmisiä häiritsevä toiminta;
- 8) muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa alueen luonnontilaa tai vaikuttaa epäedullisesti sen kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen.

Sallitut toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996, 14 ja 18 §, pelastuslaki 379/2011, 6 §)

Kansallispuistossa on sallittu:

- 1) liikkuminen jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Ratsastus on kuitenkin sallittua vain kansallispuiston teillä ja erikseen osoitetuilla reiteillä, ja maastopyöräily selvästi erottuvilla poluilla;
- 2) marjojen ja hyötysienien poimiminen;

- 3) onkiminen ja pilkkiminen, lukuun ottamatta Byabäckeniä, Ritobäckeniä ja Hälsängsbäckeniä (pysyvästi) sekä Storträskiä (31.12.2017 saakka);
- 4) avotulen teko siihen osoitetuilla paikoilla käyttäen säästeliäästi tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittua muuallakin. Maasto-palovaroituksen aikana avotulen teko on kokonaan kielletty;
- 5) tilapäinen leiriytyminen siihen osoitetuilla paikoilla.

Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996, 15 §, kokoontumislaki 530/1999, 13 §)

Kansallispuistossa on Metsähallituksen luvalla sallittu:

- 1) tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvinosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen;
- 2) vierasperäisten sekä muutoin liian runsaslukuisiksi tulleiden tai vahingolliseksi käyneiden kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärän vähentäminen;
- 3) alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuunotto;
- 4) hirvenajo metsästyksen yhteydessä;
- 5) matkailun yritystoiminta, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestäminen ja muu niihin verrattava toiminta. Matkailuun liittyvää toimintaa voidaan harjoittaa kansallispuistossa kuitenkin ilman erillistä sopimusta tai suostumusta, mikäli toiminta perustuu kansallispuistossa sallittuihin jokamiehenoikeuksiin kuten patikointiin tai hiihtoon, eikä siinä käytetä Metsähallituksen huollettuja taukopaikkoja. Suunnistus-, ulkoilu- ja muita vastaavia yleisötapahtumia voidaan pääsääntöisesti järjestää tekemällä niistä ilmoitus Metsähallitukselle.

Muut määräykset

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996, 14 ja 60 §, metsästyslaki 615/1993, 53 §)

Luonnonsuojelualueen (kansallispuiston) valvojalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai ilmeisesti aiotaan käyttää vastoin luonnonsuojelualueella noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee myös luonnonsuojelualueelta luvattomasti pyydystettyjä eläimiä, luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä luonnonsuojelualueelta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä.

Liikkumista, tulentekoa, leiriytymistä ja maastokulkuneuvojen käyttöä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia eivätkä myöskään poliisi-, pelastuspalvelu- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia, eivätkä eläinsuojelun edellyttämiä välttämättömiä toimenpiteitä.

Metsähallitus voi myöntää luvan järjestettyyn pelastuskoirien harjoitustoimintaan kansallispuistossa sekä koirien irti pitämiseen harjoitusten yhteydessä.

Liite 5 Lausuntokooste

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
Etelä-Suomen sotilasläänin esikunta pitää lausuttavana olevaa suunnitelmaa hyvänä.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Helsingin kaupunki katsoo, että suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tarpeellisia ja oikeansuuntaisia. Esitetyt reitit ja palvelut sekä niihin varattavat resurssit ovat kuitenkin osin alimitoitettuja kasvavaan käyttäjämäärään nähden. Esitystapana käytetty lomakepohja on hankala. Suunnitelmakarttojen havainnollisuutta tulisi parantaa.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Keravan kaupunki suhtautuu myönteisesti Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Landbon omakotiyhdistys ry pitää suunnitelmaa hyvin ja seikka-peräisesti valmisteltuna. Yhdistyksen edustajat ovat osallistuneet valmistelukokouksiin ja järjestettyihin keskustelutilaisuuksiin.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry pitää suunnitelmaa pääpiirteis-sään erinomaisena ja katsoo, että suunnitelma turvaa riittävällä tavalla sekä virkistyskäytön että luonnonsuojelun tarpeet.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Metsäkeskus katsoo, että suunnitelma sisältää kiinnostavan ja arvokkaan selvityksen nykytilanteesta. Myös kansallispuistoon liittyvät puutteet, huonot puolet ja intressikonfliktit on kuvattu realistisesti.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sipoon luonnonsuojelijat ry. toteaa, että Sipoonkorpi poikkeaa sijaintinsa, erinomaisen saavutettavuutensa ja ympäröivän tiiviin asutuksen vuoksi Suomen muista kansallispuistoista. Tämä asettaa erityisiä paineita hoito- ja käyttösuunnitelman sisällölle.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri pitää suunnitel-maluonnosta yleisesti ottaen asiantuntevasti laadittuna ja katsoo, että luonnos sisältää valtaosan niistä asioista, joiden voi katsoa kuuluvan eteläisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Riistakeskus toteaa, että suunnitelman laadintaan on liittynyt paljon tiedonvaihtoa ja keskustelua mm. metsästystä ja riistataloutta koskevista asioista, mikä on hyvä.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suunnistava Uusimaa pitää suunnitelmaa kattavana, perusteelli-sena ja asiantuntemuksella laadittuna. Suunnitelma on strateginen, ajallisesti riittävän kauas luotaava ja luonteeltaan sopivan yleinen, mikä antaa sopivasti liikkumavaraa eri kokonaisuuksien käsittelyyn.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Uudenmaan ELY-keskus pitää suunnitelmassa esitettyjä päämääriä ja toimenpiteitä kannatettavina. Retkeilykäytön ohjaaminen turvaa luontoarvojen säilymisen myös lisääntyvästä käytöstä huolimatta.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Uudenmaan liitto toteaa, että suunnitelmassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet antavat hyvän lähtökohdan kansallispuiston kehittämiselle. Uudenmaan liitto tukee mahdollisuuksien mukaan tarvittavia toimia ja puoltaa suunnitelman vahvistamista.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry katsoo, että hoito- ja käyttösuunnitelma on johdonmukainen ja selkeä asiakirja, jonka laatimisessa on erittäin hyvin otettu huomioon alueen maanomistajien sekä alueella toimivien yhteisöjen ja muiden intressitahojen antamia tietoja ja kommentteja.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Vantaan kaupunki katsoo, että hoito ja käyttösuunnitelma on tehty vuorovaikutteisesti ja laajassa yhteistyössä eri tahojen kanssa. Vantaan kaupungin eri hallintokunnat ovat olleet edustettuina suunnitelman yhteistyöryhmässä. Opastuksen ja palveluvarustuksen parantaminen, kuten retkeilyreittien ja tulentekopaikkojen perustaminen, koituu monien vantaalaisten hyödyksi.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
NYKYTILAN KUVAUS		
Sipoon kunta huomauttaa, että kansallispuiston natura-luontotyypeistä on vielä inventoimatta 525 ha. Inventoinnit on syytä suorittaa viipymättä, jotta niiden tuloksia voidaan hyödyntää varsinaisessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.	Suunnitelmaluonnoksen tiedot inventoiduista pinta-aloista ovat tammikuun 2012 tilanteesta. Inventointia on tehty v. 2012–2013 ja lähes koko suunnittelualue on nyt inventoitu, mutta tiedot eivät olleet vielä hoito- ja käyttösuunnitelmaa kirjoitettaessa käytettävissä.	Tarkennetaan tekstiä (lomake 6).
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri huomauttaa, että jo lomakkeen 6 alun selitteessä olisi hyvä tuoda ilmi, että luontotyyppitiedot puuttuvat merkittävältä osalta suunnittelualueelta. Luontotyyppien lyhyissä selitteissä olisi hyvä avata tarkemmin niitä kriteerejä, joilla etenkin boreaalisten luonnonmetsien määrittely on tosiasiallisesti tehty (luonnontilaisuus, puuston rakenne, valtapuuston ikä, lajisto). Piiri huomauttaa, että edes Natura-luontotyyppiopas ei edellytä boreaalisilta luonnonmetsiltä "kirveen koskemattomuutta", joten tällaisia selitteitä ei kannattaisi käyttää. Jo nykyisellään vaikuttavaa lajistilaa voisi kehittää huomioimalla siinä lajien alueellinen uhanalaisuus myös muiden lajien kuin lintujen osalta.	Luontotyyppien määrittely on tehty Natura 2000 -luontotyyppioppaan sekä luonnonsuojelun maastotyöohjeen (myöhemmin Luontopalvelujen luontotyyppi-inventointiin maastotyöohjeen) mukaisesti. Luontotyyppioppaan mukaisesti metsän historiaan liittyvä vanha metsätalous tai perinteinen maatalous ei haittaa kohteen määrittelyä luonnontilaiseksi, jos kohteessa muuten on luonnontilaisen metsän tunnuspiirteitä (puuston satunnainen alueellinen jakautuminen ja vaihteleva tai jatkuvakorkeuksinen kerroksellisuus, kuolleen pystypuuston ja maapuuston suuri määrä, elävän puuston vaihteleva kokorakenne, siellä täällä esiintyvät nykyistä puusukupolvea vanhemmat puut). "Kirveen koskemattomuutta" ei siis edellytetä luonnonmetsäksi määriteltävältä kohteelta. Täydennetään lajiluetteloa vielä niiden lajiryhmien (lähinnä linnut, käävät) osalta, joista tietoja löytyy. Lajistotiedot tarkennetaan tulevien inventointien myötä edelleen.	Tarkennetaan tekstiä (lomake 6). Täydennetään lajistilaa (liite 3).
Suomen Riistakeskus korostaa, että alueen hirvieläinkannat on kyetty tähän asti pitämään enimmäkseen kohtuullisella tasolla. Tämä on kuitenkin edellyttänyt jatkuvaa suunnitelmallista, tehokasta ja kattavaa metsästäystä. Tästä huolimatta Sipoonkorven seutu on yksi Uudenmaan ongelmallisimmista hirvieläinkolarialueista.	Suunnitelmaluonnoksen kartassa eläinonnettomuustiedot oli rajattu Sipoonkorpea sivuaviin paikallisteihin. Karttaa on korjattu lisäämällä myös pääteitä koskevat tiedot.	Korjataan karttaa (kuva 14).

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Suunnitelman sivun 44 kartta antaa tältä osin vähättelevän kuvan. Riistakeskus esittää, että kartalla tulisi esittää onnettomuudet myös muilla aluetta ympäröivillä teillä. Riistakeskus huomauttaa, että s. 36 kirjaus, jonka mukaan metsästyspaine on pieni, voi olla oikeaan osuva arvio, mutta vaatisi tarkennusta. Hirvieläinten (hirvi, valkohäntäpeura) osalta metsästyspaine on ollut suhteessa eläinkantojen tuotantoon vähintään keskinkertainen tai jopa suuri. Korkealla verotustasolla suhteessa alueen lisäantuvään kantaan on pyritty pitämään vahingot kohtuullisina. Riistakeskuksen mukaan hirvieläinkannat ovat vuonna 2013 olleet noin 1000 ha kohti noin 3,9 hirveä, 5,5 valkohäntäpeuraa ja 7,8 metsäaurista. Riistakeskus toteaa, että kantojen koko on vaihdellut vuosien saatossa, eikä eläinten jakautuminen alueelle ole tasaista.	Valkohäntäpeura- ja metsäauriskantoja on osaltaan nostanut riistan ruokinta. Kansallispuistossa ruokintaa ei sallita, mikä voi alentaa peura- ja auriskantoja. Toisaalta ruokinnan jatkaminen puiston ulkopuolella voi edelleen ylläpitää korkeampia eläinmääriä.	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (tiedot riistakannoista) lausunnon mukaisesti (lomake 10).
Uudenmaan liitto esittää, että kaavoitustilanteen kuvauksessa olisi hyvä olla yleinen maininta eri kaava-asteiden keskinäisistä suhteista ja ohjausvaikutuksista.	-	Tarkennetaan tekstiä (lomake 1).
Vantaan kaupunki huomauttaa, että Kulttuuriperintö-lomakkeella (lomake 8) ei ole mainittu Sotungin kylää. Sotungin kylä ja Håkansböle on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Vantaan yleiskaavassa Sotungin kulttuurimaisema on määritelty maisemallisesti tai kyläkuvallisesti arvokkaaksi. Vaikka kansallispuiston rajojen sisäpuolella on vain pieni osa arvokkaasta kulttuurimaisemasta tai -ympäristöstä, se tulee ottaa huomioon yhtenä lähtökohtana suunnittelulle.	Sotungin maisema-arvot ovat olleet tiedossa suunnitelmaa laadittaessa, mutta suunnitelmasta kirjaukset merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä sekä arvokkaasta maisemasta ovat valitettavasti jääneet puuttumaan.	Korjataan suunnitelmaa lausunnon mukaisesti (lomake 8).
Virtavesien hoitoyhdistys ry esittää, että alueen halki virtaavien purojen merkitys puiston luonteenpiirteille, luontotyypeille ja lajistolle olisi voitu ottaa esille myös alueen yleiskuvauksessa, joka nyt painottui lähinnä metsiin. Tärkeimpien ekologisten yhteyksien kuvauksessa olisi aiheellista huomioida myös purojomia ja edelleen puiston ulkopuolisia jokiuomia seuraavat ekologiset yhteydet, jotka yhdistävät puiston vaelluskalojen kautta merelle. Paitsi vesieliöt, näitä puro- ja jokikäyttäviä käyttävät liikkumiseen yhtä lailla myös muut eläimet.	-	Tarkennetaan suunnitelmaa lausunnon mukaisesti (lomake 6).
KESKEISET ARVOT JA UHKAT		
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry katsoo, että uhka-analyysistä puuttuvat ojitukset. Ne vaikuttavat ennallistamistoimien jälkeenkin. Lisäksi alueeseen rajautuu ennallistamattomia ojikkoja. Uhka-analyysistä puuttuu myös metsämantereen eristyminen, joka uhkaa ainakin alueen metsopopulaatiota. Yhdistys ei pidä lehtojen luontaista kuusettumista uhkana, mutta kuuselle istutetut lehdot voinee huomioida ennallistamistoimenpiteissä.	Kaikkia oja ei voida tukkia, koska tämä aiheuttaisi haittaa puiston ulkopuoliselle maankäytölle. Ennallistettujen ojitusalueiden palautumista luonnontilaan seurataan hoitoseuranalla. Tarvittaessa voidaan tehdä täydentäviä ennallistamistoimia. Lehdoista on Etelä-Suomessa jäljellä enää muutama prosentti, eikä luontainen häiriödynamiikka toimi enää. Ihmisen toiminta on lisännyt kuusen osuutta metsissä, joten kaikki	Tarkennetaan uhka-analyysiä (lomake 14) metsämantereen eristymisen osalta. Muilta osin Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
	kuuettuminen ei ole luontaista. Lehtojen hoidolla pyritään säilyttämään lehtojen luontainen ja uhanalainen lajisto ja luontotyytit.	
Landbon omakotiyhdistys ry. katsoo, että uuden uhkatekijän muodostaa Helsingin kaupungin suunnitelmat laajasta massojenhalinta/kaatopaikka-alueesta aivan kansallispuiston välittömään läheisyyteen. Yhdistyksen mukaan luonnonkauniin Hältingträsk-lammen ympäristö on Sipoonkorven alueen suosituimpiin kuuluvia virkistys- ja retkeilykohteita. Yhdistys vastustaa massojenhallintasuunnitelmaa, koska esitetty toteutustapa katkaisee Natura-alueen ekologisen väylän mantereelta merelle ja alue on liian lähellä Sipoonkorven kansallispuistoa.	Suunnitelmassakin todetut ekologiset yhteydet, erityisesti tärkein metsäyhteys koillisen ja idän suuntaan, on turvattava kaavoituksessa.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Natur och Miljö esittää, että keskeisten arvojen kuvauksessa luontokasvatusta koskeva teksti muutettaisiin muotoon: "Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa suurelle joukolle pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita hienot mahdollisuudet oppia uusia asioita luonnossa. Vantaan luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja myös muilla kunnat ja järjestöt ovat kiinnostuneita järjestämään luontokasvatustoimintaa alueella." Yhdistyksen luontokoulutoiminnassa lähtökohta on ulkoilmaopetus, joka voi sisältää myös muuta kuin perinteistä luontokasvatusta. Yhdistys esittää, että suunnitelmassa käytettyä käsitettä "luontokasvatus" ei tule tulkita liian kapeasti, vaan olisi parempi käyttää käsitettä "ympäristökasvatus". Yhdistys katsoo, että suunnitelman muotoilu, jonka mukaan metsästyksen päättämistä on pidetty merkittävänä uhkana, ei ole tarkoituksenmukainen.	- Metsähallitus katsoo, että suunnitelmassa käytetty käsite luontokasvatus sisältää myös muun ulkoilmaopetuksen. -	Tarkennetaan tekstiä (lomake 13). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Pihkaniskat ry. esittää, että suunnitelmassa on keskeisenä arvona retkeilyn ja virkistykseen osalta nostettava esiin myös suunnistus. Lausuja esittää, että yhteenvetoon (lomake 13) lisätään esim. se, että "suunnistus on alueella nyt ja jatkossa merkittävä virkistys- ja harrastusmuoto".	Yksittäisten lajien mainitseminen ei ole mielekästä, mutta Sipoonkorven asemaa luontoliikuntakohteena voidaan tuoda enemmän esiin.	Lisätään tekstiin maininta luontoliikunnasta (lomake 13).
Sipoon kunta toteaa, että eroosio muodostaa kansallispuistolle selkeän riskin. Etenkin puustoiset suot ja kalliokasvillisuus ovat hyvin herkkiä eroosiolle.	Käytön ohjauksella suojataan herkästi kulumia alueita. Kalliokasvillisuus on erittäin herkkää kulumiselle. Herkkiä kohteita ovat myös lehtokasvillisuus ja avosuot, jotka toisaalta myös palautuvat suhteellisen nopeasti. Metsähallitus katsoo, että puustoiset suot eivät luontotyyppinä ole erityisen kulumisherkkiä. Maaston kuluminen on huomioitu uhkatarkastelussa ja käytön ohjauksessa, mm. reitistön ja palvelurakenteiden sijoittamisessa.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry katsoo, että keskeisten arvojen esittelyssä perinnemaisemat sekä eräät lajiryhmät saavat kohtuuttoman suuren roolin verrattuna alueen merkitykseen eräiden luontotyyppien suojelulle. Alueen keskeiset luontotyypit olisi hyvä luetella myös yhteenvedossa. Näitä ovat piirin näkemys mukaan luonnontilaisen kaltaiset kangas- ja kalliometsät, piensuot, lehdot, pienvedet ja perinnebiotoopit.		Tarkennetaan tekstiä (lomake 13).
Suomen Riistakeskus arvioi, että myös minkkikanta, etenkin runsastuessaan, aiheuttaa alueella haittaa alkuperäiselle eläimistölle.	Jos minkkikanta runsastuu, voidaan myöntää poikkeuslupia luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti.	Lisätään maininta minkistä suunnitelmaan (lomakkeet 19 ja 22).
TAVOITTEENASETTELU		
Helsingin kaupunki katsoo, että esitetty vyöhykejaon ratkaisu on nykyisellään hyvin toimiva. Östersundomin kaupunginosan rakentaminen lisää ulkoilua myös kansallispuiston syrjäosilla, mihin tulee varautua. Suunnitelmaa on todennäköisesti jossain määrin päivitettävä jo kymmenvuotiskaudella.	Suunnitelman toteutumista seurataan jatkuvasti ja päivitys voidaan tarvittaessa tehdä jo kymmenvuotiskaudella.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry katsoo, että linnustoarvojen ja erämaamaisuuden huomioiden retkeilypalveluiden keskittäminen on järkevää puiston länsilaitaan sekä Byäbäckenin tuntumaan, kuten hks-luonnos pääosin tekeekin. Fiskträskin alueen osalta suunnitelmat ovat ongelmallisempia, eivätkä saa yhdistykseltä ainakaan varauksetonta tukea. Yhdistys katsoo, että Knutersintien länsipuolista syrjävyöhykettä tulisi laajentaa etelään mahdollisimman paljon ja mahdollisuuksien mukaan sisällyttää siihen Bakunkärrs Träsket ja Hyppjaskärr. Niiden vieritse menevälle polulle ei yhdistyksen näkemyksen mukaan tule ohjata ulkoilua palveluvälinein. Yhdistys ei myöskään kannata suunnitelmassa esitettyä Bakunkärrin portin sijoittamista eikä uutta retkeilyreittiä eikä nuotiopaikkaa. Alue on yhdistyksen mukaan arvokkaan Sipoonkorven syvintä keskiosaa, arvokasta pöllöretkeilyaluetta, joka ei kaipaa yhtään meluavia ihmisiä lisää. Yhdistys toteaa, että korven sisäosa on kaikkein arvokkainta vaateliaan lajiston kannalta, eikä sitä harkovan Knutersintien lisäksi tarvita enempää lisäheikennyksiä.	Metsähallitus katsoo, että luontotietojen perusteella puiston keskiosan metsät ovat luonteeltaan pääosin talousmetsämaisia ja soveltuvat retkeilyyn. Alueella on vahva olemassa oleva polkuverkosto, eikä suunnitelmassa esitetä uusien polkujen raivaamista. Luonnontilaisimpia alueita suojataan sijoittamalla reitit ja ohjaamalla puiston käyttöä luontoarvoiltaan vähäarvoisemmille ja kestävämmille alueille.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry toteaa, että on hienoa, että puiston keskeisimpien arvojen joukkoon on nostettu luontokasvatus. Järjestö kannattaa lämpimästi luontokoulu- ja muun luontokasvatus toiminnan tukemista. Yhdistys toivoo, että luontokasvatuksen suunnittelussa huomioidaan saavutettavuus ja esteettömyys eri kohderyhmien kannalta. Osa reiteistä on hyvä suunnitella siten, että erityisryhmien, esimerkiksi liikuntaesteisten, pyörätuolilla liikkuvien ja myös lastenrattaiden kanssa liikkuvien perheiden, tarpeet on huomioitu. Yhdistys toivoo myös, että erityisryhmien tarpeet huomioidaan luontokasvatuksen sisällön suunnittelussa. Keskeistä tulisi olla	Maaston puolesta esteetön reitti sopisi parhaiten Storträskin alueelle, jossa maasto on verraten tasaista puiston keski- ja pohjoisosiin verrattuna. Tälläkin alueella täysin esteettömän reitin toteuttaminen on kuitenkin erittäin haasteellista. Mm. matka Tasakalliontien pysäköintialueelta Storträskille on pitkä.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
luonnon monimuotoisuuden merkityksen avaaminen kansallispuiston kävijöille. Yhdistys pitää onnistuneena vyöhykejakoja, jossa on säilytetty riittävän laajat syrjävyöhykkeet. Myös merkityt reitit ja retkeilypalvelut, joita väistämättä tarvitaan ohjaamaan kasvavia kävijävirtoja, on yhdistyksen näkemyksen mukaan sijoitettu järkevästi.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Metsäkeskus pitää tärkeänä, että suunnitelmaan kirjattujen päämäärien lisäksi pyritään tarkalla suunnittelulla minimoimaan sirpalemaisesta kansallispuistosta ympäröivälle maa- ja metsätaloudelle sekä paikallisille asukkaille aiheutuvat haitat. Esimerkiksi pysäköinti-alueita pitää tarjota riittävästi, ja yksityismaille ulottuvia vaellusreit-tejä tulee suunnitella tarkasti.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Natur och Miljö toteaa, että kansallispuiston pirstaleinen rakenne ei ole optimaalinen ajatellen keskeisiä luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja luontokasvatuksen tavoitteita. Yhdistys katsoo, että tärkeä osa hoito- ja käyttösuunnitelmaa tulisi siten olla sen varmistaminen, että puistoa laajennetaan niin pian kuin mahdollista, esim. alueilla, joita valtio on hankkinut maanvaihoilla kunnilta. Yhdistys haluaa ennen muuta nostaa esiin luontokoulutoiminnan ja kansallispuiston mahdollisuudet sen kehittämisessä, myös Sipoonkorven visiossa (lomake 17). Luontokoulutoiminta mainitaan myös puiston perustamislakia koskevassa hallituksen esityksessä. Suunnitelmaan tulisi selkeästi kirjata, että tiettyjä osia puistosta voidaan käyttää luontokoulutoimintaan. Päämääränä tulisi olla, että kansallispuistossa toimii yksi tai useampia luontokouluja, jotka tarjoavat korkeatasoista ympäristökasvatusta pääkaupunkiseudun päiväko-deille ja kouluille. Toimenpidetasolla Metsähallituksen tulisi tehdä yhteistyötä luontokoulutoimintaa tarjoavien organisaatioiden kanssa, sekä myöntää poikkeuslupia toimintaan. Luontokasvatusta pitäisi tarkastella selkeämmin vyöhykejaossa. Yhdistys katsoo, ettei ole syytä rajoittaa luontokoulutoimintaa retkeily- ja luontomatkaileuvyöhykkeelle, ja esittää, että suunnitelmaan	Eduskunta on linjannut puiston perustamislakia säättäessään, että kansallispuiston laajentamisen kannalta tärkeimmät Hel-singin kaupungin omistuksessa olevat alueet pyritään hankki-maan maanvaihdoin valtiolle ja liittämään ne kansallispuis-toon. Myös yksityismaita voidaan maanomistajan vapaaehtoi-suuteen perustuen hankkia valtiolle joko maanvaihdoin tai os-toin kansallispuistoon liitettäväksi. Koska valtiolla ei ole tarjota alueella muuta vaihtomaata kuin valtiolle hankitut entiset Helsingin kaupungin maat, Metsähal-litus katsoo, että näiden käyttäminen osin edelleen maan-vaihtoihin on perusteltua. Maanvaihtoja harkittaessa otetaan huomioon alueiden luontoarvot ja merkitys kansallispuiston suojelukokonaisuudelle. Kansallispuistoon kiinteästi liittyvät, Knutersintien länsipuolella sijaitsevat entiset Helsingin kau-pungin maat liitetään suoraan kansallispuistoon. Metsähallitus tekee luontokasvatuksen kehittämisessä yhteis-työtä alueen toimijoiden kanssa. Metsähallitus voi myöntää luontokasvatukseen liittyen poikkeuslupia kansallispuiston rauhoitusmääräyksistä luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti. Suunnitelmassa luontokasvatusta ei ole rajoitettu missään puiston osassa, vaan luontokoulutoiminta on mahdollista sekä retkeily- että syrjävyöhykkeellä.	Lisätään maanvaihtoja koskevaa tekstiä (lomake 24). Tarkennetaan luontokasvatusta koske-vaa tekstiä (lomake 21A). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
sisällytettäisiin tarkempi analyysi siitä, mitkä alueet sopivat luonto- kasvatukseen.		
Sipoon kunta toteaa, että esitetty vyöhykejako on luontoarvoihin perustuva ja siten kannatettava. Kävijät tulee ohjata kansallispuiston eteläosiin, jotta arvokkaimmat pohjoisosat säilyvät kulumiselta. PehmoGis-vastausten perusteella on kuitenkin havaittavissa kova käyttöpaine ja toiveet reiteistä Hindsbyn suunnassa. Kunta katsoo, että alue tulee säilyttää suunnitelman mukaisena syrjävyöhykkeenä. Kova käyttöpaine kuitenkin väistämättä aiheuttaa maaston kulumista, mikäli alueelle ei tehdä riittävästi merkittyjä reittejä, joiden avulla kulutus saadaan pysymään kontrollissa.	Suunnitelmassa Byabäckenin polun alue on määritelty retkeilyvyöhykkeeksi ja muu puiston pohjoisosa syrjävyöhykkeeksi. Byabäckenin polun kunnostamisella ja mahdollisella laajentamisella vastataan pohjoisosan kävijäpaineeseen. Tavoitteena on, että Byabäckenin polun alueella kävijäpaine ei merkittävästi kasvaisi nykyisestä, vaan virkistyskäyttö suuntautuisi uusien reittien myötä myös puiston keski- ja eteläosiin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Sipoon luonnonsuojelijat ry katsoo, että suunnitelmassa esitetty vyöhykejako on looginen ja luontoarvoihin perustuva. Yhdistys katsoo, että kävijäpainetta tulee ohjata puiston eteläosiin, jolloin arvokkaammat pohjoisosat säilyvät kulumiselta. Sipoon kunnan alueella kansallispuisto on lähinnä syrjävyöhykettä. Kävijöiden määrä tällä alueella on kasvanut voimakkaasti. Erityisesti tähän ongelmatiikkaan tulee paneutua etukäteen, eikä jälkikäteen, kun maasto on jo kulunut. Esim. Ponun polulla maaston kuluminen on ollut hälyttävää ja se on tapahtunut vain muutaman vuoden aikana.	Ponun polun (jatkossa Byabäckenin polun) alue on määritelty retkeilyvyöhykkeeksi. Polun kunnostustyöt on käynnistetty vuoden 2013 aikana. Jatkossa kulumista ehkäistään polun sorastamisella, maastoportaila ja muilla vastaavilla rakenteilla.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Latu pitää tavoitteenasettelua hyvänä ja jakoa retkeily- ja syrjävyöhykkeeseen onnistuneena. Lausuja esittää, että palvelurakenteiden ensimmäisen rakennusvaiheen jälkeen retkeilyvyöhyke laajennetaan esitettyyn 40 %:iin pinta-alasta, koska se mahdollistaa pidempien ja tarkoituksenmukaisempien reittien rakentamisen alueelle. Suomen Latu pitää myös hyvänä ratkaisua, jonka mukaan kansallispuistoon ei ole suunniteltu liikkumisrajoitusosia, vaan syrjävyöhyke on käytettävissä jokamiehenoikeudella haittaa aiheuttamatta. Tulen- teko- ja leiriytymispaikkojen rakenteilla ja opasteilla pystytään nämä toiminnot pitkälti ohjaamaan toivotuille alueille ilman, että puututaan mahdollisuuteen leiriytyä syrjävyöhykkeellä haittaa aiheuttamatta.	Retkeilyvyöhyke rajataan tässä suunnitelmassa suppeamman vaihtoehdon (25 % pinta-alasta) mukaan. Laajennustarpeita tarkastellaan palvelurakenteiden ensimmäisen rakennusvaiheen (suunnitelman esitykset) jälkeen, suunnitelman päivityksen yhteydessä. Metsähallitus katsoo, että luontoarvojen suojaamiseksi ja kävijäviihtyvyyden ja -turvallisuuden ylläpitämiseksi leiriytymistä on tarpeen ohjata järjestyssäännöllä. Leiriytyminen sallitaan tulentekopaikkojen, laavujen ym. palvelurakenteiden yhteydessä. Myös erillisiä telttailupaikkoja (myös ilman tulentekopaikkaa) voidaan perustaa.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa. Lisätään leiriytymistä koskeva kohta järjestyssääntöluonnokseen (liite 4). Järjestyssäännöstä annetaan suunnitelman vahvistamisen jälkeen erillinen päätös, josta pyydetään erikseen lausunnot ELY-keskuksesta ja puiston alueen kunnilta.
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri tukee vaihtoehtoa, jossa retkeily- ja matkailuvyöhyke rajataan kattamaan korkeintaan neljännes suunnittelualueesta. Esitetty tulevaisuuden optio (40 % suunnittelualueesta) on liian laaja. Ko. vyöhyke sisältää mm. Vantaan kaupungin Palokallion suojelualueen, jolle ei pitäisi ohjata lisää ulkoilureittien ulkopuolella tapahtuvaa virkistyskäyttöä.	Ks. edellä.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Riistakeskus pitää suppeampaa retkeily- ja luontomatka- luvvyöhykettä parempana vaihtoehtona kuin laajaa jopa 40 % koko puistosta kattavaa vaihtoehtoa. Suurten kävijämassojen aiheuttama häiriö tulisi pyrkiä ohjaamaan suhteellisen suppealle alueelle. Näin	Retkeilyvyöhyke rajataan tässä suunnitelmassa suppeamman vaihtoehdon (25 % pinta-alasta) mukaan.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
jäisi enemmän alueita, joilla erämaisuus säilyy ja metsäluonnon riittävän häiriötön kehittyminen sekä arempienkin eläinlajien esiintyminen on mahdollista.		
TOTEUTUS		
Luonnonsuojelu		
Helsingin kaupunki huomauttaa, että suunnitelmasta puuttuu varsinaisten luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvien toimenpiteiden esittäminen. Jo tehdyistä ja suunnitelluista hoitotoimista tulee liittää suunnitelmaan edes yleispiirteinen toimenpidekartta. Lisäksi tulee esittää luonnon- ja maisemanhoitoon tarvittavat resurssit.	Ks. alla vastaus Tringan lausuntoon. Luonnonhoidon resursointi on esitetty lomakkeella 26. Varsinaista maisemanhoitoa kansallispuistossa ei tehdä, mutta retkeilyreittien ja -rakenteiden ympäristössä tehdään tarvittaessa hoitotoimia, esim. rai-vausta.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry toteaa, että huonointa on tarvittavien ennallistamistoimien selvitysten puuttuminen sekä kasvavan virkistyspaineen kohdistaminen myös Sipoonkorven syvimpään keskiosaan. Yhdistys huomauttaa, että tiedot tehdystä ennallistamisesta puuttuvat kokonaan suunnitelmasta.	Suunnitelmassa todetaan (lomake 19), että kansallispuistoon liitettävälle uusille alueille laaditaan luontoinventointien perusteella tarvittaessa ennallistamissuunnitelmat. Tiedot on esitetty ennallistamissuunnitelmissa, jotka on mainittu hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeella 1 sekä tallennettu Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään. Metsähallituksen näkemyksen mukaan tietoja ei ole tarpeen toistaa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sipoon kunta toteaa, että kansallispuistossa tehtävistä hoitotoimenpiteistä tulee tiedottaa etukäteen lähiasukkaille ja hoitotoimien aikana tehtävästä työstä on syytä tiedottaa myös maastossa. Luonnon- ja maisemanhoidossa voisi järjestää myös kaikille avoimia talleja, jotka palvelisivat myös ympäristökasvatusta ja yleisesti lisäävät kansallispuiston arvostusta ja tunnettuutta.	-	Tarkennetaan ennallistamis- ja luonnonhoitotoimista tiedottamista (lomake 19) ja sidosryhmäviestinnän sekä vapaaehtoistyön kuvausta (lomake 24).
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri katsoo, että suunnitelman osana olisi ollut asiallista arvioida myös mahdollisten ennallistamisen ja luonnonhoidon lisätoimenpiteiden tarve ja kohdealueet. Jos asiaa ei aikataulusyistä pystytä hoitamaan tässä prosessissa, piiri toivoo, että Metsähallitus konsultoi riittävässä määrin sidosryhmiä ennen kuin uusia ennallistamis- ja luonnonhoitotoimia alueella toteutetaan.	Ks. edellä kommentti Tringa ry:n lausuntoon. Sidosryhmien luontotiedot ovat tärkeitä ja niitä sekä sidosryhmien kommentteja on hyödynnetty aiemmissa ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelmissa. Kommentteja pyydetään jatkossakin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Riistakeskus esittää, että lajistohoidon kohdalla tulisi mainita myös minkki.	-	Lisätään tekstiin (lomake 19 ja 22) minkki.
Virtavesien hoitoyhdistys ry katsoo, että Byabäckenin ja Ribabäckenin kalastoa ja etenkin taimenkannan tilaa tulisi seurata vuosittain tehtävillä sähkökoekalastuksilla. Riittävän tiheä seurantaverkosto ja säännöllinen seuranta mahdollistaisi sen, että Sipoonjoen taimenkannan tilaa ja lisääntymismenestystä voitaisiin käyttää yhtenä kriteerinä arvioitaessa kansallispuiston virtavesien luonnontilaa, luontotyyppien edustavuutta, ekologista kytkeytyneisyyttä sekä	Metsähallitus pitää taimenkannan tilan seuranta lausunnossa esitetyn mukaisesti toivottavana ja tekee mielellään yhteistyötä yhdistyksen ja muiden toimijoiden kanssa.	Tarkennetaan tekstiä lajistoinventoinnin ja -seurannan osalta (lomake 19).

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
ennallistamistarvetta. Yhdistys toteaa, että taimenen lisääntymisalueet Byabäckenin valuma-alueella tunnetaan karkeasti, mutta tarkempaa tietoa tarvittaisiin. Yhdistys katsoo, että kansallispuistoalueen virtavesien pohjaeläimistön lajikoostumus ja tila tulisi selvittää useampivuotisella pohjaeläinnäytteenotolla ja lentävien lajien osalta passiivisilla malaise-pyyneillä. Myös vesisammallajisto tulisi kartoittaa pidemmällä aikajännteellä ainakin uhanalaisten lajien mahdollisen esiintymisen osalta. Yhdistys katsoo, että suunnitelmassa tulisi huomioida ja linjata tarkemmin puistoalueen vesiluonnon ennallistamistarvetta sekä toisaalta valuma-alueella tehtävien muiden ennallistamistoimien positiivisia vaikutuksia alapuolisten vesistöjen vesitasapainoon ja vedenlaatuun. Yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa tulisi selvittää mahdollisuudet ainakin Byabäckenin yläjuoksun kansallispuiston sisällä sijaitsevan oiotun alueen ennallistamiseksi lähemmäs alkuperäistä tilaa esim. palauttamalla purouoman mutkittelua sekä syvyys- ja leveysvaihtelua. Vähäisempää ennallistamistarvetta esiintyy myös useissa pienemmissä kohteissa Byabäckenin ja Ritobäckenin sekä kansallispuistoalueen muiden purojen alueella. Yhdistys toteaa, että vesistöjen näkökulmasta soiden ennallistamista kaivattaisiin erityisesti kansallispuiston luoteiskulmassa Byabäckenin valuma-alueen latvoilla sijaitseville suoalueille. Yhdistys katsoo, että suunnitelmassa esitetystä rajauksesta, jonka mukaan ennallistamista ei toteuteta 100 m lähempänä puiston rajaa, tulisi puiston rikkonaisen maantieteen vuoksi luopua ja käyttää sen sijaan tapauskohtaista harkintaa. Yhdistys esittää, että jokirapu, mikäli lajia vielä alueella tavataan, tulisi olemassa olevan tiedon perusteella käsitellä alueellisesti uhanalaisena lajina. Täplärapu, jota mahdollisesti esiintyy kansallispuiston alueella, tulisi mainita vieraslajiluettelossa. Suunnitelmassa ei myöskään ole lainkaan käsitelty silmälläpidettävän (NT) nahkiaisen esiintymistä alueella. Yhdistyksen mukaan nahkiaisia nousee ainakin Byabäckeniin ja Krapuojaan, ja lajia tavataan ainakin Byabäckenissä, mahdollisesti myös Ritobäckenissä.	Esitetyt selvitykset ovat aiheellisia. Metsähallitus pyrkii toteutamaan niitä sisävesien inventointiohjelman kautta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Porvoonjoen vesi- ja ympäristönsuojeluyhdistys ry on käynnistänyt kutosorakkojen kunnostukset Byabäckenissä ja Ritobäckenissä vuonna 2013. Metsähallitus suhtautuu myönteisesti pienvesien ennallistamiseen ja kannattaa yhteistyössä tehtävää kunnostussuunnittelua ja -toteutusta. Jokiravun esiintymisestä alueella ei ole varmaa tietoa, ei myöskään täpläravun esiintymisestä.	Tarkennetaan tekstiä lajistoinventoinnin ja -seurannan osalta (lomake 19). Luonnoksessa esitetty raja, jonka mukaan ennallistamista ei toteuteta 100 m lähempänä puiston rajaa, poistetaan tekstistä. Tarkennetaan tekstiä tältä osin (lomake 19). Lisätään lajiluetteloon nahkiainen.
Uudenmaan ELY-keskuksen mielestä suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet riittävät turvaamaan nykyiset luonnonarvot ja kehittämään edelleen luonnonarvoja alueilla, joissa aiempi talouskäyttö on niitä heikentänyt. Ennallistettavilla alueilla on syytä yhteensovittaa toimenpiteet virkistyskäytön kanssa ja tiedottaa toimenpiteistä ajoissa sekä kertoa toimenpiteiden tavoitteista ymmärrettävällä tavalla eri viestimissä ja paikan päällä.	-	Ks. edellä täydennykset Sipoon kunnan lausunnon johdosta.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
ELY-keskus katsoo, että suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei ole haitallisia vaikutuksia Sipoonkorven Natura 2000 –alueen luonnonarvoihin.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Kulttuuriperinnön suojelu		
Porvoon museo / Itä-Uudenmaan maakuntamuseo esittää huolestuneisuutensa siitä, että suunnitelmaluonnos korostaa pelkästään Sipoonkorven sinänsä eittämättömiä luonto- ja maisema-arvoja. Luonnoksessa todetaan yksikantaan, että kansallispuistossa ei ole rakennusperintökohteita. Museon kannan mukaan Bergströmin torppa on selkeä kulttuurihistoriallisesti tärkeä rakennusperintökohteiden joukossa. Torpan paikalla on sijainnut rakennus jo 1750-luvulla, ja torpan nykyiset hyvin säilyneet rakenteet ja osin ulkonäkö on sijoitettavissa 1880-luvulle. Museo katsoo, että Bergströmin torppa on merkittävä dokumentaatio eteläisessä Suomessa harvinaistuneesta metsätorpasta, jolla on myös kokonaismaisemallista arvoa Byabäckens-laakson perinnemaisemassa ja sen historiallisen kehityksen ymmärtämisessä. Museo esittää Bergströmin torpan huomioimista rakennusperintökohteena, jota ei tule purkaa tai siirtää. Museo esittää, että kohteen säilymisen kannalta torpalle etsitään vakavasti ja avoimesti sellaista käyttöä, joka ei ole ristiriidassa sen kulttuurihistoriallisen arvon kanssa, mutta joka kuitenkin tukee kansallispuiston monimuotoista käyttöä.	Bergströmin torppa voidaan katsoa rakennusperintökohteeksi, mutta Metsähallitus katsoo, ettei sillä ole erityistä kulttuurihistoriallista arvoa. Torppa kuitenkin edustaa kansallispuiston alueen käytön historiaa. Suunnitelmaluonnoksen tekstissä oli virhe torpan omistajaa koskien. Rakennukset ovat yksityisomistuksessa. Mikäli omistaja ei siirrä rakennuksia pois puistosta, niille pyritään etsimään käyttöä osana kansallispuiston palveluita. Jos sopivaa säilyttävää käyttöä ei löydy, rakennukset puretaan.	Täydennetään ja korjataan tekstiä (lo-makkeet 8, 20 ja 25).
Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu		
Helsingin kaupunki toteaa, että suunnittelussa tulee varautua lisääntyvään kävijämäärään suunnittelemalla ja toteuttamalla riittävä määrä ulkoilureittejä ja virkistyspalveluita. Reittien liittyminen seudulliseen virkistysalueverkostoon on tärkeää. Helsingin kaupunki katsoo, että suunnitelmassa esitetyt reitit ja palvelut ovat osin alimitoitettuja kasvavaan käyttäjämäärään nähden. Lähivirkistyspaineen hallitsemiseksi on tärkeää, että Sipoonkorpea ympäröivien alueiden kaavoituksessa osoitetaan riittävä määrä virkistysalueita asutuksen läheltä. Etenkin kansallispuiston eteläosissa on syytä varmistaa reittiverkoston riittävyys. Reitistön kehittäminen tulevaisuudessa on tarpeen myös Degermossan pohjoispuolella, Fiskträskin ja Östersundomin yleiskaava-alueen välisellä alueella. Östersundomin alueella sijaitsevat reittiyhteystarpeet ja latuverkosto ratkaistaan kaavoituksen yhteydessä, eikä yhteyden toteuttamista voida sitoa nykyiseen polku-uraan. Latuverkostoa tulisi kehittää myös kansallispuiston alueella ja sen laajentaminen sekä saumaton jatkuminen vihersormilta kansallispuistoon palvelisi asukkaita ja lisäisi alueen talvikäyttöä.	Suunnitelmassa on varauduttu käyntimäärien kaksinkertaistumiseen tulevalla 10-vuotiskaudella (vuoteen 2025). Riippuen lähialueiden kaavoituksen ja rakentamisen etenemisestä, kasvuvauhti todennäköisesti jatkuu vastakin. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, ja kävijämääräarviota sekä palvelujen mitoittamista tarkennetaan. Kansallispuiston ulkopuoliset reittiyhteydet ratkaistaan kaavoituksessa. Suunnitelmassa esitetyt viheryhteystarpeet ei ole sidottu nykyisiin polku-uriiin, vaan niiden tarkempi sijainti tulee ratkaista myöhemmässä maankäytön suunnittelussa. Latuverkoston sijoittaminen ratkaistaan kaavoituksessa. Kansallispuistossa latuverkoston laajentamista voivat rajoittaa luontoarvot. Latuverkoston ylläpitovastuussa ovat kunnat ja yhdistykset.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Knutersintien portille tulisi harkita lisäksi info- tai opastuskeskusta, joka esittelisi alueen luontoa laajemmin. Reittien, porttien ja palveluvälineiden toteutusaikataulu tulee olla esitettyä kiireellisempi, jotta päästäisiin tavoitteisiin, kuten luontoarvojen säästymiseen sekä kulumisen ja häiriöiden estämiseen. Reittien ja välineiden toteutusta tulisi aikaistaa. Opetusaineisto ja muu viestinnällinen materiaali tulisi saada mahdollisimman pikaisesti alueen arvon edellyttämälle tasolle. Kartoissa olisi hyvä esittää myös Immersbyn ja Puroniityn alueet sekä kansallispuiston liittyminen Sipoon eteläosiin. Palveluvälineistä ja reitteistä esittelevissä kartoissa ei esitetä liittymistä Immersbyn suuntaan, vaikka sillä on merkitystä käyttäjille mm. PehmoGis-kyselyn mukaan.	Metsähallitus ei suunnittele eikä toteuta luontokeskusta, mutta kaavoituksessa tulisi huomioida kansallispuistoon liittyvät kunnalliset virkistyskäytön ja luonto-opastuksen tarpeet. Toteutusaikataulu on sidottu käytettävissä oleviin resursseihin. Opastusaineistoa käsitellään tarkemmin opastusviestintäsuunnitelmassa. Sipoonkorvessa käytetään Metsähallituksen yleisesti käyttämiä opastus- ja viestintäkanavia ja -materiaaleja. Verkkoviestintään panostetaan. Maasto-opastus ja viitoitus toteutetaan sitä mukaa kuin reittien rakentaminen etenee. Kansallispuisto sijoittuu Knutersintien länsipuolelle ja Porvoonväylän pohjoispuolelle. Puistosta ei toistaiseksi ole huollettuja reittiyhteyksiä Immersbyn, Puroniityn tai eteläisen Sipoon suuntaan. Metsähallitus ei ole suunnitellut reitistöjä yksityismailla. Kunnallisten virkistysreititieteyksien sijoittaminen ratkaistaan kaavoituksessa.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Yksityinen henkilö toteaa, että Fiskträskin alueen suunnittelussa on huomioitava, että suurin osa rannoista on yksityisessä omistuksessa, eivätkä ne kestä lisääntyvää virkistyskäyttöpainetta.	Metsähallitus katsoo, että edellytyksenä Fiskträskin suunnalle sijoitettavien reititieteyksien ja -rakenteiden toteuttamiselle on kansallispuiston laajentaminen. Mikäli puiston aluetta ei laajenneta, Metsähallitus esittää ennen puiston perustamista sopimusperusteisesti tehtyjen reittien uutta tarkastelua ja mahdollisesti reiteistä luopumista.	Tarkennetaan tekstiä (lomake 21B).
Elämyksen Taika toivoo, että alueelle saataisiin varaustulipaikka ja/tai varauskoti. Mallia voisi ottaa Repoveden kansallispuistosta. Kodan tulisi olla varattavissa niin yksityisille kuin yrittäjillekin. Paikan tulisi olla kaunis ja mielellään niin, että ainakin aika lähelle pääsisi autolla. Ympäristön tulisi olla selvästi rajattu jokamiestulipaikasta ja tarvittaisiin sellainen tulentekopaikka, jota voi käyttää myös metsäpalovaaran aikana. Myös alueen muiden tulentekopaikkojen olisi hyvä olla sellaisia. Varauskohdan yhteyteen olisi hyvä saada helpokulkuinen, hyväpohjainen ympyräreitti, jonka aloituspaikassa olisi sen verran iso P-paikka, että bussilla pääsisi hyvin perille. Kuusijärvi voisi olla hyvä aloituspaikka.	Varaustulipaikalle on selkeä tarve luontomatkailun yritystoiminnan kehittämiseksi, mutta paikan sijaintia ei ole vielä kyetty määrittelemään. Sijaintia tarkastellaan reitistön kehittämisen yhteydessä, yhteistyössä yrittäjien kanssa. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko edellyttää käytännössä hormilista tulisijaa, kuten keittokatosta. Suunnitelmassa on varauduttu uusien tulentekopaikkojen toteuttamiseen myös keittokatoiksi (lomake 21B).	Tarkennetaan tekstiä. Yksi varaustulipaikka ei välttämättä riitä, varaudutaan useampaan (lomake 21A).
Keravan kaupunki toivoo, että Keinukallion–Kuusijärven väliselle reitille rakennettaisiin kunnan yhdysreitti ympärivuotiseen virkistyskäyttöön. Reitillä olisi hyvät mahdollisuudet ulkoiluun, pyöräilyyn, juoksuun ym. sekä talvella hiihtoon. Reitti toimisi hyvänä yhdysreitinä kevyen liikenteen käyttäjille, Sipoonkorpeen saapujille. Tämä taas vähentäisi autoilua ja pysäköintiongelmia alueella. Ympärivuotisen reitin rakentaminen vaatisi reitin pohjan maa-alueen	Kansallispuiston ulkopuolella virkistysreitien suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat lähinnä kunnat. Metsähallitus pitää Keinukallio–Kuusijärvi-yhdysreittiä kannatettavana, ja mikäli kunnat ryhtyvät toteuttamaan reittiä, Metsähallitus huomioi sen kansallispuiston opastuksessa ja reittisuunnittelussa. Reititieteyks tulisi osoittaa myös kaavoituksessa (maakunta- ja yleiskaavat).	Tarkennetaan tekstiä tulevaisuuden reititieteyksitarpeiden osalta (lomake 21B).

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
lunastuksen tai pitkäaikaisia maanvuokraussopimuksia maanomistajien kanssa.		
Landbon omakotiyhdistys ry toteaa, että Knutersintien varteen kaavailtu uusi sisääntuloportti edellyttää laajaa pysäköintialuetta ja toimivaa joukkoliikennetarkistusta. Yhdistys esittää, että HSL:n tulisi muuttaa linjan 91 reittiä kansallispuistoon saapumista helpottavaksi.	Knutersintien portille on suunniteltu laajaa pysäköintialuetta. Knutersintien portille sekä Kuusijärvelle tarvittavia joukkoliikennedyhteyksiä on käsitelty liikenneselvityksessä, jonka laatimisessa HSL on ollut mukana.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sibbo lokalavdelning av Nylands Svenska Producentförbund katsoo, että kasvava kävijämäärä lisää metsäpaloriskiä, mikä pitää huomioida puiston tulentelepaikkojen suunnittelussa. Metsäpalon sattuessa ei vastuuta jälkivartiointista ja -sammutuksesta tule säilyttää yksityisille maanomistajille.	Metsäpaloriski huomioidaan tulentelepaikkojen sijoittelussa ja käytön ohjaamisessa. Nuotiopaikoilla (avoimissa tulisijoissa) tulentele on metsäpalovaaran aikana kielletty, mistä tiedotetaan paikan päällä opasteissa. Mikäli kansallispuiston alueella sattuu metsäpalo, Metsähallitus vastaa tarvittavasta jälkivartiointista ja -sammutuksesta.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sipoon kunta toteaa, että retkeilyä ja muuta virkistyskäyttöä tulee kehittää luonnonarvoja vaarantamatta. Reitistön avulla kävijöitä tulee ohjata käyttöä kestäville alueille ja vastaavasti herkästi kuluvien ja luonnonarvojen arvokkaimpien alueiden ja yksityisalueiden läheisyyteen kulkua ei tule ohjata. Kunta pitää tärkeänä, että opasteiden ja reittien tekemistä suhteessa muuhun palveluvarustukseen priorisoidaan, koska maaston kuluminen täytyy saada hallintaan nopeasti.	- -	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Sipoon Luonnonsuojelijat ry toteaa, että kansallispuisto on pinta-alaltaan pieni, mutta kävijäpaine on suuri ja voimakkaasti kasvava. Haasteena on siten virkistyskäytön kehittäminen ainutlaatuisia luonnonarvoja vaarantamatta. Alue on paikoin myös erittäin eroosioherkkä. Merkittävien reittien avulla kävijöitä tulee ohjata käyttöä kestäville alueille; näin vastaavasti luonnonarvojen arvokkaimmat alueet säästytävät liialta kulutukselta.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Latu toteaa, että Sipoonkorpi on periaatteessa helposti saavutettava retkeilykohde. Käytännössä tämänhetkiset puutteelliset retkeilypalvelut sekä pysäköintipaikkojen ja joukkoliikennedyhteyksien puute haittaavat alueen virkistyskäyttöä. Suunnitelmat kansallispuiston tuloporteista ja niiden liitännäisalueista vastaavat tähän ongelmaan. Alueesta tulisi tehdä mahdollisimman matalalla kynnyksellä saavutettavissa oleva ulkoilualue. Yhdistys katsoo, että koska Sipoonkorven alueeseen kohdistuu lisääntyvää ulkoilupainetta, on erityisen tärkeää alusta asti panostaa laadukkaisiin, tarvittaessa kestävätyihin reitteihin, hyvään opastukseen ja kulunohjaukseen. Ulkoilureitit tulisi linjata siten, että ne vaativuudeltaan ja pituudeltaan palvelevat mahdollisimman monia ja sijaitsevat järkevästi tuloporteihin, parkkipaikkoihin ja muihin palveluihin nähden. Alueen käyttöä pystytään ohjaamaan rakenteilla ja opasteilla halutuille alueille, jolloin syrjävyöhyke ainakin osittain	- Syrjävyöhykkeelle ei sijoiteta reittejä eikä retkeilypalveluita, lukuun ottamatta mahdollisia ns. yhdysreittejä. Tässä suunnitelmassa po. yhdysreittejä ei kuitenkaan ole esitetty. Puistoa ympäröivien alueiden asukkaille on tärkeää varata riittävät lähivirkistysmahdollisuudet. Kansallispuiston ulkopuolella reititykset ja -yhteystarpeet ratkaistaan kaavoituksessa. Metsähallitus yhtyy lausunnossa esitettyyn näkemykseen, että arkiulkoilupainetta tulee voida kohdistaa puiston ulkopuolelle.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
rauhoituu. Sipoonkorven laiduille, erityisesti syrjävyöhykkeen ympärillä oleville asuinalueille tulisi suunnitella tarkoituksenmukaiset ja opastetut ulkoilureitit. Tarkoituksena on, että syrjävyöhykkeillä kulkemista pystytään ohjaamaan tai että arkiulkoilupaine kohdistuu puiston ulkopuolelle.		
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:llä on omistuksessaan maita Fiskträskin tuntumassa. Yhdistyksellä on tällä hetkellä kävijöitä varten pieni pysäköintialue, jonka laajentamiseen ei kapealla Helgträskintiellä ole mahdollisuuksia. Yhdistys katsoo, että on tarpeen osoittaa sopivampi reitti Fiskträsk-järvelle ja laajemmat pysäköintitilat esim. Knutersintien suunnalta, jotta vältetään mm. Helgträskintien varren omakotiasutukselle tienvarsipysäköinnistä aiheutuneilta ongelmilta. Yhdistyksen toiveena on, että yhdistyksen omistamat maapalstat Sipoonkorven alueella siirtyisivät osaksi kansallispuistoa esim. maanvaihdon kautta. Näin alueet tulisivat osaksi laajempaa kokonaisuutta ja niitä voitaisiin hoitaa ja kehittää osana kansallispuistoa. Jatkossa olisi tärkeää toteuttaa suunnitelmassa esitetty rengasreitti Fiskträskin alueelle. Suunnitelmassa esitettyjä palvelurakenteita, kuten laavaa ja tulipaikkaa, ovat kävijät myös toivoneet.	Metsähallitus yhtyy näkemykseen, että Helgträskin pysäköintialue ei sijaintinsa vuoksi sovellu kasvavien kävijämäärien käyttöön. Pysäköintialuetta ei tämän vuoksi ole mainittu enää suunnitelmakartoissa eikä Sipoonkorven kansallispuiston opastusmateriaaleissa. Metsähallitus kannattaa maanvaihtoa ja yhdistyksen maiden liittämistä kansallispuistoon.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Tarkennetaan maanvaihtoja koskevia kirjauksia (lomake 24).
Erätalous, metsästys		
Etelä-Suomen sotilasläänin esikunta pyytää lisäämään metsästystä ja poikkeuslupia koskevaan ohjeistukseen, että aina kun liikutaan aseiden kanssa puolustusvoimien rajatun alueen välittömässä läheisyydessä, tulee asiasta informoida puolustusvoimia. Perusteena on epäselvyyksien välttäminen, koska puolustusvoimien alueella liikkuu vartiohenkilöstöä.	Välitetään lausunto tiedoksi alueella metsästäville seuroille ja kirjataan käytäntö metsästysvuokrasopimuksiin ja mahdollisiin poikkeuslupiin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry pitää esitettyä metsästyskäytäntöä juuri ja juuri hyväksyttävissä olevana.	-	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Yksityinen henkilö esittää, että suurriistan metsästyksen tulee voida jatkua kansallispuistossa.	Metsästystä koskevat linjaukset sisältyvät luonnonsuojelulakiin, johon kansallispuiston perustamislaissa rauhoitusmääräysten osalta viitataan.	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä kirjoittamalla rauhoitusmääräysten ja metsästyskiellon perusteluista tarkemmin (lomake 22). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa suunnitelman linjauksiin.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Hindsbyn metsästysseura katsoo, että hirven ja valkohäntäpeuran metsästystä tulee harjoittaa myös tulevaisuudessa suuressa osassa kansallispuistoon kuuluvia kiinteistöjä, sillä puiston lähiympäristössä on paljon kasvinviljelystä ja metsätaloudesta toimeentulonsa saavia tiloja. Jos hirvi- ja peurakannat kasvavat liian suuriksi, voi aiheutua merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Puiston läheisyydessä on myös vilkasliikenteisiä teitä, joilla liikenneturvallisuus heikentyy, mikäli riistakannat kasvavat nykyisestä. Metsästystoiminta on Hindsbyssä merkittävä osa kyläkulttuuria, ja mikäli metsästys puiston alueella kielletään, on metsästysseuran toiminta uhattuna. Seura katsoo, että on tärkeää, että Hindsbyssä on toimiva metsästysseura, jotta voidaan hoitaa liikenteessä tapahtuviin eläinonnettomuuksiin tai uhkaa aiheuttavien eläinten poistamiseen liittyviä suurriistavirka-aputehtäviä. Seura katsoo, että metsästys sekä koiraa käyttäen että miesajona tulee olla mahdollista sovitulla alueella myös tulevaisuudessa. Seuran metsästysalueella ampumalinjat tulisi osittain voida sijoittaa puiston puolelle, jotta metsästys voidaan suorittaa mahdollisimman turvallisesti. Jos tämä ei olisi mahdollista, olisi riistaa ajettava yleisen tien yli. Osa ratsastusreiteistä on sijoitettu erittäin lähelle ampumalinjoja. Seura toivoo, että muita vaihtoehtoisia ratkaisuja voitaisiin etsiä yhteisessä tapaamisessa.	Ks. edellä kommentti yksityisen henkilön lausuntoon. - Metsähallitus katsoo, että molempia ajomenetelmiä voidaan käyttää. Mikäli metsästyksen puistossa myönnetään poikkeuslupa, metsästys tulee suorittaa mahdollisimman turvallisesti noudattaen metsästyslain säännöksiä. Ks. alla kommentti Sipoon RHY:n ja Immersbyn metsästysseuran lausuntoon.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Tarkennetaan suunnitelmatekstiä suurriistavirka-apua koskien (lomake 22). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa suunnitelman linjauksiin. Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Tarkennetaan suunnitelmatekstiä poikkeuslupien osalta (lomake 22). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa suunnitelman linjauksiin. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sibbo lokalavdelning av Nylands Svenska Producentförbund katsoo, että metsästyksen tulee voida jatkua kansallispuistossa, jotta riistan aiheuttamat vahingot maa- ja metsätaloudelle voidaan pitää kohtuullisella tasolla.	Ks. edellä kommentti yksityisen henkilön lausuntoon.	Ks. edellä tarkennukset yksityishenkilön lausunnon johdosta.
Sipoon riistanhoitoyhdistys ja Immersbyn metsästysseura huomauttavat, että suunnitelmaan on kirjattu, ettei hirvenajoalueita ole. Kuitenkin metsästystöppajassa on keskustelu ajoalueiden tarpeesta, ja seurat ovat toimittaneet Metsähallitukselle karttoja tärkeistä ajoalueista. Hirvenajoalueita tulisi olla Sipoonkorvessa. Miten valkohäntäpeuran kannansääntely hoidetaan ja miten peuran metsästyksen suhtaudutaan? Valkohäntäpeura on vieraslaji. Itäinen ratsastusreitti kulkee metsästysmaiden läheisyydessä sekä niiden läpi. Koska hevosmäärä alueella on erittäin suuri, niin myös reitin käyttö tulee olemaan suuri ja se hankaloittaa erityisesti hirvenmetsästystä. Reittiä ehdotetaan siirrettäväksi enemmän länteen päin.	Ko. lomakkeen kirjaus on jäänyt epätarkaksi. Hirvenajoa voidaan jatkossa tehdä luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti Metsähallituksen myöntämällä luvalla, ja hirvenajoalueita voi siis sijoittaa puistoon. Valkohäntäpeuraa voidaan metsästää lsl 15 §:n mukaisesti Metsähallituksen luvalla. Peurakannan sääntely on tarkoituksenmukaista vieraslajin leviämisen rajoittamisen ohella myös liikenneturvallisuuksista. Ratsastusreittiä koskeva kommentti huomioidaan myöhemmässä reittisuunnittelussa. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan sisältyvää alustavaa reittikarttaa tulee tarkentaa yhteistyössä intressiryhmien kanssa, mikäli reittien toteutus etenee. Ajallisesti hirvenmetsästys rajoittuu verrattain lyhyelle jaksolle vuosittain, joten myös huolellisella ohjaamisella voitaneen	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
	välttää ristiriitoja metsästyksen ja ratsastusreitin käytön välillä.	
Sotungin metsästysseura huomauttaa, että Sipoonkorpi ei ole maantieteellisesti eristetty erillinen alue vaan osa suurempaa metsäaluetta, joka käytännössä ulottuu Lahden moottoritiestä itään ja Porvoon moottoritiestä pohjoiseen. On oleellista, että Sipoonkorven alueella noudatetaan samoja periaatteita kannanhoidolle kuin sen ympärillä olevilla alueilla. Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut talvehtivan hirvikannan kooksi Etelä-Suomessa 2–4 hirveä/1000 ha. Seura katsoo, että Lahden moottoritien, Kehä III:n ja Porvoon moottoritien läheisyyden takia hirvitiheys tulisi alueella todennäköisesti olla lähempänä 2 kuin 4 hirveä/1000 ha. Liian suuri hirvieläintiheys kansallispuiston alueella aiheuttaa elinmahdollisuuksien vähentymisen lisäksi migraation lähialueille. Seura esittää, että hirvieläimiä tulisi jatkossa voida vähentää kansallispuiston alueelta samassa suhteessa kuin sen ulkopuolella. Seura toteaa, että hirvenkaatolupia tulee anoa huhtikuun loppuun mennessä ja silloin täytyy voida osoittaa ne alueet, joilla metsästys aiotaan suorittaa. Hirvieläinkantojen hoito on pitkäjänteistä, suunnitelmallista työtä, joka onnistuu vain joustavalla yhteistyöllä paikallisten metsästysseurojen välillä. Seura esittää, että hirvieläinten vähentäminen kansallispuiston alueella tulee perustua pitkäaikaisiin metsästysvuokrasopimuksiin paikallisten seurojen kanssa. Edelleen seura esittää, että hirvieläinten metsästys tulisi kansallispuiston alueella olla mahdollista kaikilla lain ja asetuksen sallimilla metsästystavoilla yhdessä suunnitellun kaatosuunnitelman mukaisesti. Metsästysseuran jäsenet ovat pitkään aktiivisesti harrastaneet pienpetojen loukkupyyntiä ja haaskalta ampumista. Metsästäjät pitävät pienpetojen pyyntiä riistanhoitona, eivät metsästyksenä. Seuran jäsenet ovat huolestuneina seuranneet vierasperäisen supikoiran ja kotoperäisen ketun huimaa kannannousua ja pääosin siitä seuranutta roimaa laskua etenkin teerikannoissa seuran alueella. Seuran hallitus pelkää, että pienpetopyynti-innostus alkaa jäsenistön keskuudessa laantua, josta jo on nähtävissä merkkejä. Seura epäilee, etteivät metsästäjät laajemmin ole kiinnostuneita korvauksetta suorittamaan (saati maksamaan) tämän tyyppistä riistanhoitoa alueilla, joilla riistanhoidon hyödyt eivät lainkaan ole metsästäjien hyödynnettävissä. Seura toteaa, että pienpetopyyntiin tarvitaan Metsähallituksen taholta jokin "porkkana". Seura arvioi myös, että virkamies työnä suoritettu pienpetopyynti on luultavasti erittäin kallista ja ilman paikallistuntemusta lähinnä tehotonta.	Metsästystä koskevat linjaukset sisältyvät luonnonsuojelulakiin, johon kansallispuiston perustamislaissa rauhoitusmääräysten osalta viitataan. Metsähallitus seuraa hirvieläinkantojen tilaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Poikkeuslupahakemukset ratkaistaan tapauskohtaisesti hyödyntäen seurantatietoja. Metsähallitus voi myöntää poikkeuslupan luonnonsuojelulain 15 §:n perusteella. Poikkeusluvalla tapahtuvassa metsästyksessä noudatetaan metsästyslain säännöksiä. Poikkeuslupaharkinnassa huomioidaan mm. turvallisen metsästyksen edellyttämä paikallistuntemus. Haitallisten vieraslajien (minkki ja supikoira) poistoon voidaan myöntää lsl 15 §:n nojalla poikkeuslupia. Metsähallitus arvostaa paikallisten metsästysseurojen aktiivista panostusta pienpetojen pyyntiin ja toivoo että kiinnostus ja innostus tähän työhön jatkuvat myös tulevaisuudessa. Metsähallitus tukee pienpetojen poistoa luonnonsuojelualueilla tarjoamalla seuroille loukkuja mahdollisuuksien mukaan.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Ketun tosiasiallinen rauhoittaminen on seuran mielestä vakava virhe. Kettukanta on jo nyt liian suuri alueella, ja kasvava kanta vaarantaa edelleen metsäkanalintukantoja sekä paluumuuttajana alueelle levittäytyneen metsäkauriin kantoja. Seuran näkemyksen mukaan metsäkaurista verottaa riittävästi alueen ilveskanta. Seura esittää, että ketuille pitää Metsähallituksen toimesta tehdä Sipoonkorven alueelle toimiva kannanhoitosuunnitelma. Seura suhtautuu varauksellisesti riistanhoidon kieltämiseen kansallispuiston alueella. Seura korostaa, että riittävän tiheä ruokintaverkosto on oleellinen metsäkauriskannan selviämiseksi. Riistanhoidon lopettaminen kansallispuiston alueella kauriiden osalta hyödyntää lähinnä haaskansyöjiä, kettuja ja supikoiria sekä köyhdyttää luontoa.	Mikäli kettukanta runsastuu niin, että siitä aiheutuu haittaa alkuperäiselle lajistolle, ketun pyyntiin voidaan myöntää poikkeuslupia lsl 15 §:n perusteella. Metsähallitus ei pidä erillistä kannanhoitosuunnitelmaa tässä vaiheessa tarpeellisenä. Riistan ruokinnan kiello perustuu luonnonsuojelulain 13 §:n yleissäännökseen, jonka mukaisesti luontoa muuttava toiminta on kansallispuistossa kielletty. Periaate sisältyy myös Metsähallituksen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteisiin.	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Riistakeskus toteaa, että suunnitelman laadintaan on liitetty paljon tiedonvaihtoa ja keskustelua mm. metsästystä ja riistataloutta koskevista asioista, mikä on hyvä. Suunnitelmaluonnokseen on koottu vain osa niistä asioista ja tiedoista, jotka ovat nousseet esille. Riistakeskus korostaa, että alueen hirvieläinkannat on kyetty tähän asti pitämään enimmäkseen kohtuullisella tasolla. Tämä on kuitenkin edellyttänyt jatkuvaa suunnitelmallista, tehokasta ja kattavaa metsästystä. Tästä huolimatta Sipoonkorven seutu on yksi Uudenmaan ongelmallisimmista hirvieläinkolarialueista. Suunnitelman sivun 44 kartta antaa tältä osin vähättelevän kuvan. Riistakeskus esittää, että kartalla tulisi esittää onnettomuudet myös muilla aluetta ympäröivillä teillä. Riistakeskus esittää, että suunnitelmassa tulisi mainita, että hirven ajaminen on alueella mahdollista Metsähallituksen luvalla. Erillisten ajoalueiden määrittäminen ei liene tarpeellista. Pelkkä hirvenajo ei kuitenkaan riitä puiston laajuuden ja sijainnin vuoksi. Hirviä ei pystytä ajamaan haluttuun suuntaan pitkiä matkoja, eikä niitä voida ajaa ammuttaviksi taajamiin tai liikennöityjen teiden yli. Riistakeskus katsoo, että poikkeuslupien avulla tulee voida jatkaa alueen hirvieläinkantojen tehokasta sääntelyä. Riistakeskus esittää poikkeuslupia koskevaa tekstiä muutettavaksi seuraavasti: "Hirvieläinkantojen sääntelyn ohella poikkeamislupia voidaan myöntää vierasperäisten sekä muutoin liian runsaslukuisiksi tulleiden tai vahingolliseksi käyneiden lajien pyyntiin. Lähinnä kyseeseen tulevat vierasperäiset pienpedot, minkki ja supikoira." Riistakeskus huomauttaa, että myös valkohäntäpeurakannan sääntely on mahdollista luvittaa sillä perusteella, että laji on vierasperäinen. Riistakeskus katsoo, että peurakannan sääntely Sipoonkorvessa ja sen lähialueilla tulee olla riittävän tehokasta, ja peurojen	Metsästyksessä on järjestetty mm. työpaja, jossa tietoja on koottu ja kirjattu. Suunnitelman tekstiä voidaan tarkentaa työpajan muistion perusteella. Suunnitelmaluonnoksen kartassa eläinonnettomuustiedot oli rajattu Sipoonkorpea sivuaviin paikallisteihin. Karttaa on korjattu lisäämällä myös pääteitä koskevat tiedot. - - -	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Korjataan karttaa (kuva 14). Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22). Korjataan suunnitelmatekstiä (viittaukset luonnonsuojelulakiin) lausunnossa esitetyn mukaisesti (lomake 22). Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22).

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
metsästys ajavalla koiralla on oltava mahdollista. Jos puiston alueella ei voida pyytää valkohäntäpeuroja, on mahdollista, että alueelle kehittyy merkittävä valkohäntäpeuratihentymä. Riistakeskus katsoo, että metsästystä ja kantojen sääntelyä koskevat koira-asiat tulisi avata riittävästi. Lähinnä tämä edellyttäisi mainintaa 30 min säännöstä sekä siitä, että poikkeamaluopien kautta voidaan tarvittaessa luvittaa koiran käyttöä tiettyjen lajien (hirvi, valkohäntäpeura) pyynnin yhteydessä.	-	Tarkennetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22).
Erätalous, kalastus		
Yksityinen henkilö huomauttaa, että Etelä-Suomesta ei juuri löydy Storträskiä vastaavia retkeily- ja kalastuspaikkoja. Lausuja pyytää, että Storträskin vuokrasopimusta kalastuksenhoitoyhdistyksen kanssa jatketaan.	Ks. kommentit Helsingin kalastusalueen ja Storträskin kalastuksenhoitoyhdistyksen lausuntoihin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Etelä-Suomen Vapaa-ajankalastajapiiri ry pitää toivottavana, että Storträskin nykyistä käyttöä erityiskalastuskohteena voidaan jatkaa. Pääkaupunkiseudulla ja laajemmin koko eteläisimmässä Suomessa on harvoja tai puuttuvat lähes täysin vastaavanlaiset erityiskalastuskohteet, joissa kalastoa ylläpidetään istutuksilla ja jotka ovat kenen tahansa luvan ostaneen saavutettavissa. Storträsk on erityisen merkittävä sen helpon saavutettavuuden vuoksi. Lausujan mukaan järven kalastajista suuri osa on kalastusharrastustaan aloittavia nuoria.	Ks. kommentit Helsingin kalastusalueen ja Storträskin kalastuksenhoitoyhdistyksen lausuntoihin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Helsingin kalastusalue kritisoi tapaa, jolla suunnitelmassa suhtaudutaan luonnon virkistyskäytön, retkeilyn, opetuksen ja luontoharrastuksen edistämiseen erilaisin rakenteellisiin järjestelyin (polut, tulipaikat, vessat jne.), kun samalla kuitenkin Storträskiin tapahtuvista kirjolohen istutuksista ja järven kalkituksesta on luovuttava. Lausujan mukaan on vaikeaa ymmärtää, mitä on hoito- ja käyttösuunnitelman laatijoiden kielteisen suhtautumisen taustalla. Lausuja kysyy, onko kyseessä joillakin aiemmin perustetuilla alueilla muhineet konfliktit, joiden vuoksi suunnitelman laatijat ovat "varustautuneet paremmin ja riittävän varhaisessa vaiheessa" estääkseen oman ajattelutavan vastaisen luontotoiminnan. Lausujan käsityksen mukaan luonnonsuojelulaki ei kategorisesti vaadi po. toimintojen kieltämistä. Helsingin kalastusalue yhtyy Storträskin kalastuksenhoitoyhdistyksen lausunnossaan esittämiin muutosesityksiin toivoen suunnitelman laatijoilta jatkossa ymmärrystä vapaa-ajankalastajien tarpeille ja sen mukaista toimintaa.	Metsähallituksen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukaisesti luonnonsuojelualueiden keskeisenä tavoitteena on luonnon biologisen monimuotoisuuden sekä luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason turvaaminen. Suojelualueverkon tärkeänä tavoitteena on myös mahdollisimman luonnontilaisten alueiden säilyttäminen. Alueen luonnontilaa heikentävinä kalanistutukset ovat suojelualueilla pääsääntöisesti kiellettyjä. Poikkeuksia tästä pääsäännöstä ovat alueet, joiden perustamissääädöksissä istutukset on sallittu, uhanalaisten kalalajien sekä kala- ja jokirapukantojen suojelun ja ylläpidon edellyttämät istutukset, sekä vedet, joita on aikaisemminkin aktiivisesti hoidettu istutuksin ja joihin on näiden istutusten avulla saatu aikaan paikallisesti arvokkaita kannat. Tällaisia istutuksia voidaan poikkeustapauksissa jatkaa kotimaisilla kalalajeilla. Sipoonkorven kansallispuiston perustamislakiin ei sisälly erillistä valtuutusta kalanistutusten sallimiseksi, eikä perustamislaissa ole myöskään säädetty poikkeamismahdollisuutta luonnontilan muuttamiskiellosta lammen kalkitsemisen suhteen. Edellä kuvattujen periaatteiden ja luonnonsuojelulain luonnontilan muuttamiskiellon (Lsl 13 §) mukaisesti	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
	vierasperäisen kalalajin istuttaminen kansallispuistoon ei ole mahdollista. Istutusten jatkamista kotimaisilla kalalajeilla voitaisiin harkita, mutta tähän ei lammen hoidosta käytyjen neuvottelujen perusteella ole kiinnostusta mm. taloudellisten seikkojen vuoksi. Myöskään kirjolohen istuttamisen edellyttämä lammen luonnontilan muuttaminen kalkitseamalla ei lsl 13 ja 15 §:n nojalla ole mahdollista.	
Yksityinen henkilö toteaa, että on totta, ettei luonnon lampiin pidä istuttaa kasvatettuja taimenia, mutta tätä nimenomaista tapausta pitää katsoa myös ns. luontokasvatuksen näkökulmasta. Lausuja katsoo, että kalastuksenhoitoyhdistys on tehnyt hyvää nuorisotyötä ja saanut monet lapset ja nuoret innostumaan luonnosta. Jos kalojen istutus lopetetaan, myös kalastusretket loppuvat. Lausuja on sitä mieltä, että vuokrasopimusta ja sen myötä kalastustoimintaa tulee jatkaa. Vuokrasopimuksen päättäminen voi lausujan mukaan myös johtaa siihen, että lammen ympäristö roskaantuu, kun ilmainen valvonta päättyy.	Ks. kommentit Helsingin kalastusalueen ja Storträskin kalastuksenhoitoyhdistyksen lausuntoihin. Lausuja tarkoittanee kirjolohta, vaikka lausunnossa mainitaan taimen. Kalastuksenhoitoyhdistyksellä on ollut Storträskillä roska-astioita, mutta niistä luovutaan nykyisen vuokrasopimuksen päättyessä. Sipoonkorven kansallispuistossa noudatetaan roskatoman retkeilyn käytäntöä, jonka mukaisesti puistossa kävijät huolehtivat itse mukanaan tuomansa roskat ja jätteet pois puistosta. Valvonnasta vastaavat Metsähallituksen henkilöt.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa. Tarkennetaan tekstiä (tiedot roskattomasta retkeilystä) (lomake 21B).
Yksityinen henkilö katsoo, että mikäli Storträskin kirjolohen kalastus lopetetaan vetoamalla kalan ulkomaiseen alkuperään, on Metsähallituksen syytä kerätä Suomen luonnosta pois myös kaikki muut vierasperäiset lajit. Lausujan mukaan järvellä on tavattu minkkiä ja supia. Lausujan mukaan ei ole asiallista kohdistaa torjuntaa vain yhteen lajiin vaan on syytä torjua kaikki tai ei vain yhtä, josta on erittäin paljon myös hyötynäkökohtia. Lausuja viittaa paikan hyödyllisyyteen nuorten kalastusharrastukselle ja kysyy, minne nuoret voivat mennä kalastamaan, jos Storträskin käyttö päättyy.	Ks. kommentit Helsingin kalastusalueen ja Storträskin kalastuksenhoitoyhdistyksen lausuntoihin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Storträskin kalastuksenhoitoyhdistys ry katsoo, että virkistyskalastus sisältyy kansallispuiston perustamislain mukaiseen käyttötarkoitukseen ("luonnon suojelu, mutta sen ohella luonnon virkistyskäyttö ja retkeily, sekä opetus ja luonnonharrastuksen edistäminen"). Yhdistys toteaa, että kalastustoimintaa Storträsk-lammella on harrastettu jo yli 20 vuotta, eikä siitä ole aiheutunut haittaa luonnolle, päinvastoin. Yhdistys on pitänyt talkoovoimin paikkaa siistinä. Yhdistyksen mukaan "ruokakala"-kokoisen kalan istuttaminen estää kaupunkilaisia vieraantumasta kalan käsittelystä. Pääkaupunkiseudulla ei ole riittävästi matalan kynnyksen saalisvarmoja kalastuskohteita lapsille ja nuorille. Yhdistys on järjestänyt lammella	Kansallispuistossa on sallittu onkiminen ja pilkkiminen (lsl 14 §) sekä muu kalastus Metsähallituksen luvalla (lsl 15 §). Kalanistutusta koskee säännös, jonka mukaan luontoa muuttava toiminta on kielletty (lsl 13 §). Sellaiseksi on Metsähallituksen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteissa katsottu mm. vierasperäisten kalalajien ja -kantojen istuttaminen (ks. edellä kommentti Helsingin kalastusalueen lausuntoon). Metsähallitus toteaa, että pääkaupunkiseudulla sijaitsevat valtion vesialueet kuuluvat käytännössä kaikki joko perustetuihin suojelualueisiin tai ovat muuten varattu suojelutarkoituksiin. Siten kirjolohen istutus- ja kalastuspaikaksi soveltuva kohdetta valtion vesiltä on alueelta vaikea löytää.	Muutetaan suunnitelmatekstiä (lomake 22) sisällyttämällä suunnitelmaan 3 vuoden siirtymäaika Storträskin kalastusvuokrasopimuksen jatkamiselle.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
koululaistapahtumia, ja on suunnitellut järjestävänsä tapahtuvia vastaisuudessaakin. Yhdistys katsoo, että kirjolohi on ainoa kalalaji, jolla kalastuksen hinta (n. 7,3 eur/kg + rahtikulut) pystytään pitämään kohtuullisena, verrattuna mm. luonnonvaraisiin taimeniin ja siikoihin (n. 15 eur/kg + rahtikulut). Yhdistys toivoo, että Metsähallitus ei omilla toimillaan lopeta arvokasta talkootyötä lasten, nuorten, maahanmuuttajien ja virkistyskalastajien kalastusharrastuksen edistämiseksi. Yhdistys toivoo, että toiminta voisi jatkua entiseen malliin. Jos kuitenkin päättään, että toiminnan ei sallita jatkuvan, yhdistys toivoo mahdollisimman pitkää (5–10 vuotta) siirtymäaikaa, jotta voisi yrittää löytää korvaavan paikan ja kunnostaa sen.	Yhdistyksen nykyiseen vuokrasopimukseen on jo vuonna 2008 sisällytetty kirjaus, jonka mukaisesti sopimus tullaan päättämään, kun vuokra-alueesta perustetaan luonnonsuojelualue, jolla sopimuksen mukainen kalastustoiminta on kiellettyä. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa Metsähallitus on neuvotellut yhdistyksen edustajien kanssa erilaisista mahdollisuuksista. Metsähallitus katsoo, että sopimuksen jatkamiseen ei ole edellä esitetyillä perusteilla mahdollisuuksia. Koska kalastustoimintaa Storträsk-lammella on harjoitettu verraten pitkän ajan, Metsähallitus katsoo, että sopimuksen päättämiseen voidaan soveltaa siirtymäaikaa. Metsähallitus katsoo, että siirtymäajan sopiva pituus on 3 vuotta, joka on vastaava kuin vastaavassa tapauksessa Salamajärven kansallispuiston Koirajärvien kalanistutuksen suhteen myönnetty sekä puiston perustamislaissa metsästykselle myönnetty siirtymäaika. Metsähallitus huomauttaa, että lammen hoitokalkitukseen ei kuitenkaan ole luonnonsuojelulain nojalla mahdollista myöntää poikkeusta, eikä siihen siis voida antaa suostumusta siirtymäkauden vuokrasopimuksessa. Siirtymäkauden sopimuksessa on muun virkistyskäytön lisääntymisen vuoksi myös muutettava retkeilyrakenteita koskevia ehtoja. Rakenteet tulevat Metsähallituksen hoitovastuulle, ja samalla siirrytään noudattamaan mm. roskattoman retkeilyn periaatteita.	
Uudenmaan ELY-keskuksen kalatalousviranomainen katsoo, että olisi suotavaa, että Storträsk-lammella voitaisiin jatkaa entisen tyyppistä pyyntikokoisen kirjolohen istutustoimintaa ja siihen liittyviä kalkituksia, koska kyseessä oleva kalalaji ei lisäännä alueella luonnonvaraisesti.	Ks. kommentit Helsingin kalastusalueen ja Storträskin kalastuksenhoito-yhdistyksen lausuntoihin.	-
Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö		
Helsingin kaupunki toteaa, että joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää kestävästä virkistyskäytön kannalta. Sipoonkorven hyvä saavutettavuus joukkoliikenteellä pääkaupunkiseudun ydintaa-alueelta luo osaltaan myös edellytyksiä erilaiselle Sipoonkorpeen tukeutuvalle elinkeinonharjoittamiselle. Tämä tulee huomioida kansallispuiston jatkosuunnittelussa mm. siten, että arvioidaan erilaisten käyttäjäryhmien (mm. maastopyöräily, maastoratsastus, maastoajoneuvoliikenne) vaikutukset ja palveluiden riittävyys, ohjaustarpeet ja rajoitustoimenpiteet riittävän ajoissa.	Metsähallitus yhtyy näkemykseen joukkoliikenteen merkityksestä. Joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen on kuntien vastuulla. Suunnitelmassa on esitetty linjaukset maastopyöräilyn ja ratsastuksen ohjaamiseksi. Maastoliikennettä ei kansallispuistossa harjoiteta, pl. huoltoon liittyvä liikenne.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Yksityinen henkilö vaatii, että liikenneongelmat tulee ratkaista pikimmiten. Väärin pysäköidyistä autoista aiheutuvat ongelmat ovat sietämättömiä. Puiston kävijät tulisi ohjata saapumaan etelästä	Metsähallitus katsoo, että liikenne- ja pysäköintiratkaisujen toteutus on priorisoitava retkeilypalvelujen parantamiseksi ja haittojen välttämiseksi.	Täydennetään liikenne- ja pysäköintiratkaisujen kuvausta (lomake 23).

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Knutersintietä tai länneä Kuusijärven kautta, jotta Hindsbyn alueen kapeat kylätiet eivät ylikuormitu. Lausuja huomauttaa, että kansallispuistosta ei saa aiheutua haittaa yksityismetsien metsätaloudelle. Mahdolliset haitat on korvattava. Tulentekopaikkojen suunnittelussa on huomioitava metsäpaloriski. Metsäpalon sattuessa viranomaisten on huolehdittava vartiointista ja jälkisanmutuksesta. Puunkuljetuksen tulee olla mahdollista myös kansallispuistossa.	Ks. kommentit Metsäkeskuksen lausuntoon.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
IF Sibbo Vargarna pitää oman toimintansa kannalta erittäin tärkeänä, että eritasoisten urheilutapahtumien järjestäminen on sallittua koko Sipoonkorven kansallispuistossa vastaisuudessakin. Lausujan mukaan tyypillisessä kansallisessa suunnistuskilpailussa osallistujamäärä on 700–1000. Kun kilpailualue saadaan ratapituuksiin verrattuna riittävän laajaksi, pystyy ratamestari toteuttamaan radat siten, ettei yksittäinen alue maastossa kuormitu enempää kuin muidenkaan jokamiehenoikeudella maastossa liikkuvien toimesta. Vastaavassa kansallisessa pyöräsuunnistuskilpailussa osallistujamäärä jää kymmenesosaan edellä mainitusta. Pyöräsuunnistuksessa käytetään olemassa olevia polkuja ja reittejä. Kuntorastien osallistujamäärä on 300–500 suunnistajaa. Tällaisten tapahtumien osalta suunnistustyöpajassa Tikkurilassa 26.11.2012 sovittu lupakäytäntö on lausujan mukaan riittävän joustava. Lukumäärältään suurin osa seuran tapahtumista on alle 50 osallistujan tekniikka- tai vastaavia harjoituksia tai sisäisiä kilpailuja. Samassa suunnistustyöpajassa sovittu käytäntö, jolla nämä voidaan järjestää jokamiehenoikeuteen tukeutuen, on lausujan mukaan myös kannatettava. IF Sibbo Vargarna esittää, että suunnistustyöpajassa sovitut käytännöt eri koosten tapahtumien lupa- tai ilmoitusmenettelyiksi olisi tärkeää kirjata joko tähän suunnitelmaan tai johonkin muuhun pysyvämpään asiakirjaan kuin yksittäisen kokouksen pöytäkirjaksi. Lausuja toteaa myös, että samojen periaatteiden tulisi koskea myös muita alueella järjestettäviä yleisötilaisuuksia ja muita tapahtumia. IF Sibbo Vargarna esittää, että alueen käyttöön liittyen voisi olla hyvä kirjata käytäntö, jolla tiedotetaan kansallispuiston alueella järjestettävistä suuremmista tapahtumista esimerkiksi luontoon.fi-sivuille. Sivuston vieraskirjatoiminnallisuus ei ainakaan nykyään tue tällaista tiedottamista. Lausuja kysyy, olisiko raja aikaisemmin mainittu 50 henkilöä vai jotain enemmän? IF Sibbo Vargarna ei näe tarpeelliseksi, että suunnitelmassa luetellaan yksittäisiä järjestöjä, urheiluseuroja, partiolippukuntia tai vastaavia, sillä tällöin olisi tasapuolisuuden nimissä lueteltava kaikki kansallispuiston alueella tapahtumia järjestävät toimijat.	Metsähallitus katsoo, että kategorisia rajoja osallistujamäärille ja lupakäytännöille ei voida asettaa, vaan tapahtumien järjestäminen perustuu tapauskohtaiseen vaikutusten arviointiin, kuten suunnistuksen työpajassa ja Metsähallituksen lupapohjeistuksessa (ks. www.metsa.fi/luvat) on todettu. Metsähallitus toivoo, että yleisötapahtumista ilmoitetaan Metsähallitukselle kirjallisesti käyttämällä esim. verkkosivuilta löytyvää lomaketta. Ilmoituksen perusteella tieto tapahtumasta voidaan lisätä myös luontoon.fi-sivuille. Näin voidaan välttää päällekkäisyyksiä ja huomioida luontoarvot ja turvallisuusnäkökohdat. Suunnitelmassa ei mainita yksittäisiä järjestöjä muuten kuin suunnitelman osallistamisen yhteydessä, jossa luetellaan yhteistyöryhmässä edustettuina olleet järjestöt.	Tarkennetaan suunnitelmaa kirjaamalla suunnistustyöpajassa käsitellyt käytännöt ilmoitus- ja lupamenettelyistä sekä tapahtumien järjestämistä koskevista hyvistä käytännöistä (lomake 23). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry toteaa, että autoilun lisääntymisen alueen ympärillä aiheuttaa melu- ja viihtyisyyshaittoja lähialueiden asukkaille sekä puiston virkistyskäyttäjille. Yhdistyksen mukaan olisi toivottavaa saada mahdollisimman suuri osa kansallispuistoon tulijoista käyttämään julkista liikennettä. Joukkoliikenteen käyttöä voitaisiin edistää opastamalla esim. luontoon.fi-sivustolla selkeästi puiston kannalta keskeiset bussilinjat ja -pysäkit. Lisäksi lähimmiltä pysäkeiltä voisi olla viitoitus puiston reiteille.	Myös Metsähallitus pitää joukkoliikenteen käyttöä erityisen tärkeänä. Ehdotukset bussilinjojen ja -pysäkkien opasteista ja viitoituksesta puistoon ovat kannatettavia. Puistoa palvelevia bussilinjoja ja kehittämistarpeita on kartoitettu liikenneselvityksessä.	Tarkennetaan suunnitelmaa joukkoliikenteen käytön ohjaamisen suhteen (lomake 23).
Mountain Bike Club Finland ry haluaa esittää tyytyväisyytensä suunnitelman linjaukseen, jonka mukaan maastopyöräily on sallittua kansallispuiston alueella sekä merkityillä että merkitsemättömillä reiteillä. Seura pitää tätä seikkaa erittäin tärkeänä lajin harrastusmahdollisuuksien turvaamisen kannalta eteläisen Suomen alueella. Seura esittää, että yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksiä voitaisiin tarkastella uudestaan ja että maastopyöräily voitaisiin sallia myös yksityisillä suojelualueilla. Erityisen tärkeää olisi sallia maastopyöräily etenkin Palokorven alueella [Palokallion YSA-alue], sillä keskeinen polku Kuusijärven ulkoilualueelta Bisajärven suunnalle kulkee Palojärven suojelualueen halki.	- Toimivalta yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätösten muuttamiseen ja niistä poikkeamiseen on ELY-keskuksella. Metsähallitus katsoo, että Palokallion YSA-alueen osalta on ulkoilureittien toteuttamisen yhteydessä syytä hakea ELY-keskuksen poikkeuslupaa maastopyöräilylle puiston sisääntuloireitin osalta.	- Kirjataan tarve Palokallion YSA-alueen pyöräilyä koskevalle poikkeukselle suunnitelmaan (lomake 23).
Metsäkeskus katsoo, että suunnitelman kirjaukset koskien yksityisten metsien virkistyskäyttöä ovat ristiriitaisia. Lomakkeella 12 todetaan, että puistoa ympäröivät metsätalousalueet tarjoavat kansallispuistolle tuki- ja puskurivyöhykkeen ympäröivää muuta maankäyttöä vasten, mm. osa virkistyskäytöstä suuntautuu talousmetsiin. Toisaalta lomakkeella 23 todetaan, ettei suunnitelmalla ole vaikutuksia kansallispuistoa ympäröivien metsien talouskäyttöön. Suunnitelmassa ei ole tehty arviointia kansallispuiston vaikutuksista ympäröivien yksityismetsien käyttöön, joten Metsäkeskus katsoo, ettei voida todeta, ettei vaikutuksia ole. Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kansallispuistolla on vaikutuksia metsätalouteen, mikäli • puunkuljetus kansallispuiston alueiden läpi ei ole mahdollista samoilla ehdoilla kuin tähän asti • kunnat suunnittelevat maankäyttöä puiston ympärillä esimerkiksi siten, että kaavojen M-alueita muutetaan V-alueiksi, joilla metsätaloudelta vaaditaan ympäristölupia • ennallistaminen puistossa lisää tuhohyönteisiä kansallispuiston ulkopuolella	Metsähallitus pitää tärkeänä rakentamattomien alueiden säilymistä kansallispuiston ympärillä. Nämä osin maa- ja metsätalouskäytössä olevat alueet ovat tärkeitä sekä Sipoonkorven lajistolle että paikallisille ihmisille luonnossa virkistäytymiseen. Suunnitelman mukaisesti kansallispuiston retkeilyreitit ja -palvelut sijoitetaan puiston alueelle, jolloin niillä ei ole vaikutusta ympäröiviin yksityismetsiin. Tarjoamalla reittejä, tulentekopaikkoja ja muita retkeilypalveluita puistossa voidaan ainakin rakennettuihin retkeilypalveluihin tukeutuvaa virkistyskäyttöä kohdentaa kansallispuistoon. Puiston ulkopuolista maankäyttöä ohjataan kaavoituksella. Suunnitelman mukaan puunkorjuuseen liittyvistä kuljetuksista kansallispuiston alueen läpi sovitaan tapauskohtaisesti (lomake 23), ja Metsähallitus voi myöntää maastoliikenneluvan sovituille kuljetuksille. Kuljetuksista ei saa aiheutua vahinkoa puiston luontoarvoille. Käytännössä kuljetukset tulisi suorittaa talviaikaan maastolle ja eläimistölle aiheutuvien vaurioiden minimoimiseksi ja niin, ettei puiston reiteille ja rakenteille aiheudu vaurioita. Kansallispuisto ei tuo rajoituksia yksityismetsissä harjoitettavaan metsätalouteen, jota ohjaavat metsälain säännökset sekä mahdolliset kaavamääräykset. Metsähallitus toteaa, että kaavoissa ei voida edellyttää metsätaloudelta	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
• metsästykseen päättymisen johtaa lisääntyviin hirvieläinvahinkoihin taimikoissa. Metsäkeskus kysyy, millä perusteella suunnitelmaan kirjattu 100 m vyöhyke ennallistamisalueilta puiston rajalle on katsottu turvallisesti puskurivyöhykkeeksi hyönteistuhojen suhteen?	ympäristölupaa, vaan kyseessä on MRL 128 §:n maisemayölylupa. Kaavoituksesta vastaavat kunnat ja maakuntaliitto. Hyönteistuhojen suhteen Metsähallitus noudattaa lakia met-sän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta (metsätuholaki), jossa säädetään vahinkojen korvaamisesta, mikäli luonnon-suojelulain mukaiselta suojelualueelta leviäisi hyönteis- tai sienituhoja. Suunnitelmassa todetaan (lomake 22), että metsästyskiellon astuttua voimaan hirvikantojen sääntely edellyttää poikkeamista luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä. Suunnitel-massa on käsitelty mahdollisuutta poikkeuslupien myöntämi-seen. Tältä osin tekstiä on tarkennettu lausuntokierroksen jäl-keen (ks. edellä metsästystä koskevat lausuntokommentit). Suunnitelmassa esitetty raja, jonka mukaan ennallistamista ei toteuteta 100 m lähempänä puiston rajaa, perustui Metsä-hallituksen ennallistamista ja hyönteistuhojen ehkäisemistä koskevan ohjeen tulkintaan.	Poistetaan metrirajaus ja tarkennetaan tekstiä tältä osin (lomake 19).
Natur och Miljö painottaa bussien pysäköintipaikkojen tarvetta luontokoulutoiminnan näkökulmasta. Haitallisten ympäristövaikutus-ten estämiseksi on lisäksi ensiarvoisen tärkeää, että puistoon on hy-vät joukkoliikennedytydet. Yhdistys tukee lämpimästi suunnitelman linjauksia (lomake 23). Yhdistys tähdentää, että kansallispuistolla on suuri potentiaali luon-toleirialueena. Yhdistys pitää tärkeänä, että Metsähallitus mahdolis-taa myös muiden kuin partioteirien järjestämisen puistossa. Maastopyöräily voi uhata herkkiä luontoarvoja. Suunnitelmassa tulisi tarkasti punnita, mitkä alueet soveltuvat maastopyöräilyyn.	- Metsähallitus huomioi myös muut leirien ja tapahtumien jär-jestäjät tasaveroisesti partiotoiminnan kanssa. Varsinaista lei-rialuetta (vrt. Evo) Sipoonkorpeen ei perusteta. Ks. jäljempänä vastaus Sipoon kunnan lausuntoon.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa. Tarkennetaan suunnitelmatekstiä tältä osin (lomake 23). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Pihkaniskat ry toivoo suunnitelmaan seuraavaa lisäystä: "Pihkanis-kat ry:n tulevaan toimintaan ja kilpailujen järjestämismahdollisuuk-siin Sipoonkorven kansallispuiston käyttömahdollisuuksilla suunnis-tukseen on suuri merkitys. Sipoonkorpi lähialueineen muodostaa Suomen Suunnistusliiton Pihkaniskat ry:lle myöntämistä kartoituslu-vista alueellisesti ja suunnistuksellisesti merkittävän osan. Ilman näitä käyttömahdollisuuksia on suunnistusseuratoiminta Vantaalla ja sen lähiympäristössä mahdotonta." Alueen käyttöhalu ja käyttömah-dollisuudet suunnistukseen myös jatkossa on lausujan mukaan ol-tava keskeinen osa suunnitelmaa. Pihkaniskat ry katsoo myös, että puisto sopii erinomaisesti myös erilaisten maastajuoksutapahtumien järjestämiseen. Pihkaniskat ry. ilmoittaa olevansa valmis kehittämään Sipoonkorpea yhdessä Metsähallituksen kanssa myös konkreettisin toimin esim.	Lausunnossa esitetty kommentti otetaan huomioon Sipoon-korven hoidon ja käytön suunnittelussa. Suunnitelma ei ra-joita kansallispuiston käyttöä suunnistukseen. Suunnistusta-pahtumia koskevat periaatteet soveltuvat samoin myös mui-hin yleisö- ja liikuntatapahtumiin, kuten maastajuoksukilpailui-hin. Metsähallitus toimii mielellään yhteistyössä paikallisten yhdis-tysten kanssa, ja esim. autottomien tapahtumien pilotointi ja	Suunnitelmatekstiä tarkennetaan suun-nistuksen osalta työpajassa 26.11.2012 sovittujen linjausten mukaan (ks. lomake 23). Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
pilotoimalla autottomia tapahtumia tai suunnittelemalla alueelle kiinto- tai luontorastiverkostoa.	joukkoliikenteen käyttöön kannustavat tempaukset sopivat hyvin puiston kehittämiseen.	
IF Sibbo Vargarnan suunnistusjaosto pitää tärkeänä, että kaikki Sipoonkorvessa tapahtumia järjestävät toimijat ovat tasa-arvoisia ja sitoutuvat noudattamaan samoja pelisääntöjä. Lausuja esittää, että suunnitelmaan olisi syytä kirjoittaa näkyviin, mitkä ovat pelisäännöt erikokoisten tapahtumien ilmoitusten/suostumusten ja käyttö lupien suhteen. Lausunnossa on referoitu 26.11.2012 pidetyn suunnistus-työpajan muistiota ja siellä sovittuja käytäntöjä.	-	Suunnitelmatekstiä tarkennetaan suunnistuksen osalta työpajassa 26.11.2012 sovittujen linjausten mukaan (ks. lomake 23).
Sibbo lokallavdelning av Nylands Svenska Producentförbund toteaa, että kansallispuiston alue on erittäin sirpaleinen, joten puiston vaikutus maa- ja metsätalouteen Sipoonkorven alueella on merkittävä. Alueella on yli 100 sellaista yksityistä maanomistajaa, jotka omistavat yli 4 ha maata. Yhdistys vaatii, että kansallispuiston liikenne-nyhteydet ja pysäköintialueet tulee rakentaa nopeasti, jotta liikenteen aiheuttamia haittoja asutukselle sekä maa- ja metsätaloudelle saadaan vähennettyä. Julkista liikennettä pitää vahvistaa niin, että puiston kävijät voivat saapua alueelle ilman omaa autoa. Tuhohyönteisten iskeminen kansallispuistoon rajoittuvissa yksityisissä metsissä on suuri riski. Erityisesti kaarnakuoriaisten aiheuttama uhka on suuri, koska metsät ovat kuusivaltaisia. Kansallispuiston hoidossa ja ennallistamistöissä tulee tarkkailla riskejä ja mikäli vahinkoja aiheutuu, tulee maksaa korvauksia. Koska maasto Sipoonkorvessa on hyvin vaativaa ja puun kuljetus edellyttää usein naapurien maan käyttämistä, yhdistys katsoo, että puuta tulee voida kuljettaa myös kansallispuiston alueen läpi, jos muuta vaihtoehtoa ei ole. Vapaaehtoisilla maanvaihoilla voitaisiin vähentää sirpaleisen kansallispuiston aiheuttamia haittoja ja parantaa yksityisten maanomistajien toimintaedellytyksiä.	- Ks. edellä kommentit Metsäkeskuksen lausunnon yhteydessä. Ks. edellä kommentit Metsäkeskuksen lausuntoon. Ks. edellä kommentit Metsäkeskuksen lausuntoon.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa - Ks. edellä tarkennukset Metsäkeskuksen lausunnon yhteydessä. Ks. edellä tarkennukset Metsäkeskuksen lausunnon yhteydessä. Tarkennetaan maanvaihtoa koskevia kirjauksia (lomake 24).
Sipoon kunta katsoo, että maastopyöräily ei sovi kansallispuistoon, jonne tullaan nimenomaan rauhoittumaan luonnossa. Vauhdikas maastopyöräilyurheilu muodostaa muille retkeilijöille myös merkittävän turvallisuusriskin. Maastoa kuluttavia käyttömuotoja, kuten maastopyöräilyä ja erilaisia kilpailuja, ei Sipoonkorvessa tule sallia.	Maastopyöräily kuuluu jokamiehenoikeuksiin. Siitä ei saa aiheutua vähäistä suurempaa haittaa tai vahinkoa maankäytölle. Maastopyöräilystä aiheutuva maaston kulumisen on verrannollista jalan liikkumisesta aiheutuvaan kulumiseen. Verrattuna jalan liikkumiseen maastopyöräilyn harrastajia on kuitenkin toistaiseksi huomattavasti vähemmän. Metsähallitus katsoo, että maastopyöräilystä ei yksinään aiheudu sellaista maaston kulumista, että asiassa olisi syytä turvautua luonnonsuojelulain 18 §:n mukaiseen liikkumisen rajoittamiseen, eikä siihen toistaiseksi ole tarvetta myöskään turvallisuus-syistä. Metsähallitus seuraa tilannetta ja ohjaa	Tarkennetaan suunnitelman tekstiä vastineessa esitettyjen linjausten mukaisesti. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa suunnitelmassa esitettyihin ratkaisuihin.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
	maastopyöräilyä tarvittaessa kansallispuiston järjestyssään- töön sisällytettävällä määräyksellä. Kilpailujen osalta ks. jäljempänä kommentit SLL Uudenmaan piirin lausuntoon liittyen yleisötapauksiin.	
Sipoon luonnonsuojelijat ry toteaa, että Sipoonkorvessa on paljon erityyppisiä soita ja kallioita, jotka ovat erityisen herkkiä eroosiolle. Yhdistys esittää, että tämän ja jo muutenkin suuresta kävijäpai- neesta johtuvan kulumisen riskin vuoksi maastopyöräilyä ei missään nimessä tule sallia kansallispuistossa lainkaan.	Ks. edellä kommentit Sipoon kunnan lausuntoon	Tarkennetaan suunnitelman tekstiä vasti- neessa esitettyjen linjausten mukaisesti. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa suunni- telmassa esitettyihin ratkaisuihin.
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri pitää huonosti harkittuna ratkaisua, jonka mukaan maastopyöräily sallittaisiin koko puiston alueella niin ulkoilureiteillä kuin polku-urillakin. Piiri arvioi, että tämä johtaa nykyisten polku-urien vahvistumiseen ja uusien syntyyn ja aiheuttaa haittoja perusulkoilijoiden turvallisuudelle sekä eräille luontotyypeille, mm. piensoille. Suhteellisen pienessä puis- tossa ei ole mahdollisuuksia harjoittaa kaikkia virkistyskäytön muo- toja. Piiri tukee ensisijaisesti sitä, että maastopyöräily puiston alu- eella kielletään, pois lukien siihen soveltuvat ulkoilureitit. Toissijai- sena vaihtoehtona piiri näkee, että eräitä nykyisiä vakiintuneita pol- kuja jätettäisiin heikommalle hoidolle, jolloin ne toimisivat myös maastopyöräilylle riittävän haastavina reiteinä. Piiri katsoo, että nämä polut tulee erikseen yksilöidä hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Piiri pitää erikoisena suunnitelman linjausta, jonka mukaan "keväällä ja alkukesällä lintujen pesintä- ja eläinten lisääntymisaikaan suurem- pien tapahtumien järjestämistä tulisi välttää". Olisi selkeämpää to- deta, että tietynä, erikseen järjestyssääntöön kirjattavalla kriittisellä ajanjaksolla kansallispuiston alueella ei järjestetä tietyn rajan ylittä- viä massatapahtumia.	Ks. edellä kommentit Sipoon kunnan lausuntoon Metsähallitus katsoo, että yleisötapauksille ei voida katego- risesti määritellä kiellettyä ajankohtaa tai kiellettyjä alueita, koska erityyppiset tapahtumat poikkeavat luontovaikutuksil- taan. Metsähallitus viittaa myös Nuuskion hoito- ja käyttö- suunnitelmaa koskevaan ympäristöministeriön vahvistuskir- jeeseen, jossa suunnitelmassa esitetyistä kilpailukieltoalu- eista todettiin seuraavaa: "Ajallisesti tai paikallisesti herkkien alueiden kiertämisestä tai rajaamisesta käytön ulkopuolelle tulee voida sopia kilpailun tai tapahtuman järjestäjän kanssa. Järjestettyihin tapahtumiin ja kilpailuihin liittyvää luonnon käyttöä tulisi voida säännellä ja ohjeistaa kulloisenkin tapauksen vaatimalla tavalla Metsähal- lituksen ja sen asiakkaan välisellä yhteistyösopimuksella tai muulla vastaavalla menettelyllä."	Tarkennetaan suunnitelman tekstiä vasti- neessa esitettyjen linjausten mukaisesti (lomake 23). Ei tarvetta muuttaa suunni- telmaa suunnitelmassa esitettyihin ratkai- suihin. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Suunnistava Uusimaa arvioi, että Sipoonkorven suunnistuskäyttö pysynee jatkossakin nykytasolla, joka tarkoittaa useita vuosittaisia pienimuotoisia, maksimissaan muutaman kymmenen osanottajan taitoharjoituksia ja muutaman sadan osanottajan kuntorastitapahtu- mia tai hieman suurempia kansallisen tason kilpailuja joinakin vuosi- sina. Myös pyöräsuunnistustapahtumia järjestetään satunnaisesti.	-	Ks. edellä tarkennukset IF Sibbo Vargar- nan lausunnon yhteydessä.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Suunnistustoiminta tuskin lisää maaston kulumista muihin käyttäjäryhmiin verrattuna. Erilliset luonnonsuojelualueet (3) ja muutkin herkkä kohteet voidaan ratasuunnittelussa rajata käytön ulkopuolelle. SU käsittelee vuosittain seurojen kilpailuanomukset ja voi siten vaikuttaa käyttöasteeseen sekä kilpailujen ajoittamiseen optimaalisesti myös luonnon rytmin kannalta. SU haluaa ottaa huomioon Sipoonkorven monipuolisen toimijaverkoston ja käyttäjäryhmien tarpeet. Siksi luontevat yhteydet ja toimiva, jopa koordinoitu, tiedotustoiminta on olennaisen tärkeää.		
Vantaan kaupunki katsoo, että maastopyöräilyn sallimista muualla kuin erikseen osoitetuilla reiteillä tulisi vielä harkita, jotta maasto ei kuluisi liikaa.	Ks. edellä kohta Luonnon virkistyskäyttö.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa.
Hallinto		
Etelä-Suomen sotilasläänin esikunta huomauttaa, että tekstissä käytetään sanaa armeija, joka tulee korvata sanalla puolustusvoimat.	-	Korjataan suunnitelmatekstiä lausunnon mukaisesti.
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry esittää, että budjetissa tulee varata vuosittaisia resursseja alueen valvojan työhön, joka toteuttaisi myös luonnontieteellisiä inventointeja. Yhdistys esittää, että pitäisi tehdä selvitys koko Sipoonkorven alueelta maanomistajista, jotka ovat halukkaita myymään maitaan suojeluun. Yhdistys esittää, että jatkossa tulisi pyrkiä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa ostamaan maita, myös hakkuualueita, puiston eheyttämiseksi.	- Uudenmaan ELY-keskus vastaa maanhankinnasta ja käy jatkuvasti neuvotteluja suojeluun hankittavista maista. Puiston perustamisen jälkeen Sipoonkorvessa on tehty kaksi maa-kauppaa, joilla puistoon on liitetty uusia alueita. Hankintaan käytetään Metso-rahoitusta, joten hankittavien alueiden tulee täyttää Metso-ohjelmassa määritellyt kriteerit.	- Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Yksityinen henkilö katsoo, että vapaaehtoiset maanvaihdot tulisi priorisoida.	Ks. alla kommentit Metsäkeskuksen lausuntoon.	Tarkennetaan suunnitelmaa entisiä Helsingin kaupungin maita koskevien kirjausten osalta (lomake 24).
Metsäkeskus esittää, että valtio aloittaa pikimmiten neuvottelut vapaaehtoisista maanvaihdosta kansallispuiston kiinteistörakenteen yhtenäistämiseksi ja puistoa ympäröiville alueille aiheutuvien negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi.	Ympäristöministeriö on siirtänyt suunnitelmaan sisältyvät entiset Helsingin kaupungin maat (420 ha) Uudenmaan ELY-keskuksen hallintaan. Osaa maista voidaan käyttää vaihtomaina vapaaehtoisten maanvaihtojen toteuttamiseksi. Puistoon liitetään ensi vaihteessa Knutersintien länsipuolella sijaitsevat kiinteistöt. Myös muita kiinteistöjä voidaan suojelu- arvojen perusteella liittää puistoon. Maanvaihtoneuvotteluista vastaa ELY-keskus.	Tarkennetaan suunnitelmaa entisiä Helsingin kaupungin maita koskevien kirjausten osalta (lomake 24).
Sipoon kunta esittää, että luontoarvoiltaan hienot ns. Helsingin vaihtomaat tulisi liittää kansallispuistoon viipymättä, koska puisto on pieni suhteessa tuleviin käyttäjämääriin ja Östersundomin kaavoitus luo varsinkin puiston eteläosaan kovan virkistyskäyttöpaineen. Kunta katsoo, että kansallispuiston kanssa samaan toiminnalliseen ja ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvat myös Porvoon moottoritien	Ks. edellä kommentit Metsäkeskuksen ja Tringa ry:n lausuntoihin. Porvoon moottoritien eteläpuoliset, Mustavuoren–Östersundomin Natura-alueeseen kuuluvat alueet perustetaan	Ks. edellä. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
eteläpuoliset metsä- ja ranta-alueet. Näiden alueiden säilyminen mahdollisimman luonnontilaisina tulisi turvata, jotta ne voidaan myöhemmin liittää kansallispuistoon.	luonnonsuojelualueiksi. Näiden sekä ympäröivän alueen maankäytössä on huomioitava luonnonsuojelulain Natura-alueita koskevat säännökset. Alueen maankäyttöä ohjataan kaavoituksella. Metsähallitus on Sipoonkorven kansallispuiston perustamisselvityksessä tuonut esiin kantansa kansallispuiston perustamisesta laaja-alaisena niin, että siihen sisältyisi alueita myös Porvoon moottoritien eteläpuolelta. Moottoritien eteläpuoleiset alueet ovat keskeisiä Sipoonkorven ekologisten yhteyksien kannalta.	
Vantaan kaupunki katsoo, että suunnittelualueeseen sisältyvät, kansallispuistoon kuulumattomat valtion maat (lausunnossa mainitaan tilat 4:3 Storskogen ja 1:3 Mårtensskog) olisi syytä liittää kansallispuistoon, jotta alueen virkistyskäyttöä voitaisiin kehittää kokonaisuutena. Tilat on Vantaan yleiskaavassa varattu retkeily- ja ulkoilu-alueiksi ja niille on osoitettu myös hoito- ja käyttösuunnitelmassa uusia retkeilyreittejä.	Lausunnossa mainitut kiinteistöt sijaitsevat Knutersintien länsipuolella ja liitetään suoraan kansallispuistoon.	Ks. tarkennukset lomakkeelta 24.
Uudenmaan liitto toteaa, että kansallispuisto on rakenteeltaan vielä hajanainen. Liitto katsoo, että on tärkeää jatkaa ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen perustuvia maanhankintoja ja -vaihtoja alueen yhtenäistämiseksi.	Ks. edellä kommentit Metsäkeskuksen lausuntoon.	Ks. tarkennukset lomakkeelta 24.
Uudenmaan Virkistysalueyhdistys toivoo, että suunnitelmassa esitetyt maanvaihdot ja muut Fiskträskin alueen kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet voidaan toteuttaa suunnitelmassa esitetyssä muodossa.	-	Ks. tarkennukset lomakkeelta 24.
Resurssit		
Helsingin kaupunki katsoo, että toimenpiteiden mitoitus on vaatimaton ja resursointi todennäköisesti riittämätön tarpeisiin nähden. Henkilötyövuosissa ei ole määritelty, missä määrin työaikaa on suunniteltu käytettäväksi yleiseen valvontaan.	Resursointi perustuu kokemuksiin vastaavan kokoisista ja kävijämäärältään vastaavista kansallispuistoista sekä arvioon käytettävissä olevista rahallisista resursseista. Suunnitelma-kausi on 10–15 vuotta, ja resursointi on tässä vaiheessa tehty tälle ajalle. Palveluvarustuksen toteuttamisessa ollaan nyt ja tulevaisuudessa riippuvaisia myös ulkopuolisesta rahoituksesta. Metsähallituksen työntekijät tekevät valvontatyötä muun työn ohessa. Erillisiä valvontaresursseja ei erätarkastajia lukuun ottamatta ole.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sipoon kunta toteaa, että on tärkeää priorisoida opasteiden ja reitien tekemistä suhteessa muuhun palveluvarustukseen, ja siihen on pyrittävä saamaan valtiolta asianmukaiset resurssit.	Metsähallitukselle on myönnetty kansallispuiston perustamiseen ns. perustamisrahoitus ympäristöministeriöltä. Perustamisrahoitus ei kuitenkaan kata kaikkia palvelurakentamisen ja mm. kiinteistötoimitusten kustannuksia. Jatkossa erilaiset hankerahoitukset yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ovat erittäin tärkeitä puiston palvelujen kehittämisessä.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
Osallistaminen		
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry toteaa, että erityisen hyvää kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelussa on ollut laaja sidosryhmätyöskentely. Yhdistys huomauttaa, että toimenpidesuunnitelma ja sitä varten tarvittava selvitys ovat tekemättä. Yhdistyksen mukaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan tulee kirjata, miten ja mitä sidosryhmiä osallistetaan niiden tekemiseen jatkossa. Yhdistys huomauttaa, että olisi nykypäivää, että ainakin aluerajaukset ja vyöhykejako olisivat saatavilla myös paikkatietoaineistona.	- Lausunnosta ei käy tarkemmin ilmi, mitä toimenpidesuunnitelmaa tarkoitetaan. Tarkempaa toimenpidesuunnittelua edellyttävät ainakin retkeilyreitit ja -rakenteiden kunnostus ja rakentaminen sekä mahdolliset uudet ennallistamistoimet. Toimenpidesuunnittelusta vastaa Metsähallitus. Suunnitelmia käsitellään yhteistyöryhmässä ja tarvittaessa muiden sidosryhmien kanssa. Mahdollisista ennallistamis- ja luonnonhoito-suunnitelmista pyydetään lausunnot ELY-keskukselta. Metsähallituksella ei valitettavasti ole toistaiseksi käytettävissä tietojärjestelmää, joka soveltuisi paikkatietoaineiston jatkamiseen.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Metsäkeskus pitää hyvänä, että Metsähallitus on satsannut osallistavaan suunnitteluun ja tarjonnut mahdollisuuksia avoimeen vuoropuheluun mm. PehmoGisin kautta. Metsäkeskus korostaa myös tarvetta pysyväälle yhteistyöryhmälle, joka koordinoisi kansallispuiston hoitoa ja käyttöä. Ryhmässä tulisi olla edustettuina sekä kansallispuistossa että ympäröivillä alueilla harjoitettavien maankäyttömuotojen edustajia. Kokemuksia METSO-yhteistoimintaverkostosta "Samarbete i Storskogen" voidaan hyödyntää tässä työssä.	Sipoonkorven perustamislakia käsitelleessä ympäristövaliokunnan mietinnössä on esitetty perustettavaksi "erittäin laaja-pohjainen yhteistyöryhmä, joka toimisi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen johdolla". Metsähallitus on perustanut yhteistyöryhmän hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista varten. Metsähallitus kannattaa ryhmän toiminnan jatkamista ELY-keskuksen vetämänä myös suunnitelman valmistumisen jälkeen (ks. lomake 23).	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Sibbo lokavdelning av Nylands Svenska Producentförbund huomauttaa, että suunnitelman päämäärä "Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani" edellyttää, että yksityisten maanomistajien tarpeet huomioidaan niin, että maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä ei heikennetä.	Metsähallitus katsoo, että suunnitelman mukainen toiminta, huomioiden tässä lausuntoyhteenvedossa esitetyt kommentit ja tarkennukset, ei heikennä maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä kansallispuiston lähialueella. Metsähallitus katsoo, että liikenneongelmien ratkaisu on kuitenkin priorisoitava haittojen välttämiseksi.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri kiittää vuorovai- kutteisesta suunnitteluprosessista, jossa yhteydessä eri intressiryhmillä on ollut mahdollisuuksia nostaa erille omia ajatuksiaan Sipoonkorven kehittämisestä.	-	-
Uudenmaan ELY-keskus toivoo, että Metsähallitus pyrkii edelleen kehittämään yhteistyötä alueen asukkaiden ja yhdistysten kanssa. Puiston saavutettavuuden kehittämisessä on Metsähallituksen syytä tehdä yhteistyötä viranomaisten ja kuntien kanssa, ettei liikenteestä muodostu kansallispuiston kehittämisen estettä.	Yhteistyöryhmän toimintaa ja muuta sidosryhmätyötä jatketaan myös suunnitelman valmistumisen jälkeen. Liikennetarkoituksissa erittäin suuri merkitys on joukkoliikenteen kehittämällä. Joukkoliikenteestä vastaavat kunnat ja HSL, ja Metsähallitus pyrkii aktiivisesti edistämään yhteyksien parantamista ja lisäämistä.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI		
Natur och Miljö katsoo, että luontokoulutoiminta tulee mainita myös suunnitelman vaikutusten arvioinnissa. Luontokoulutoiminta voi aiheuttaa vähäistä maaston kulumista, mutta vahingot herkille luonto-arvoille voidaan tehokkaasti ehkäistä toiminnan ohjaamisella.	Luontokoulutoiminnan vaikutukset sisältyvät virkistyskäytön ja retkeilyn vaikutuksiin.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
SEURANTA		
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry katsoo, että luontotyyppeihin liittyvää seurantaa tulisi kohdentaa etenkin niihin luontotyyppeihin, joihin lisääntyvä virkistyskäyttö (ml. maastopyöräily) saattaa erityisesti vaikuttaa. Näitä ovat etenkin kallioalueet ja piensuot.	-	Tarkennetaan tekstiä (lomake 19).
LUONNOS JÄRJESTYSSÄÄNNÖKSI		
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry esittää, että massatapahtumat tulisi puiston järjestyssäännössä yksiselitteisesti rajata 15.3.–15.7. välisen ajan ulkopuolelle ja ympärivuotisesti syrjäalueiden ulkopuolelle.	Tapahtumien luonto- ja ympäristövaikutukset riippuvat ensisijassa tapahtuman luonteesta, ajankohdasta, alueesta ja osanottajamäärästä. Kaikkia tapahtumia koskevien yleisten määräysten antamiseen järjestyssäännössä ei siten Metsähallituksen näkemyksen mukaan ole luonnonsuojelulain mukaisia perusteita.	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen Latu toivoo, että Metsähallitus ohjeistaa metsästäjät huomioimaan virkistyskäyttäjät, sillä syksyn metsästyskausi on myös vilkasta ulkoilu-aikaa. Hirvenajosta alueella tulisi tiedottaa riittävän näkyvästi. Yhdistyksen näkemyksen mukaan luontoyrittäjätoiminnasta ei voi vaatia lupaa, vaikka levähdyspaikkana käytettäisiinkin rakennettuja taukopaikkoja.	- Rakennelmien käyttö ei perustu jokamiehenoikeuteen. Rakennelmien omistajalla on oikeus määrätä niiden käytöstä, ml. periä käytöstä maksua (ks. Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella, Suomen ympäristö 30/2012). Yritysyhteistyösopimus, joka sisältää käyttöoikeuden luovutuksen, on maksullinen. Maksullisuudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön maksuasetuksissa. Maksuperustelain 4 §:n 2 momentissa todetaan: "Suoritteen tulee olla maksullinen etenkin silloin, kun myös muu kuin valtion viranomainen tuottaa sitä tai siihen verrattavaa suoritetta maksullisena tai kun suoritteen tuottaminen liittyy vastaanottajan taloudelliseen toimintaan."	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa. Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri esittää järjestyssääntöä täydennettäväksi maastopyöräilyn ohjaamisen ja massaliikuntatapahtumien ajallisen rajoittamisen osalta edellä kuvatuilla tavoilla.	Ks. kommentit edellä	Ei tarvetta muuttaa suunnitelmaa

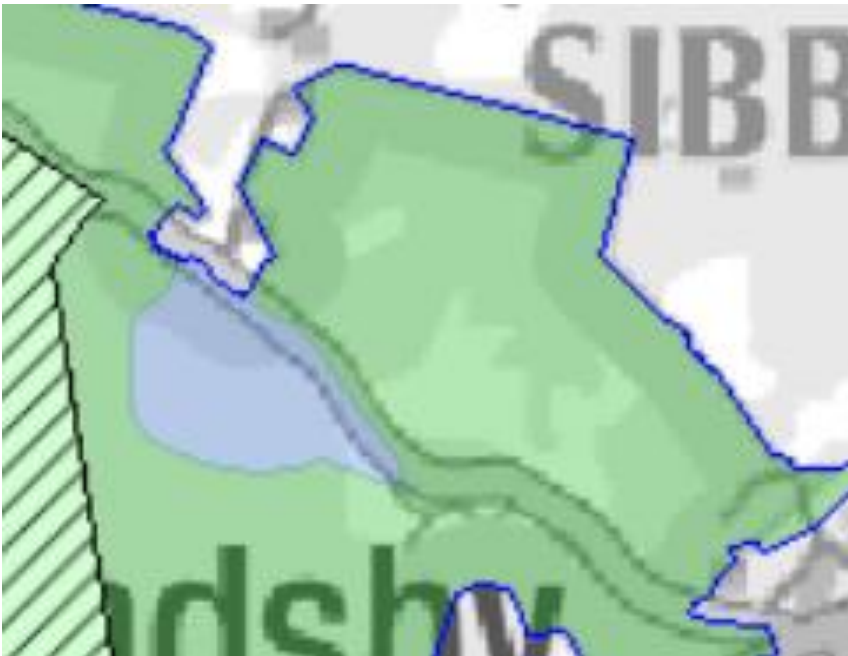
Liite 6 Täydennysliite Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnitelmaan (ympäristöministeriölle 17.12.2013 vahvistettavaksi lähetetty)

Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistettavaksi lähettämisen jälkeen kävijämäärät ja kansallispuiston käyttö ovat jossain määrin muuttuneet. Alla ehdotetut päivitystarpeet perustuvat kävijämäärien kasvuun, kävijätutkimuksen tuloksiin sekä asiakaspalautteeseen. Lisäksi ympäröivien alueiden maankäyttö aiheuttaa sen, että suunnitelman sisältöä on tarpeellista päivittää.

Uudet ehdotukset edellyttävät vielä tarkempaa suunnittelua, mm. polkujen lopullisesta sijainnista sekä toimenpiteiden vaikutusten arviointia Natura 2000 -luontotyyppeihin ja lajistoon sekä mahdollisia sosiaalisia vaikutuksia.

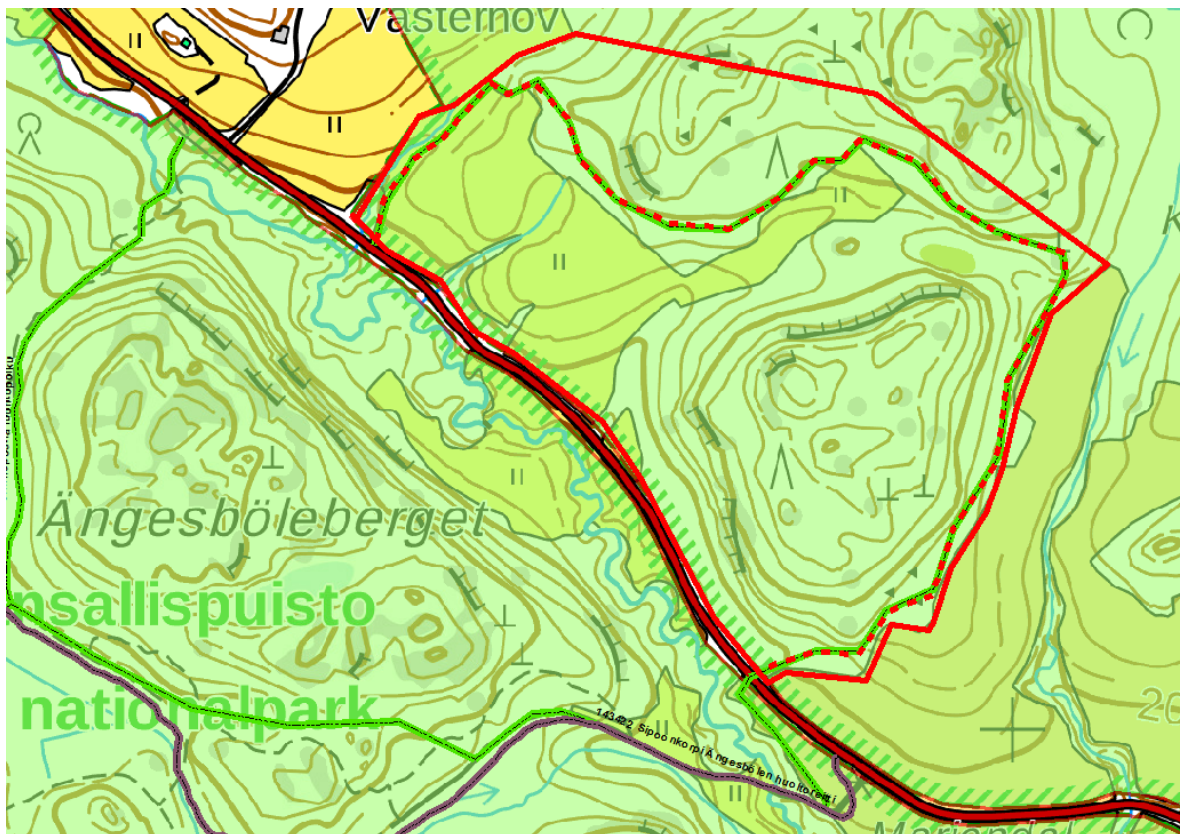
1 Byabäcken

Byabäckenin retkeilyvyöhyke sijoittuu vahvistamattomassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kokonaan Länsitien eteläpuolella. Suunnitelmaan on merkitty tarve olemassa olevan Byabäckenin luontopolun kehittämiseksi niin, että se muodostaisi rengasreitin. Reitin toteuttaminen Länsitien eteläpuolella on maaston olosuhteiden ja käytön (mm. laidunalue) takia hyvin vaikeaa. Jos polun tällä hetkellä haluaa kävellä rengasreittimäisesti, osa kulusta tapahtuu Länsitien vartta pitkin.



Kartta 1. Vahvistamattomassa hks:ssä luontomatkailu- ja retkeilyvyöhyke sijaitsee kokonaan Länsitien eteläpuolella. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

Metsähallitus ehdottaa, että rengasreitti toteutetaan Länsitien pohjoispuolella ja alue muutetaan syrjävyöhykkeestä luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykkeeksi. Uusia palvelurakenteita ei rakenneta.



Kartta 2. Punainen reunaviiva osoittaa syrjävyöhykkeen, joka esitetään muutettavaksi luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykkeeksi. Sen sisällä oleva punavihreä viiva osoittaa ohjeellisen reittilinjauksen. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

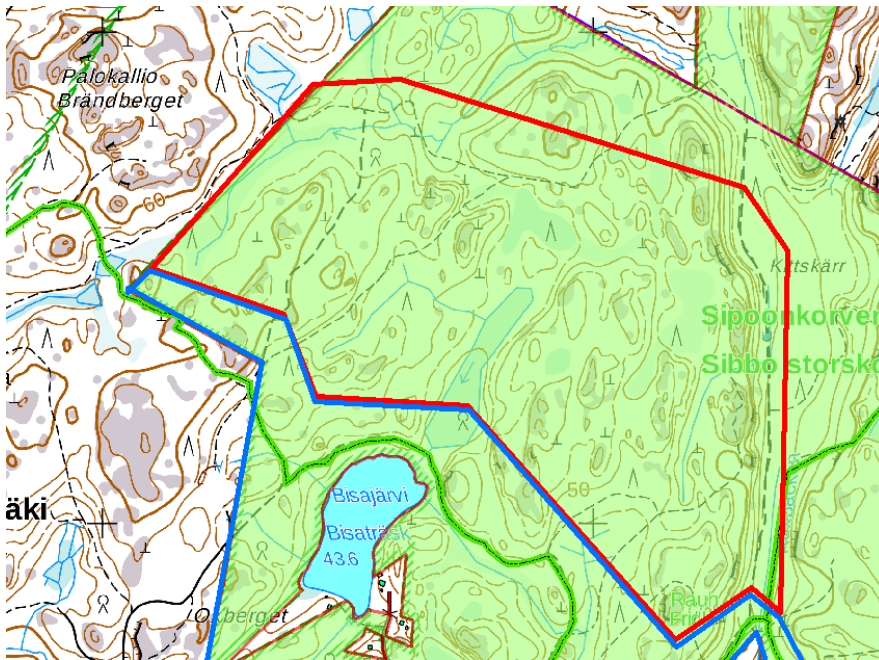
2 Kuusijärven-Bisajärven alue

Vantaan kaupunki rakentaa kevyen liikenteen sillan vuonna 2020, joka avaa yhteyden Kuusijärven ulkoilukeskuksesta Sipoonkorpeen. Kuusijärven portti tulee olemaan merkittävä sisääntuloväylä Sipoonkorven kansallispuistoon, ja virkistysrakenteilla ja ratkaisulla tulee turvata alueen kulutuspaite ja tarjota kävijöille vetovoimaisia reittejä. Vahvistamattomaan hks:ään on piirretty luontomatkailu- ja retkeilyvyöhyke sekä rengasreitti, jotka ovat jossain määrin ristiriidassa keskenään.

Metsähallitus ehdottaa, että luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykettä laajennetaan pohjoiseen ja siihen sijoitetaan rengasreitti, joka yhdistää kansallispuiston Vantaan kaupungin polkuihin. Reittien toteutuksessa pyritään käyttämään olemassa olevia polkuja. Uusia palvelurakenteita ei rakenneta.



Kartta 3. Ote vahvistettavaksi lähetetystä hks:stä. Vyöhykealuejakoa päivitetään niin, että rengasreitti jää kokonaan luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykkeen sisäpuolelle. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

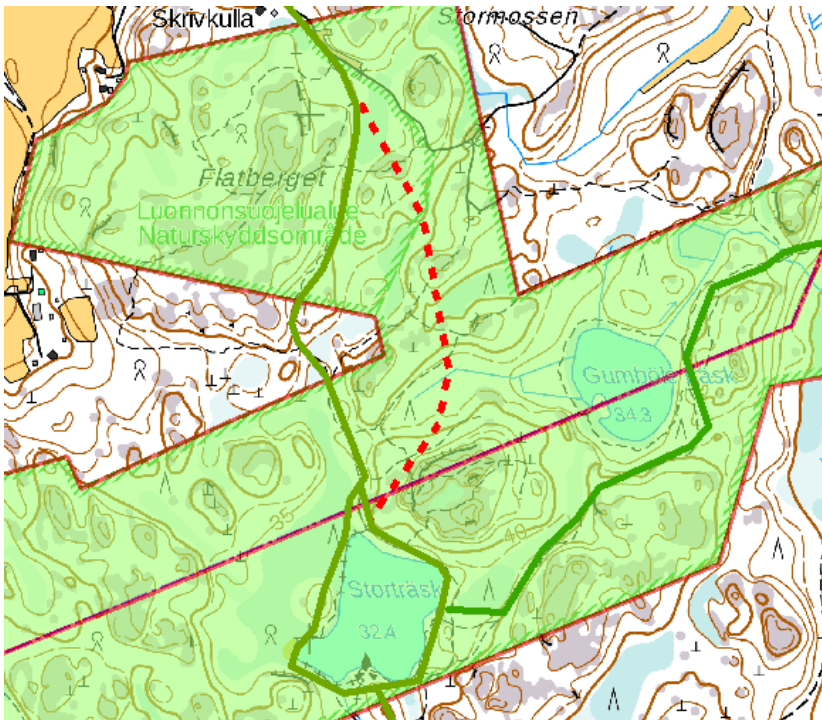


Kartta 4. Vyöhykealuejaon luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykettä laajennetaan pohjoiseen, jonka sisälle perustetaan rengasreitti. Nykyinen luontomatkailu- ja retkeilyvyöhyke sininen raja, laajennus punainen raja. Nykyinen polku vihreällä merkitty viiva. Mikäli maankäyttö ja -paineet Vantaan kaupungin puolella jatkossa edellyttävät, rengasreitiltä vedetään yhdysreitti kaupungin poluille kansallispuiston länsipuolella. Polkujen toteutuksessa pyritään käyttämään olemassa olevia polkuja. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

3 Storträsk–Gumböleträsk

Storträsk–Gumböleträsk on vahvistettavaksi lähetetyssä hoito- ja käyttösuunnitelmassa luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykettä.

Ehdotus: HKS:ssä mainittu Gumböleträskin tulipaikka jätetään toteuttamatta. Sen sijaan keskitetään käyttöpainetta Storträskin ympäristöön ja parannetaan laajemmin alueen rakenteita: uusitaan Storträskin eteläpään pieni tulipaikka keittokotoksi. Lisäksi varataan mahdollisuus kehittää Storträskin ja Tasakalliontien parkkipaikan välille toinen paluureittiyhteys nykyisiä polkuja hyödyntäen ja kunnostaen. Storträskille tulee kaksi taukopaikkaa, kun kalastajien taukopaikka kehitetään jokamieskäyttöön.

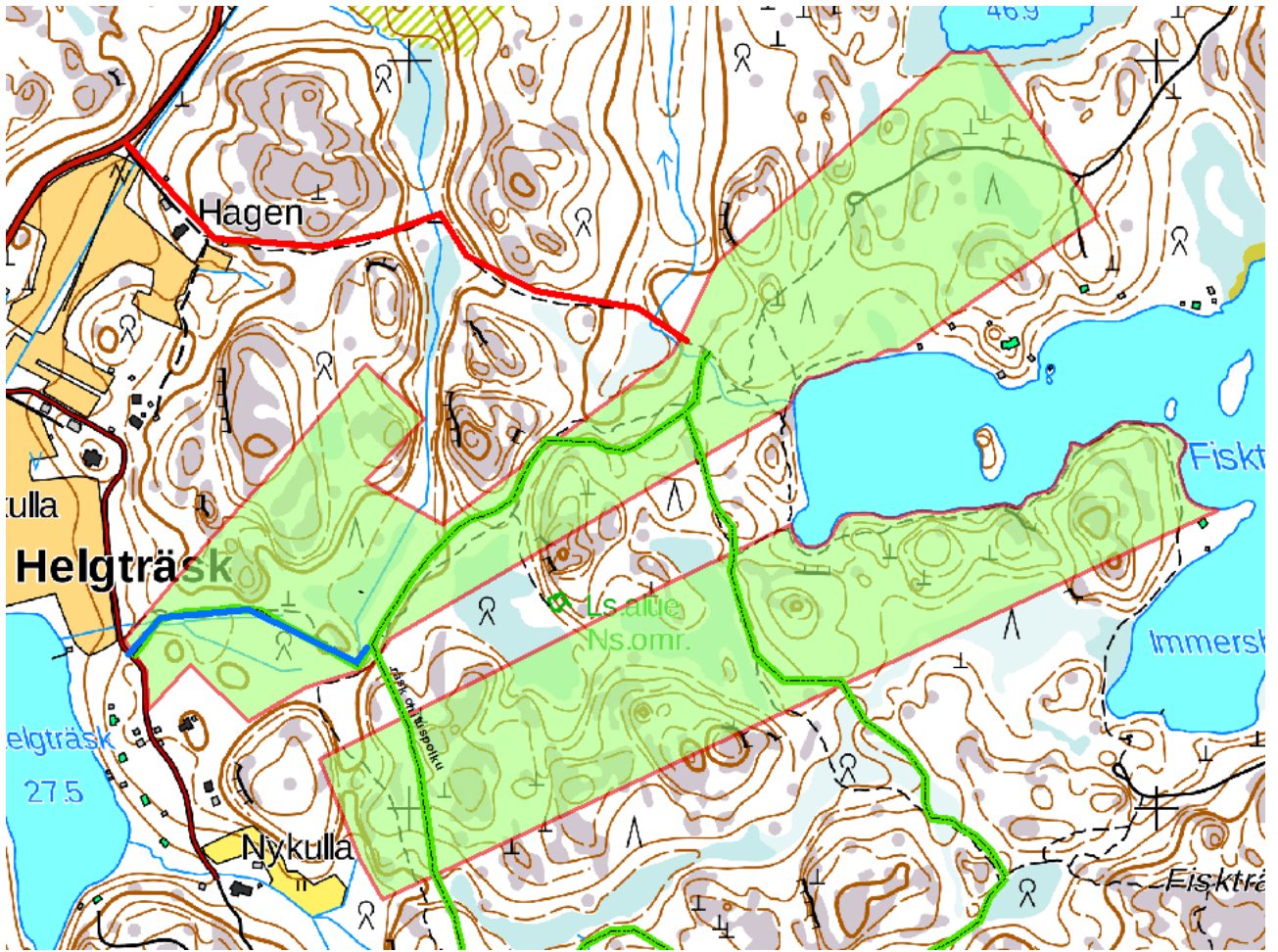


Kartta 4. Uusi ohjeellinen yhdyssreitti Storträskille (punainen katkoviiva) olemassa olevia polkuja hyödyntäen. Polun tarkempi linjaus määritetään maastossa ja saat-
taa sijoittua myös Storträskin koillispuolella olevan kallion itäpuolelle. Vihreällä
viivalla hks:n mukaiset reitit. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

4 Fiskträsk–Storträsk

Alue on hoito- ja käyttösuunnitelmassa syrjävyöhyke ja myös mahdollisena uutena luontomatkailu- ja retkeilyvyöhyk-
keenä, joka tulee arvioida suunnitelman päivityksen yhteydessä.

Metsähallitus ehdottaa, että alue tässä vaiheessa muutetaan syrjävyöhykkeestä luontomatkailu- ja retkeilyvyöhykkeeksi,
koska siinä jo on merkittäviä reittejä sekä taukopaikka. Alueen kehittäminen jatkossa edellyttää kuitenkin sopimista kah-
den maanomistajan kanssa sekä neuvotteluita Sipoon kunnan kanssa pysäköintialueen toteuttamiseksi kansallispuiston
ulkopuolelle. Myös olemassa olevia polkulinjauksia on tarpeen arvioida uudelleen ja mahdollisesti siirtää, mm. nykyinen
polku Helgräskille on poistettu käytöstä asiakaslogististen vaikutusten takia. Sipoon kunta on pitänyt tämän alueen kehit-
tämistä tärkeänä ja alueella on tällä hetkellä polku ja levähdyspaikka.



Kartta 5. Vihreällä täyttövärillä luontomatkailu- ja retkeilyalueeksi muutettava alue. Punaisella ohjeellinen uusi polkuyhteys yksityismaalla, jossa käytetään olemassa olevia polkuja. Vihreä viiva osoittaa nykyiset polut ja sininen poistettava polku. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.



13.11.2019

VN/2549/2019

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

Viite
Hänvisning Metsähallituksen kirje ympäristöministeriölle 17.12.2013 ja sen täydennysliite 11.4.2019

Asia
Ärende Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on laatinut luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:ssä pykälässä tarkoitetun Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja lähettänyt sen sekä suunnitelman täydennysliitteen viitekohdassa mainituilla saatekirjeillä ympäristöministeriölle vahvistettavaksi. Suunnittelualue kattaa Sipoonkorven Natura 2000 -alueen (FI0100066 SAC) kokonaisuudessaan ja Sipoonjoen Natura 2000 -alueesta (FI0100086 SAC) Byabäckenin yläosat. Suunnittelualueen kokonaisala on noin 2439 hehtaaria, josta suurin osa on Sipoonkorven kansallispuistoa.

Sipoonkorven kansallispuisto perustettiin vuonna 2011 lailla (325/2011) Sipoonkorven kansallispuistosta. Puisto sijaitsee Sipoon kunnassa ja Helsingin sekä Vantaan kaupungeissa. Kansallispuiston pinta-ala on suunnitelma-ajankohtana ollut 1889 hehtaaria. Tämän jälkeen suunnittelualueelta on liitetty kansallispuistoon 420 hehtaaria Helsingiltä hankittuja maita. Suunnittelualueeseen sisältyy kansallispuiston lisäksi yksityisiä suojelualueita noin 91 hehtaaria ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen maita noin 39 hehtaaria. Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittävään tietoon ja osallisuuteen. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on kuitenkin itse arvioinut, että suunnitelmalla ei olisi heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueen valintaperusteena oleviin luontoarvoihin eikä suunnitelmasta siten ole ollut tarpeen tehdä Natura-vaikutusten arviointia (*suunnitelman kohta V Ympäristövaikutusten arviointi*). Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon (UUELY/587/07.01/2010) mukaan suunnitelmassa esitetyt luonnonhoitotoimenpiteet riittävät turvaamaan ja kehittämään Natura 2000 -alueen luontoarvoja. Ministeriö viittaa Uudenmaan ELY -keskuksen lausuntoon ja katsoo sen perusteella, että hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutuksia ao. Natura 2000 -alueisiin ei ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulaissa tarkoitetulla tavalla.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa metsästys on kielletty kansallispuiston alueella siirtymäajan jälkeen luonnonsuojelulain (1096/1996) rauhoitusmääräysten mukaisesti (*suunnitelman kohta IV Toteutus*). Metsähallitukselta on sittemmin haettu luonnonsuojelulain 15 § mukaisia poikkeuslupia valkohäntäpeuran (nykyisin valkohäntäkauris) ja hirven metsästykseen kansallispuistoa ympäröivien väylien liikenneturvallisuuteen nojaten. Metsähallitus ei päätöksissään (MH 6535/2013/06.06.02 ja MH 6536/2013/05.04.04) myöntänyt kyseisiä poikkeuslupia. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi (KHO 8.6.2016 t. 2561) sittemmin päätöksistä tehdyt valitukset. Hirven ajo metsästyksen yhteydessä on kuitenkin sallittu kansallispuiston alueella.

Storträskin lampea käytetään erityiskalastuskohteena, jonne istutetaan kirjolohta. Nykyinen vuokrasopimus päättyy 31.12.2022, eikä sitä esitetä enää jatkettavaksi. Tämän jälkeen lammella voisi kalastaa jokamiehenoikeuksin (*suunnitelman kohta IV Toteutus*). Metsähallitus perustelee ratkaisuaan sillä, että vierasperäisen kirjolohen istutuksen ja sen vaatiman lammen kalkitsemisen jatkaminen luonnontilaa muuttavina toimina olisivat luonnonsuojelulain vastaisia. Hoito- ja käyttösuunnitelmasta annetuissa lausunnoissa kalastajatahot toivoivat Storträskin kalastusvuokrasopimuksen ja kirjolohen istutuksen jatkamismahdollisuutta. Kalastuksen jatkoa puoltavat tahot korostavat Storträskin kalastuspaikan merkitystä etenkin nuorille ja maahanmuuttajille.

Storträskin lampi on ollut erityiskalastuskohteena ennen kansallispuiston perustamista. Toiminnan vaikutukset luontoon rajoittuvat – nykytietämyksen mukaan - huomattavan suppealle alueelle kansallispuistossa sallittavien kilpailutapahtumien ja muiden luontoa kuluttavien käyttömuotojen vaikutuksiin verrattuna. Nykyisellä kalastustoiminnalla on lisäksi Storträskin lammen sijainnista ja saavutettavuudesta johtuen merkittävä sosiaalinen rooli osana itäisen pääkaupunkiseudun syrjäytymisvaarassa olevien nuorten sekä maahanmuuttajien luontokasvatusta. Näillä perusteilla ministeriö katsoo, että kalastustoiminnan harjoittamiselle nykyisessä muodossa tulee luoda edellytykset myös vastaisuudessa.

Metsähallituksen laatima hoito- ja käyttösuunnitelma sekä sen täydennys täyttävät tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavina asiakirjoina. Ympäristöministeriö vahvistaa suunnittelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman Sipoonkorven kansallispuiston osalta. Ministeriö jättää kuitenkin – edellä mainituin perustein - Storträskin erityiskalastusaluetta koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman kohdan vahvistamatta.

Sipoonkorven kansallispuiston ympäristössä asukasmäärä saattaa ensi vuosikymmenellä kasvaa jopa kymmenillä tuhansilla. Tämä lisää entisestään puistoon kohdistuvaa virkistys- ja muuta käyttöä sekä kulutusta. Puisto on lisäksi yhä pirstaleinen ja sen pinta-ala suhteessa kasvavaan käyttöön nähden pieni. Ministeriö onkin huolissaan puiston ekologisesta kestävyyydestä ja Natura-luontotyyppien ja -lajien suotuisan suojelutason saavuttamisesta vastaisuudessa. Ministeriö pyrkii omalta osaltaan ja yhteistyössä asiaan kuuluvien tahojen kanssa edistämään puiston kiinteistörakenteen eheyttämistä ja laajentamista. Metsähallituksen tulee puolestaan seuraavaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa laatiessaan varautua puiston virkistyskäytön lisääntymiseen ja arvioida sen mukaisesti erilaisten kilpailutapahtumien ja muiden luontoa kuluttavien käyttömuotojen soveltuvuutta kansallispuistoon.

Ympäristöministeri

Krista Mikkonen

Ympäristöneuvos

Jukka-Pekka Flander

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 228 Hasanen, E. & Vähäsarja, K. 2019: Luonto lisää liikettä – Mikä innostaa kouluikäistä? 103 s.
- No 229 Hasanen, E. & Vähäsarja, K. 2019: Moved by Nature – School-children's experiences of outdoor activities in nature. 107 s.
- No 230 Ervola, A., Rautiainen, M., Seppänen, M. & Bisi, J. 2019: Erätalous valtion alueilla – yleis- ja erityisoikeuksien käyttö. 46 s.
- No 231 Arnkil, A., Hoikkala, J. & Sahla, M. (toim.) 2019: Suojelualueet merialuesuunnittelussa – suositus suojelualueiden huomioimiseksi. 42 s.
- No 232 Vatanen, E. & Kajala, L. 2020: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkakohdeiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointisovelluksen kertoimien päivitys 2019. 31 s.

Sarja B

- No 246 Kuusisto, K. 2019: Evon retkeilyalueen kävijätutkimus 2018. 55 s.
- No 247 Aspholm, P. 2019: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2018–2019. 47 s.
- No 248 Aspholm, P. 2019: Korouoman kävijätutkimus 2018–2019. 42 s.
- No 249 Helimäki, V. & Koskela, A. 2019: Ärjänsaaren kävijätutkimus 2019. 49 s.
- No 250 Jylänki, T. 2020: Liminganlahden luontokeskuksen asiakastutkimus 2019. 50 s.
- No 251 Naumanen, S. 2020: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 63 s.
- No 252 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen yritystutkimus 2018. 61 s.
- No 253 Jylänki, T. 2020: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 57 s.
- No 254 Pälvimäki, P. 2020: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 69 s.
- No 255 Pääkkölä, A. 2020: Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018. 70 s.
- No 256 Toivonen, I. 2020: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 52 s.
- No 257 Toivonen, I. 2020: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 58 s.

Sarja C

- No 162 Metsähallitus 2018: Puljun erämaan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 83 s.
- No 163 Metsähallitus 2018: Saarijärven vanhojen metsien hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 80 s.
- No 164 Metsähallitus 2018: Vintilänkairan, Koitelaisen ja Pomokairan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 75 s.
- No 165 Siira, H. & Sulkava, P. 2019: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston luontomatkailusuunnitelma. 66 s.
- No 166 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen luontomatkailusuunnitelma 2020–2025. 91 s.
- No 167 Metsähallitus 2020: Maakylän-Räyskälän alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 128 s.
- No 168 Metsähallitus 2020: Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 158 s.
- No 169 Forststyrelsen 2020: Skötsel- och användningsplan för Sibbo storskogs nationalpark. 159 s.



ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-004-1 (pdf)